

STU Benchmarkanalyse

Rapport

Undervisnings-
ministeriet

Januar 2019

INDHOLDSFORTEGNELSE

1.	INDLEDNING	4
1.1	Baggrund og formål	4
1.2	Tilgang til benchmarking analysen	5
1.3	Metode og datakilder	8
1.4	Læsevejledning	10
2.	KONKLUSION OG BEST PRACTICE	12
2.1	Konklusion	12
2.2	Best practice	15
3.	OPSUMMERING AF RAPPORTENS KAPITLER	18
3.1	Kapitel 4: Målgruppen for Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse	18
3.2	Kapitel 5: Definition og måling af fuldførelse og frafald	19
3.3	Kapitel 6: Benchmarking	21
3.4	Kapitel 7: Den kommunale praksis	27
4.	MÅLGRUPPEN FOR SÆRLIG TILRETTELAGT UNGDOMSUDDANNELSE	29
5.	DEFINITION OG MÅLING AF FULDFØRELSE OG FRAFALD	34
5.1	Definition 1: Frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse	35
5.2	Definition 2: Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse	36
5.3	Undersøgelsens målgruppe	36
5.4	Beregning af benchmark-indikatorer	37
5.5	Resultater: Udslusning og frafald på landsplan	38
6.	BENCHMARKING	43
6.1	Begrænsning af frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse	43
6.2	Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse	49
6.3	Overgang til førtidspension	55
6.4	Overgang til positiv aktivitet efter endt STU	60
6.5	Opsummerende overgangstabel	64
7.	DEN KOMMUNALE PRAKSIS	68
7.1	Kommunal struktur og organisering	71
7.1.1	Samarbejde med STU-institutionerne	74

7.2	Indslusning	77
7.2.1	Forældres inddragelse ift. uddannelsesplanen	77
7.2.2	Opstart	79
7.3	Gennemførelse	81
7.3.1	Uddannelsesplan	82
7.3.2	Praktik	84
7.3.3	Brug af mentorer og kontaktpersoner	88
7.3.4	Pauser og orlov	91
7.3.5	Afbrud af STU-forløbet og hvad man kan gøre for at undgå det	95
7.4	Udslusningsprocessen	99
7.4.1	Tværfagligt samarbejde i udslusningsprocessen	99
7.4.2	Udslusningssamtale	101
7.4.3	Forældreinvolvering	105
8.	BILAG	106
8.1	STU siden 2007	106
8.1.1	STU-evaluering 2017	109
8.2	Regler for udslusning og afbrud	110
8.2.1	Reglerne for udslusning	110
8.2.1	Reglerne for afbrud	112
8.3	Benchmarking	113
8.3.1	Beregning af indikatorer for positiv udslusning og negativt frafald	113
8.3.2	Beregning af indikatorer med korrektion for rammevilkår	116
8.3.3	Negativt Frafall med korrektion for rammevilkår	122
8.3.4	Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse med korrektion for rammevilkår	124
8.3.5	Tabel med rammevilkårskorrigeret fuldførelse og frafall	126
8.3.6	Fuldførelse og frafall til førtidspension 15 og 27 måneder efter STU	128
8.3.7	Robusthedstests	129
8.4	Regressionsanalyse	135
8.5	Survey	136
8.5.1	UU, Jobcentre, Børne- og Ungeforvaltningen og Socialforvaltningen	136
8.5.2	Forældre	136

8.5.3	STU-institutioner	137
8.5.4	Spørgsmål om funktionsnedsættelse til UU-centre	137
8.6	Casebesøg	138
8.6.1	Forberedende interview	139
8.6.2	Caseudvælgelse	139
8.6.3	Casebesøg og forældreinterview	141
8.7	Kvalificeringsworkshop	142

1. INDLEDNING

1.1 BAGGRUND OG FORMÅL

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov blev indført ved lov nr. 564 af 6. juni 2007. Med loven fik unge med udviklingshæmning og andre unge med særlige behov efter undervisningspligtens ophør **et retskrav på en 3-årig ungdomsuddannelse, der er tilpasset deres særlige forudsætninger og behov**. I lovbemærkningerne blev gruppen 'andre unge med særlige behov' nærmere beskrevet som blandt andet unge med svære bevægelseshandicap, multihandicappede unge, unge med autisme, unge med ADHD eller andre psykiske lidelser samt unge med erhvervet hjerneskade. En nærmere karakteristik af STU-eleverne fremgår af kapitel 4.

Ungdomsuddannelsen omfatter **alene unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, selv om der ydes den unge specialpædagogisk støtte**. Uddannelsen skal ikke blot være en videreførelse af undervisningen i folkeskolen, men udgøre et springbræt til voksen-tilværelsen.

Derfor skal uddannelsen både indeholde elementer af almen dannelse, udvikling af særlige evner og interesser samt møder med den praktiske virkelighed. Desuden skal ungdomsuddannelsen give den unge kompetencer til eventuel videre uddannelse og beskæftigelse.

Det blev også betonet i lovbemærkningerne, at **uddannelsen skal give den unge tilknytning til et ungdomsmiljø**, hvor der kan gøres nye sociale erfaringer.

Loven blev revideret i 2013, og EPINION gennemførte en evaluering af uddannelsen i 2017.¹

En hovedkonklusion i evalueringen af STU fra 2017 var, at når den unge afslutter et STU-forløb, overgår den unge ofte til en ny kontaktperson i kommunen, der i flere tilfælde ikke har været med til møder vedrørende den unges uddannelsesplan. Overleveringen bliver i disse tilfælde derfor mangelfuld, og forældrene oplever, at de som et resultat af dette må overtage rollen som tovholder. Evalueringen nævner dog også, at der findes eksempler på velfungerende samarbejder, hvor der bygges bro fra STU-aktiviteter til tiden efter endt forløb. I disse tilfælde arbejdes der systematisk med dokumentation af den unges progression og udbytte af aktiviteterne samt inddragelse af især jobcenter under STU-forløbet.

Et andet fund i evalueringen viser, at ca. en femtedel af eleverne afbryder STU-forløbet, før de tre år er gået. Heraf er 79 pct. af afbruddene negative, idet der ikke sker en umiddelbar overgang til uddannelse eller beskæftigelse. Ligeledes viser evalueringen, at oplevelsen af at kunne varetage et job, evnen til at kunne klare sig selv i hverdagen og den generelle livskvalitet er mindre blandt de unge, der afbryder

---

¹ <https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/170929-evaluering-af-saerlig-tilrettelagt-ungdomsuddannelse---epinion---final-v2.pdf?la=da>

deres uddannelse, sammenlignet med de som fuldfører. Det er derfor vigtigt at få indsamlet og videreformidlet, hvordan en god kommunal praksis kan begrænse det negative frafald.

For at få viden om, hvordan kommunerne bedst muligt kan tilrettelægge STU, så frafald begrænses, og der sker en god udslusning, ønsker Undervisningsministeriet, at der udarbejdes en benchmark-analyse, der skal resultere i et best-practice-katalog.

Formålet med benchmark-analysen er at få identificeret vellykkede procedurer og arbejdsgange i den kommunale praksis. Benchmark-analysen skal danne grundlag for at identificere best-practice på området med hensyn til, hvordan kommuner og udbydere af STU kan planlægge og gennemføre en god udslusning fra STU over til andre aktiviteter, samt hvordan en god kommunal praksis undervejs i forløbet kan begrænse negativt frafald fra STU. Best-practice-eksemplerne skal på denne måde tjene som inspiration til udvikling af praksis for kommunale medarbejdere og udbydere af STU fx i forhold til at skabe nye samarbejdsformer og procedurer. Eksemplerne kan derved være praksisanvisende mht. til kvaliteten i kommunernes arbejde med STU.

Benchmarkinganalysen skal således:

- I. Afdække og beskrive overgangen til job, beskæftigelse og anden aktivitet i forbindelse med udslusning efter gennemført STU samt benchmarke (rangere) kommunerne i forhold til dette.
- II. Identificere og beskrive procedurer og arbejdsgange, som bidrager til en god udslusning.
- III. Afdække og beskrive overgangen til job, beskæftigelse og anden aktivitet i forbindelse med afbrud af et STU-forløb samt benchmarke (rangere) kommunerne i forhold til dette.
- IV. Identificere og beskrive procedurer og arbejdsgange, som bidrager til at undgå negativt frafald.

Denne rapport har særlig fokus på benchmarking af kommunerne (punkterne I og II), men beskriver også procedurer og arbejdsgange (punkterne III og IV) i kommunerne og på institutionerne. I tillæg hertil udarbejdes et inspirationshæfte med best-practice-eksempler.

1.2 TILGANG TIL BENCHMARKING ANALYSEN

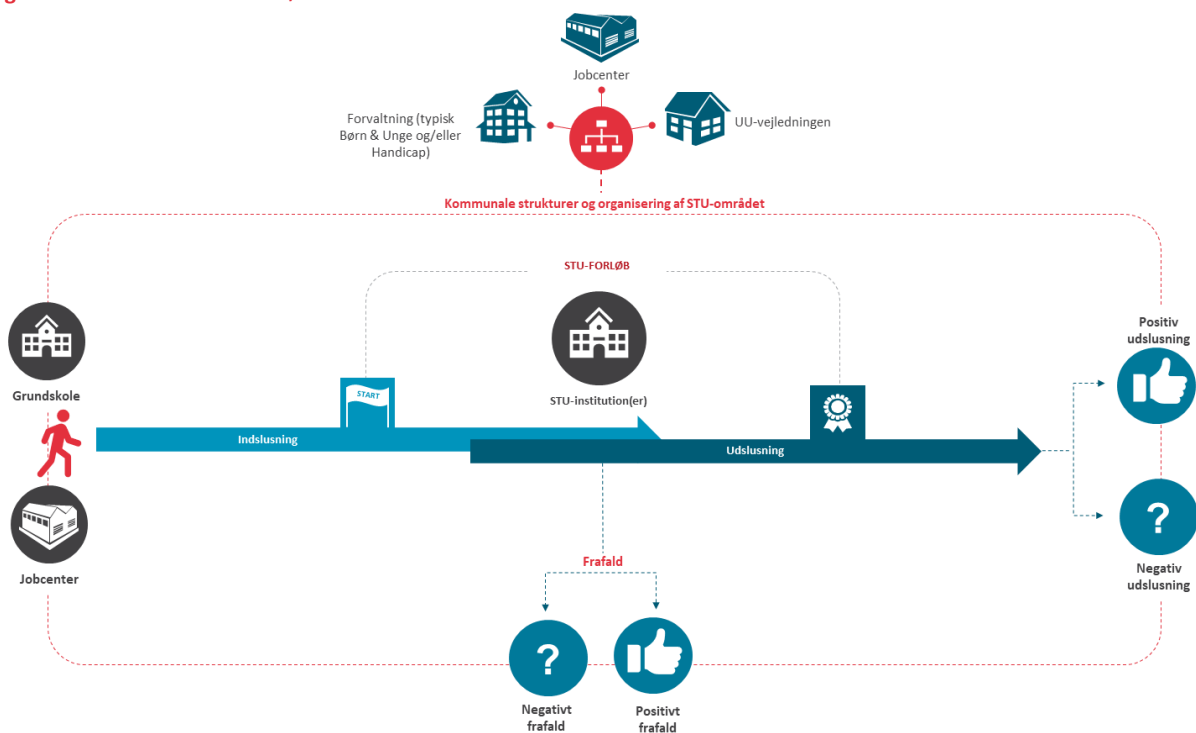
Gennemførelsen af et vellykket STU-forløb, der ender i en positiv udslusning, er et resultat af et længere forløb, hvor både indslusning til STU-forløbet, gennemførelse og udslusning har fokus på tiden bagefter. En god praksis for udslusning og overgang til anden aktivitet er således ikke en aktivitet, som kun finder sted i afslutningen af STU-uddannelsen, men et kontinuert fokus under hele uddannelsesforløbet. Benchmarking-analysen vil således have blik på arbejdsgange og procedurer undervejs i hele STU-forløbet og ikke kun aktiviteter direkte i forbindelse med frafald og afslutning.

Figur 1 viser faserne i et typisk STU-forløb, som undersøgelsen vil have fokus på ift. frafald og udslusning. **Indslusningsfasen**, der indeholder overgangen fra grundskole/specialskole til opstarten af et STU-forløb.

Selve forløbet, der er individuelt tilrettelagt, og kan finde sted på en eller flere STU-institutioner, og med brug af varierende grader af praktik. Undervejs er der nogle som afbryder uddannelsen, hvilket enten kan være af negativ eller positiv karakter. **Udslusningsfasen**, hvor aktiviteter og planlægning rettet mod tiden efter STU iværksættes (Udslusningsprocessen), og som ender med enten en positiv eller negativ udslusning (Overgangen).

De tre faser i et STU-forløb påvirkes også af **den kommunale struktur**, herunder organiseringen af STU-samarbejdet mellem de forskellige kommunale aktører, da den er med til at sætte de ydre rammer for den kommunale STU-praksis. Den kommunale organisation vil derfor ligeledes blive inddraget i undersøgelsen.

Figur 1. Illustration af STU-forløbet

Med de ændringer af vejledningsloven, der er gennemført ved lov nr. 746 af 8. juni 2018 indføres der en sammenhængende kommunal ungeindsats for unge under 25 år på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen med det formål at gøre alle unge under 25 år parat til at gennemføre en ungdomsuddannelse eller komme i beskæftigelse. Den kommunale ungeindsats træder i kraft august 2019.

Såvel spørgeskemaundersøgelserne som case-besøgene bærer tydeligt præg af, at der netop nu sker store forandringer i det kommunale landskab, navnlig på det udførende niveau, men mange steder også på forvaltningsniveau.

Med den kommunale ungeindsats samles de borgerrettede opgaver, der i dag ligger i ungdommens uddannelsesvejledning, jobcentret og socialforvaltningen, for unge under 25 år, og den unge skal have én kommunal kontaktperson i de tilfælde, hvor det vurderes, at den unge af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere enheder i kommunen, ligesom der indføres en samlet udvidet uddannelsesplan, der skal følge den unge indtil han/hun er fyldt 25 år og har afsluttet en erhvervskompetencegivende uddannelse eller har fået fast tilknytning til arbejdsmarkedet.

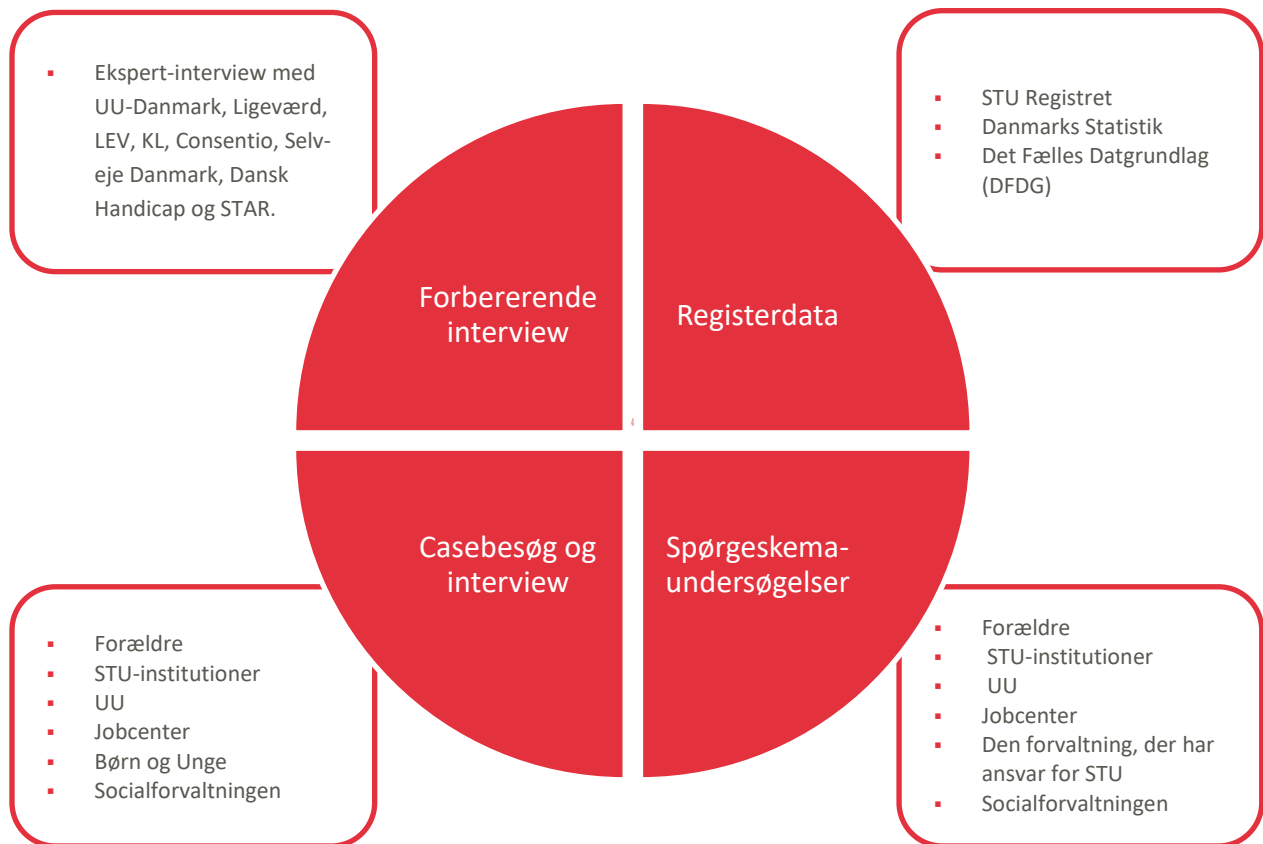
Disse initiativer vil få stor betydning også for STU-målgruppen, og flere af de problemstillinger, der rejses i nærværende rapport, kan blive løst med den nye konstruktion.

1.3 METODE OG DATAKILDER

Benchmarkinganalysen bygger på en række forskellige datakilder (se figur 2).

Figur 2. Oversigt over undersøgelsens datakilder

Forberedende interview

Der er afholdt en række forberedende ekspertinterview som led i det indledende arbejde med deltagerne i følgegruppe. Formålet med interviewene har været at indsamle interessenteres bud på, hvad der kan mindske frafald samt hvad der karakteriserer god udslusningspraksis og anvende denne viden som input til udarbejdelsen af spørgeskemaerne. Interviewene har været afholdt face-2-face enten hos Epinion eller interviewpersonerne og har haft en varighed af ca. 1 time.

Registeranalyse

Danmarks Statistiks registre danner grundlag for analysen af overgang til anden aktivitet for både fuldførte og afbrudt STU-forløb. Registeret indeholder oplysninger om STU, som indsamles af Styrelsen for It og Læring. STU-oplysningerne er indrettet og efterfølgende behandlet i forhold til indberetningskommunen, hvilket i de fleste tilfælde modsvarer betalingskommunen. Via et registerudtræk identificeres i alt seks typer af overgange for elever, som enten har afbrudt eller fuldført STU i perioden 2012-16:

1. Positiv udslusning: Fuldførelse m. overgang til uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsørgelse
2. Negativ udslusning: Fuldførelse u. overgang til uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsørgelse
3. Positivt frafald: Frafald med overgang til uddannelse eller beskæftigelse
4. Negativt frafald: Frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse
5. Fuldførelse til førtidspension
6. Frafald til førtidspension

Opgørelserne på kommuneniveau tager udgangspunkt i de kommuner, som STIL har indberettet til Danmarks Statistik. Eleverne opgøres derfor på den kommune, som indberetter oplysninger om eleven til STIL. Målingen sker seks måneder efter afbrud eller gennemførelse. En nærmere beskrivelse af registeranalysen fremgår dels af kapitel 5 og 6, dels af bilagsmaterialets afsnit 8.3.

Spørgeskemaundersøgelser

For at afdække den kommunale praksis, praksis på institutioner samt forældrenes oplevelse af udslusning og frafald er der gennemført spørgeskemaundersøgelser blandt forældre, STU-institutioner og kommunale aktører (UU, Jobcenter, Socialforvaltning og Børne- og ungeforvaltning). Dataindsamlingen beskrives i tabellen nedenfor, desuden indeholder afsnit 8.4 en mere detaljeret beskrivelse af metoden samt eventuelle forbehold.

Table 1. Oversigt over spørgeskemaundersøgelse

Målgruppe	Beskrivelse	Population/ Stikprøve	Antal interview	Svarprocent
Forældre/værger	Forældre eller værger til elever, som har afsluttet (gennemført eller afbrudt) en STU i perioden 2015-2017.	4.473	1.178	26%
STU-institutioner	Institutioner som udbyder STU og aktuelt har STU-elever. Undersøgelse besvares af lederen.	408	213	52%
UU	UU-centre. Hvert UU-center svarer på et skema per kommune de dækker. Undersøgelsen besvares af den medarbejder med ansvaret for STU.	98	71	72%
Jobcenter	Jobcenter	98	69	70%
Børne- og ungeforvaltning eller tilsvarende	B&U forvaltningen eller tilsvarende. Undersøgelsen besvares af den medarbejder med ansvaret for STU.	98	53	54%
Socialforvaltning eller tilsvarende	Socialforvaltningen eller tilsvarende. Undersøgelsen besvares af den medarbejder med ansvaret for elever i STU.	98	52	53%

For at afgøre hvilke forhold (procedurer og arbejdsgange) der på kommunalt niveau har en sammenhæng med god udslusning og negativt frafald, er der gennemført analyser af bivariate sammenhænge.

På den baggrund udvælges de forhold, som har en statistisk signifikant sammenhæng, til nærmere beskrivelse og analyse i kapitel 7. Analysen kan således ikke anvendes til at konkludere på kausale forhold, ligesom analysen heller ikke tager højde for betydningen af tredjevariable.

Kvalitative casebesøg og forældreinterview

Der er gennemført casebesøg i otte kommuner og blandt 11 STU-institutioner. I kommunerne omfatter besøget interview med UU, jobcenter og forvaltningen, mens casebesøgene på institutioner omfatter interview med lederen og evt. centrale medarbejdere.

Tabel 2. Besøgte STU-institutioner

Kommune	Antal besøgte institutioner
Fredensborg	1
Middelfart	1
Rudersdal	1
Rødovre	2
Vejle	2
Aarhus	2
Struer	1
Kalundborg	1

Et case-besøg har typisk været en hel dag og de enkelte interview har typisk haft en varighed på 60-90 minutter. Alle interview er dokumenteret skriftligt og resultaterne indgår løbende i rapporten. Derudover er der gennemført 16 telefoninterview med forældre (otte forældre til STU-elever, der har gennemført forløbet og otte forældre til STU-elever, der har afbrudt forløbet). Forældrene er udvalgt på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen, hvor de har svaret positivt i forhold til deres oplevelse af STU-forløbet samt givet tilsagn til at deltage i et opfølgende interview.

1.4 LÆSEVEJLEDNING

Rapporten er opdelt i otte kapitler.

- Kapitel 2 indeholder konklusion og beskrivelse af best practice
- Kapitel 3 er en opsummering af rapportens resultater
- Kapitel 4 beskriver Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse ift. målgruppe og STU-institutioner
- Kapitel 5 fremlægger benchmarkingens definitioner
- Kapitel 6 præsenterer benchmarkingen af kommuner i forhold til begrænsning af negativt frafald undervejs i STU-forløbet og udslusning fra STU og overgang til anden aktivitet.
- Kapitel 7 indeholder en analyse af den kommunale praksis på baggrund af resultaterne fra spørgeskemaundersøgelserne, case-besøgene og registerdata.

- Kapitel 8 er bilag. I bilagsmaterialet fremgår en beskrivelse af STU siden 2007 (8.1), regler for udslusning og afbrud (8.2), benchmark-analysen herunder rammevilkår og robusthedstest (8.3) samt metodebeskrivelser for registeranalysen, spørgeskemaundersøgelser og kvalitative interview (8.4, 8.5 og 8.6).

I tillæg til denne rapport udarbejdes et inspirationskatalog med best-practice-eksempler i relation til god udslusning og begrænsning af negativt frafald.

2. KONKLUSION OG BEST PRACTICE

2.1 KONKLUSION

Nærværende undersøgelse skal bidrage med viden om, hvordan kommunerne bedst muligt kan tilrettelægge STU, så frafaldet begrænses, og så der sker en god udslusning. Derfor udarbejdes en benchmark-analyse og et best-practice-katalog.

Benchmarkinganalysen skal afdække og beskrive overgangen til uddannelse, beskæftigelse og anden aktivitet i forbindelse med udslusning efter gennemført/afbrudt STU samt benchmarke (rangere) kommunerne i forhold hertil. Derudover skal analysen identificere og beskrive procedurer og arbejdsgange, som bidrager til en god udslusning samt bidrager til at undgå negativt frafald. Benchmarkanalysen er fortaget på baggrund af registerdata fra Danmarks Statistik, mens identifikationen af procedurer og arbejdsgange (kommunal praksis) er sket gennem spørgeskemaundersøgelser og interview på casebesøg.

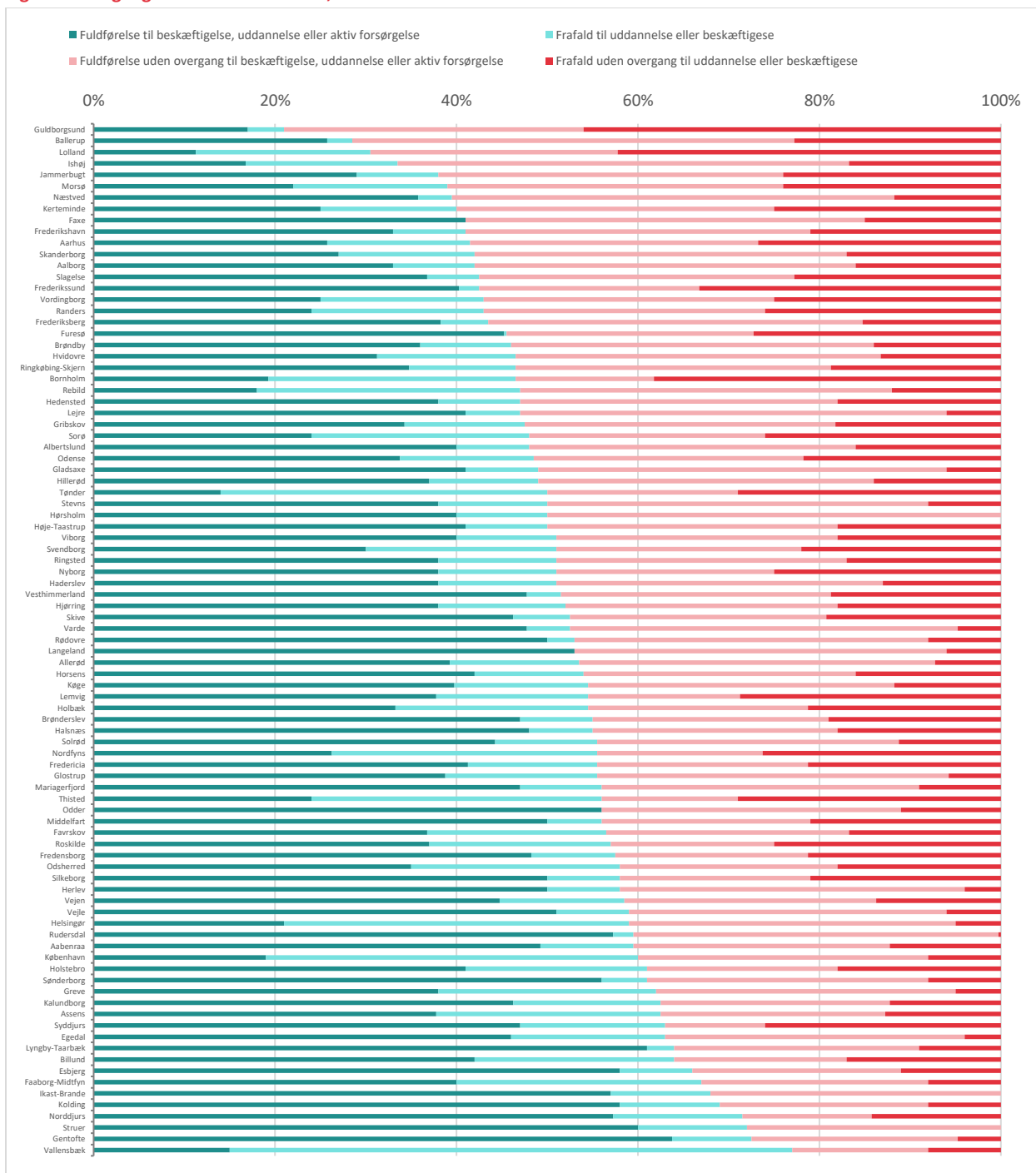
Det er indtrykket fra dataindsamlingsprocessen, at der i øjeblikket pågår større organisatoriske forandringer på ungeområdet i den kommunale sektor. Forandringerne slår både igennem på forvaltningsniveau og i særdeleshed blandt jobcentre og UU'ere. Fælles for disse forandringer er, at de sigter mod at implementere en ny tilgang til de unge i kommunen, som modsvarer den nye lovgivning om kommunal ungeindsats. Undersøgelsens resultater, herunder særligt best practice-eksemplerne, skal ses i dette lys. Mere konkret i forhold til kommunernes arbejde med STU er det indtrykket, at casekommunerne arbejder målrettet for at styrke overgangen fra STU til uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet. Det sker gennem tæt samarbejde og koordination mellem de kommunale aktører, og det sker også ved i højere grad at anvende elementerne i STU, herunder praktikforløb, til at afklare den unge, allerede inden STU-forløbet er afsluttet, i forhold til en relevant videre aktivitet, og dermed forkorte perioden og overgangen mellem de to aktiviteter.

Benchmark-analysen belyser særligt disse to indikatorer:

- **Benchmark-indikator 1: Negativt frafald.** Frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse. Andelen af STU-elever i en kommune, der har afbrudt en STU (2012-2016), og som 6 måneder efter STU'en ikke er i uddannelse eller beskæftigelse, herunder fleksjob.
- **Benchmark-indikator 2: Positiv udslusning.** Fuldførelse med overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse. Andelen af STU-elever i en kommune, der har gennemført en STU (2012-2016), og som 6 måneder efter STU'en er i beskæftigelse (fuld- eller deltid, fleksjob, rotationsvikar mv.), i uddannelse eller på en aktiv forsørgelse.

Kommunernes værdier på disse indikatorer fremgår af figuren nedenfor. Yderligere beskrivelse findes under figuren.

Figur 3. Overgang 6 måneder efter STU, 2012-2016.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

Positiv udslusning og positivt frafald forekommer, når en STU-elev overgår til uddannelse eller beskæftigelse samt aktiv forsørgelse efter hhv. gennemførelse af STU eller afbrud. Disse udfald har blå nuancer i figuren. Omvendt forekommer negativ udslusning og negativt frafald, når en STU-elev ikke overgår til uddannelse eller beskæftigelse samt aktiv forsørgelse efter hhv. gennemførelse af STU eller afbrud. Disse udfald har røde nuancer i figuren. På landsplan har 17 pct. et negativt frafald og 38 pct. en positiv udslusning. Endvidere har 15 pct. oplevet et positivt frafald og 30 pct. en negativ udslusning. Sidstnævnte gruppe har altså gennemført STU, men er ikke overgået til en ny aktivitet inden for 6 måneder. Disse tal viser også, at halvdelen af de afbrud, der sker fra STU, rent faktisk er positive i den forstand, at den unge overgår til uddannelse eller arbejde. Det gør alt andet lige problemet med frafald fra STU mindre end antaget uden kendskab til denne fordeling.

Elever som oplever en positiv udslusning kommer videre i ordinær beskæftigelse eller fleksjob (27 pct.) eller i uddannelse med SU (13 pct.), mens 10 pct. er i revalidering eller ressourceforløb eller på kontant eller uddannelseshjælp (43 pct.) samtidig med, at de fx er i virksomhedspraktik. Elever, som oplever et negativt frafald, er for de flestes vedkommende på passiv forsørgelse, dog er ca. 10 pct. i revalidering eller ressourceforløb.

STU-elever, som er tilkendt førtidspension, eller som tilkendes førtidspension inden for de første 6 måneder efter STU, indgår ikke i opgørelsen. Årsagen til at vi har valgt ikke at lade unge på førtidspension indgå i benchmark-opgørelsen er, at disse elevers overgang ikke entydigt kan defineres som positiv eller negativ på baggrund af samme datamateriale som de øvrige elever. Overgangen for disse elever regnes derfor som 'neutrale' og behandles særskilt i analysen.

Resultaterne viser også, at der er en stor kommunal variation. Noget af forskellene mellem kommunerne skyldes kommunernes rammevilkår, som de i sagens natur ikke har indflydelse på. Et rammevilkår, som er særlig vigtigt i den forbindelse, er beskæftigelsesklynge, som udtrykker kommunens muligheder for – gennem beskæftigelsesindsatsen – at påvirke, i hvilken grad personer i den erhvervsaktive alder forsørges af det offentlige. Rammevilkårene afhænger af den enkelte kommunes befolknings sammensætning og de regionale arbejdsmarkedsforhold. Jo bedre forhold på dette rammevilkår desto bedre klarer kommunen sig i forhold til at opnå høj positiv udslusning og lavt negativt frafald. En anden rammebetingelse er andelen af en ungdomsårgang, som forventes at gennemføre en STU (jf. Profilmodellen). Størrelsen på denne andel kan dels være udtryk for visitationspraksis i den enkelte kommune, dels være et resultat af elevgrundlaget i kommunen. Jo større andelen er, desto lavere er den positive udslusning og jo højere er det negative frafald.

Analysen viser, at selv når der korrigeres for kommunernes rammevilkår, er der fortsat store forskelle mellem kommunerne. Samtidig viser analysen, at det i høj grad er de samme kommuner, som har hhv. et højt og lavt negativt frafald og positiv udslusning. Analysen indikerer således, at praksis i kommunerne (og på institutionerne) har betydning for det negative frafald og den positive udslusning, og at kommunerne dermed *kan gøre* en forskel for disse forhold.

De primære fund i forbindelse med indslusningsprocessen er, at når der bliver skabt det rette match mellem elev og STU-institution, kan det have en positiv betydning for frafaldet. Det kommer særligt til udtryk ved, at der i de kommuner hvor forældre oplever at blive inddraget i tilrettelæggelsen af uddannelsesforløbet, får information om STU via besøg på skolen og oplever at STU-forløbet passer til elevens behov og ønsker, er et lavere negativt frafald. Hvorvidt forældrene oplever, at STU-forløbet passer til elevens behov og ønsker, har også en positiv sammenhæng med udslusningen i kommunen. I forlængelse heraf viser de kvalitative casebesøg, at der er gode erfaringer med indledende praktik- eller introduktionsforløb på STU-institutionen inden opstart på forløbet, hvor eleven kan møde lærere og andre elever og få et indtryk af, hvordan det er at gå på stedet.

I forbindelse med udslusningsprocessen er de primære fund i undersøgelsen, at et stærkt tværfagligt samarbejde mellem både elev, forældre, institution, UU, socialforvaltning og jobcenter, og med et tidligt fokus på elevens overgang til anden aktivitet efter STU, skaber en god udslusning i kommunen. Praxis i forbindelse med udslusningssamtalerne har desuden stor betydning for den positive udslusning i kommunen. I de kommuner hvor eleven møder relevante personer i kommunen, elevens forsørgelsesgrundlag afklares og elevens overgang til anden aktivitet afklares i forbindelse med udslusningssamtalerne, er der en bedre udslusning. Inddragelse af socialforvaltningen i udslusningssamtalen har ligeledes en positiv betydning for udslusningen i kommunen. Tilmed viser analysen, at når jobcentret anvender en systematisk (modsat ad hoc-baseret) tilgang til at skaffe beskæftigelse til unge med en STU, vil det have en positiv indvirkning på udslusningen.

2.2 BEST PRACTICE

På baggrund af besøg i otte kommuner samt spørgeskemaundersøgelser blandt kommunale aktører (Socialforvaltning, Børne- og ungeforvaltning, UU og Jobcenter), institutioner og forældre har vi identificeret en række eksempler på best practice. Der er i en række af eksemplerne tale om en praksis, som kan være inspiration for den igangværende proces med implementering af den kommunale ungeindsats. En mere detaljeret beskrivelse er at finde i et separat best practicekatalog.

Best practiceeksemplerne er grupperet i tre pejlemærker:

- A. Inddragelse af den unge og forældrene
- B. Koordinering i kommunen og med institutionerne
- C. Målrettet praktik

Inddragelse af den unge og forældrene

Den nye tværgående uddannelsesplan – som implementeres i forbindelse med den kommunale ungeindsats – bliver omdrejningspunkt for en helhedsorienteret og målrettet indsats, hvor den unge og forældrene, hvor det er relevant, inddrages i tilrettelæggelsen af forløbet.

1. Den unge og den unges forældre klædes tidligt på til STU-forløbet gennem en forventningsafstemning i forhold til den unges behov og muligheder, fx ved kortere eller længere besøg på én eller flere relevante institutioner. De inddrages i udarbejdelsen af uddannelsesplanen, herunder indflydelse på hvilke institutioner, der kan være relevante for den unge,
2. I de tilfælde, det er til gavn for den unge, inddrages forældrene i så mange processer som muligt i STU-forløbet. Det bidrager til at skabe medejerskab blandt forældrene og en løbende forventningsafstemning.

Koordinering i kommunen og med institutionerne

De unge i STU-målgruppen er ofte involverede i flere kommunale indsatser – og ofte indsatser, der forvaltes af forskellige kommunale enheder. De kommunale enheder, der oftest er i spil, er UU og jobcenteret samt den kommunale forvaltning. Der er dermed mange aktører, som den unge potentielt kan være involveret i, og kommunen må derfor skabe en organisering, hvor de forskellige fagligheder spiller sammen på den bedst mulige måde til den unges bedste – herunder at der er en klar ansvarsfordeling, som sikrer en hurtig og rigtig indsats i forskellige situationer. Den gode praksis, som vi har set i kommunerne, lægger sig i mange henseender i helt naturlig forbindelse med den kommunale ungeindsats, der træder i kraft i 2019, med hvilken ambitionen netop er at sikre koordination på tværs af ungeindsatser. Mange kommuner er allerede godt i gang med implementeringen af den kommunale ungeindsats, og dette afspejles også i pejlemærket, hvor fokus er på, hvordan case-kommunerne i praksis forsøger at koordinere indsatserne over for STU-eleverne.

1. Kommunen udpeger et team af medarbejdere med de relevante funktioner (UU, jobcenter, forvaltning(er)) i forhold til STU-elever og én fast kontakt til den unge. Teamet mødes med fast frekvens og gør status over alle kommunens STU-elever, så der hurtigt kan gribes ind, hvis der opstår behov for det, og så de medarbejdere, der skal arbejde videre med de unge efter STU, kender dem.
2. STU forankres i den kommunale forvaltningsenhed, der har ansvar for handicap og støtteforanstaltninger, hvormed det sikres, at mål for den unge fra flere instanser koordineres og kan arbejdes sammen til én plan. Modellen kan også sikre, at elevens boligsituation afklares inden STU'en afsluttes, hvilket understøtter en god udslusning, da det medvirker til at skabe ro for eleven at vide, at der er styr på dette helt fundamentale element.
3. Kommunens faste kontaktperson samarbejder med STU-institutionen, herunder med en evt. mentor/kontaktlærer på institutionen.
4. Visitationsudvalget sammensættes af den eller de kommunale forvaltninger, der har ansvar for STU og den unge (typisk børne- og ungeforvaltningen og socialforvaltningen) samt jobcentret, og der sikres en god indslusning ved samarbejde med grundskolen, fx ved at relevante medarbejdere mødes med medarbejdere fra skole-/børne- og ungeforvaltningen allerede, når eleverne går i 9. eller 10. klasse

5. Kommunen kan fastsætte kvalitetsstandarder, som institutionerne skal leve op til på en række specifikke områder. Fx kan løbende fokus på fravær bidrage til mindre frafald, og krav om kontakt og aktivitet i forbindelse med pauser kan være afgørende, så den unge ikke efterlades til sig selv.
6. Kommunen kan vælge at indgå deciderede aftaler med en række institutioner, som man fortrinsvis vil anvende, på grundlag af sine kvalitetsstandarder. En række kommuner har gode erfaringer – herunder sikring af kvalitet og økonomiske rammer – med at indgå aftalerne efter et offentligt udbud af STU-opgaven.
7. Da en stor del af STU-eleverne overgår til jobcentrets regi efter endt STU, er en tidlig og løbende inddragelse af jobcentret med specialiserede STU-medarbejdere vigtig, således at den unge ikke skal starte forfra i jobcentret.
8. Den tværgående uddannelsesplan kan med fordel omfatte beskrivelser af den unges funktionsniveau, således at der kan spares en del af afklaringsprocessen i jobcentret.

Målrettet praktik

Unge i STU-målgruppen er meget forskellige – ikke mindst med hensyn til deres muligheder for at indgå i beskæftigelsesrettede aktiviteter. Nogle unge vil have udsigt til at kunne komme i forskellige former for beskæftigelsesaktiviteter (fleksjob mv.) umiddelbart efter STU, mens det for andre vil være mere relevant med beskyttet beskæftigelse. Men for den del af målgruppen, der på sigt vil kunne indgå i ordinær beskæftigelse, vil praktikforløb i virksomheder ofte være relevant – dels ud fra et dannesperspektiv (hvad vil det sige at have et arbejde?) og dels ud fra et afklaringsperspektiv (hvordan kan den unge evt. bidrage i en virksomhed efter STU?). Mere afklaringsmålrettede praktikforløb kan bidrage til at give jobcentret bedre betingelser for at tilrettelægge et godt forløb i jobcenterregi efter STU – eller i bedste fald helt undlade at skulle gennemføre afklaringsforløb efter STU.

1. Institutionerne kan med fordel have tilknyttet en fast praktikkonsulent, hvis primære opgave er at finde mulige praktikpladser til institutionens elever. Praktikkonsulenten samarbejder med jobcentret og de lokale virksomheder.
2. Praktikforløbene for den unge tilrettelægges med blik for såvel uddannelsesperspektivet som afklaring af den unges beskæftigelsesmuligheder.

3. OPSUMMERING AF RAPPORTENS KAPITLER

3.1 KAPITEL 4: MÅLGRUPPEN FOR SÆRLIG TILRETTELAGT UNGDOMSUDDANNELSE

Der er i dag ca. 6.000 elever på Særlig Tilrettelagt Ungdomsuddannelse. Antallet af elever er steget stødt for uddannelsens oprettelse og frem til nu. De seneste år er tilgangen dog stagneret omkring ca. 2000 og det må derfor forventes, at bestanden af elever også stagnerer.

Et særligt kendetegn ved eleverne i STU-målgruppen er, at de har funktionsnedsættelser. Der findes ingen officielle opgørelser over elevernes funktionsnedsættelser og derfor ikke nogen opgørelser over elevsammensætningen i de enkelte kommuner eller på de enkelte institutioner. For at komme en sådan opgørelse nærmere blev UU-centrene i spørgeskemaundersøgelsen bedt om at vurdere graden af kognitiv og social funktionsnedsættelse blandt elever visiteret i 2017 og 2018.

Opgørelsen viser, at 41 pct. af STU-eleverne har en høj grad af kognitiv funktionsnedsættelse. Disse elever kan fx have problemer med talesprog eller kan ikke læse eller regne. 55 pct. af STU-eleverne har en høj grad af social funktionsnedsættelse. Disse elever fungerer dårligt socialt og kan fx have social fobi eller angst. Opgørelsen viser, at STU i høj grad er målrettet elever med betydelige sociale og kognitive udfordringer, hvorimod elever med lavere grader af funktionsnedsættelser ikke visiteres til STU.

Tabel 3. Andel elever med social og kognitiv funktionsnedsættelse blandt elever visiteret 2017-2018 baseret på UU-centrenes skøn

	Høj kognitiv funktionsnedsættelse	Middel kognitiv funktionsnedsættelse	Lav kognitiv funktionsnedsættelse	I alt
Høj social funktionsnedsættelse	26.6%	16.2%	12.3%	55.1%
Middel social funktionsnedsættelse	9.5%	15.9%	5.1%	30.5%
Lav social funktionsnedsættelse	5.3%	4.6%	4.5%	14.4%
I alt	41.4%	36.7%	21.9%	100%

Kilde: Epinion survey blandt UU-centre. **Note:** N(kommuner)=71. UU-centrene blev bedt angive, hvor mange af hver kommunes elever, der havde en høj grad af kognitiv/social funktionsnedsættelse. I bilag 8.5.4 findes den fulde spørgsmålsformulering, som af pladshensyn ikke vises her.

Der er flere mænd og etnisk danske blandt STU-eleverne end i den generelle befolkning, og STU-elevernes forældre har kortere uddannelse end den gennemsnitlige dansker.

Ca. hver fjerde STU-elev afbryder uddannelsen, inden de når at fuldføre. Kvinder afbryder oftere end mænd. Vi finder også, at elever der er ældre end 21 år, når de påbegynder STU, oftere afbryder end elever under 18 år. Slutteligt afbryder elever, som er efterkommere oftere end etnisk danske elever. De

kvalitative interviews viser endvidere, at det særligt er blandt elever med lavest grad af funktionsnedsættelse (altså de stærkeste), hvor UU-centrene og STU-institutionerne oplever det største frafald.

3.2 KAPITEL 5: DEFINITION OG MÅLING AF FULDFØRELSE OG FRAFALD

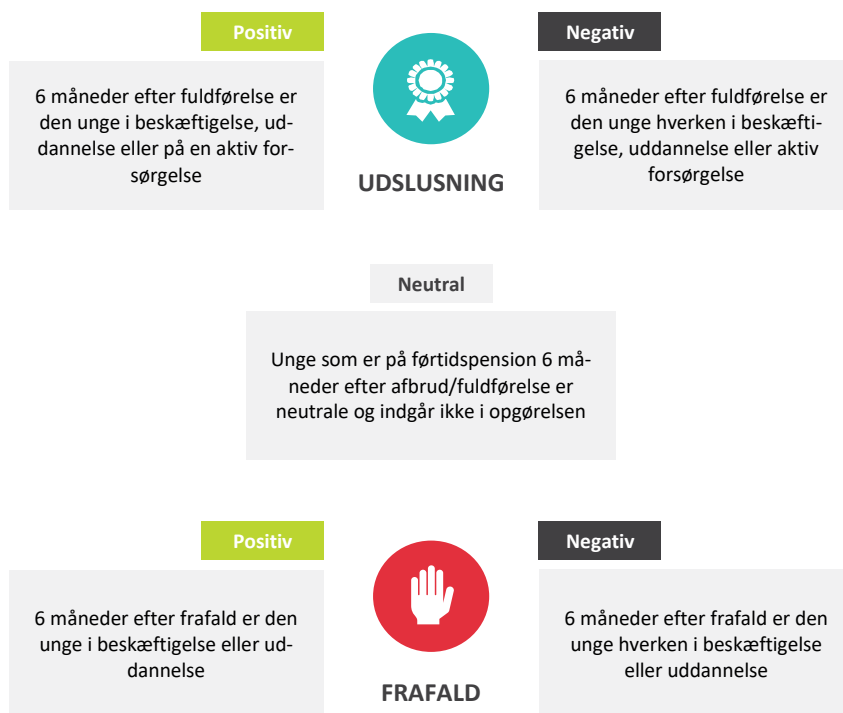
I kapitel 5 defineres benchmark-indikatorer, og der foretages en målgruppe afgrænsning. Benchmark-indikatorerne defineres på følgende vis:

- **Benchmark-indikator 1: Negativt frafald.** Frafall uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse. Andelen af STU-elever i en kommune, der har afbrudt en STU (2012 - 2016), og som 6 måneder efter STU'en ikke er i uddannelse eller beskæftigelse, herunder fleksjob.
- **Benchmark-indikator 2: Positiv udslusning.** Fuldførelse med overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse. Andelen af STU-elever i en kommune, der har gennemført en STU (2012 - 2016), og som 6 måneder efter STU'en er i beskæftigelse (fuld- eller deltid, fleksjob, rotationsvikar mv.), i uddannelse eller på en aktiv forsørgelse.

Efter 6 måneder er der gået tilstrækkeligt tid til, at en ny beskæftigelsesindsats er sat i værk eller en ny uddannelse er påbegyndt. Det er samtidig for at sikre, at tidspunktet er tæt nok på fuldførelsesdatoen til, at der reelt kan tales om et forløb, som ligger i forlængelse af STU.

Definitionen af benchmark-indikatorerne sker eksklusive STU-elever, som er tilkendt førtidspension, eller som tilkendes førtidspension inden 6 måneder efter endt STU.

Figuren til højre illustrerer, hvordan eleverne, der afslutter STU enten efter gennemførelse eller afbrud, kan inddeles i fem grupper på baggrund af deres overgang til videre aktivitet efter enten at have gennemført eller afbrudt STU.

Årsagen til at vi har valgt ikke at lade unge på førtidspension indgå i benchmark-opgørelsen, men i stedet for regnet dem som neutrale, er, at disse elevers overgang ikke entydigt kan defineres som positiv

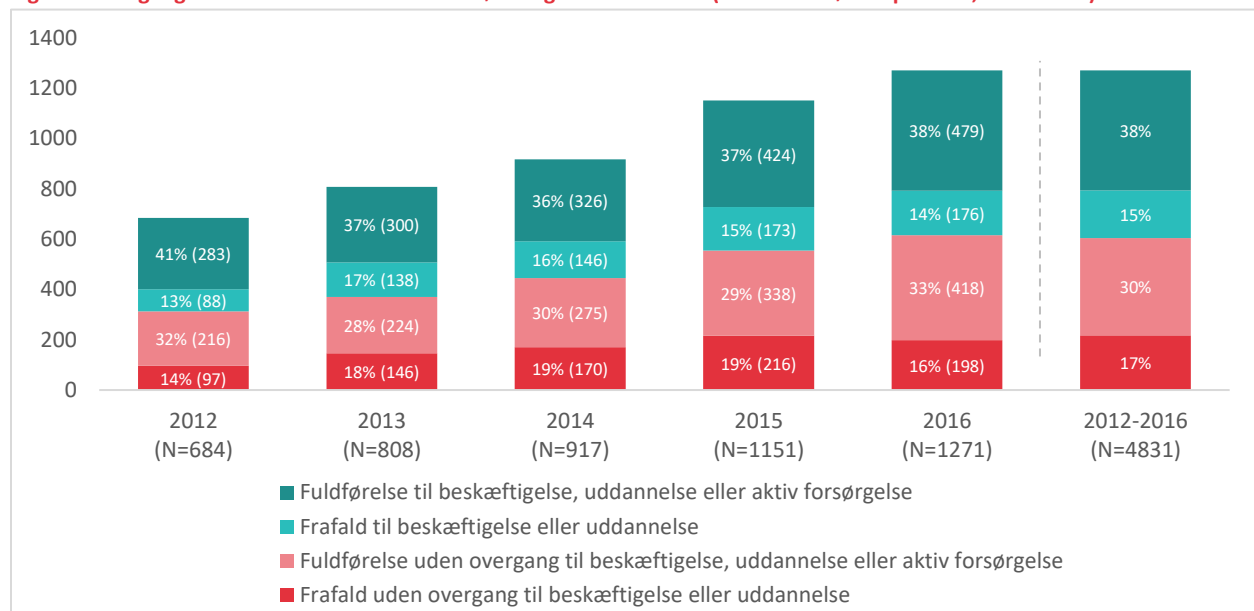
eller negativ på baggrund af samme datamateriale som de øvrige elever. Overgangen for disse elever behandles særskilt i analysen.

I perioden 2012-2016 har mellem 13 og 17 pct. af STU-eleverne på landsplan afbrudt STU og er efterfølgende overgået til beskæftigelse eller uddannelse. Set over hele perioden har 15 pct. af STU-eleverne, som ikke er tilkendt førtidspension, således oplevet et positivt frafald. Mellem 14 og 19 pct. af eleverne har afbrudt uddannelsen uden at komme videre i anden uddannelse eller beskæftigelse 6 måneder senere. Dvs. at 17 pct. af STU-eleverne, som ikke er tilkendt førtidspension, har oplevet et negativt frafald.

Ligeledes har mellem 36 og 41 pct. af STU-eleverne på landsplan gennemført STU og er efterfølgende overgået til beskæftigelse eller uddannelse. Set over hele perioden fra 2012 til 2016 har 38 pct. af STU-eleverne, som ikke er tilkendt førtidspension, således oplevet en positiv udslusning. Mellem 28 og 33 pct. af eleverne har gennemført uddannelsen uden at komme videre i uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet 6 måneder senere. Dvs. at 30 pct. af STU-eleverne, som ikke er tilkendt førtidspension, har oplevet en negativ udslusning. Denne gruppe har dog gennemført STU og i den forbindelse modtaget et kompetencepapir.

Det er karakteristisk for udviklingen, at antallet af elever stiger støt år for år, mens den procentvise fordeling i karakteren af STU-elevernes overgang er forholdsvis stabil i hele perioden.

Figur 4. Overgang 6 måneder efter STU for fuldførte og frafaldne elever (eksklusive førtidspension, 2012-2016).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke.

3.3 KAPITEL 6: BENCHMARKING

På landsplan er det negative frafald på 17 pct. Det vil sige, at 17 pct. af STU-eleverne afbryder STU-forløbet, før de når at fuldføre, uden efterfølgende at overgå til uddannelse eller beskæftigelse inden for 6 måneder. Det er også interessant at se på, hvad der sker på lidt længere sigt. Tallene viser, at der på landsplan er 19 pct., som er afbrudt og ikke overgået til uddannelse eller beskæftigelse efter 15 måneder og 20 pct. efter 27 måneder.

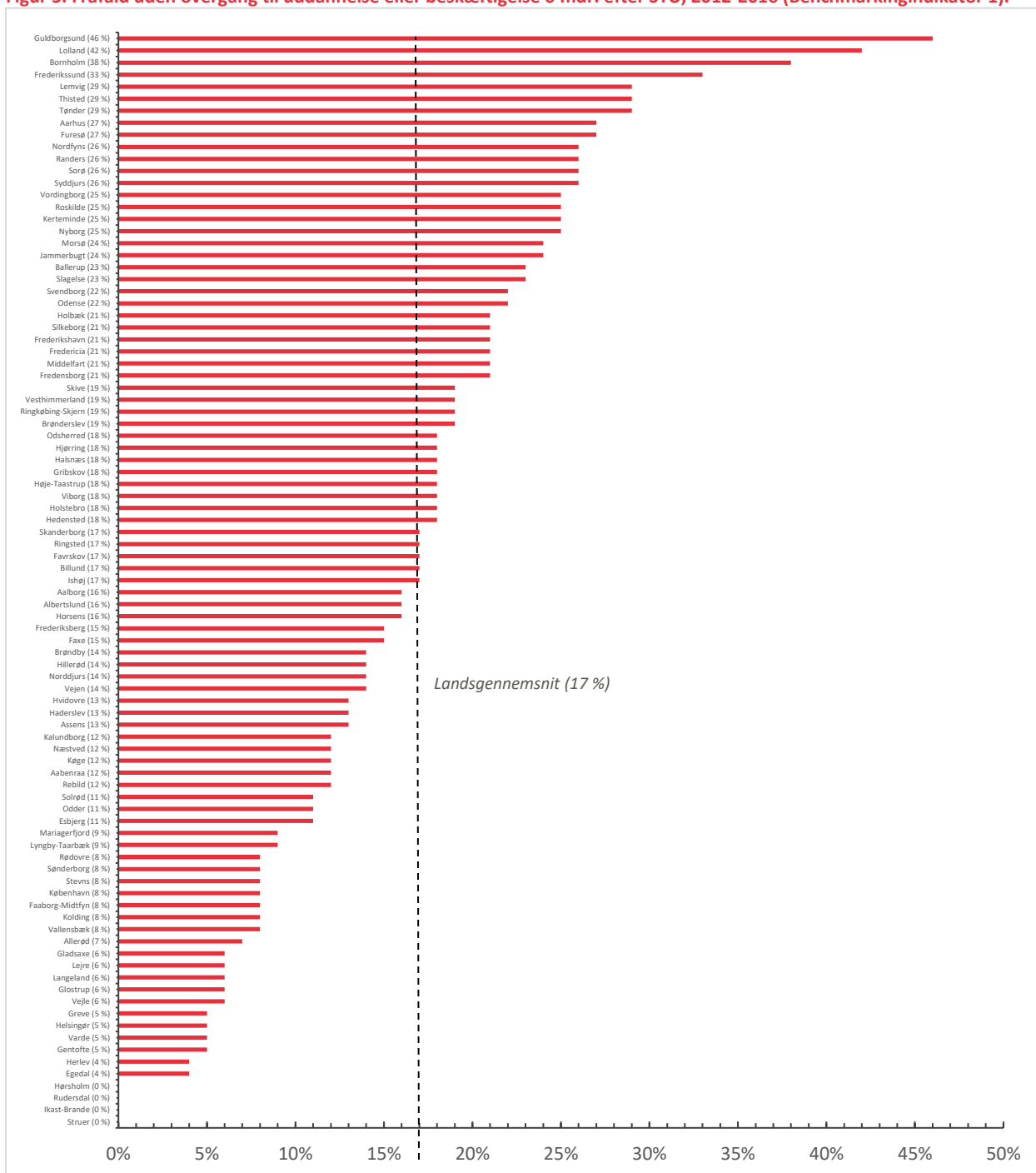
Figur 5 nedenfor viser det negative frafald for hver af landets kommuner efter 6 måneder, og der er store kommunale forskelle i størrelsen på det negative frafald. Med andre ord er sandsynligheden for at falde fra til andet end uddannelse og beskæftigelse større for STU-elever i nogle kommuner end andre. Noget af forskellene mellem kommunerne skyldes kommunernes rammevilkår, som de i sagens natur ikke har indflydelse på.

Analysen af rammevilkår viser, at kommuner med gode muligheder for at få kommunens borgere i beskæftigelse grundet befolkningssammensætning og arbejdsmarkedsforholdene gennemsnitligt har lavere grad af negativt frafald end kommuner med mindre gode vilkår for beskæftigelsesindsatsen.

Andelen af en ungdomsårgang som får en STU (jf. profilmodellen) varierer også mellem kommunerne. Denne andel kan delvist afhænge af en variation i kommunernes visitationspraksis delvist af variation i elevgrundlaget. I kommuner hvor en mindre andel af en ungdomsårgang forventes at gennemføre en STU, er det negative frafald mindst, og størst i de kommuner hvor en større andel af en ungdomsårgang forventes at gennemføre en STU.

Men selv når der korrigeres for kommunernes rammevilkår, er der fortsat store forskelle mellem kommunerne. Samtidig viser analysen, at det i høj grad er de samme kommuner, som har hhv. et højt og lavt negativt frafald uanset korrektion. Analysen indikerer således, at praksis i kommunerne (og på institutionerne) har betydning for det negative frafald, og at kommunerne dermed *kan* gøre en forskel på denne indikator.

Figur 5. Frafall uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse 6 mdr. efter STU, 2012-2016 (Benchmarkingindikator 1).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

På landsplan er den positive udslusning på 38 pct. Det vil sige, at 38 pct. af STU-eleverne gennemfører STU-forløbet, og overgår til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse efter fuldførelse af STU. Det er også interessant at se på, hvad der sker på lidt længere sigt. Tallene viser, at 40 pct. fuldfører til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse både 15 og 27 måneder efter STU.

Figur 6 nedenfor viser den positive udslusning for hver af landets kommuner efter 6 måneder, og der er store kommunale forskelle i størrelsen på den positive udslusning. Noget af forskellene mellem kommunerne skyldes kommunernes rammevilkår, som de i sagens natur ikke har indflydelse på.

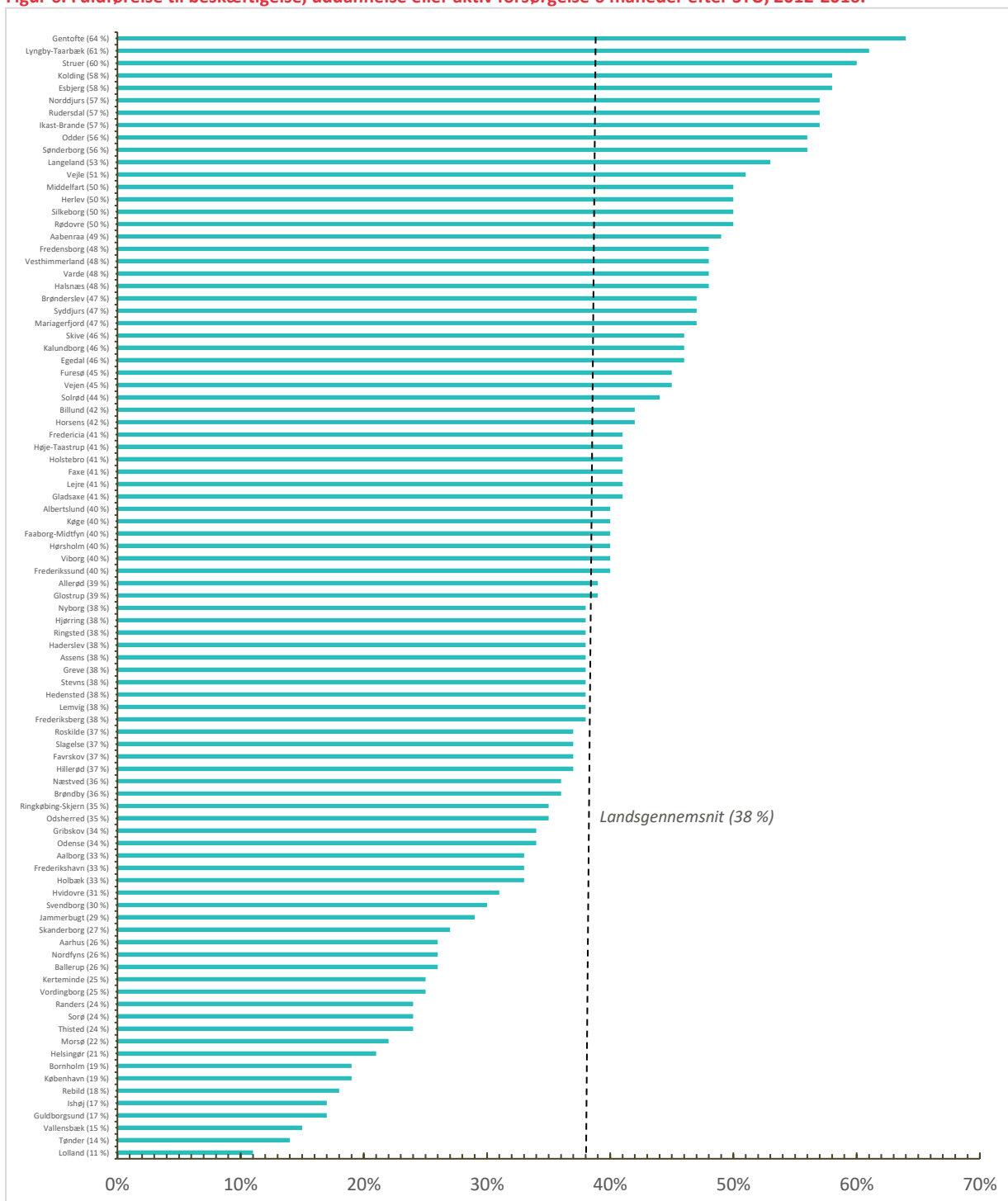
Analysen af rammevilkår viser, at kommuner med gode muligheder for at få kommunens borgere i beskæftigelse grundet befolkningssammensætning og arbejdsmarkedsforholdene gennemsnitligt har højere grad af positiv udslusning end kommuner med mindre gode vilkår for beskæftigelsesindsatsen.

Andelen af en ungdomsårgang som får en STU (jf. profilmodellen) varierer også mellem kommunerne. Denne andel kan delvist afhænge af en variation i kommunernes visitationspraksis delvist af variation i elevgrundlaget. I kommuner hvor en mindre andel af en ungdomsårgang forventes at gennemføre en STU, er den positive udslusning størst, og mindst i de kommuner hvor en større andel af en ungdomsårgang forventes at gennemføre en STU.

Men selv når der korrigeres for kommunernes rammevilkår, er der fortsat store forskelle mellem kommunerne. Samtidig viser analysen, at det i høj grad er de samme kommuner, som har hhv. en høj og lav positiv udslusning uanset korrektion. Analysen indikerer således, at praksis i kommunerne (og på institutionerne) har betydning for den positive udslusning, og at kommunerne dermed også *kan* gøre en forskel på denne indikator.

Figur 6. Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse 6 måneder efter STU, 2012-2016.

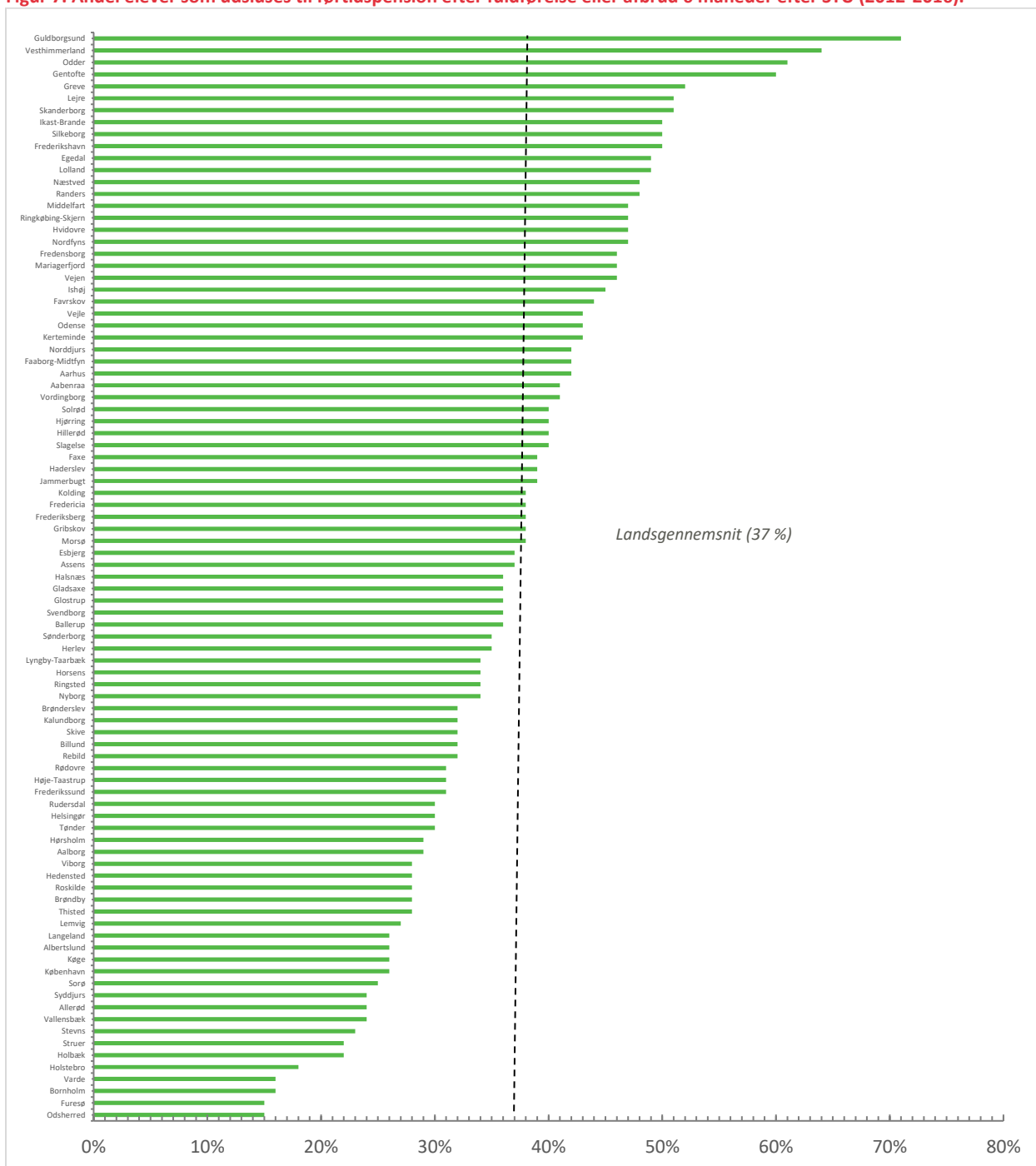
Kilde: Egne beregninger p.b.a. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

Nogle STU-elever modtager førtidspension inden de starter på STU, andre tilkendes førtidspension under STU-forløbet og en tredje gruppe tilkendes førtidspension umiddelbart efter gennemført STU. Andelen af STU-elever, som modtager førtidspension 6 måneder efter endt STU (uanset hvornår førtidspensionen er tilkendt), falder fra 48 pct. i 2012 til 29 pct. i 2016. Denne ændring er bl.a. sket som konsekvens af implementeringen af førtidspensions- og fleksjobreformen fra 2013. Analysen viser dog også, at andelen af de afsluttede STU-elever, som er på førtidspension, stiger, når man ser hhv. 15 og 27 mdr. frem i tiden. 41 pct. er på førtidspension efter 15 måneder, mens 45 pct. er på førtidspension efter 27 måneder.

Figur 7 nedenfor viser andelen af elever, der modtager førtidspension 6 måneder efter afsluttet STU efter afbrud eller gennemførelse for hver kommune. Det fremgår af figuren, at der er store forskelle i anvendelse af førtidspension på tværs af kommuner. Gennemsnitlig overgår 37 pct. af STU-eleverne til førtidspension. En analyse som sammenholder andelen af en ungdomsårgang, der forventes at fuldføre en STU (jf. profilmodellen), og andelen på førtidspension 6 måneder efter afbrudt eller fuldført STU viser, at der ikke umiddelbart er en sammenhæng mellem disse forhold.

Skånejob er et job til førtidspensionister med særlige opgaver og arbejdstid, der tilrettelægges efter førtidspensionistens arbejdsevne. Omkring 4 pct. af STU-elever, som er på førtidspension, har et skånejob 6 måneder efter endt STU, og niveauet er forholdsvis stabilt over tid.

Figur 7. Andel elever som udsluses til førtidspension efter fuldførelse eller afbrud 6 måneder efter STU (2012-2016).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

3.4 KAPITEL 7: DEN KOMMUNALE PRAKSIS

Kapitel 7 præsenterer en analyse af sammenhængen mellem kommunernes resultater i forhold til frafald og udslusning og den kommunale praksis. Datagrundlaget er en kobling af surveydata og registeroplysninger om frafald og udslusning. Resultaterne, som præsenteres i kapitlet, understøtter i høj grad de initiativer, som mange kommuner aktuelt arbejder med i forbindelse med de nye ungeindsatser. Således viser resultaterne, at det gode tværfaglige samarbejde mellem de kommunale aktører er af stor vigtighed. Det samme gælder inddragelsen af og samarbejdet med den unge og den unges forældre i de tilfælde, hvor de er relevante at inddrage. Og mentorindsatsen, som har visse paralleller til den kommende kontaktpersonordning, har en positiv effekt.

Kapitlets hovedkonklusioner, som går på tværs af alle ovenstående faser, er, at tæt samarbejde mellem de kommunale aktører, herunder særligt inddragelse af jobcentret og socialforvaltningen, har betydning for lavt frafald og høj positiv udslusning i kommunerne. Derudover viser undersøgelsen, at forældrenes oplevelse af at være inddraget i både tilrettelæggelse af STU'en og tiden bagefter også har en positiv betydning for udslusningen og kan bidrage til at mindske frafaldet.

Når vi undersøger sammenhængen mellem den kommunale struktur samt organisering og det negative frafald samt udslusningen i kommunen, viser analysen, at et tværfagligt samarbejde mellem UU, socialforvaltningen og jobcentret i arbejdsgangene inden, under og efter STU-forløbet har betydning for en god udslusning og et lavt negativt frafald i kommunen.

Analysen viser, at de kommuner, hvor socialforvaltningen har indflydelse på, hvilket STU-forløb der tilbydes den enkelte elev, har højere grad af positiv udslusning. Ligeledes har de kommuner, hvor socialforvaltningen er involveret i udslusningssamtalen, højere grad af positiv udslusning. Spørgeskemaundersøgelsen blandt UU viser, at socialforvaltningen er involveret i visitationsprocessen i 66 pct. af de 71 kommuner, som har besvaret spørgeskemaet, mens socialforvaltningen, ifølge UU, blot er involveret i 38 pct. af kommunerne i forbindelse med udslusningssamtalen.

Derudover viser analysen, at når jobcentret inddrages ved risiko for afbrud, og generelt har en systematisk tilgang til at skaffe beskæftigelse, så har kommunen en højere grad af positiv udslusning og en lavere grad af negativt frafald. Denne systematiske tilgang står i modsætning til en ad hoc baseret tilgang i forhold til den enkelte unge. Ifølge spørgeskemaundersøgelsen med UU-centrene inddrages jobcentrene i dag i 48 pct. af kommunerne ved risiko for frafald. Disse resultater peger på, at en stor del af kommunerne med fordel kan inddrage socialforvaltningen og jobcentret yderligere i samarbejdet omkring STU-eleverne.

De primære fund i forbindelse med indslusningsprocessen er, at når der bliver skabt det rette match mellem elev og STU-institution, kan det have en positiv betydning for frafaldet. Det kommer særligt til udtryk ved, at der i de kommuner, hvor forældre oplever at blive inddraget i tilrettelæggelsen af

uddannelsesforløbet, får information om STU via besøg på skolen og oplever at STU-forløbet passer til elevens behov og ønsker, er et lavere negativt frafald. Hvorvidt forældrene oplever, at STU-forløbet passer til elevens behov og ønsker, har også en positiv sammenhæng med udslusningen i kommunen. I forlængelse heraf viser de kvalitative casebesøg, at der er gode erfaringer med indledende praktik- eller introduktionsforløb på STU-institutionen inden opstart på forløbet, hvor eleven kan møde lærere og andre elever og få et indtryk af, hvordan det er at gå på stedet.

Når vi undersøger god kommunal praksis i forbindelse med et godt uddannelsesforløb for STU-eleverne, er konklusionen, at forældrenes generelle tilfredshed med uddannelsesplanen og brugen af praktik har betydning for både udslusningen og for at undgå frafald i kommunen. Yderligere viser analysen, at der er sammenhæng mellem brugen af kommunale mentorer, og om eleven gennemfører STU-forløbet. I forlængelse heraf viser registeranalysen, at de fleste frafald sker i august måned. Det kan tyde på, at kontakt til eleverne i løbet af sommerferien, kan bidrage til at undgå frafald.

I forbindelse med udslusningsprocessen er de primære fund i undersøgelsen, at et stærkt tværfagligt samarbejde mellem både elev, forældre, institution, UU, socialforvaltning og jobcenter, og med et tidligt fokus på elevens overgang til anden aktivitet efter STU, skaber en god udslusning i kommunen. Praksis i forbindelse med udslusningssamtalerne har desuden stor betydning for den positive udslusning i kommunen. I de kommuner, hvor eleven møder relevante personer i kommunen, elevens forsørgelsesgrundlag afklares og elevens overgang til anden aktivitet afklares i forbindelse med udslusningssamtalerne, er der en bedre udslusning. Inddragelse af socialforvaltningen i udslusningssamtalen har ligeledes en positiv betydning for udslusningen i kommunen. Tilmed viser analysen, at når jobcentret anvender en systematisk tilgang til at skaffe beskæftigelse til unge med en STU (i modsætning til en ad hoc baseret tilgang), vil det have en positiv indvirkning på udslusningen.

4. MÅLGRUPPEN FOR SÆRLIG TILRETTELAGT UNGDOMSUD-DANNELSE

I 2016 var ca. 5.800 elever i gang med STU. Omkring 2.000 elever påbegynder årligt en STU, hvilket har ligget stabilt de seneste år. Der er flere mænd og etnisk danske blandt STU-elever end i den generelle befolkning. STU-elevernes forældre har kortere uddannelse end den gennemsnitlige dansker. UU-centrene vurderer, at 41 pct. af den visiterede målgruppe har en høj grad af kognitiv funktionsnedsættelse, ligeledes vurderer de, at 55 pct. har en høj grad af social funktionsnedsættelse. Omtrent hver fjerde STU-elev falder fra uddannelsen, inden de når at fuldføre. Når vi ser nærmere på de frafaldne, finder vi, at kvinder oftere falder fra end mænd. Vi finder også, at elever ældre end 21 år, når de påbegynder STU, oftere falder fra end elever under 18 år. Slutteligt falder elever, som er efterkommere og indvandrere oftere fra end etnisk-danske elever.

Hvordan har STU som uddannelse udviklet sig siden sin start i 2007, og hvad kendetegner de elever, som går på STU? I dette kapitel svarer vi på disse spørgsmål ved at se nærmere på udviklingen i, hvor mange elever der bliver optaget på, gennemfører og frafalder en STU. Dernæst ser vi nærmere på, hvem STU-eleverne er ud fra et data-perspektiv.

I dag er godt 6.000 unge i gang med en STU. Som det ses af figur 8, er antallet af elever steget støt fra uddannelsens oprettelse i 2007 til nu. I 2007 var der 358 elever, og antallet er steget til 5.823 elever i 2016 og 6.238 i 2017. Her skal man være opmærksom på, at 2017 er en foreløbig opgørelse.²

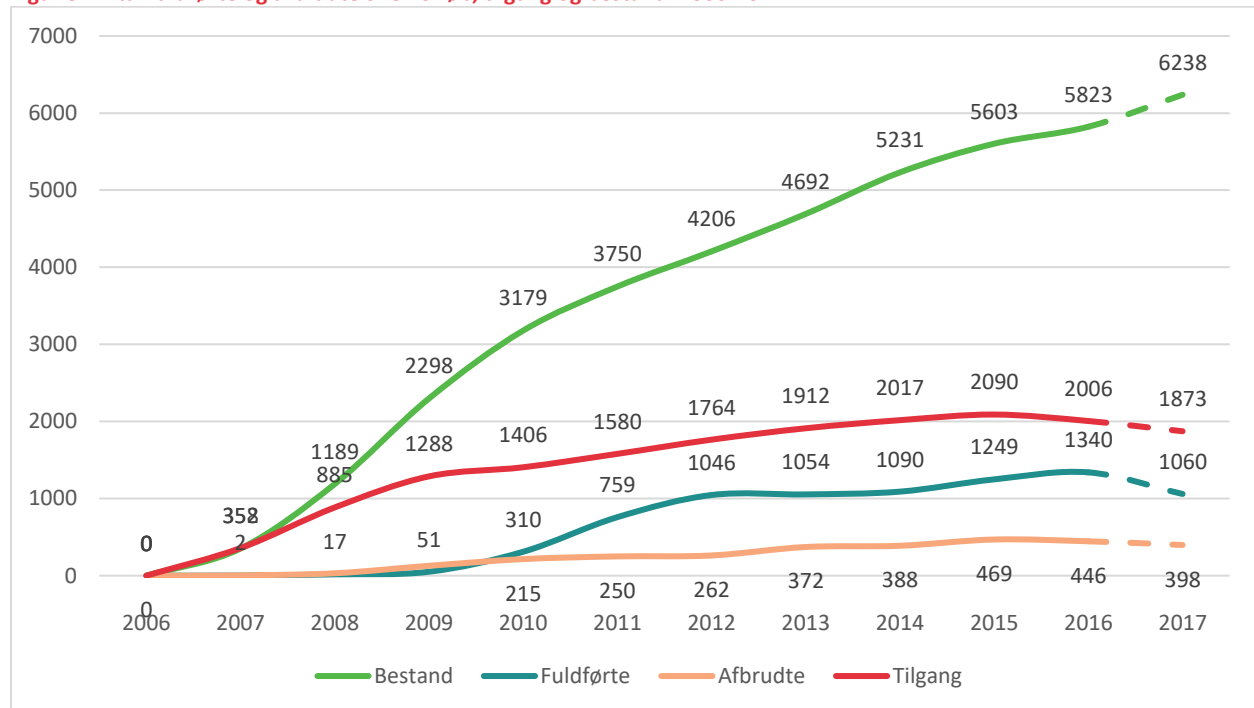
Væksten i tilgangen til STU er dog fladet ud over tid, og siden 2014 har antallet af unge, der årligt får tildelt en STU, ligget stabilt på ca. 2.000 elever. I de kommende år forventes bestanden af STU-elever derfor også at finde et stabilt niveau.

Fra 2012 til 2016 og frem har mellem ca. 1.000 og 1.300 elever fuldført STU årligt, mens mellem ca. 250 og 500 STU-elever har afbrudt et STU-forløb årligt. Det svarer til at omkring hver fjerde elev, der påbegynder STU falder fra (20 pct. faldt fra i 2012 og 27 pct. i 2015). Det kan umiddelbart lyde af mange, men frafaldet kan både være negativt og positivt. Det analyseres nærmere i kapitel 5 og 6.

---

² Tallene for 2017 er en foreløbig opgørelse. Tallene viser status september 2018. STU-registeret er et administrativt register, hvorfor opgørelsen af den enkelte elevs status opdateres tilbage i tid, når der kommer nye oplysninger. Når den endelige opgørelse foreligger, vil antallet i *Bestand* (i gang med STU) falde, mens antallet i særligt *Fuldførte* vil stige. Antallet i *Afbrudte* og *Tilgang* kan også stige.

Figur 8. Antal fuldførte og afbrudte STU-forløb, tilgang og bestand. 2006-2017.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Tallene fra 2017 er pr. 30/09/2017 og skal derfor læses med forbehold.

I STU-registret registrerer kommunerne årsagerne til afbrud. 21 pct. afbryder af personlige årsager, 16 pct. fordi de påbegynder en anden uddannelse, 10 pct. i forbindelse med pause eller orlov, 5 pct. fordi de er kommet i beskæftigelse, 6 pct. på grund af sygdom, 5 pct. fordi eleven ikke er parat og 4 pct. af andre årsager. For de resterende 31 pct. kender kommunen ikke årsagen til afbruddet. Forældre til unge, som har afbrudt et STU-forløb, er også blevet spurgt om årsagen til elevens afbrud. Ifølge forældrene er den hyppigste årsag til afbrud grundet personlige problemer, som typisk er i relation til den unges sygdom. Derudover angiver forældrene, at den unge er startet i anden uddannelse eller beskæftigelse, samt at deres søn/datter ikke passer ind i målgruppen for uddannelsen.

Et særligt kendetegn ved STU-målgruppen er, at de har funktionsnedsættelser. Der findes ingen officielle opgørelser over elevernes funktionsnedsættelser og derfor ikke nogen opgørelser over elevsammensætningen i de enkelte kommuner eller på de enkelte institutioner. For at komme en sådan opgørelse nærmere blev UU-centrene i spørgeskemaundersøgelsen bedt om at vurdere graden af kognitiv og social funktionsnedsættelse blandt elever visiteret i 2017 og 2018. Metoden, som er anvendt, er nærmere beskrevet nedenfor og i bilagsmaterialet. Forud for spørgeskemaundersøgelserne blev metoden forelagt for interessenterne på området. Nogle interessenter arbejder med lignende kategoriseringer.

Opgørelsen viser, at 41,4 pct. af STU-eleverne har en høj grad af kognitiv funktionsnedsættelse. Disse elever kan fx have problemer med talesprog eller kan ikke læse eller regne. 55 pct. af STU-eleverne har

en høj grad af social funktionsnedsættelse. Disse elever fungerer dårligt socialt og kan fx have social fobi eller angst. Endeligt har 26 pct. af STU-eleverne både en høj grad af social og kognitiv funktionsnedsættelse. 4 pct. af eleverne har både en lav grad af social og kognitiv funktionsnedsættelse. Opgørelsen viser, at STU i høj grad er målrettet elever med betydelige sociale og kognitive udfordringer, hvorimod elever med lavere grader af funktionsnedsættelser ikke visiteres til STU.

Tabel 4. Andel elever med social og kognitiv funktionsnedsættelse blandt elever visiteret 2017-2018 baseret på UU-centrenes skøn

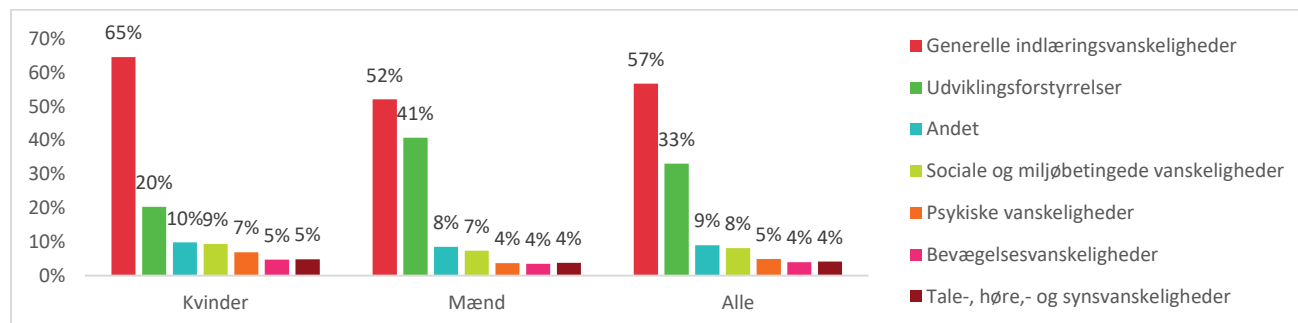
	Høj kognitiv funktionsnedsættelse	Middel kognitiv funktionsnedsættelse	Lav kognitiv funktionsnedsættelse	I alt
Høj social funktionsnedsættelse	26.6%	16.2%	12.3%	55.1%
Middel social funktionsnedsættelse	9.5%	15.9%	5.1%	30.5%
Lav social funktionsnedsættelse	5.3%	4.6%	4.5%	14.4%
I alt	41.4%	36.7%	21.9%	100%

Kilde: Epinion survey blandt UU-centre. **Note:** N(kommuner)=71. UU-centrene blev bedt angive, hvor mange af hver kommunes elever, der havde en høj grad af kognitiv/social funktionsnedsættelse. I bilag 8.5.4 findes den fulde spørgsmålsformulering, som af pladshensyn ikke vises her.

En anden kilde til viden om hvilke udfordringer, der bringer eleverne til en STU, kan findes i STU-registret, der administreres af Styrelsen for IT og Læring. Her registrerer kommunerne årsagerne til elevernes henvisning til STU. Af de elever, som er blevet visiteret til STU i årene 2012-2017, er mere end halvdelen visiteret på grund af generelle indlæringsvanskeligheder (57 pct.), fx udviklingshæmning. En tredjedel er visiteret grundet udviklingsforstyrrelser (33 pct.). Mindre hyppige årsager til visitation er sociale vanskeligheder (8 pct.), psykiske vanskeligheder (5 pct.) og bevægelsesvanskeligheder (4 pct.).

Figur 9 viser henvisningsårsagerne for de elever, der påbegyndte en STU fra 2012 til 2016, for hhv. mænd, kvinder og samlet. Mænd henvises oftere end kvinder med udviklingsforstyrrelser. 41 pct. af de henviste mænd har udviklingsforstyrrelser, mens 20 pct. af de henviste kvinder har udviklingsforstyrrelser. Begrebet udviklingsforstyrrelser dækker f.eks. over diagnoser indenfor autismespektret og ADHD. Modsat henvises kvinder oftere med generelle indlæringsvanskeligheder, som dækker over f.eks. psykisk udviklingshæmning. 65 pct. af de henviste kvinder har sådanne udfordringer, mens det er 52 pct. af mændene. En lidt større andel blandt kvinderne har også bevægelsesvanskeligheder, psykiske vanskeligheder mv.

Figur 9. Visitationsårsager til STU i perioden 2012-2016

Kilde: STIL, indberetninger fra kommunerne. **Note:** Eleverne kan have mere end én henvisningsårsag, og procenterne summerer derfor til mere end 100 %. Figuren viser elever, som har påbegyndt en STU fra 2012-2016.

En nærmere analyse af elevernes baggrundsoplysningerne viser, at 63 pct. af STU-eleverne er mænd og 37 pct. er kvinder. 27 pct. er under 18 år, 64 pct. er mellem 18 og 21 år gamle, mens de resterende 9 pct. er over 21 år, når de påbegynder STU. 91 pct. af STU-eleverne er etnisk danske. Der er altså flere mænd blandt STU-elever, end man ville forvente, når man ser på den generelle fordeling i befolkningen, hvor mænd og kvinder udgør ca. 50 % hver. På samme måde er der færre etnisk ikke-danske end i den normale befolkning, idet andelen af etnisk ikke-danske i aldersgruppen 15-24 år i befolkningen som helhed udgør 16 pct.

STU-elevernes forældre har kortere uddannelse end den gennemsnitlige dansker. 22 pct. af eleverne har en far med en videregående uddannelse, og 16 pct. har en mor med en videregående uddannelse. Til sammenligning havde 34 pct. af mænd og 43 pct. af kvinder i alderen 35-59 år en videregående uddannelse i 2017.

Som nævnt tidligere falder omkring hver fjerde STU-elev fra, inden de når at fuldføre uddannelsen. Men hvad kendetegner de frafaldne elever, og adskiller de sig fra dem, som gennemfører? Med udgangspunkt i STU-elevernes karakteristika viser tabellen nedenfor fordelingen af elever, der hhv. afbryder og fuldfører STU. Tabellen viser for det første, at der er større sandsynlighed for, at efterkommere af indvandrere falder fra sammenlignet med etniske danskere. For det andet ses, at kvinderne er lidt mere tilbøjelige til at falde fra end mænd. Endelig falder elever ældre end 21 år, når de påbegynder STU, oftere fra end elever under 18 år. Der er også tendens til, at børn af forældre med en lang videregående uddannelse falder mindre fra.

Det har ikke været muligt at sammenholde graden af funktionsnedsættelse og fordelingen mellem fuldførte og afbrudte. Men de kvalitative interviews viser endvidere, at det særligt er blandt de elever med lavest grad af funktionsnedsættelse (altså de stærkeste), hvor UU-centrene og STU-institutionerne oplever frafald.

Tabel 5. Andel afbrudte og fuldførte STU-elever blandt forskellige grupper

		Fuldførte	Afbrudte
Køn	Mand	76%	24%
	Kvinde	73%	27%
Alder ved start på STU	Under 18 år	79%	21%
	18 til 21 år	74%	26%
	Over 21 år	70%	30%
Etnicitet	Dansk	75%	25%
	Indvandrere	75%	25%
	Efterkommer	68%	32%
Moderens uddannelse	Ikke-videregående uddannelse	74%	26%
	Videregående uddannelse	77%	23%
Faderens uddannelse	Ikke-videregående uddannelse	74%	26%
	Videregående uddannelse	78%	22%
Alle		75%	25%

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik, Epinion survey blandt UU-centre og statistikbanken.dk (HFAUDD15).

Note: Elever, der har afsluttet en STU 2012-2016. Personer med manglende oplysninger indgår ikke. Dog anses manglende uddannelsesoplysninger som en ikke-videregående uddannelse.

5. DEFINITION OG MÅLING AF FULDFØRELSE OG FRAFALD

For at belyse kommunernes arbejde med at sikre eleverne en god udslusning og et lille negativt frafald, er det nødvendigt at definere, hvornår en udslusning eller et frafald skal anses for godt/positivt. Kapitlet beskriver, hvordan negativt frafald og positiv udslusning forstås og måles i denne rapport. Det drejer sig om Benchmark-indikator 1: Negativt frafald (Frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse) og Benchmark-indikator 2: Positiv udslusning (Fuldførelse med overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse). På landsplan overgår 38 pct. af STU-eleverne til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse efter gennemførelse af STU-forløbet (positiv udslusning). 17 pct. af STU-eleverne overgår ikke til uddannelse eller beskæftigelse efter at have afbrudt STU-forløbet (negativt frafald).

Formålet med denne undersøgelse er at belyse, hvordan man bedst muligt kan tilrettelægge STU, så eleverne får så gode forudsætninger som muligt for at leve et godt og meningsfuldt liv efter STU. Nærmere bestemt fokuserer undersøgelsen på, hvordan ”negativt frafald” kan begrænses, og hvordan ”positiv udslusning” kan fremmes.

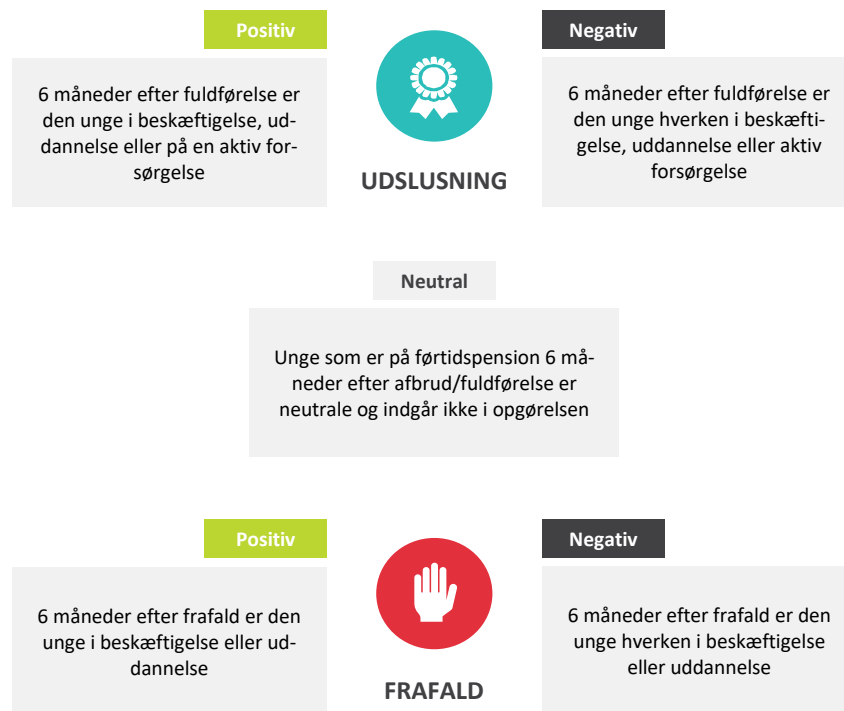
Når man gerne vil vide, hvordan kommunerne kan arbejde med at skabe en god overgang til videre aktivitet efter STU, er det en stor fordel, hvis man kan sammenligne, hvor stor succes de enkelte kommuner har haft med dette arbejde. For at kunne sammenligne kommunerne må man også kunne *måle*, hvornår STU-elevernes overgang er positiv hhv. negativ. Til dette formål præsenteres i dette afsnit to indikatorer, der gør det muligt at sammenligne, hvad eleverne laver efter STU-afslutning i hver af de danske kommuner.

Den første indikator måler, hvor stor en andel af de elever, som i perioden 2012-2016 **har afbrudt** en STU, som hverken var i uddannelse eller beskæftigelse 6 måneder efter frafaldet. Den anden benchmarkindikator måler, hvor stor en andel af de elever, der **fuldførte** en STU i perioden 2012-2016, som var i uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsørgelse 6 måneder efter fuldførelsen af STU.

Selvom man kan lære meget af at sammenligne kommunerne ift., hvor stor succes de har med udslusning- og frafaldsindsatsen, bør man tage højde for, at der er forhold udenfor kommunernes kontrol, som påvirker kommunernes forudsætninger for skabe god udslusning og mindske frafaldet. Med andre ord kommunernes rammevilkår, fx kommunens geografiske beliggenhed eller arbejdsmarked. For at tage højde for dette har vi også beregnet supplerende indikatorer, som måler, hvor mange procent flere/færre positive udslusninger og negative frafald, der har været i hver kommune i forhold til det forventede, når der korrigeres for kommunens rammevilkår. Det viser sig at have mindre betydning for, hvordan kommunerne placerer sig ift. hinanden om man korrigerer for rammevilkår eller ej. Af den grund og af pladshensyn vises de rammevilkårskorrigerede indikatorer i bilag 8.3. I rapportens øvrige afsnit vil resultaterne blive vist uden korrektion for rammevilkår.

Nedenstående figur 10 illustrerer de anvendte definitioner på benchmark-indikatorerne. Definitionerne uddybes derefter i de følgende afsnit.

Figur 10. Undersøgelsens definition af udslusning og frafald.

5.1 DEFINITION 1: FRAFALD UDEN OVERGANG TIL BESKÆFTIGELSE ELLER UDDANNELSE

Undersøgelsens første indikator måler det negative frafald. Indikatoren viser, hvad eleverne som afbryder deres STU laver bagefter. Ethvert frafald er ikke problematisk. Frafalder en elev eksempelvis fordi han/hun i stedet påbegynder en erhvervsuddannelse bør frafaldet ses som en positiv udvikling i den unges liv. Det samme kan siges om unge, som kommer i beskæftigelse. I analyserne anses omvalg til uddannelse og beskæftigelse altså som positive frafald.

For at tegne et nuanceret billede af frafaldet på STU-uddannelsen kan frafald således både betragtes som positivt og negativt (se også kapitel 8.3.1).

*Et **positivt frafald** er, når en elev afbryder STU og efter 6 måneder er i uddannelse eller beskæftigelse, herunder fleksjob.*

*Et **negativt frafald** er, når en elev afbryder STU og efter 6 måneder ikke er overgået til uddannelse eller beskæftigelse, herunder fleksjob.*

Når undersøgelsen fokuserer på, hvad STU-elever foretager sig netop seks måneder efter uddannelsens afslutning, er det for at sikre, at der har været tilstrækkeligt tid til, at en ny beskæftigelsesindsats er sat i værk eller en ny uddannelse er påbegyndt. Det er samtidig for at sikre, at tidspunktet er tæt nok på fuldførelsesdatoen til, at der reelt kan tales om et forløb, som ligger i forlængelse af STU.

5.2 DEFINITION 2: FULDFØRELSE TIL BESKÆFTIGELSE, UDDANNELSE ELLER AKTIV FORSØRGELSE

Undersøgelsens anden indikator måler den positive udslusning. Den positive udslusning vedrører, hvad elever, som har fuldført STU, laver bagefter. Formålet med STU er, at eleverne opnår kompetencer *til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse*³. Det er ikke realistisk at forvente, at alle STU-elever skal overgå til ordinær beskæftigelse eller uddannelse efter STU, og det er heller ikke formålet med uddannelsen. Derfor anlægger vi en bred forståelse af positiv udslusning. I benchmark-analysen defineres en positiv udslusning på følgende vis (se også kapitel 8.3.1).

*Det er en **positiv udslusning**, når en elev gennemfører STU og efter 6 måneder er i beskæftigelse, i uddannelse eller på en aktiv forsørgelse.*

*Det er en **negativ udslusning**, når en elev gennemfører STU og efter 6 måneder er på en passiv forsørgelse.*

Ligesom ved målingen af det positive og negative frafald vælger vi at se på den unges status seks måneder efter afslutning af STU for at sikre, at kommunen på den ene side har haft tid til at tage hånd om den unge, og at målingstidspunktet på den anden side ligger umiddelbart i forlængelse af STU'en.

5.3 UNDERSØGELSENS MÅLGRUPPE

Det er en vigtig forudsætning for at kunne forstå benchmark-indikatorerne for positiv udslusning og negativt frafald at vide, hvilke STU-elever der indgår i beregningerne. **Nærværende benchmark-analyse handler alene om de elever, som enten har gennemført eller afbrudt en STU i perioden 2012-2016.** Benchmark-analysen omfatter således ikke bestanden af aktive STU-elever, herunder elever på pause.

Målgruppen af elever, som enten har gennemført eller afbrudt en STU i perioden 2012-2016 deles op i **to undergrupper**, som analyseres særskilt:

- I. Elever som har fuldført eller afbrudt en STU, og som **ikke** er på førtidspension eller kommer på førtidspension ind til 6 måneder efter afsluttet STU.
  - a) Målgruppe i afsnit 5.4, 6.1, 6.2 & 6.4

---

³ <https://uvm.dk/saerligt-tilrettelagt-ungdomsuddannelse/om-stu>

- II. Elever som er tilkendt førtidspension eller tilkendes førtidspension ind til 6 måneder efter, at de har gennemført eller afbrudt STU.
  - b) Målgruppen i afsnit 6.3

Årsagen til at vi har valgt ikke at lade unge på førtidspension indgå i benchmark-opgørelsen men i stedet for regnet dem som neutrale er, at disse elevers overgang ikke entydigt kan defineres som positiv eller negativ på baggrund af samme datamateriale som de øvrige elever. Førtidspensionen er en offentlig ydelse, som ofte er i spil for STU-målgruppen, og kræver derfor særskilt opmærksomhed. Tildeling af førtidspension er som udgangspunkt positivt for unge i STU-målgruppen, da det betyder, at der er truffet en endelig afgørelse om manglende arbejdsevne. Dog er fordelene ved at holde førtidspensionister udenfor beregningerne, at kommuner, hvor en stor andel af STU-eleverne er berettiget til førtidspension, ikke belønnes med en højere benchmarking-score. Derfor afdækker undersøgelsen i afsnit 6.3. særskilt, hvordan kommunerne og STU-institutionerne arbejder med udslusning for personer på førtidspension. STU-elever, som tildes en førtidspension, skal nemlig også videre til en anden aktivitet, fx skånejob eller et aktivitets- og samværstilbud under Serviceloven.

5.4 BEREGNING AF BENCHMARK-INDIKATORER

For at måle om frafaldet/udslusningen for STU-eleverne i de enkelte kommuner er positivt eller negativt har Epinion gennem forskeradgang til Danmarks Statistik fået adgang til oplysninger om aktivitet, forsørgelsesgrundlag og uddannelsesadfærd for alle de unge, der har gennemført eller er faldet fra STU i perioden 2012-2016. En detaljeret beskrivelse kan findes i bilag 8.3.

For hver ung har vi opgjort, om den pågældende er i beskæftigelse, hvilke uddannelser (hvis nogen) han/hun er indskrevet på, og hvilke offentlige ydelser vedkommende modtager 6 måneder efter afslutning af STU. Vi har desuden kategoriseret de offentlige ydelserne efter, om ydelsen indebærer en aktivitet eller ej. Fx indebærer ydelsen "fleksjob", at den unge er i et fleksjobforløb, og det er derfor en aktiv ydelse. Ydelsen "kontakthjælp, passiv" er omvendt kategoriseret som en passiv ydelse. Se bilag 8.3 for alle kategorier.

Efter kategoriseringen beregnes de to benchmark-indikatorer for hver kommune ved at beregne hvor stor en andel af afsluttede elever, der 1) afbryder uden at overgå til beskæftigelse eller uddannelse og 2) fuldfører STU og overgår til beskæftigelse, uddannelse eller en aktiv forsørgelse.

Nedenstående boks opsummerer, hvordan indikator 1 og 2 skal tolkes.

Boks 1. Benchmarkingindikator 1 og 2.

Benchmarkingindikator 1: Negativt frafald	Benchmarkingindikator 2: Positiv udslusning
Frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse	Fuldførelse med overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse
Andelen af STU-elever i en kommune, der har afbrudt en STU (2012-2016), og som 6 måneder efter STU'en ikke er i uddannelse eller beskæftigelse, herunder fleksjob.	Andelen af STU-elever i en kommune, der har gennemført en STU (2012-2016), og som 6 måneder efter STU'en er i beskæftigelse (fuld- eller deltid, fleksjob, rotationsvika mv.), i uddannelse eller på en aktiv forsørgelse.

Note: Begge indikatorer er eksklusive personer, som er på førtidspensioner 6 måneder efter STU'ens afslutning.

5.5 RESULTATER: UDSLUSNING OG FRAFALD PÅ LANDSPLAN

I dette afsnit præsenteres, hvordan STU-eleverne fordeler sig på landsplan, når indikatorerne beregnes, som beskrevet i afsnit 5.4. Afsnittet vedrører alene STU-elever, som har fuldført eller afbrudt en STU i perioden 2012-2016, og som ikke er på førtidspension 6 måneder efter afsluttet STU.

Figur 11 nedenfor viser, hvordan elever, der afslutter en STU (fuldfører eller frafalder), fordeler sig ift. indikatorerne for frafald og udslusning, eksklusive førtidspension. X-aksen (vandret) viser det år, hvor eleven afsluttede sit STU-forløb. Søjlerne viser for hvert år, hvor mange elever, der faldt fra med og uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse, og hvor mange der fuldførte uddannelsen med og uden overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse.

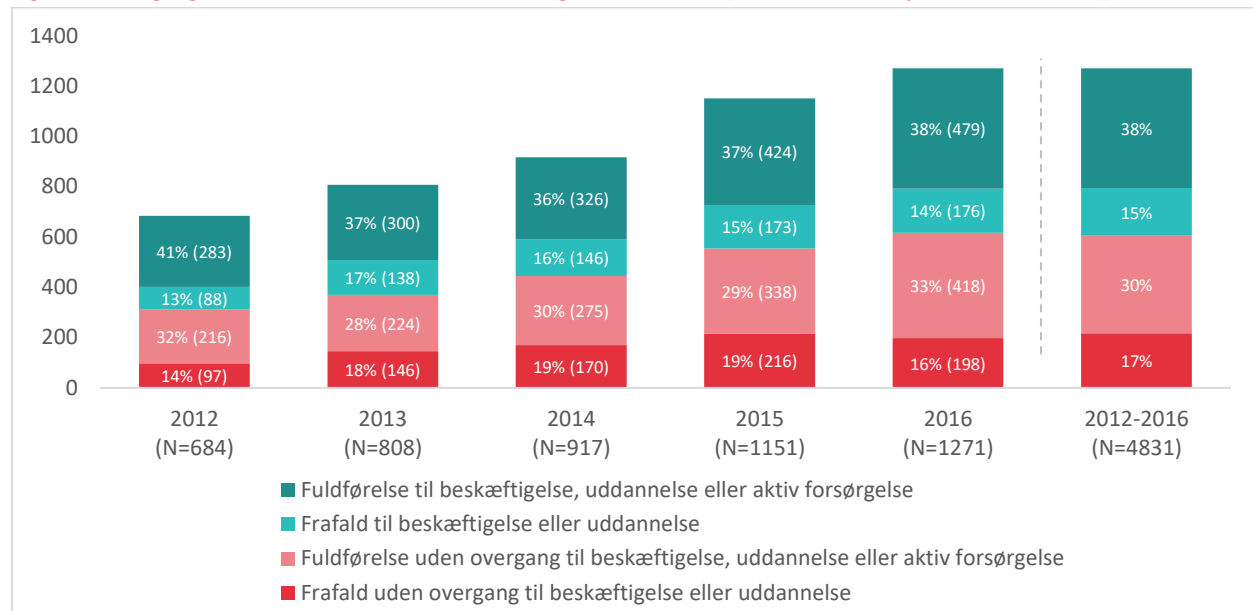
I perioden 2012-2016 har mellem 13 og 17 pct. af eleverne afbrudt STU og er efterfølgende overgået til beskæftigelse eller uddannelse. Samtidig har mellem 14 og 19 pct. afbrudt uddannelsen uden at komme videre i anden uddannelse eller beskæftigelse 6 måneder senere. I 2016 har 176 STU-elever afbrudt og overgået til beskæftigelse eller uddannelse, mens 198 STU-elever har afbrudt uden at overgå til beskæftigelse eller uddannelse.

Ser vi i stedet på udslusning, illustrerer figur 11, at 33 pct. af eleverne i 2016 blev udsluset til en passiv forsørgelse, mens 38 pct. blev udsluset til beskæftigelse, uddannelse og/eller en aktiv offentlig ydelse. Af de elever som fuldførte STU i 2016, var 479 elever overgået til uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsørgelse 6 måneder efter, mens 418 elever er overgået til passiv forsørgelse.

Figur 11 viser, at antallet af elever, som fuldfører eller afbryder, er steget hvert år siden 2012. Det er ikke så overraskende, fordi antallet af STU-elever, som visiteres til STU, er vokset i årene efter STU opstod i 2007. Mere interessant er det, at fordelingen mellem positiv og negativ udslusning og positivt og negativt frafald er stabil, hvilket også fremgår af figuren.

Der er heller ikke nogen tendens til, at flere fuldførte STU-elever kommer i beskæftigelse, uddannelse eller på en aktiv forsørgelse, hvis man i stedet for 6 ser på elever 15 eller 27 måneder efter STU. Det samme gælder mht. frafald. Af pladshensyn er fordelingerne opgjort 15 og 27 måneder efter STU illustreret i bilag 8.3.

Figur 11. Overgang 6 måneder efter STU for fuldførte og frafaldne elever (eksklusive førtidspension, 2012-2016).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke.

Mens figur 11 ovenfor giver et overblik over, hvilke aktiviteter STU-elever overgår til efter gennemførelse eller frafald viser figur 12 nedenfor, hvilke ydelser frafaldne og fuldførte STU-elever modtager 6 måneder efter STU.

Hver søjle repræsenterer én af de fire grupper jf. figur 11. Det vil sige, afsluttede STU-elever som efter gennemførelse overgår til uddannelse, beskæftigelse eller anden aktivitet (positiv udslusning) eller som ikke gør (negativ udslusning). Og afsluttede STU-elever som efter afbrud overgår til uddannelse eller beskæftigelse (positivt frafald) eller som ikke gør (negativt frafald).

Søjlen længst til venstre viser forsørgelsesgrundlaget for de elever, som fuldførte en STU og 6 måneder senere var i beskæftigelse, uddannelse eller på en aktiv forsørgelse (positiv udslusning). Det ses, at 13 pct. er på SU, mens 27 pct. er selvforsørgende. Den mest udbredte forsørgelse er kontant- og uddannelseshjælp (47 pct.). Forrevalidering, revalidering og ressourceforløb udgør tilsammen 10 pct.

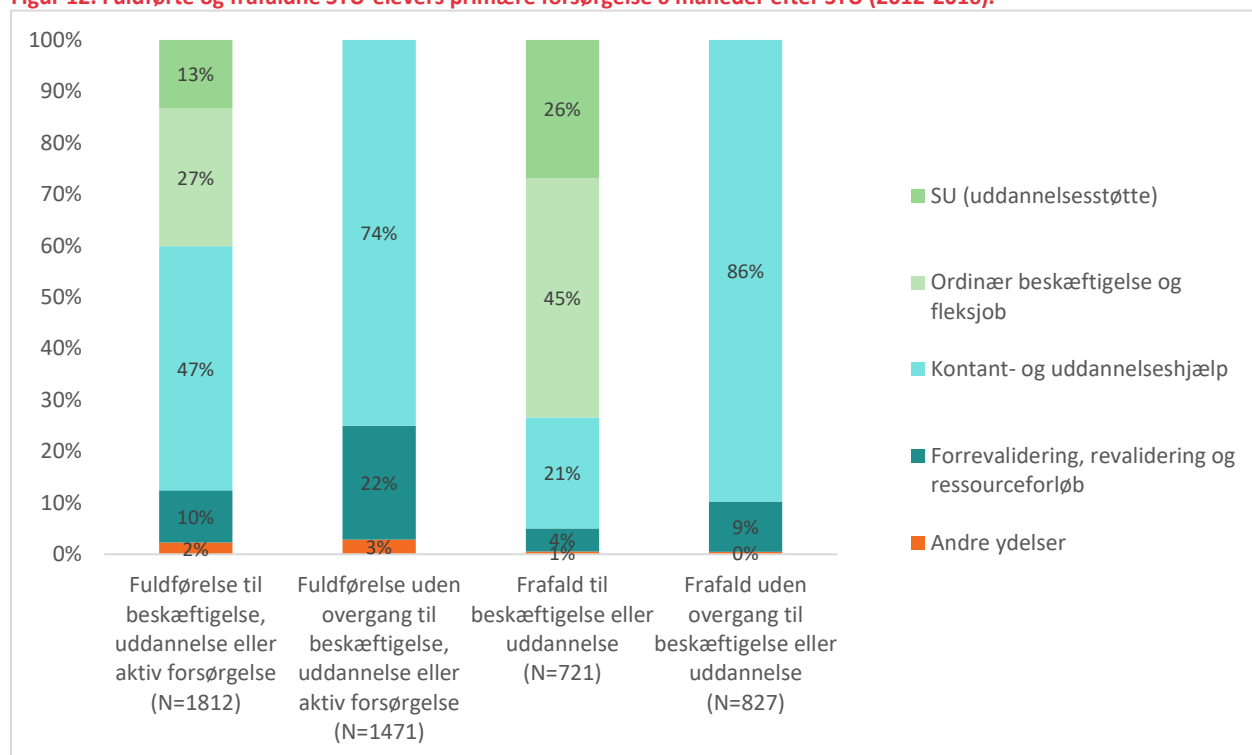
Det er interessant at sammenligne fordelingen i første søjle fra venstre med fordelingen i den tredje søjle fra venstre (figur 12). Den tredje søjle viser overgangen til uddannelse og beskæftigelse for elever,

som afbryder STU-forløbet. 45 pct. overgår til ordinær beskæftigelse efter 6 måneder og 26 pct. til SU. For denne gruppe kan afbruddet hænge sammen med, at de er "for stærke" til STU og i stedet fortrækker ordinær uddannelse eller beskæftigelse. Ca. 500 elever ligger i denne kategori, hvilket er et forholdsvis lille antal set over en 6-årig periode.

Anden søjle fra venstre viser forsørgelsesgrundlaget for STU-elever, som har fuldført STU, men som ikke er overgået til uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsørgelse efter 6 måneder. 74 pct. er på kontant- eller uddannelseshjælp og 22 pct. forrevalidering, revalidering eller i ressourceforløb. Til sammenligning er fordelingen hhv. 86 pct. og 9 pct. for de elever, der har afbrudt STU-forløbet, og ikke overgået til uddannelse eller beskæftigelse. Det ses af søjlen længst til højre.

Figur 12. Fuldførte og frafaldne STU-elevs primære forsørgelse 6 måneder efter STU (2012-2016).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke.

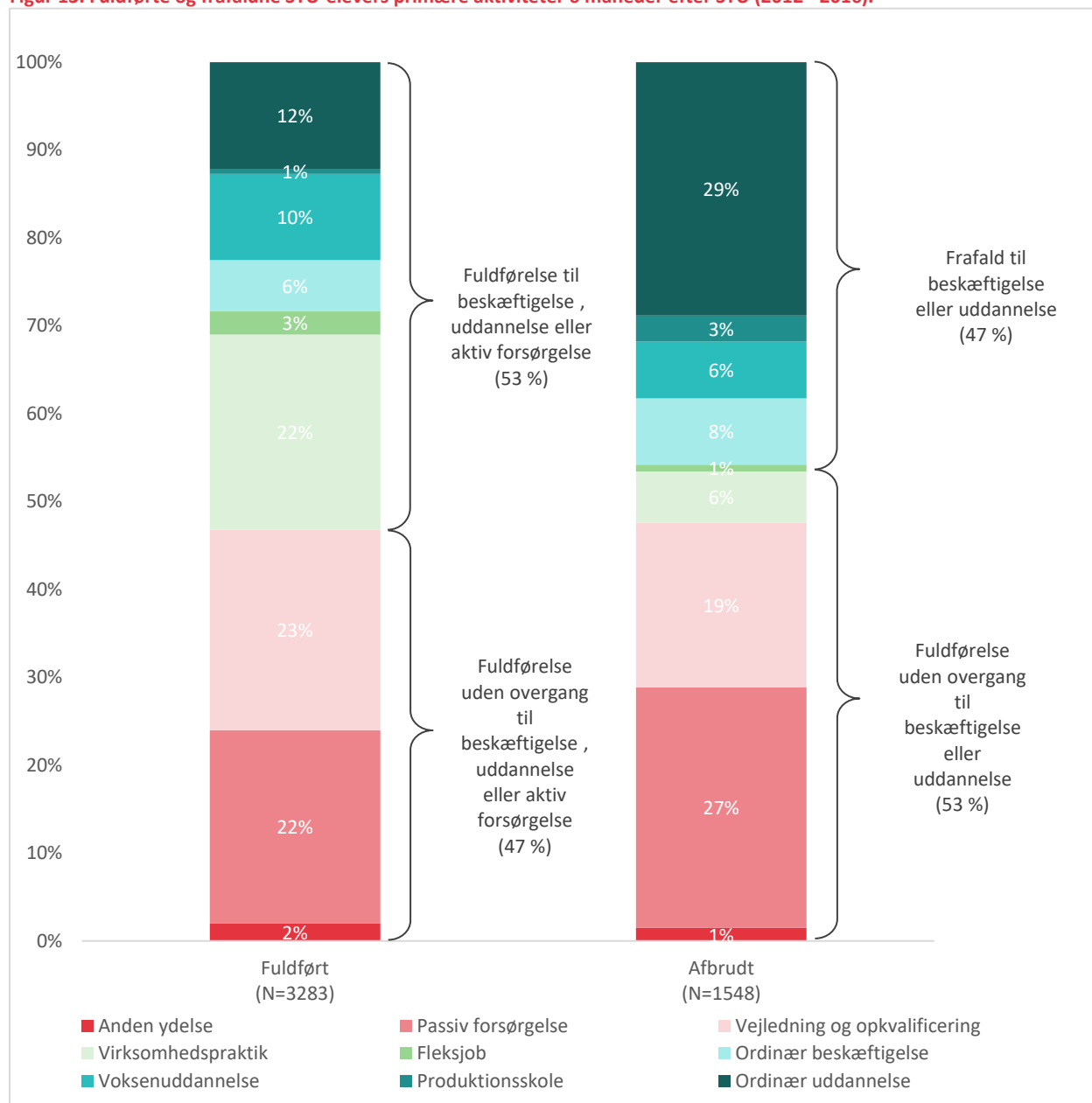
Mens figur 12 viser elevernes forsørgelse viser figur 13 nedenfor, hvad eleverne laver efter STU. Den venstre søjle viser, hvad eleverne laver efter fuldført STU-forløb. Den øverste del af grafen viser positiv udslusning, altså hvilke uddannelses-, beskæftigelses- og andre aktiviteter, som positivt udslusede elever har. Den nederste del af grafen viser negativ udslusning, altså hvilke aktiviteter negativt udslusede elever har.

Klammerne til højre for hver søjle illustrerer hvor aktiviteterne passer ift. benchmarkingens definitioner, som også er vist i figur 13.

Blandt fuldførte elever er 12 pct. i gang med en uddannelse, 6 pct. i beskæftigelse, 22 pct. i virksomhedspraktik og 10 pct. i voksenuddannelse seks måneder efter STU. Omkring hver fjerde elev er på passiv forsøgelse (23 pct.) og 22 pct. er i vejlednings- og opkvalificeringsforløb.

Den højre søjle i figur 13 viser, hvad eleverne laver efter afbrudt STU-forløb. Det hyppigste for frafaldne er være i uddannelse (29 pct.) eller i et vejlednings- og opkvalificeringsforløb (28 pct.). Når en større del af frafaldne elever er i gang med en ordinær uddannelse sammenlignet med de fuldførte skyldes det sandsynligvis, at en del af de elever som falder fra, er forholdsvis ressourcestærke og foretrækker en anden ungdomsuddannelse fremfor at færdiggøre STU.

Figur 13. Fuldførte og frafaldne STU-elevs primære aktiviteter 6 måneder efter STU (2012 - 2016).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Hvis en elev både er i uddannelse (ordinær uddannelse, produktionsskole eller voksenuddannelse) og i forsørgelse tælles eleven kun med i uddannelseskategorien.

6. BENCHMARKING

I dette kapitel præsenteres benchmarking-indikatorer, som måler STU-elevers negative frafald og den positive udslusning i hver kommune. STU-elevers tilkendelse af førtidspension på kommunalt niveau belyses også. Analysen viser, at der er forskelle på, hvor stort et negativt frafald og positiv udslusning kommunerne har. En del af disse forskelle skyldes forhold, som kommunerne ikke selv kan påvirke (rammevilkår), mens en del af forskellene skyldes forskellig praksis i procedurer og arbejdsgange i kommunerne. Når man korrigerer for kommunernes rammevilkår, er der fortsat forskel på kommunerne. Selvom man ikke kan korrigere for alle relevante rammevilkår, tyder analysen på, at kommunernes praksis har betydning for, om eleverne får en god udslusning eller et godt frafald. Der er også forskel på, hvor stor andelen af STU-eleverne, der modtager førtidspension, er i hver kommune.

6.1 BEGRÆNSNING AF FRAFALD UDEN OVERGANG TIL BESKÆFTIGELSE ELLER UDDANNELSE

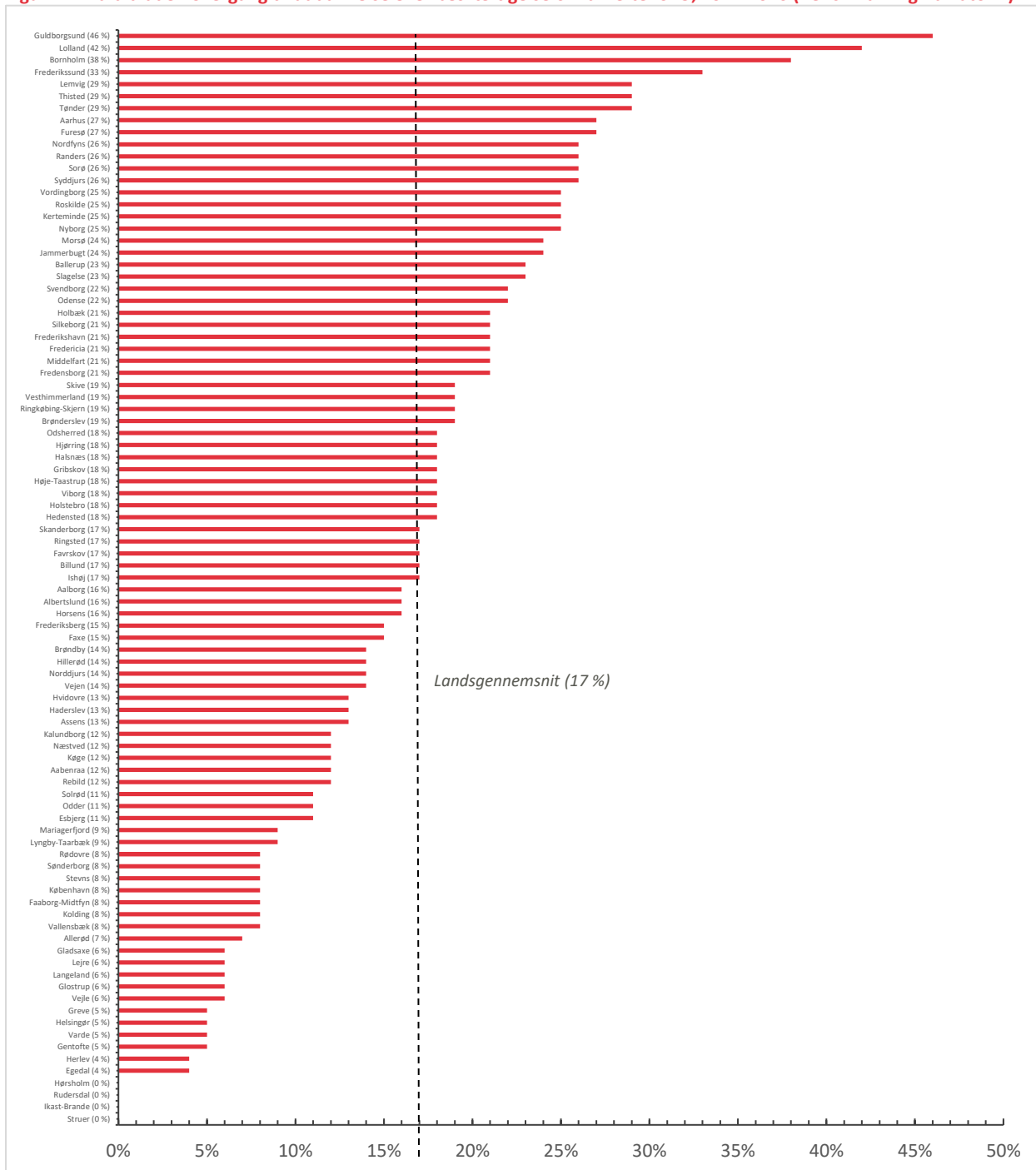
I dette afsnit præsenteres resultaterne af benchmark-analysen af kommunerne for benchmark-indikatoren vedrørende negativt frafald. Benchmark-indikatoren for negativt frafald angiver *fracaldne elever fra en kommune, der 6 måneder efter frafaldet ikke er i uddannelse eller beskæftigelse som andel af alle elever, der har afsluttet en STU eksklusive personer som er på førtidspension 6 måneder efter afslutning*. Førtidspension regnes som "neutrale" og indgår ikke i opgørelsen. Tallene er baseret på data fra elever, som afsluttede STU i perioden 2012 til 2016.

Figur 14 viser elevernes status 6 måneder efter, at de har afbrudt STU. Hver søjle i figuren illustrerer en kommune. Kommunnavnene fremgår af tabellen, men en samlet tabel fremgår også af afsnit 6.5. Efter 6 måneder er der gået tilstrækkeligt tid til, at en ny beskæftigelsesindsats er sat i værk eller en ny uddannelse er påbegyndt. Det er samtidig for at sikre, at tidspunktet er tæt nok på fuldførelsesdatoen til, at der reelt kan tales om et forløb, som ligger i forlængelse af STU.

Figuren viser, at der er store kommunale forskelle på, hvor stort et negativt frafald der er i de enkelte kommuner. Med andre ord er sandsynligheden for at falde fra til andet end uddannelse og beskæftigelse større for STU-elever i nogle kommuner end andre. Nogle af disse forskelle skyldes i sagens natur forhold, som kommunerne ikke har indflydelse på, men kommunernes praksis på området har også betydning.

På landsplan er det gennemsnitlige negative frafald 17 pct. Det vil sige, at 17 pct. af STU-eleverne afbryder STU-forløbet, før de når at fuldføre uden efterfølgende at overgå til uddannelse eller beskæftigelse. Søjlerne længst til venstre i figuren viser, at frafaldet uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse er 0 pct. i de kommuner med det laveste negative frafald. Søjlerne øverst i figur 14 viser kommunerne med det højeste negative frafald, som er på omkring 46 pct.

Figur 14. Frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse 6 mdr. efter STU, 2012-2016 (Benchmarkingindikator 1).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

Hvor meget af det negative frafald kan kommunerne selv påvirke, og hvor meget skyldes forhold udenfor deres egen kontrol? Ville kommuner med et lille negativt frafald ligne nabokommunen mere, hvis de havde de samme elever og arbejdsmarkedsforhold? For at tilnærme os et svar på dette spørgsmål har vi beregnet, hvor stort frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse den enkelte kommune har, når man korrigerer for kommunens rammevilkår. Af pladshensyn er resultaterne vist i bilag 8.3.

Selv når der korrigeres for kommunernes rammevilkår, er der fortsat stor forskel på kommunerne. Samtidig er det i høj grad de samme kommuner, som har hhv. et højt og lavt negativt frafald. Analysen indikerer dog, at (kommunal) praksis har betydning for det negative frafald, og at kommunerne *kan gøre* en forskel for de unges færd efter STU. Den nærmere beskrivelse af benchmark-analysens resultater med korrektion for kommunale rammevilkår fremgår af kapitel 8.3.2. Her beskrives det nærmere, hvilke rammevilkår der indgår i analyse samt metoden, som er anvendt. Rangeringen af kommunerne i forhold til negativt frafald med korrektion for rammevilkår fremgår af en samlet tabel i kapitlet.

Det er også interessant at se på, hvad der sker på lidt længere sigt, fx efter hhv. 15 og 27 måneder, som man også gør i forhold til andre uddannelsesindikatorer. Vi har derfor beregnet supplerende tal, som i stedet ser på eleverne 15 og 27 måneder efter STU. Af pladshensyn rapporteres disse i bilag 8.3.

Tallene viser, at der på landsplan er 19 pct., som er afbrudt og ikke overgået til uddannelse eller beskæftigelse efter 15 måneder og 20 pct. efter 27 måneder. Det er altså en lidt større andel end de 17 pct., ved 6 måneder.

Man kunne tro, at det negative frafald ville falde jo længere tid efter endt STU man ser på eleven. Efter 15 og 27 måneder har det offentlige beskæftigelsessystem jo haft længere tid til at hjælpe den unge. Beregningerne viser dog som nævnt, at lidt flere har et negativt frafald, hvis vi ser på eleverne 15 og 27 måneder efter STU. Når vi ser den tendens skyldes det sandsynligvis, at der som tiden går sker en udveksling af elever mellem de positive og negative grupper. Nogle af de elever, som var i uddannelse efter 6 måneder, er faldet fra efter 15. På samme måde er nogen af de, som endnu ikke var i uddannelse efter 6 måneder, kommet det efter 15.

En sidste konklusion man kan drage ved at se på det negative frafald hhv. 6, 15 og 27 måneder efter STU er, at der er et stort overlap mellem kommuner, hvor en høj andel frafaldne STU-elever kommer i uddannelse og beskæftigelse, når man sammenligner kommunerne på de tre opfølgningstidspunkter.

For at give en mere detaljeret beskrivelse af hvad der kendetegner kommuner med et hhv. højt og lavt frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse, viser figur 15 kommunernes gennemsnitlige frafald fordelt på forskellige kommunekarakteristika.

Kommunetype. Figuren viser for det første en sammenhæng med kommunetype. Således er andel som falder fra uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse gennemsnitligt større i bykommuner end yderkommuner.

Beskæftigelsesklynge. Kommunerne har forskellige udgangspunkter eller rammevilkår, når man ser på deres muligheder for – gennem beskæftigelsesindsatsen – at påvirke, i hvilken grad personer i den erhvervsaktive alder forsørges af det offentlige. Rammevilkårene afhænger af den enkelte kommunes befolkningssammensætning og de regionale arbejdsmarkedsforhold.⁴ På baggrund af disse rammevilkår defineres 7 klynger af kommuner, hvor klynge 1 har de dårligste vilkår for beskæftigelsesindsatsen, mens kommuner i klynge 7 har de bedste vilkår. Nærværende analyse finder en sammenhæng mellem kommunernes klynge og den gennemsnitlige andel, som afbryder STU uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse. Således er andelen større i klynge 1 og 2 end i de øvrige klynger, mens klynge 7 ligger lavest.

Andel af ungdomsårgang som gennemfører STU. Andelen af en ungdomsårgang som får en STU (jf. Profilmodellen) varierer også mellem kommunerne. Denne andel kan delvist afhænge af en variation i kommunernes visitationspraksis. Men evalueringen af STU fra 2017 viser, at der er en sammenhæng mellem denne andel og kommunens klynge, så andelen af en ungdomsårgang som får en STU gennemsnitligt er højest i klynge 7 og lavest i klynge 1. Figur 15 viser, at i kommuner, hvor en mindre andel af en ungdomsårgang forventes at gennemføre en STU, falder en lavere andel fra uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse.

Kommunestørrelse. Kommunestørrelse har ikke noget tydelig sammenhæng med det negative frafald. Kommuner med mindre end 20.000 indbyggere har et lavere frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse end større byer.

Udgift til STU per elev.⁵ Endelig viser figuren en sammenhæng mellem den gennemsnitlige udgift per elev og frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse. Jo større udgifter en kommune har, desto lavere er frafaldet uden overgang.

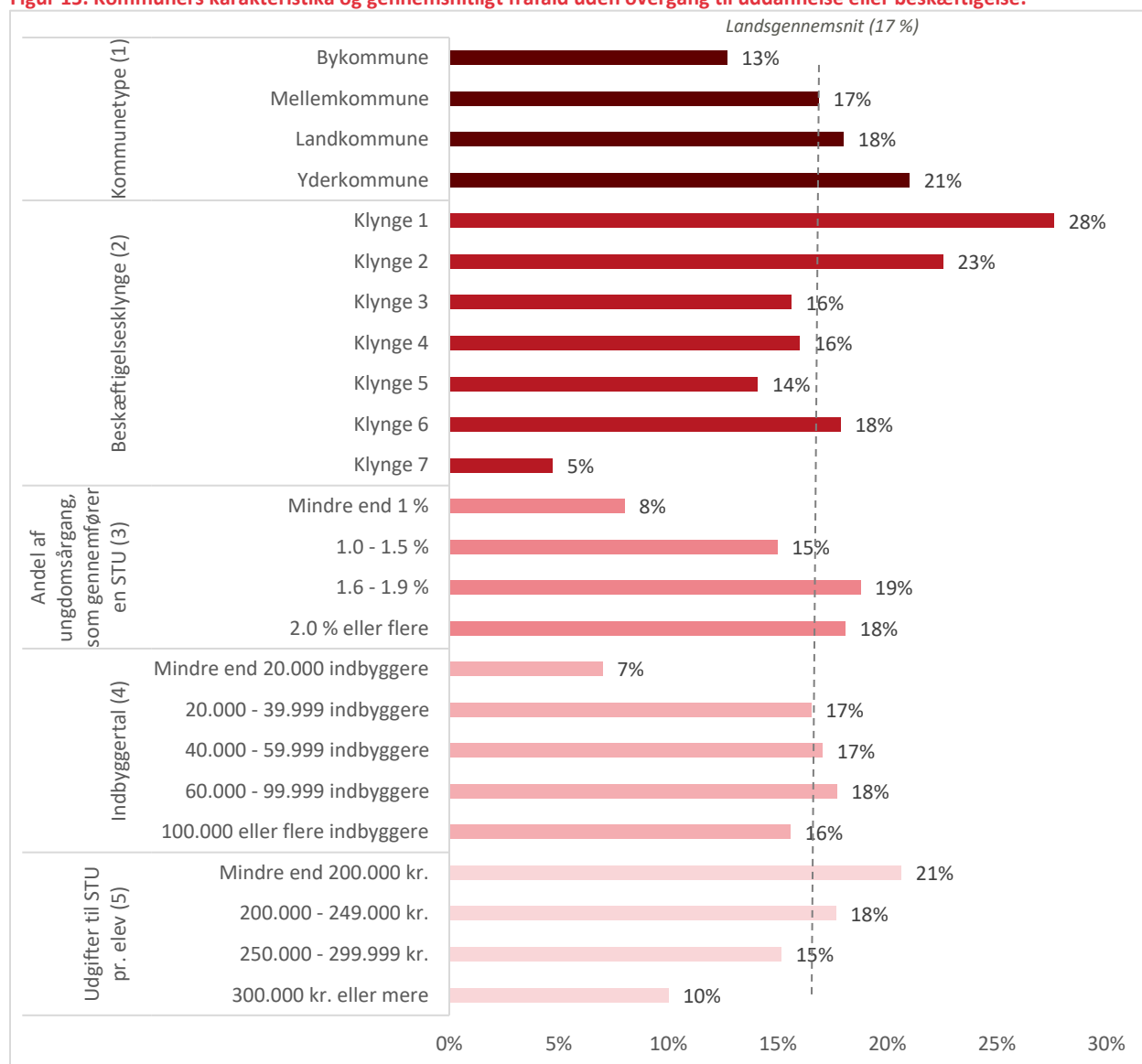
To nuanceringer af tallene i figur 15 er nødvendige for at sætte resultaterne i det rette lys. For det første kan man ikke ud fra figuren konkludere, om et kendetegn er årsag til et højt eller lavt negativt frafald. For det andet er der et betydeligt sammenfald mellem hvilke kommuner, som har det ene og det andet karakteristika. Fx er alle kommuner i beskæftigelsesklynge 6 og 7 bykommuner. Kommuner i de høje beskæftigelsesklynger (og dermed også bykommuner) afholder generelt højere udgifter pr. STU-elev. Og en lavere andel af en ungdomsårgang får STU i kommuner med gode vilkår for beskæftigelsesindsatsen.

---

⁴ SFI 2013. Kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen

⁵ Udgifterne beregnes som et gennemsnit af nettodriftsudgifterne i perioden 2013-2016 efter pris-lønregulering. Funktion 5.98.018 (Udgifter til ungdomsuddannelse for unge med særlige behov givet som tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats) og 3.30.46 (Ungdomsuddannelse for unge med særlige behov) anvendes.

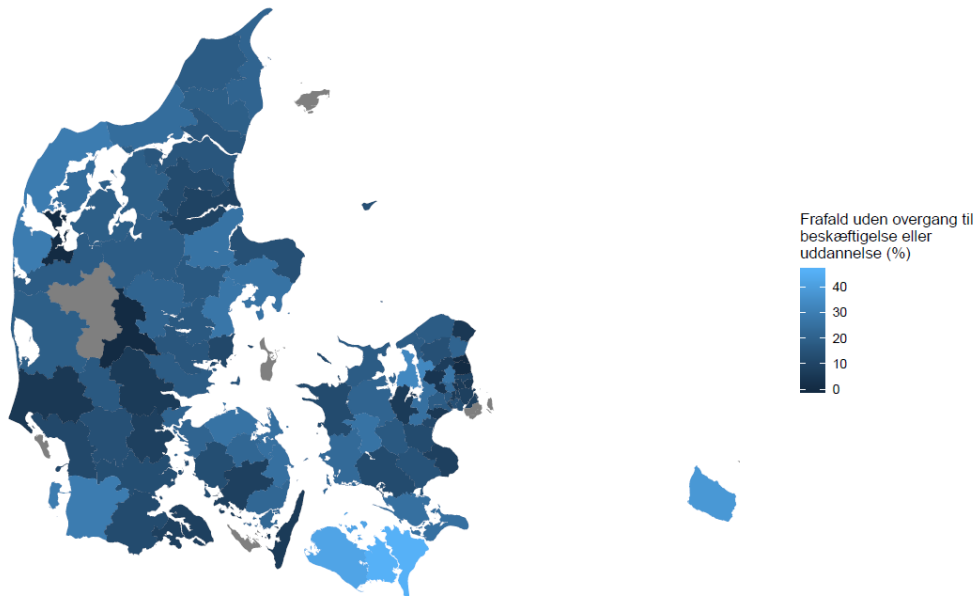
Figur 15. Kommuners karakteristika og gennemsnitligt frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse.

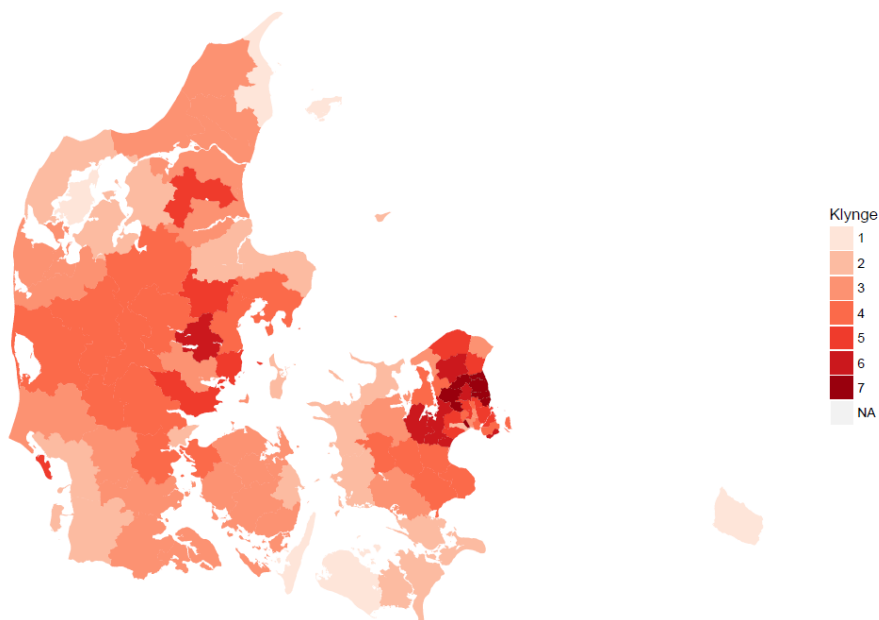
Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik, Økonomi- og indenrigsministeriets Nøgletal (1 & 3), Jobindsats.dk (2), uddannelsesstatistik.dk (3) og statistikbanken.dk REGK53 (5). **Note:** (3) Beregnes som andelen af ungdomsårgang 2012-2016, som forventes at opnå ungdomsuddannelseskompetence for STU og KUU indenfor 25 år, (5) Beregnet som gen. af perioden 2013-2016.

Som en sidste illustration af resultaterne viser figur 16 den enkelte kommunes negative frafald på et Danmarkskort. Lysere nuancer viser at kommunen har et større negativt frafald, mens mørkere nuancer viser det modsatte.

Figur 16. Frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse 6 mdr. efter STU, 2012-2016 (Benchmark-indikator 1)

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

Figur 17. Kommunernes beskæftigelsesklynge

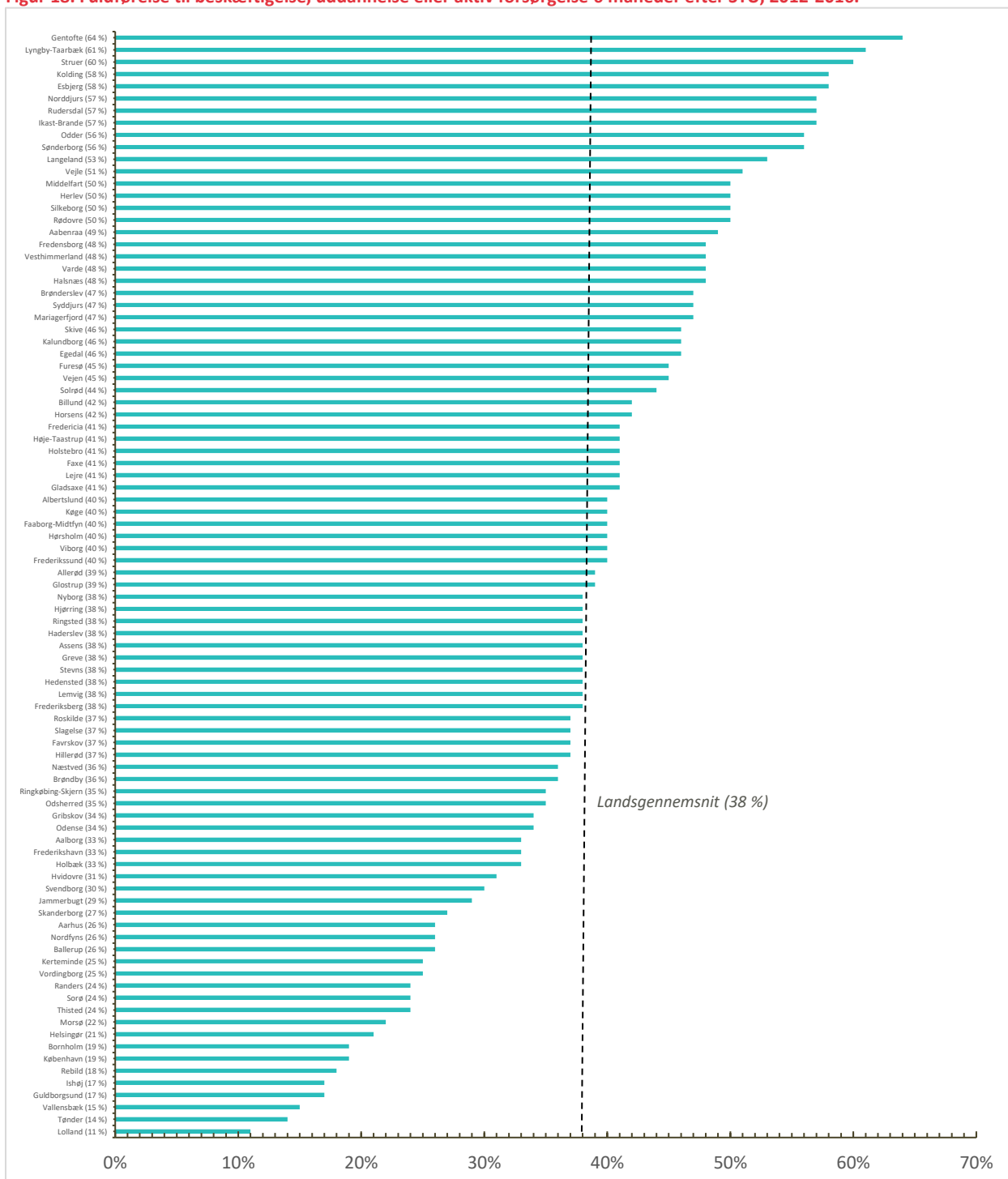
Kilde: Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering (STAR)

6.2 FULDFØRELSE TIL BESKÆFTIGELSE, UDDANNELSE ELLER AKTIV FORSØRGELSE

I dette afsnit præsenteres resultaterne af benchmark-analysen af kommunerne for benchmark-indikatoren vedrørende positiv udslusning. Benchmark-indikatoren for positiv udslusning angiver *fuldførte STU-elever, der efter 6 måneder er i beskæftigelse (fuld- eller deltid, fleksjob, rotationsvikar mv.), på en ikke-passiv forsørgelse eller i uddannelse, som andel af alle afsluttede elever fra en kommune eksklusive unge som er på førtidspension 6 måneder efter afslutning*. Tallene er baseret på data fra elever, som afsluttede STU i perioden 2012 til 2016.

Figur 18 viser andelen af elever der udsluses positivt. Der er store kommunale forskelle på, hvor mange der udsluses positivt. På landsplan er den gennemsnitlige positive udslusning 38 pct. Det vil sige, at 38 pct. af STU-eleverne gennemfører STU-forløbet, og overgår til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse efter fuldførelse af STU. I kommunen med den højeste positive udslusning fuldfører 64 pct. af eleverne til uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsørgelse. For kommunen med laveste overgang er andelen 11 pct.

Figur 18. Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse 6 måneder efter STU, 2012-2016.

Kilde: Egne beregninger p.b.a. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

Hvor meget af den kommunale variation i positiv udslusning skyldes forhold, som kommunerne ikke kan påvirke? Er de gode kommuner med andre ord kun gode, fordi deres elever er mere uddannelses-/arbejdsmarkedsparate, og arbejdsmarkedet parat til eleverne? Eller kan kommunerne gøre noget for at fremme positiv udslusning. For at tilnærme os et svar på dette spørgsmål har vi beregnet den positive udslusning i den enkelte kommune, når man korrigerer for kommunens rammevilkår. Af pladshensyn er resultaterne vist i bilag 8.3.

Der er stadig forskelle på kommunerne, når vi har korrigeret for rammevilkårene, og de kommuner, som ligger højt før, er også de kommuner, som ligger højt efter vi har korrigeret for rammevilkår. Det tyder på, at praksis har betydning for hvor stort det positive frafald er, og dermed at kommunernes arbejde *har betydning* for elevernes udslusning.

Vi har også beregnet supplerende tal, som i stedet ser på eleverne 15 og 27 måneder efter STU. Af pladshensyn rapporteres disse i bilag 8.3. Tallene viser, at 40 pct. fuldfører til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse både 15 og 27 måneder efter STU. Det er altså en lidt større andel end de 38 pct., ved 6 måneder.

Ligesom med det negative frafald (se forrige afsnit) er der ikke tendens til, at en større andel STU-elever får en positiv udslusning, hvis vi ser på eleverne længere tid efter fuldførelsesdatoen.

Ligesom med det negative frafald skyldes det, at der som tiden går sker en udveksling af elever. Fx falder nogle af de, som var i uddannelse efter 6 måneder fra uddannelsen og kommer på en passiv forsørgelse. Og nogle af de, som endnu ikke var i uddannelse efter 6 måneder, er kommet det, når der er gået 15 måneder.

Slutteligt er der et betydeligt overlap mellem kommuner, hvor en høj andel STU-elever fuldfører og kommer i uddannelse og beskæftigelse, når man sammenligner kommunerne på de tre opgørelsestidspunkter.

Det kan være frugtbart at se på fuldførelse til uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsørgelse på tværs af kommunale karakteristika. Figur 19 viser andelen af STU-elever, som fuldfører til uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsørgelse fordelt på en række kommunale karakteristika.

Kommunetype. Der er ikke forskelle på, hvor godt land-, by-, mellem- og yderkommuner præsterer. Ligeledes er der ikke forskelle mellem kommuner i forhold til indbyggertal.

Beskæftigelsesklynge.⁶ Beskæftigelsesklynger bruges til at gruppere kommuner efter, om de har gode eller mindre gode rammevilkår for at få borgere i beskæftigelse. Kommuner i klynge 1 har de dårligste

---

⁶ <https://www.kora.dk/media/1032536/kommunernes-rammevilkaar-for-beskaeftigelsesindsatsen.pdf>

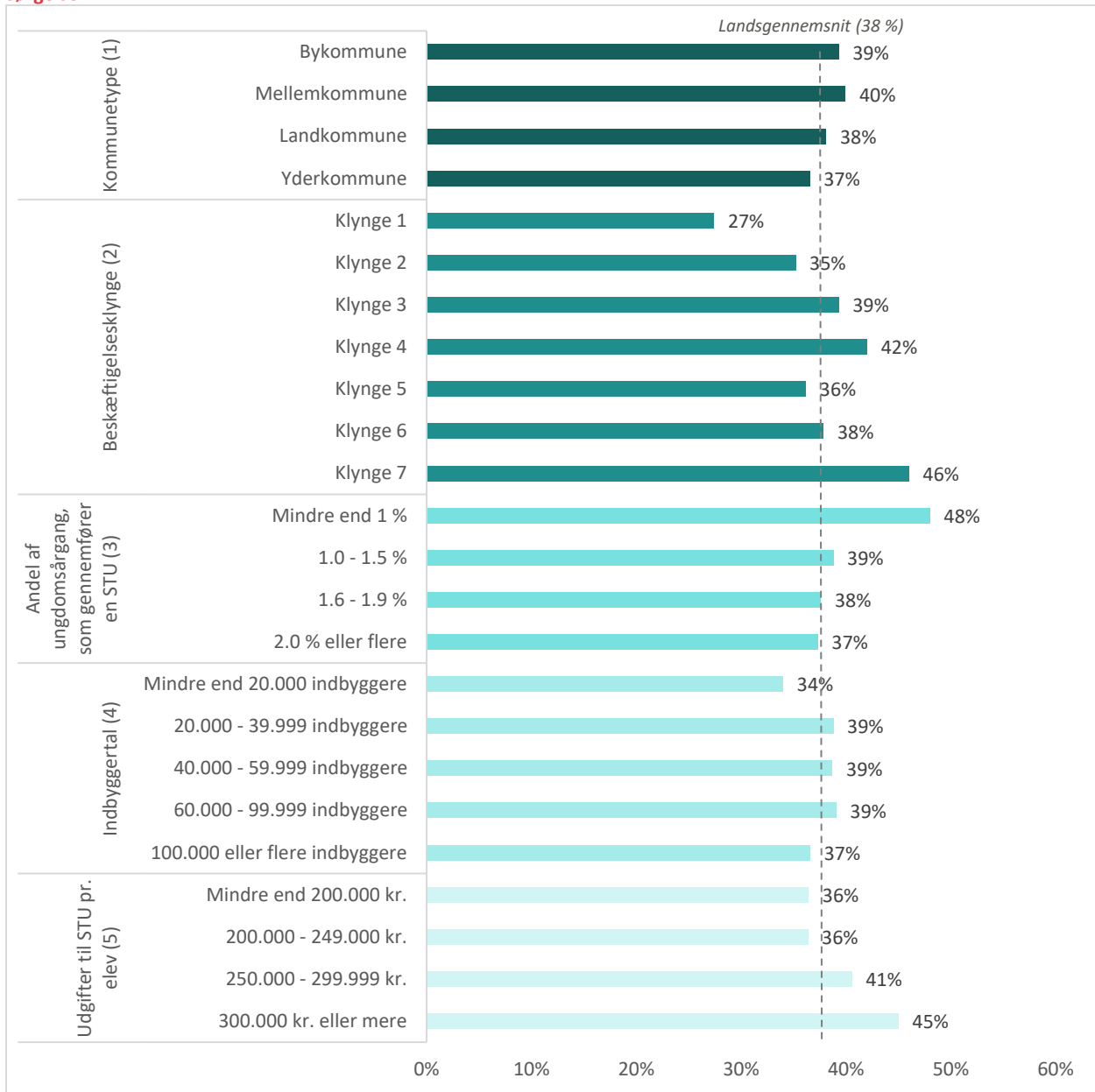
rammevilkår, mens kommuner i klynge 7 har de bedste. Figur 19 viser, at kommuner i klynge 1 har lavere fuldførelse til uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsørgelse end de resterende kommuner. Kommuner i klynge 7 klarer sig bedre end de andre. Kommuner i klynge 2-6 har omtrent samme andel.

Andelen af en ungdomsårgang som gennemfører en STU. Andelen af en ungdomsårgang som får en STU (jf. Profilmodellen) varierer også mellem kommunerne. Denne andel kan delvist afhænge af en variation i kommunernes visitationspraksis. Figur 19 viser, at i kommuner, hvor mindre end 1 pct. af en ungdomsårgang forventes at gennemføre en STU, er andelen der udsluses positivt højere end i kommuner med større andel end 1 pct.

Kommunestørrelse. Fuldførelse til uddannelse, beskæftigelse og aktiv forsørgelse er omtrent lige så stor i kommuner med mange indbyggere som i kommuner med få. Dog er den positive udslusning lavere i de mindste kommuner med mindre end 20.000 indbyggere.

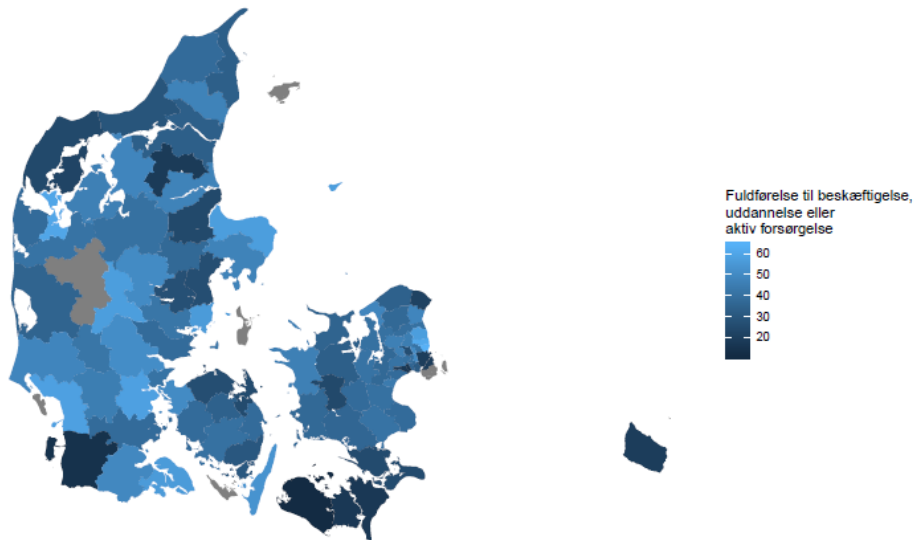
Udgift til STU per elev. Endelig viser figuren, at der ikke er store forskelle på, hvor stor en andel der fuldfører til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse og udgiften per elev i kommunerne. Dog er andelen større i de kommuner, som bruger mere end 300.000 kr. om året pr. elev.

Figur 19. Kommuners karakteristika og gennemsnitlig fuldførelse med overgang til uddannelse, beskæftigelse eller aktiv forsøgelse.

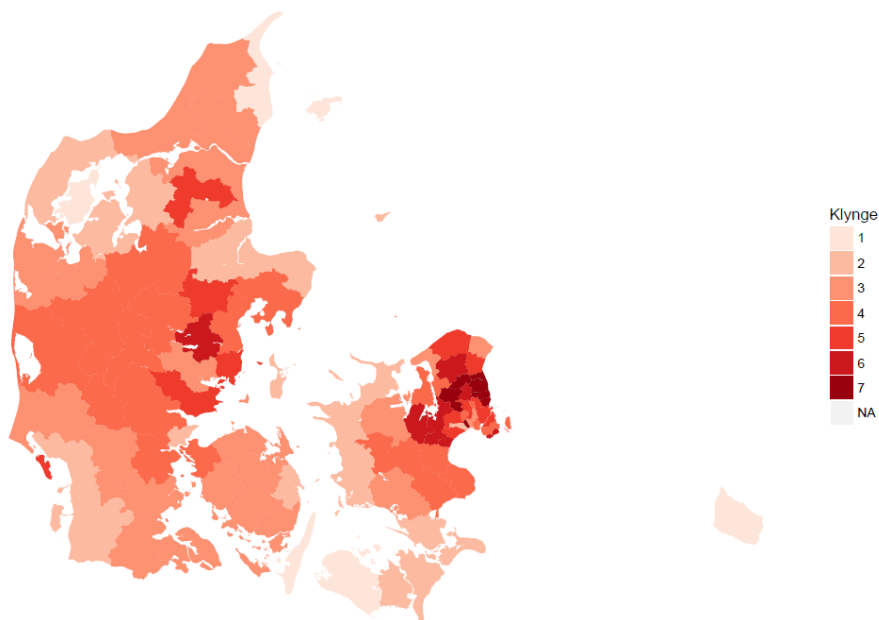

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik, Økonomi- og indenrigsministeriets Nøgletal (1 & 3), Jobindsats.dk (2), uddannelsesstatistik.dk (3) og statistikbanken.dk REGK53 (5). **Note:** (3) Beregnes som andelen af ungdomsårgang 2012-2016, som forventes at opnå Ungdomsuddannelseskompetence for STU og KUU indenfor 25 år, (5) Årlige udgifter, beregnet som gennemsnit af perioden 2013-2016.

Afslutningsvis illustrerer figur 20 den enkelte kommunes positive udslusning på et kort. Lysere nuancer viser, at kommunen har en større positiv udslusning, mens mørkere nuancer viser det modsatte.

Figur 20. Danmarks kort: Positiv udslusning 6 måneder efter STU, 2012-2016 (Benchmarkingindikator 2)

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Elever, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

Figur 21. Kommunernes beskæftigelsesklynge

Kilde: Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering (STAR)

6.3 OVERGANG TIL FØRTIDSPENSION

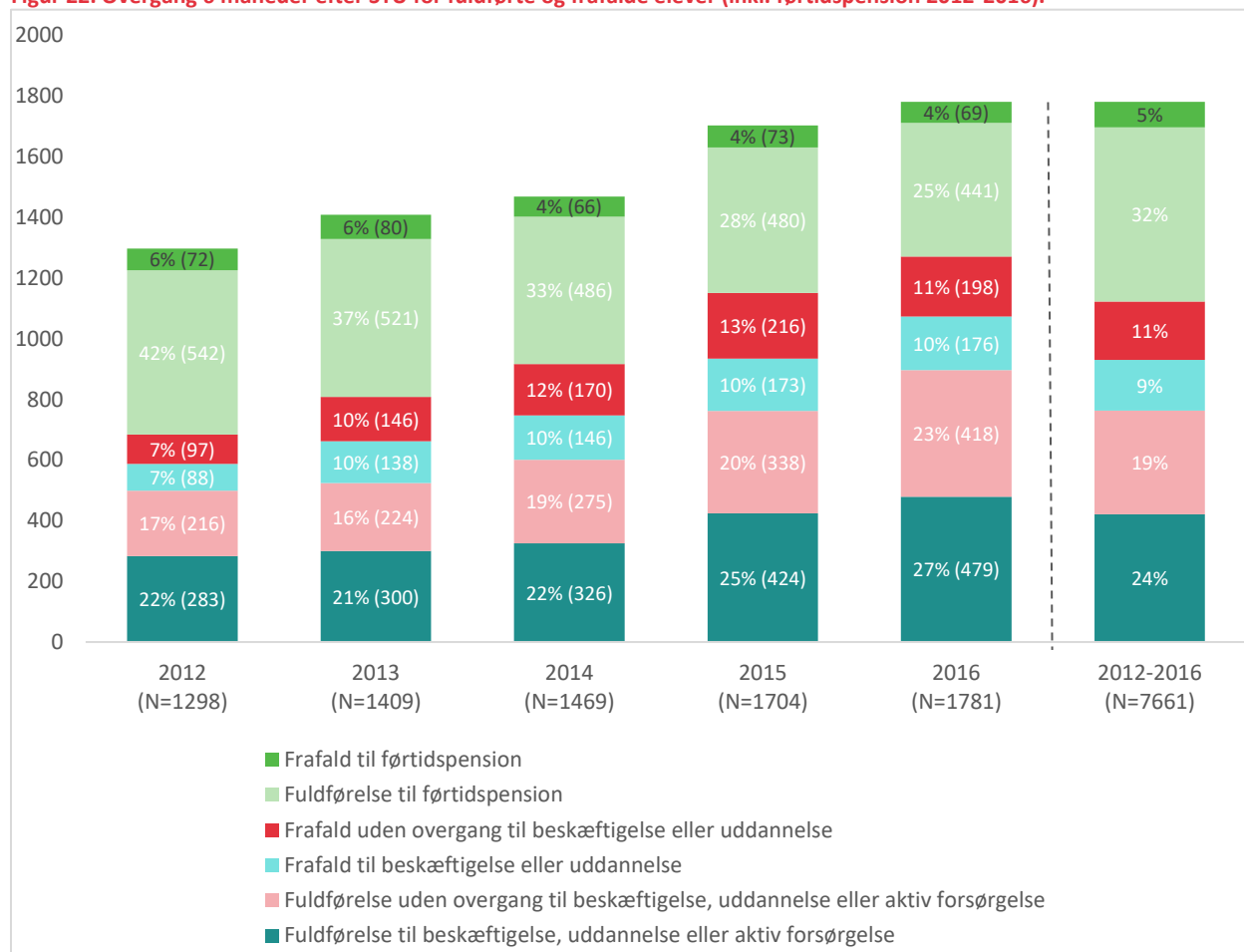
Nogle STU-elever modtager førtidspension, inden de starter på STU, andre tilkendes førtidspension under STU-forløbet og en tredje gruppe tilkendes førtidspension umiddelbart efter gennemført STU. I de foregående kapitler har STU-elever på førtidspension ikke indgået i analyserne.

Figur 22 nedenfor viser, hvordan elever, der afslutter STU (fuldfører eller frafalder), fordeler sig ift. indikatorerne for frafald og udslusning samt førtidspension. For hvert år angives det, hvor mange elever der afbryder STU-forløbet med og uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse, og hvor mange der fuldfører STU-forløbet med og uden overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsøgelse samt hvor mange, der overgår til førtidspension efter frafald eller fuldførelse.

Figuren viser, at andelen af elever, som modtager førtidspension 6 måneder efter endt STU (uanset hvornår førtidspensionen er tilkendt), er faldet fra 48 pct. i 2012 til 29 pct. i 2016. Denne ændring er bl.a. sket som konsekvens af implementeringen af førtidspensions- og fleksjobreformen fra 2013. Ændringen i andelen, som er på førtidspension, får desuden den konsekvens, at andelen af STU-elever, der udsluses positivt og negativt, stiger tilnærmelsesvis ligeså meget, som andelen på førtidspension er faldet.

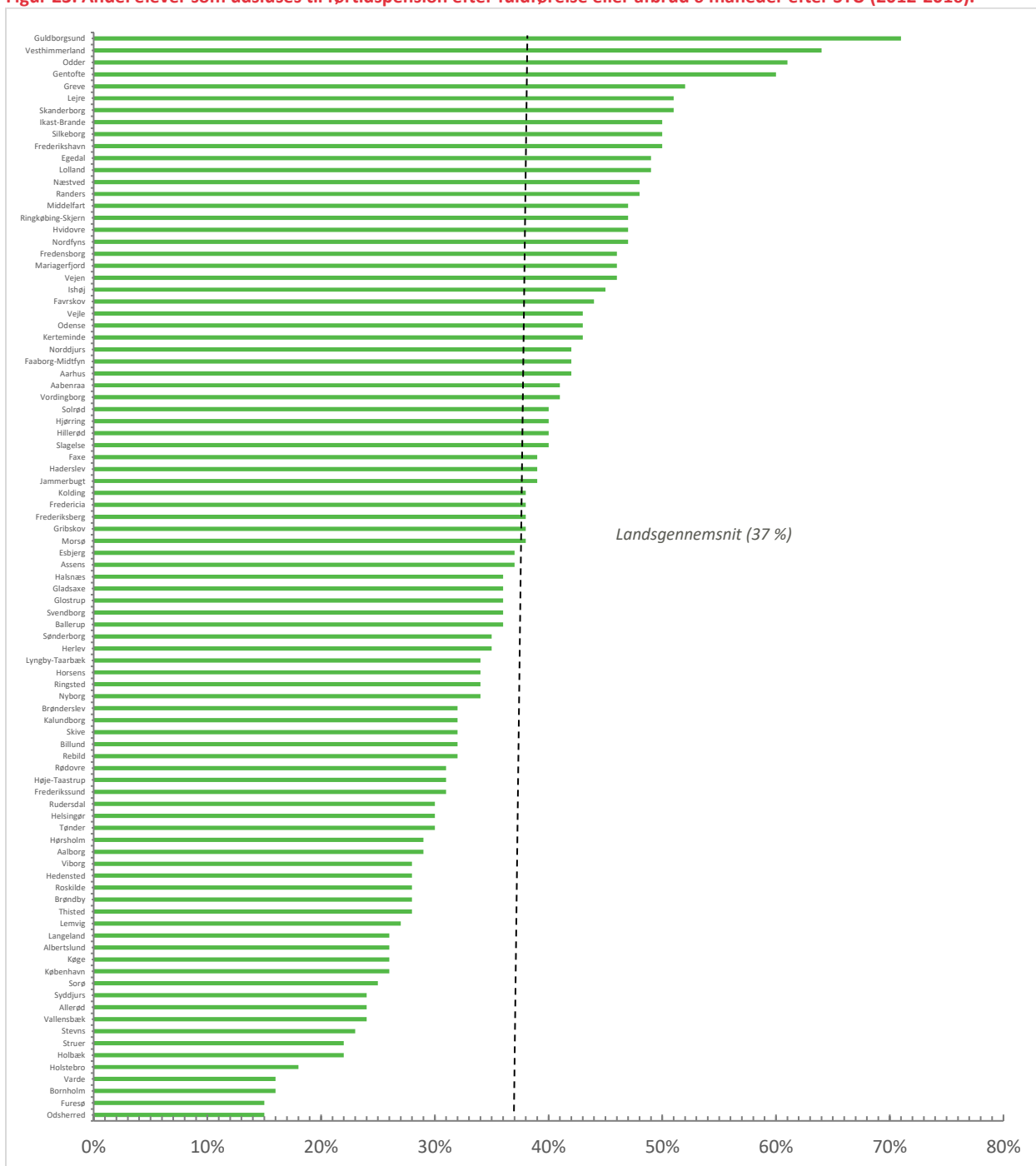
Figur 22. Overgang 6 måneder efter STU for fuldførte og frafald elever (inkl. førtidspension 2012-2016).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU inkl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke.

Figur 23 nedenfor viser andelen af elever, der modtager førtidspension 6 måneder efter afsluttet STU efter afbrud eller gennemførelse. Hver søjle repræsenterer en kommune. Det fremgår af figuren, at der er store forskelle i anvendelse af førtidspension på tværs af kommuner. Gennemsnitlig overgår 37 pct. af STU-eleverne til førtidspension. Søjlen nederst i figuren illustrerer den kommune, hvor den laveste andel af elever er på førtidspension 6 måneder efter STU (Odsherred, 15 pct.). Søjlen øverst illustrerer kommunen, hvor flest af de afsluttede elever er på førtidspension 6 måneder efter afslutning (Guldborgsund, 71 pct.).

Figur 23. Andel elever som udluses til førtidspension efter fuldførelse eller afbrud 6 måneder efter STU (2012-2016).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

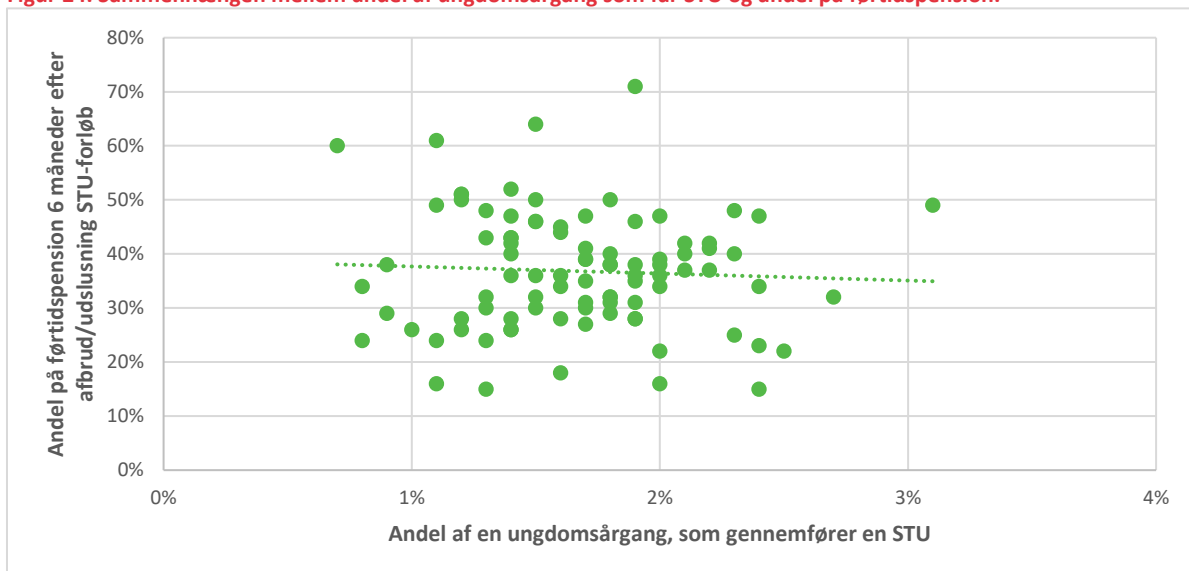
Vi har desuden beregnet supplerende tal, som i stedet ser på andelen af førtidspensionister 15 og 27 måneder efter STU. Af pladshensyn rapporteres disse i bilag 8.3. Beregningerne viser, at andelen af afsluttede STU-elever, som er på førtidspension, stiger. 41 pct. er på førtidspension efter 15 måneder, mens 45 pct. er på førtidspension efter 27 måneder.

Kommuner, hvor en stor andel modtager førtidspension efter 6 måneder har også en høj andel, der modtager førtidspension efter 15 og 27 måneder. Tilsvarende er der en tendens til at kommuner, hvor få elever er førtidspensionsmodtagere efter 6 måneder også har færre efter 15 og 27 måneder.

Forskellene tyder på en forskelligartet praksis for tilkendelse af førtidspension. Dog kan det indvendes, at forskellene i tilkendelse af førtidspension også kan skyldes, at kommunerne visiterer forskellige målgrupper til STU. For at få et billede af om det er tilfældet, sammenholdes andelen af en ungdomsårgang i hver kommune, som forventes at fuldføre en STU (jf. Profilmodellen) med andelen, som tilkendes førtidspension.

I figur 24 nedenfor sammenholdes for hver kommune andelen af en ungdomsårgang som forventes at fuldføre en STU og andelen på førtidspension 6 måneder efter afbrudt eller fuldført STU. Figuren viser, at der ikke umiddelbart er sammenhæng mellem andelen af en ungdomsårgang som gennemfører STU (jf. Profilmodellen) og andelen, som er tilkendt førtidspension, eller som tilkendes førtidspension inden for de første 6 måneder efter endt STU.

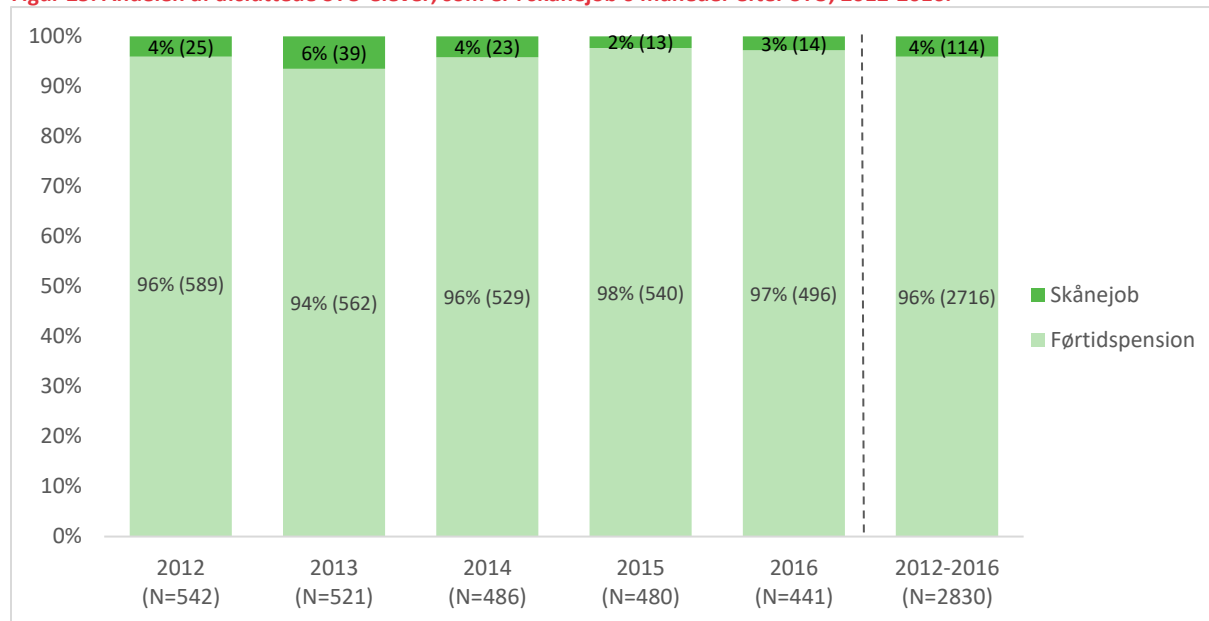
Figur 24. Sammenhængen mellem andel af ungdomsårgang som får STU og andel på førtidspension.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik og uddannelsesstatistik.dk. **Note:** Y-aksen: Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU inkl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. X-aksen: Andelen af ungdomsårgang 2012-2016, som forventes at opnå Ungdomsuddannelseskompentence for STU og KUU indenfor 25 år.

Skånejob er et job til førtidspensionister med særlige opgaver og arbejdstid, der tilrettelægges efter førtidspensionistens arbejdsevne. Figur 25 viser andelen af unge førtidspensionsmodtagere, som har afsluttet en STU (enten ved fuldførelse eller frafald), som er i et skånejob 6 måneder efter STU. Omkring 4 pct. af STU-elever, som er på førtidspension, har et skånejob, og tendensen er forholdsvis stabil over tid.

Figur 25. Andelen af afsluttede STU-elever, som er i skånejob 6 måneder efter STU, 2012-2016.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke.

For at tegne et mere detaljeret billede af i hvor høj eller lav grad kommunerne tilkender førtidspension til unge, der har afsluttet STU, viser figur 26 andelen, som 6 måneder efter afsluttet STU er på førtidspension fordelt på en række kommunekarakteristika. Figuren viser, at der kun er få sammenhænge mellem kommunernes kendetegn og tilkendelse af førtidspension.

Kommunetype. Der er ikke forskel på, hvor stor en andel af STU-eleverne der modtager førtidspension i hhv. by-, mellem-, land- eller yderkommuner.

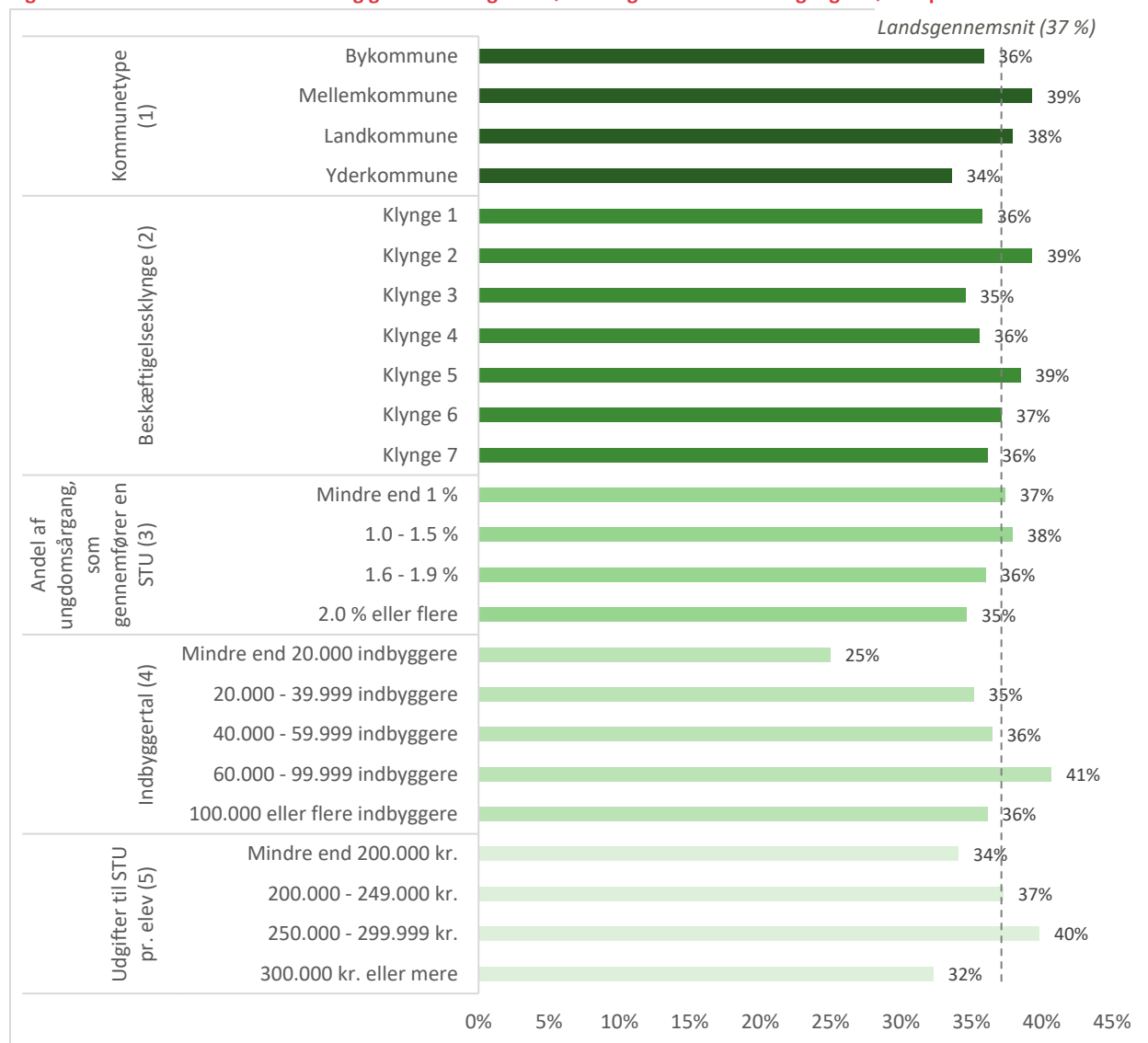
Beskæftigelsesklynge. Beskæftigelsesklyngerne udtrykker, hvor gode rammevilkår kommunerne har for beskæftigelsesindsatsen. Der er ingen sammenhæng mellem hvor gode vilkår en kommune har for beskæftigelsesindsatsen, og hvor stor en andel af STU-eleverne, der modtager førtidspension.

Andelen af en ungdomsårgang som gennemfører en STU. Der er ingen sammenhæng mellem overgang til førtidspension og andelen af ungdomsårgangene i kommunen, som forventes at gennemføre en STU.

Udgifter per STU-elev. Der er ikke forskel på andelen af førtidspensionsmodtagere i kommuner med store udgifter per STU-elev sammenlignet med kommuner med små udgifter.

Kommunestørrelse. I kommuner med mindre end 20.000 indbyggere modtager færre førtidspension sammenlignet med de større kommuner.

Figur 26. Kommuners karakteristika og gennemsnitlig fuldførelse og frafald med overgang til førtidspension

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik, Økonomi- og indenrigsministeriets Nøgletal (1 & 3), Jobindsats.dk (2), uddannelsesstatistik.dk (3) og statistikbanken.dk REGK53 (5). **Note:** (3) Beregnes som andelen af ungdomsårgang 2012-2016, som forventes at opnå Ungdomsuddannelseskompetence for STU og KUU indenfor 25 år, (5) Beregnet som gennemsnit af perioden 2013-2016.

6.4 OVERGANG TIL POSITIV AKTIVITET EFTER ENDT STU

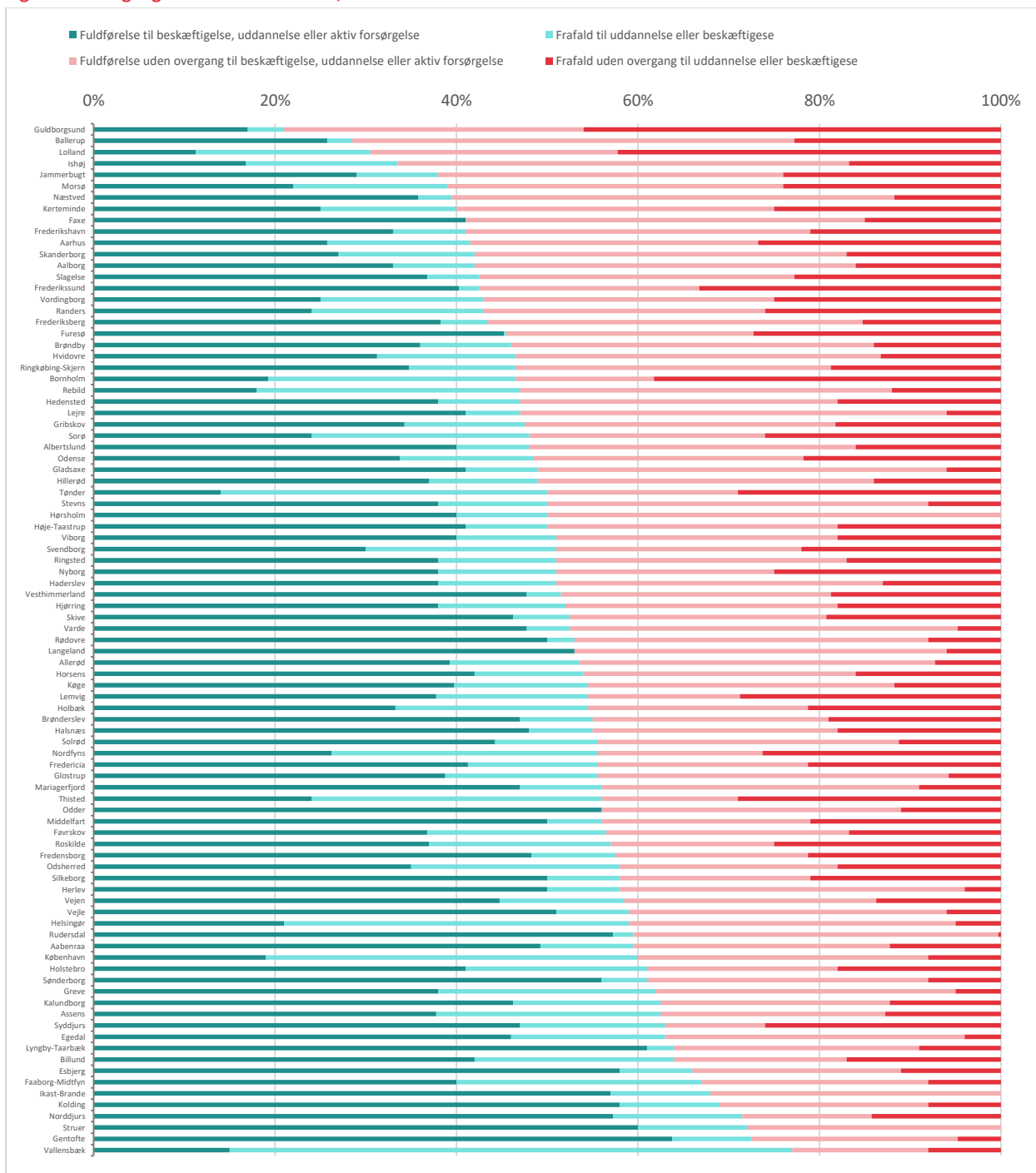
I afsnit 6.1 og 6.2 har vi behandlet positiv udslusning og negativt frafald hver for sig. Men det optimale miks for kommunerne er naturligvis at sikre både et lavt negativt frafald og en høj positiv udslusning. I

dette afsnit ser vi derfor nærmere på denne kombination samlet, dvs. STU-elever, som har fuldført eller afbrudt en STU i perioden 2012-2016, og som ikke er på førtidspension eller kommer på førtidspension ind til 6 måneder efter afsluttet STU.

Figur 27 nedenfor viser kommunerne rangeret i forhold til andelen af STU-elever, som overgår til en positiv aktivitet 6 måneder efter afbrud eller fuldført STU-forløb. Figuren viser fordelingen mellem positive (blå) og negative (rød) overgange. De positive overgange er andelen af STU-elever, som efter fuldført STU overgår til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse, samt andelen som afbryder STU-forløbet og overgår til beskæftigelse eller uddannelse.

Figuren illustrerer to vigtige forhold. For det første, at når man ser på de positive udfald samlet, er der fortsat variation mellem kommunerne, men variationen er mindre sammenlignet med blot at se på positiv udslusning. For det andet, at kommuner med en høj andel fuldførte til beskæftigelse, uddannelse og aktiv forsørgelse (positiv udslusning) også har en tendens til at have et lavt frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse (negativt frafald). På landsplan har 17 pct. et negativt frafald og 38 pct. en positiv udslusning. Endvidere har 15 pct. oplevet et positivt frafald og 30 pct. en negativ udslusning. Sidstnævnte gruppe har altså gennemført STU, men er ikke overgået til en ny aktivitet inden for 6 måneder. Disse tal viser også, at halvdelen af de afbrud, der sker fra STU, rent faktisk er positive i den forstand, at den unge overgår til uddannelse eller arbejde. Det gør alt andet lige problemet med frafald fra STU mindre end antaget uden kendskab til denne fordeling.

Figur 27. Overgang 6 måneder efter STU, 2012-2016.

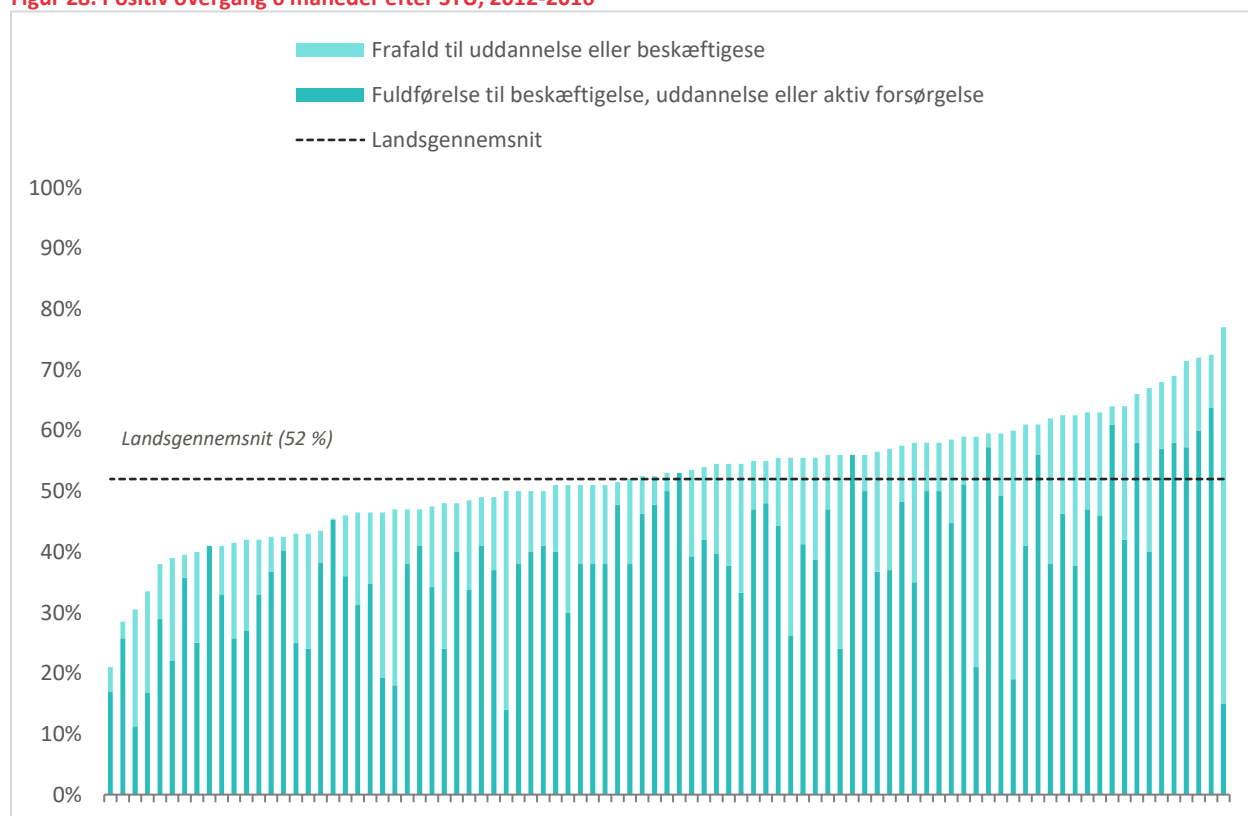

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

Figur 28 viser de samme tal som figuren ovenfor. Her vises kun andelen af STU-elever i hver kommune, som har oplevet en positiv udslusning eller et positivt frafald. Ligesom i de andre figurer illustrerer hver søjle en kommune. På landsplan overgår 52 pct. af STU-elever, som enten falder fra eller fuldfører, til en positiv aktivitet. Kommunerne længst til højre i grafen har den højeste positive overgang. Kommunen med den største positive overgang ligger på 77 pct., mens den laveste ligger på 21 pct.

Resultaterne er ikke korrigeret for, at der er rammevilkår, som kommunen ikke kan påvirke, og som kan have betydning for hvor stor en andel af eleverne, der kommer i uddannelse eller beskæftigelse efter STU.

Figur 28. Positiv overgang 6 måneder efter STU, 2012-2016

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

6.5 OPSUMMERENDE OVERGANGSTABEL

Kommunernes værdier på de benchmark-indikatorer, som er præsenteret i de ovenstående kapitler, er her samlet i en oversigtstabel. Tabellerne er sorteret, så kommunen med det højeste samlede andel positive overgange er øverst i tabellen. I tabellerne regnes førtidspensionister for neutrale. Der skal tages højde for, at både forhold som kommunerne ikke kan kontrollere, og kommunernes egen praksis har betydning for, hvordan kommunerne scorer på benchmark-indikatorerne. I bilag 8.3 præsenteres benchmarkingindikatorer, hvor der så vidt muligt er korrigeret for kommunernes rammevilkår.

Table 29. Overgang 6 måneder efter STU, 2012-2016.

Kommune	Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsøgelse	Frafald til uddannelse eller beskæftigelse	Fuldførelse uden overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsøgelse	Frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse	Total	Antal elever, som indgår i analysen (ekskl. personer på førtidspension)	Førtidspension	Samlet positive udfald (Ekskl. personer på førtidspension)	Antal elever, som indgår i analysen (inkl. personer på førtidspension)
	A	B	C	D	A+B+C+D	N (A+B+C+D)	E	A+B	N (A+B+C+D+E)
Hele landet	38%	15%	30%	17%	100%	4831	37%	53%	7661
Albertslund	40%	8%	36%	16%	100%	25	26%	48%	34
Allerød	39%	14%	39%	7%	100%	28	24%	53%	37
Assens	38%	25%	25%	13%	100%	53	37%	63%	84
Ballerup	26%	3%	49%	23%	100%	35	36%	29%	55
Billund	42%	22%	19%	17%	100%	36	32%	64%	53
Bornholm	19%	27%	15%	38%	100%	26	16%	46%	31
Brøndby	36%	10%	40%	14%	100%	42	28%	46%	58
Brønderslev	47%	8%	26%	19%	100%	53	32%	55%	78
Egedal	46%	17%	33%	4%	100%	24	49%	63%	47
Esbjerg	58%	8%	23%	11%	100%	144	37%	66%	228
Faaborg-Midtfyn	40%	27%	25%	8%	100%	52	42%	67%	90
Favrskov	37%	20%	27%	17%	100%	41	44%	57%	73
Faxe	41%	0%	44%	15%	100%	27	39%	41%	44
Fredensborg	48%	9%	21%	21%	100%	33	46%	57%	61
Fredericia	41%	14%	23%	21%	100%	69	38%	55%	112
Frederiksberg	38%	5%	41%	15%	100%	39	38%	43%	63
Frederikshavn	33%	8%	38%	21%	100%	48	50%	41%	96
Frederikssund	40%	2%	24%	33%	100%	42	31%	42%	61
Furesø	45%	0%	27%	27%	100%	33	15%	45%	39
Gentofte	64%	9%	23%	5%	100%	22	60%	73%	55
Gladsaxe	41%	8%	45%	6%	100%	64	36%	49%	100
Glostrup	39%	17%	39%	6%	100%	18	36%	56%	28

STU Benchmark-analyse

Kommune	Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse	Frafrald til uddannelse eller beskæftigelse	Fuldførelse uden overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse	Frafrald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse	Total	Antal elever, som indgår i analysen (ekskl. personer på førtidspension)	Førtidspension	Samlet positive udfald (Ekskl. personer på førtidspension)	Antal elever, som indgår i analysen (inkl. personer på førtidspension)
	A	B	C	D	A+B+C+D	N (A+B+C+D)	E	A+B	N (A+B+C+D+E)
Greve	38%	24%	33%	5%	100%	21	52%	62%	44
Gribskov	34%	13%	34%	18%	100%	38	38%	47%	61
Guldborgsund	17%	4%	33%	46%	100%	24	71%	21%	82
Haderslev	38%	13%	36%	13%	100%	84	39%	51%	138
Halsnæs	48%	7%	27%	18%	100%	44	36%	55%	69
Hedensted	38%	9%	35%	18%	100%	34	28%	47%	47
Helsingør	21%	38%	36%	5%	100%	42	30%	59%	60
Herlev	50%	8%	38%	4%	100%	26	35%	58%	40
Hillerød	37%	12%	37%	14%	100%	57	40%	49%	95
Hjørring	38%	14%	30%	18%	100%	71	40%	52%	119
Høje-Taastrup	41%	9%	32%	18%	100%	22	31%	50%	32
Holbæk	33%	21%	24%	21%	100%	121	22%	54%	155
Holstebro	41%	20%	21%	18%	100%	85	18%	61%	104
Horsens	42%	12%	30%	16%	100%	83	34%	54%	125
Hørsholm	40%	10%	50%	0%	100%	10	29%	50%	14
Hvidovre	31%	15%	40%	13%	100%	52	47%	46%	98
Ikast-Brande	57%	11%	32%	0%	100%	28	50%	68%	56
Ishøj	17%	17%	50%	17%	100%	12	45%	34%	22
Jammerbugt	29%	9%	38%	24%	100%	34	39%	38%	56
Kalundborg	46%	16%	25%	12%	100%	103	32%	62%	152
Kerteminde	25%	15%	35%	25%	100%	20	43%	40%	35
København	19%	41%	32%	8%	100%	248	26%	60%	335
Køge	40%	15%	34%	12%	100%	68	26%	55%	92
Kolding	58%	11%	23%	8%	100%	74	38%	69%	119
Langeland	53%	0%	41%	6%	100%	17	26%	53%	23
Lejre	41%	6%	47%	6%	100%	17	51%	47%	35
Lemvig	38%	17%	17%	29%	100%	24	27%	55%	33
Lolland	11%	19%	27%	42%	100%	62	49%	30%	122
Lynghby-Taarbæk	61%	3%	27%	9%	100%	33	34%	64%	50
Mariagerfjord	47%	9%	35%	9%	100%	34	46%	56%	63
Middelfart	50%	6%	23%	21%	100%	48	47%	56%	91
Morsø	22%	17%	37%	24%	100%	41	38%	39%	66

STU Benchmark-analyse

Kommune	Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsøgelse	Frafrald til uddannelse eller beskæftigelse	Fuldførelse uden overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsøgelse	Frafrald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse	Total	Antal elever, som indgår i analysen (ekskl. personer på førtidspension)	Førtidspension	Samlet positive udfald (Ekskl. personer på førtidspension)	Antal elever, som indgår i analysen (inkl. personer på førtidspension)
	A	B	C	D	A+B+C+D	N (A+B+C+D)	E	A+B	N (A+B+C+D+E)
Næstved	36%	4%	49%	12%	100%	76	48%	40%	146
Norddjurs	57%	14%	14%	14%	100%	7	42%	71%	12
Nordfyns	26%	29%	18%	26%	100%	34	47%	55%	64
Nyborg	38%	13%	24%	25%	100%	55	34%	51%	83
Odder	56%	0%	33%	11%	100%	9	61%	56%	23
Odense	34%	15%	30%	22%	100%	152	43%	49%	267
Odsherred	35%	23%	24%	18%	100%	78	15%	58%	92
Randers	24%	19%	31%	26%	100%	54	48%	43%	104
Rebild	18%	29%	41%	12%	100%	17	32%	47%	25
Ringkøbing-Skjern	35%	12%	35%	19%	100%	43	47%	47%	81
Ringsted	38%	13%	32%	17%	100%	63	34%	51%	96
Rødovre	50%	3%	39%	8%	100%	38	31%	53%	55
Roskilde	37%	20%	18%	25%	100%	109	28%	57%	152
Rudersdal	57%	2%	40%	0%	100%	40	30%	59%	57
Silkeborg	50%	8%	21%	21%	100%	38	50%	58%	76
Skanderborg	27%	15%	41%	17%	100%	41	51%	42%	84
Skive	46%	6%	28%	19%	100%	67	32%	52%	99
Slagelse	37%	6%	35%	23%	100%	101	40%	43%	169
Solrød	44%	11%	33%	11%	100%	18	40%	55%	30
Sønderborg	56%	5%	31%	8%	100%	75	35%	61%	115
Sorø	24%	24%	26%	26%	100%	42	25%	48%	56
Stevns	38%	12%	42%	8%	100%	24	23%	50%	31
Struer	60%	12%	28%	0%	100%	25	22%	72%	32
Svendborg	30%	21%	27%	22%	100%	67	36%	51%	105
Syddjurs	47%	16%	11%	26%	100%	19	24%	63%	25
Thisted	24%	32%	15%	29%	100%	68	28%	56%	95
Tønder	14%	36%	21%	29%	100%	14	30%	50%	20
Vallensbæk	15%	62%	15%	8%	100%	13	24%	77%	17
Varde	48%	5%	43%	5%	100%	21	16%	53%	25
Vejen	45%	14%	28%	14%	100%	29	46%	59%	54
Vejle	51%	8%	35%	6%	100%	100	43%	59%	176
Vesthimmerland	48%	4%	30%	19%	100%	27	64%	52%	76

STU Benchmark-analyse

Kommune	Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse	Frafrald til uddannelse eller beskæftigelse	Fuldførelse uden overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse	Frafrald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse	Total	Antal elever, som indgår i analysen (ekskl. personer på førtidspension)	Førtidspension	Samlet positive udfald (Ekskl. personer på førtidspension)	Antal elever, som indgår i analysen (inkl. personer på førtidspension)
	A	B	C	D	A+B+C+D	N (A+B+C+D)	E	A+B	N (A+B+C+D+E)
Viborg	40%	11%	31%	18%	100%	141	28%	51%	196
Vordingborg	25%	18%	32%	25%	100%	44	41%	43%	74
Aabenraa	49%	10%	28%	12%	100%	67	41%	59%	113
Aalborg	33%	9%	42%	16%	100%	171	29%	42%	241

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

7. DEN KOMMUNALE PRAKSIS

I dette kapitel undersøges den kommunale praksis. Fokus er på, hvad der kendetegner praksis i de kommuner, som har høj grad af positiv udslusning og lav grad af negativt frafald.

Kapitlet er inddelt i fire afsnit. Første afsnit omhandler god praksis, hvad angår **den kommunale struktur og organisering**. Derefter følger afsnittene en kronologi, hvor det undersøges, hvad der er god praksis i forbindelse med **indslusning, gennemførelse og udslusning**.

Praksis i forbindelse med indslusning relaterer sig blandt andet til valg af STU-forløb, at skabe det rette match mellem eleven og institutionen samt selve opstarten. Gennemførelse relaterer sig til de tiltag, som sikrer, at eleven fastholdes i uddannelsen, fx brug af uddannelsesplan og praktik. I forbindelse med udslusningen kigges på udslusningssamtale og brug af kompetencepapiret.

Analyserne er udarbejdet med udgangspunkt i spørgeskemaundersøgelserne for de kommunale aktører og forældrene. Disse besvarelser er koblet til registerindikatorerne for positiv udslusning og negativt frafald samt de kvalitative fund fra casebesøgene. Faktorer, som har stor betydning for forældrenes tilfredshed med STU-forløbet, behandles også, da vores analyser viser, at kommuner med høj positiv udslusning og/eller lavt negativt frafald har højere grad af forældretilfredshed.

Den gode praksis identificeres gennem **korrelationsanalyser** af, hvilken praksis der karakteriserer kommuner med høj positiv udslusning og et lavt negativt frafald i kommunerne. Dermed er det ikke udelukket, at andre typer praksis kan have en betydning for udslusning og frafald i kommunerne. Nedenfor i figur 30 ses de faktorer, som har en signifikant sammenhæng med hhv. positiv udslusning og negativt frafald i kommunen. For at skabe et overblik over hvornår i uddannelsesforløbet de enkelte kommunale praksis relaterer sig til, er figuren opdelt i indslusning, gennemførelse og udslusning.

De primære fund, som går på tværs af alle faser, er dels, at tæt tværfagligt samarbejde, herunder inddragelse af jobcenter og socialforvaltning, har betydning for lavt frafald og høj positiv udslusning, dels at forældrenes oplevelse af at være inddraget i både tilrettelæggelse af STU'en og tiden bagefter ligeledes har positiv betydning for udslusning og kan hindre frafald. Erfaringen fra tidligere undersøgelser af STU er, at unge selv kan have svært ved at svare på spørgsmål om forløbet, herunder aktiviteter og den kommunale praksis, i både spørgeskemaer og interview. Forældrenes oplevelse af inddragelse og tilfredshed med STU-forløbet anvendes derfor som indikator for de unges oplevelse af forløbet vel vidende, at der er STU-elever, som ikke har ønsket at inddrage deres forældre i forløbet. Forældrenes oplevelse af forløbet bidrager således med værdifuld viden om, hvad der har betydning for det gode STU-forløb og bidrager i høj grad med et helhedsorienteret perspektiv herpå.

Figur 30. Sammenhæng mellem kommunal praksis og hhv. positiv udslusning og negativt frafald

INDSLUSNING	GENNEMFØRELSE	UDSLUSNING
<p>Frafald</p> <ul style="list-style-type: none"> Forældrene mener, at STU passer til elevens behov og ønsker Forældrene har fået information om STU via besøg på skolen Forældrene har været inddraget ift. valg af STU-forløb 	<p>Frafald</p> <ul style="list-style-type: none"> UU vurderer, at Jobcentret er involveret i samarbejdet ved risiko for afbrud UU vurderer, at Børne- og ungeforvaltningen er involveret i samarbejdet ved risiko for afbrud Forældrene angiver, at deres søn/datter har været i praktik Forældrene mener, at uddannelsesplanen er individuelt tilrettelagt Forældrene mener, at uddannelsesplanen er tilpasset løbende 	
<p>Udslusning</p> <ul style="list-style-type: none"> Socialforvaltningen har indflydelse på, hvilket STU-forløb, som tilbydes den enkelte elev Forældrene mener, at STU passer til elevens behov og ønsker 	<p>Udslusning</p> <ul style="list-style-type: none"> UU angiver, at uddannelsesplanen ofte justeres Forældrene mener, at uddannelsesplanen er tilpasset løbende Forældrene mener, at uddannelsesplanen tager højde for elevens fremtidsønsker Forældrene mener, at uddannelsesplanen har fokus på tiden efter STU Forældrene angiver, at deres søn/datter har været i praktik Forældrene er tilfredse med tilrettelæggelsen af STU-forløbet 	<p>Udslusning</p> <ul style="list-style-type: none"> Jobcentret har en systematisk tilgang til at skaffe beskæftigelse til unge med en STU Socialforvaltningen er involveret i udslusningssamtalen ved gennemførelse UU angiver, at eleverne i forbindelse med udslusningssamtalen møder relevante personer i kommunen Forældre er involveret i tiden efter STU-forløbets ophør Forældrene er involveret i tiden efter STU i rette tid Forældrene mener, at deres søn/datter er blevet vejledt i forbindelse med overgang til anden aktivitet UU angiver, at elevens forsørgelsesgrundlag afklares i forbindelse med udslusningssamtalen UU angiver, at elevens overgang til anden aktivitet afklares i forbindelse med udslusningssamtalen

Note: Størstedelen af variablene i de enkelte spørgeskemaundersøgelser er anvendt i en korrelationsanalyse til at undersøge, om de samvarierer med hhv. en positiv udslusning og et negativt frafald. Der er dog foretaget en intuitiv vurdering i udvælgelsen af variable, således de variable, som specifikt omhandler udslusningssamtalen, kun er inddraget til at forklare overgangen til en positiv udslusning, mens variable, som specifikt omhandler aktiviteter til at undgå frafald, er anvendt i korrelationsanalysen for frafald.

Fundene i figur 30 er rammesættende for afsnittene i dette kapitel og nedenfor bliver fundene derfor kort opridset.

Lavt negativt frafald

Når vi ser på de kommunale praksis, som har en sammenhæng med et lavt negativt frafald, er det praksis rettet mod indslusningen og praksis undervejs i uddannelsesforløbet, som viser at have betydning.

Analysen viser en sammenhæng mellem lavt negativt frafald og dét at skabe det rigtige match mellem elev og STU-institution i indslusningsprocessen; herunder at forældre oplever at blive inddraget i tilrettelæggelsen af forløbet, får **information om STU via besøg på skolen**, og at **STU-forløbet passer til eleven**. Undervejs i uddannelsesforløbet tyder det på at være en fordel, når de involverede **kommunale aktører samarbejder** i tilfælde af frafaldsrisiko, og at en individuel og løbende tilpasset **uddannelsesplan** kan være afgørende. Kommuner med høj andel af elever, som har været i **praktik** i løbet af uddannelsen, har desuden det laveste negative frafald.

Høj positiv udslusning

Både praksis rettet mod indslusningsprocessen, gennemførelse og i udslusningsprocessen tyder på at have betydning for den positive udslusning.

Socialforvaltningen inddrages i højere grad i afgørelsen af, hvilket STU-forløb som tilbydes de enkelte elever i kommuner med en højere positiv udslusning. I de kommuner, hvor forældrene angiver, at STU-forløbet passer til deres søn/datters behov og ønsker, er der en højere positiv udslusning. Når man ser på de kommunale praksis, som retter sig mod gennemførelsen af STU-forløbet, har praksis i forbindelse med udarbejdelsen af elevernes **uddannelsesplan** betydning. Derudover ses, at de kommuner, som har den højeste andel af elever, der har været i **praktik** i løbet af uddannelsen, har den højeste positive udslusning. Kommuner, hvor **jobcentret** har en **systematisk tilgang** til at få STU-elever i beskæftigelse, har en højere positiv udslusning sammenlignet med de kommuner, hvor jobcentret praktiserer en mere 'ad-hoc'-baseret tilgang ift. den enkelte unge eller ingen tilgang overhovedet. Derudover viser analysen, at de kommuner, som inddrager socialforvaltningen i udslusningssamtalen, har en højere positiv udslusning.

Analysen viser yderligere, at der er sammenhæng mellem kommuner med positiv udslusning og en praksis, hvor **eleven møder de relevante personer i kommunen**, som eleven skal have kontakt med fremadrettet, og at STU-eleven afklares ift. deres forsørgelsesgrundlag. Endvidere har graden af **forældre- og elevinddragelse** i udslusningsprocessen positiv betydning for udslusningen.

Forældrenes tilfredshed med tilrettelæggelsen af STU-forløbet

Korrelationsanalysen viser en signifikant sammenhæng mellem forældrenes tilfredshed med tilrettelæggelsen af STU-forløbet og hhv. et lavt negativt frafald og en høj positiv udslusning i kommunen. Det er umiddelbart ikke et overraskende fund, da det kan indikere, at forældrene er tilfredse, når det har været et godt og udbytterigt forløb for deres søn/datter – hvilket de kommunale frafalds- og udslusningstal er en indikation på. Det gør det derfor relevant at undersøge, hvilke praksis som særligt kan forklare forældrenes tilfredshed.

For at undersøge dette er der foretaget en lineær regressionsanalyse, som er udarbejdet med udgangspunkt i data fra forældrenes survey-besvarelse⁷.

Analysen viser, at særligt processen og samarbejdet i forbindelse med udarbejdelsen af elevens uddannelsesplan er af positiv betydning for forældrenes tilfredshed. Jo større indflydelse forældrene oplever at have på uddannelsesplanen, jo mere tilfredse er de. Forældre til elever, der har holdt pause eller orlov fra et STU-forløb, er mindre tilfredse med tilrettelæggelsen af STU-forløbet. Blandt forældre til STU-elever, der har holdt pauser, angiver 29 pct., at det har haft en negativ eller meget negativ betydning for fastholdelse i uddannelse. Pausen kan føre til utilfredshed, hvis forældrene ikke får tilstrækkelig vejledning og måske oplever at stå alene med ansvaret for, at få deres barn tilbage i uddannelse. Ifølge spørgeskemaundersøgelsen med forældre er 37 pct. af de elever, som holder pause eller orlov, ikke i kontakt med skolen eller vejledere i perioden, og denne gruppe af forældre er ligeledes mindre tilfredse med forløbet. Hvis forældrene har en oplevelse af, at pausen kunne være undgået, hvis STU-forløbet havde været tilrettelagt anderledes, kan det muligvis også føre til utilfredshed. Dette bakkes op af, at de forældre, hvis børn har haft pause, i mindre grad mener, at uddannelsesplanen var individuelt tilrettelagt, at den blev tilpasset løbende eller at den tog højde for deres søn/datters fremtidsønsker.

Slutteligt viser analysen af årsager til høj forældretilfredshed, at det har en positiv betydning for forældrenes tilfredshed, hvis de har været inddraget i forhold til valg af institution, selv om der ikke er krav om dette i lovgivningen.

7.1 KOMMUNAL STRUKTUR OG ORGANISERING

*I dette afsnit undersøges sammenhængen mellem den kommunale struktur og organisering og hhv. negativt frafald og positiv udslusning i kommunen. Derudover inddrages de kvalitative casebesøg. De primære fund for dette afsnit er, at **et stærkt tværfagligt samarbejde, hvor UU arbejder tæt sammen med både socialforvaltningen og jobcentret før, under og efter STU, øger sandsynligheden for høj grad af positiv udslusning og lav grad af negativt frafald**. Ifølge spørgeskemaundersøgelsen med UU inddrages socialforvaltningen i udslusningssamtalen i 38 pct. af kommunerne, mens 48 pct. af kommunerne, ifølge UU, inddrager jobcentret ved risiko for frafald, hvilket indikerer, at flere kommuner med fordel kan inddrage socialforvaltningen og jobcentret i disse processer. Herudover peger de kvalitative casebesøg på, at flere af de besøgte kommuner har gode erfaringer med at lave **ramme- eller samarbejdsaftaler med***

⁷ Regressionerne er estimeret med brug af multiple OLS regression. I alt 14 variable indgår i analysen. Forældrenes køn, alder og kommune er udelukkende anvendt som kontrolvariable i analysen. Der er udarbejdet 3 forskellige modeller. Model 1 er for alle forældre, som har afgivet surveybesvarelse. Model 2 er med forældre til elever, som har gennemført et STU-forløb. Model 3 er med forældre til elever, som har afbrudt et STU-forløb. Figur 25 er udarbejdet med udgangspunkt i model 1. Kun de signifikante variable fra model 1 er medtaget i figuren. Resten af variablene fremgår af bilaget.

STU-institutionerne. Dels giver det kommunerne faste aftaler om pris, kvalitet og indhold, dels giver det forældre og elever mulighed for at vælge blandt de institutioner, som kommunen samarbejder med.

Den kommunale struktur og organisering af STU har betydning for udslusning og fastholdelse. Som det fremgår af bekendtgørelsen for STU, er det i dag UU og fremadrettet den kommunale ungeindsats, som målgruppevurderer og indstiller unge til STU samt har ansvaret for at udarbejde en uddannelsesplan for den unge og følge op på forløbet. Korrelationsanalysen viser, at sandsynligheden for, at den unge ikke afbryder uddannelsen undervejs, og for at den unge udsluses positivt ved afsluttet STU, øges, når særligt socialforvaltningen og jobcentret inddrages i arbejdet.

Både korrelationsanalysen og de kvalitative casebesøg peger på, at i de kommuner, hvor **socialforvaltningen** er involveret i visitationsprocessen, er sandsynligheden for positiv udslusning højere. Af spørgeskemaundersøgelsen blandt UU-centre kan det ses, at socialforvaltningen er involveret i visitationsprocessen i 66 pct. af de 71 kommuner, som har besvaret spørgeskemaet. Sammenhængen skyldes formentlig, at det er vigtigt, at der er overensstemmelse mellem visitation af STU-forløb og visitation af eventuel bostøtte eller bodel, som typisk gives særskilt af socialforvaltningen/voksen-handicap.

Korrelationsanalysen finder ydermere, at de kommuner, hvor socialforvaltningen er involveret i udslusnings samtalen, har højere grad af positiv udslusning. Det er i denne sammenhæng bemærkelsesværdigt at blot 38 pct. af UU-centrene angiver, at socialforvaltningen er involveret i udslusnings samtalerne. Alt andet lige peger dette på, at flere kommunerne med fordel kan inddrage socialforvaltningen mere i udslusningsprocessen.

De kvalitative casebesøg peger også på, at det er god praksis, at socialforvaltningen har ansvaret for STU. Dette er tilfældet i tre af de besøgte kommuner, og her ser vi, at man lettere kan sikre en helhedsorienteret indsats for de unge. En årsag er, at man undgår den konflikt, der kan opstå, når fx børne- og ungeforvaltningen har visiteret til et STU-tilbud, som forudsætter et botilbud, og socialforvaltningen afviser bevillingen hertil. UU-centrene angiver i spørgeskemaundersøgelsen, at 13 pct. oplever (meget) ofte, at dette sker, og 40 pct. oplever det nogle gange. En anden årsag er, at man undgår, at de to forvaltninger opstiller forskellige – og måske endda modstridende – mål for den unges uddannelsesforløb og sociale udvikling. Det forhold, at den samme forvaltningsenhed er ansvarlig både for afslutningen af STU-forløbet og for evt. støtteforanstaltninger efter STU, kan også gøre udslusningsprocessen lettere. En ulempe kan dog være, at STU som uddannelse ikke bliver set i sammenhæng med de øvrige kommunale uddannelsestilbud, herunder ikke mindst folkeskolen.

Det indsamlede data fra kommunerne indeholder ikke informationer om, hvilken forvaltning der har ansvaret for STU, hvorfor vi kan ikke efterprøve det kvalitative fund nærmere.

Tabel 6. Samarbejdsrelationer i forskellige faser af STU-forløbet

	Målgruppevurdering	Visitation herunder valg af STU-forløb	Udarbejdelse af uddannelsesplaner	Justering af uddannelsesplaner	Planlægning af praktik	Ved risiko for afbrud	Udslusningssamtale ved afbrud	Udarbejdelse af kompetencepapir ved afbrud	Udslusningssamtale ved gennemførelse	Udarbejdelse af kompetencebevis ved gennemførelse
Jobcenter	35%	63%	7%	11%	7%	48%	63%	13%	83%	7%
Socialforvaltning	42%	66%	4%	8%	4%	32%	27%	3%	38%	3%
Børne- og ungeforvaltning	37%	52%	10%	11%	7%	24%	23%	4%	18%	6%
STU-institutioner	20%	15%	62%	96%	96%	97%	94%	90%	96%	93%

Kilde: UU-survey, N =71. Note: Spørgsmålsformulering: "Indgår jobcenter/socialforvaltningen/Børne- og Ungeforvaltningen/Udbydere/Forældre/De unge i følgende arbejdsgange omkring STU-forløbet?"

Med hensyn til **jobcentret** viser korrelationsanalysen, at de kommuner, hvor jobcentret inddrages ved risiko for afbrud, har lavere grad af negativt frafald. Det fremgår af tabel 6, at jobcentret, ifølge UU-centrene, inddrages ved risiko for frafald i 48 pct. af de 71 kommuner, der har besvaret spørgeskemaet. De kvalitative casebesøg peger her på, at en tidlig involvering af jobcentret ved risiko for afbrud er godt, da det er jobcentret, som typisk overtager ansvaret for den unge efterfølgende. Dels stifter den unge bekendtskab med jobcentret og sin sagsbehandler (hvis det ikke er sket inden), dels kan jobcentret give den unge information om, hvad mulighederne er, hvis den unge vælger at afbryde sit STU-forløb.

Korrelationsanalysen viser endvidere, at de kommuner, hvor jobcentret angiver at have en systematisk tilgang til at skaffe beskæftigelse til unge, der har gennemført en STU, har højere grad af positiv udslusning. Kigges der nærmere på denne sammenhæng ses af tabel 7, at blandt de kommuner, hvor jobcentret angiver at arbejde ad hoc baseret med beskæftigelse til tidligere STU-elever, har 50 pct. lav grad af positiv udslusning. Dette er kun gældende for 19,4 pct. af de kommuner, hvor jobcentret angiver at arbejde systematisk med det. Blandt denne gruppe af jobcentre, der arbejder systematisk med beskæftigelse til tidligere STU-elever, har 41,9 pct. middel grad af positiv udslusning og 38,7 pct. har høj grad af positiv udslusning. Andre jobcentre har typisk en tilgang, der er ad hoc baseret ift. den enkelte unge.

Tabel 7. Jobcentrets tilgang til at skaffe beskæftigelse fordelt på grad af positiv udslusning

Jobcenteret arbejder ikke med det (n=1)	Ad hoc i forhold til den enkelte unge (n=32)	Generelt systematisk arbejde (n=31)
---	--	-------------------------------------

STU Benchmark-analyse

Lav grad af positiv udslusning	0%	50,0%	19,4%
Middel grad af positiv udslusning	0%	18,8%	41,9%
Høj grad af positiv udslusning	100%	31,3%	38,7%
TOTAL	100%	100%	100%

Kilde: Jobcenter-survey, N = 64. **Note:** Spørgsmålsformulering: "Hvilke af følgende tilgange beskriver bedst jobcenterets arbejde for at skaffe beskæftigelse til unge med en gennemført STU?"

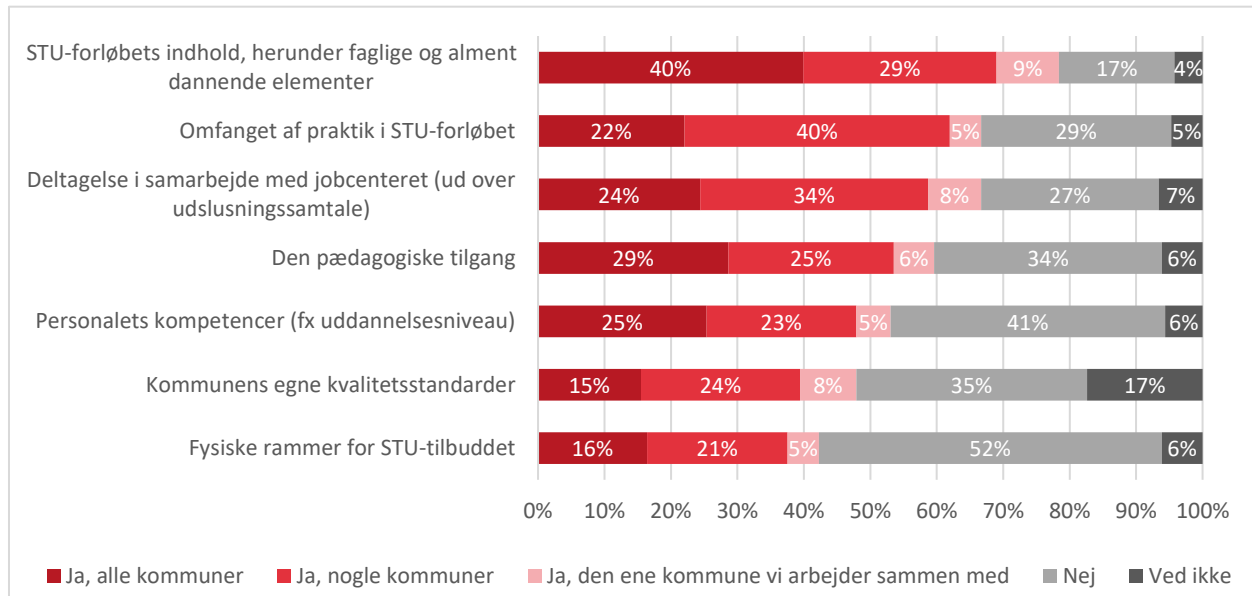
Bemærk, at blot et enkelt jobcenter angiver ikke at arbejde med at skaffe beskæftigelse til tidligere STU-elever. Dette tyder på, jobcentrene generelt har stort fokus på beskæftigelse til unge, der har gennemført en STU, men at det varierer, hvor systematisk der arbejdes med det.

7.1.1 Samarbejde med STU-institutionerne

STU-institutionerne spiller en stor rolle for selve gennemførelsen og afslutningen af et STU-forløb. Som det ses af tabel 6, angiver mere end 90 pct. af UU-centrene i spørgeskemaundersøgelsen, at STU-institutionerne er involveret i justering af uddannelsesplaner, planlægning af praktik, ved risiko for frafald, udslusningssamtaler ved gennemførelse eller frafald samt udarbejdelse af kompetencepapir ved gennemførelse og frafald.

Det er indtrykket fra de kvalitative interview med UU i casekommunerne, at kommunerne i stigende omfang stiller krav til institutionerne. Dette understøttes af spørgeskemaundersøgelsen, som viser, at 78 pct. af institutionerne oplever, at en eller flere kommuner stiller krav om indholdet i STU-forløb (jf. figur 32). Herudover oplever 67 pct., at der stilles krav om praktik fra en eller flere kommuner, ligesom 67 pct. oplever, at der stilles krav om samarbejde med jobcentret. Endelig oplever 53 pct., at der stilles krav til personalets kompetencer, og 41 pct. oplever, at der stilles krav til de fysiske rammer.

Figur 31. Oplever I, at kommunerne stiller krav om følgende

Kilde: Institutionssurvey, N = 213 **Note:** Spørgsmålsformulering: "Oplever I, at kommunerne stiller krav om følgende..."

Der stilles generelt flest krav til de private institutioner og færrest krav til de offentlige institutioner uden specialisering. Sidstnævnte er typisk kommunens eget STU-tilbud.

Tabel 8. Institutionernes oplevelse af krav opdelt på institutionstype.

	STU-forløbets indhold, herunder faglige og alment dannende elementer	Omfanget af praktik i STU-forløbet	Deltagelse i samarbejde med jobcentret (ud over udslusningssamtale)	Den pædagogiske tilgang	Personalets kompetencer (fx uddannelsesniveau)	Kommunens egne kvalitetsstandarder	Fysiske rammer for STU-tilbuddet
Privat eller fondsejet, specialiseret ift. bestemt målgruppe (fx autisme)	85 %	72 %	67 %	64 %	55 %	53 %	40 %
Privat eller fondsejet, uden specialisering	83 %	81 %	65 %	72 %	63 %	52 %	54 %
Offentlig, specialiseret i forhold til bestemt målgruppe (fx autisme)	78 %	69 %	66 %	57 %	51 %	36 %	33 %
Offentlig, uden specialisering	67 %	52 %	63 %	44 %	39 %	41 %	36 %

Kilde: Institutionssurvey, N = 209. **Note:** Spørgsmålsformulering: "Oplever I, at kommunerne stiller krav om følgende:"; Andele "Ja, alle kommuner", "Ja, nogle kommuner", "Ja, den ene kommune vi samarbejder med"

Da tal for udslusning og frafald i denne analyse kun er opgjort på kommuneniveau og ikke institutionsniveau, og da vi ikke har oplysninger om, hvem de samarbejdende kommuner er, er det ikke muligt statistisk at undersøge sammenhængen mellem kommunale krav og udslusning/frafald.

De kvalitative casebesøg peger dog på, hvordan kommunerne på forskellig vis kan styrke samarbejdet med STU-institutionerne. I to af kommunerne har man gode erfaringer med at sende STU-opgaven i et offentligt udbud med en række specificerede krav, herunder til økonomi, personale, pædagogisk tilgang, meddelelse om fravær mv. På grundlag af udbuddet prækvalificerer kommunen et antal STU-institutioner, der kan indgå kontrakter med. Hermed er kvaliteten og omkostningerne på forhånd kendt for kommunen. Hvis kommunen indgår aftaler med et begrænset antal institutioner, kan det samtidig give institutionerne sikkerhed for et rimeligt elevgrundlag, idet kommunen som hovedregel forpligter sig til at visitere til de prækvalificerede institutioner. Kun i helt særlige tilfælde (hvis den unge har problemstillinger, som ikke kan imødekommes af de valgte institutioner), vælges andre institutioner.

I tre af kommunerne har man indgået ramme- eller samarbejdsaftaler med en række STU-institutioner, hvor der stilles krav til institutionerne af varierende omfang. På baggrund heraf udarbejder kommunen et katalog over STU-institutioner, hvor kvalitet og pris er kendt, og som visitationsudvalget i samarbejde med den unge og forældrene kan trække på i visitationsprocessen.

I begge tilfælde er målgrupper, kvalitet og pris kendt på forhånd, og kommunerne kan derfor give den unge og forældrene større grad af valgfrihed. Dette kan øge både elevens og forældrenes oplevelse af medejerskab til og dermed motivation for forløbet, hvilket på længere sigt kan hindre frafald (se mere herom i afsnit 6.4). Herudover giver både udbuds- og rammeaftalerne kommunerne et godt redskab til

at sikre institutionernes kvalitet og mulighed for at gribe ind, hvis institutionen ikke lever op til de aftaler eller de stillede krav, ligesom det giver kommunen mulighed for at stille proceskrav, som kan sikre god ind- og udslusning og minimere frafald.

7.2 INDSLUSNING

*Dette afsnit undersøger, hvad der kendetegner god indslusningspraksis i de kommuner, som har lav grad af negativt frafald og høj grad af positiv udslusning. Med indslusning menes både elevens og forældrenes inddragelse i sammensætningen af et STU-forløb samt overgangen til STU fra den tidligere uddannelsesinstitution. Hovedkonklusionen for dette afsnit er, at forældreinddragelse i tilrettelæggelsen af et STU-forløb har stor betydning for især frafaldet. Sammenhængen kan skyldes, at den unge og forældre i højere grad får ejerskab over forløbet, og dermed er mere aktive i forhold til fastholdelse. I forlængelse heraf viser de kvalitative casebesøg, at der er gode erfaringer med **indledende praktik- eller introduktionsforløb** på skolen inden opstart, hvor eleven kan møde lærere og elever og få en god fornemmelse af, hvad det vil sige at gå på skolen.*

7.2.1 Forældres inddragelse ift. uddannelsesplanen

Analysen viser, at det er vigtigt at inddrage forældrene i arbejdet med og dialogen om, hvilket STU-tilbud der bedst opfylder den unges behov. Selv om forældrene ikke har krav på at kunne vælge uddannelsesinstitution, er et mål for forældreinddragelse her involvering af forældrene i beslutningen om, hvilket tilbud den unge skal have. Det er ikke nødvendigvis valgmuligheden i sig selv, der er vigtig, men involveringen af forældrene i drøftelsen om, hvilke institutioner der er mulige indenfor de kommunale rammer. De forældre, som oplever at være involveret i valget af STU-institution, har en signifikant højere tilfredshed med STU-forløbet.

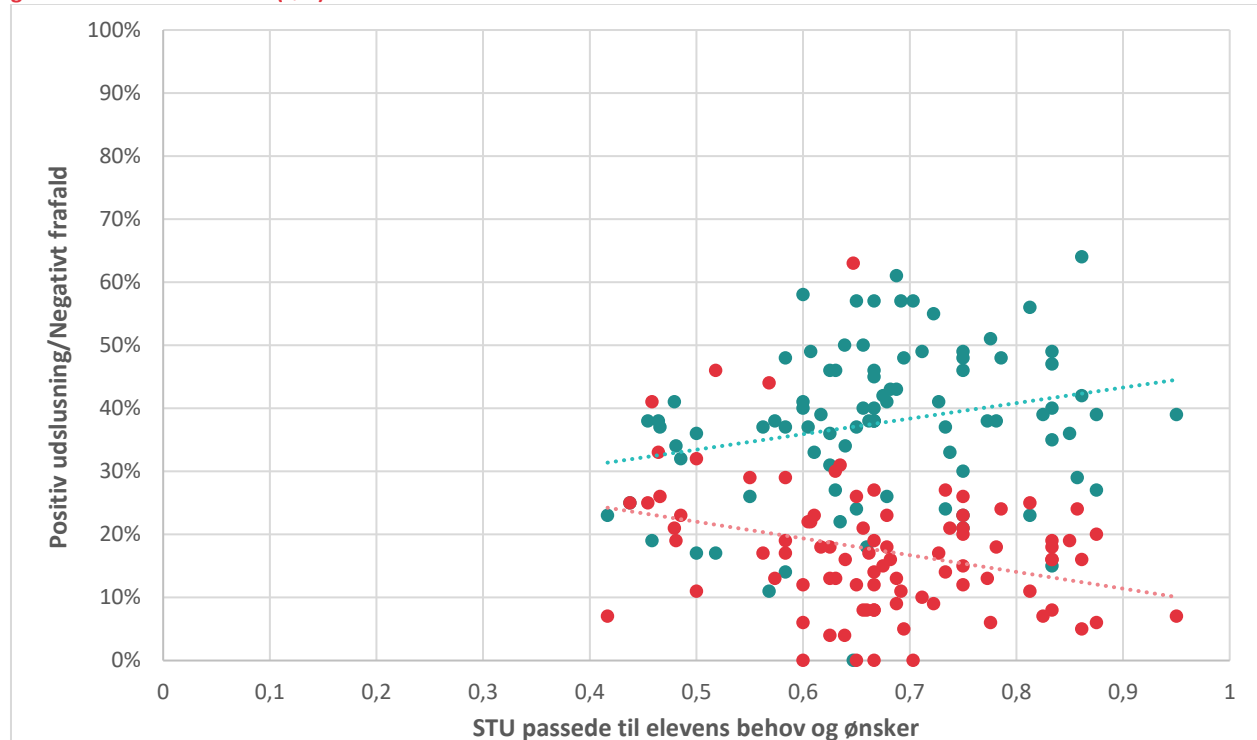
Som det ses af figur 33, scorer forældre, der kunnet vælge mellem mere end to forløb, en tilfredshed på 4,0 (skala fra 1-5), hvor forældre, der ikke havde valgmuligheder, har en tilfredshed på 3,3. Forældrene med to valgmuligheder er også mere tilfredse end dem uden, da de har en tilfredsscore på 3,7. Dette indikerer, at blot det at blive inddraget i drøftelsen om hvilke(n) STU-institution(er), der er den bedste for den unge, har relativt stor betydning for forældrenes tilfredshed. Denne sammenhæng er interessant, da forældres tilfredshed med STU-forløbet har direkte betydning for udslusning og frafald. Kommunerne kan med andre ord øge forældrenes tilfredshed med STU-forløb ved at inddrage dem i drøftelsen af, hvilke STU-institutioner der er mulige match til den unge, i stedet for blot at præsentere dem for én mulighed og dermed også øge risikoen for frafald.

Figur 32. Valgfrihedens betydning for den gennemsnitlige tilfredshed

Kilde: Forældresurvey, N = 1178. **Note:** Tilfredsheden er signifikant højere ($P=0,00***$) blandt de forældre, som har kunnet vælge mellem to eller flere forløb, sammenlignet med de forældre som ikke har haft mulighed for at vælge (referencegruppen). Den gennemsnitlige tilfredshed spænder fra 1 = meget utilfreds til 5 = meget tilfreds. Spørgsmålsformulering: "Hvor tilfreds eller utilfreds var du overordnet set med tilrettelæggelsen af STU-forløbet?"

I forlængelse af ovenstående viser korrelationsanalysen, at forældrenes oplevelse af, hvorvidt STU-forløbet passer til den unges behov og ønsker, også har betydning for både frafald og udslusning. I de kommuner, hvor forældrene oplever, at STU-forløbet i højere grad passer til den unges behov og ønsker, er der lavere grad af negativt frafald og højere grad af positiv udslusning. I nedenstående figur 34 ses sammenhængen mellem, om STU-forløbet passer til elevens behov og negativt frafald samt positiv udslusning i kommunen.

Figur 33. Sammenhæng mellem om STU-forløbet passede til elevens behov og ønsker og hhv. positiv udslusning (blå) og negativt frafald i kommunen (rød)

Kilde: Forældresurvey og registerindikatorer for positiv udslusning og negativt frafald. N = 89 kommuner.

Note: Spørgsmålsformulering: "Oplever du, at STU-forløbet passede til din søns/datters behov og ønsker?"

De kvalitative interview med forældre peger på, at forældrenes tilfredshed hænger meget sammen med, om de har en god fornemmelse af stedet. Interviewene med UU viser, at i praksis foretager UU en "grovsortering" baseret på dialog med eleven, forældre og eventuelle andre personer med kendskab til eleven (grundskolelærere, forvaltningsmedarbejdere o.l.). Den unge og forældrene får herefter mulighed for at besøge de forskellige tilbud, som UU vurderer som relevante for eleven. I en kommune har man eksempelvis god erfaring med, at den unge gerne må besøge flere STU-institutioner, men én af dem skal være den kommunale STU-institution. Ifølge kommunen ender mange af eleverne med at vælge denne institution, men dét, at de er blevet inddraget i beslutningsprocessen, betyder, at de starter på skolen med en helt anden motivation, end hvis de bare havde fået af vide, at det var den skole, som de skulle gå på.

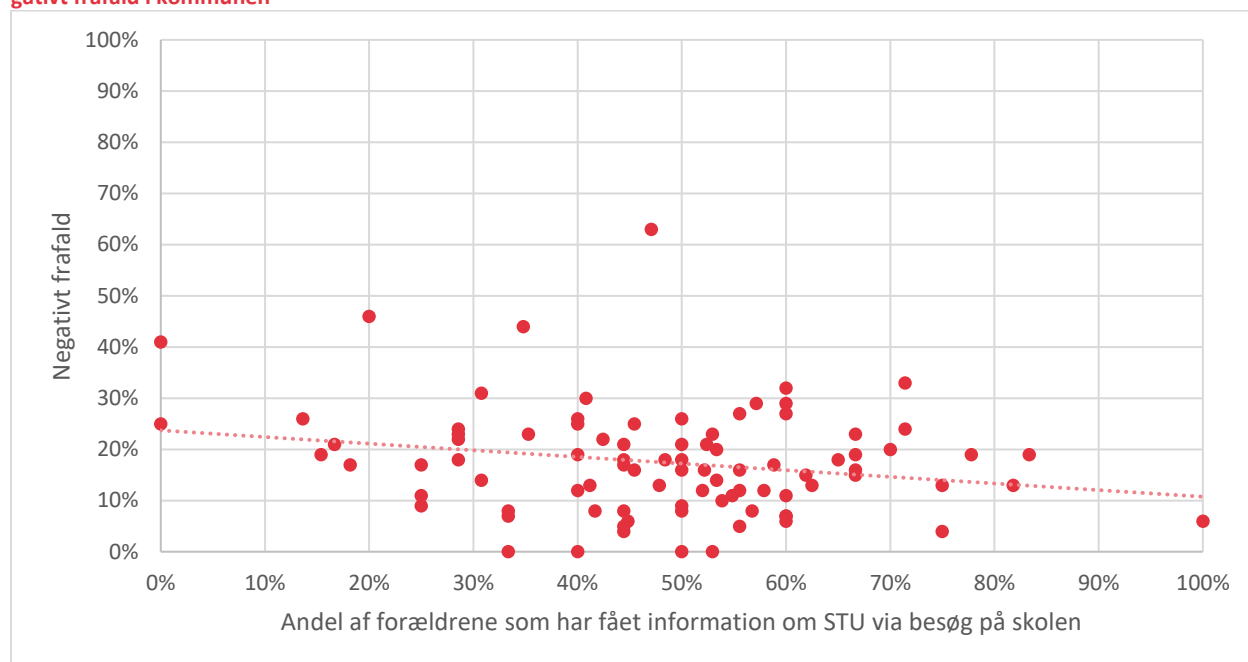
7.2.2 Opstart

Korrelationsanalysen viser, at i de kommuner, hvor eleven og forældrene har fået information om STU gennem besøg på STU-institutionen, er der lavere grad af negativt frafald. Dette resultat indikerer igen vigtigheden af en god opstartsfasen for eleven på STU-forløbet, og at det rigtige match mellem elev og STU-institution bliver skabt.

Spørgeskemaundersøgelsen blandt forældre viser, at halvdelen af forældrene har besøgt STU-institutionen sammen med deres barn inden opstart. De kvalitative interview med både UU og STU-institutionerne peger på, at besøg på skolen inden opstart gør opstarten lettere for eleverne, da de gennem besøget kan danne sig et billede af skolen og af at gå der. De kan møde både lærere og de andre elever, og derigennem kan der ske en afmystificering af, hvad det vil sige at begynde på STU.

Figur 34. Sammenhæng mellem andel af forældre i kommunen som har fået information om STU via besøg på skolen og negativt frafald i kommunen

Kilde: Forældresurvey og registerindikator for negativt frafald. N = 89 kommuner.

Note: Spørgsmaalsformulering: "Hvordan fik I information om STU forløbet?"

Ifølge spørgeskemaundersøgelsen til institutionerne tilbyder godt en tredjedel af STU-institutionerne introduktionsforløb eller praktik på skolen inden opstart. Dette gøres typisk i samarbejde med grundskolerne/specialskolerne, hvor et introforløb på en STU-institution sammenlignes med brobygning til anden ordinær uddannelse. Da det ikke er muligt at opgøre institutionsbesvarelserne på kommuneniveau, kan vi ikke undersøge, om introduktionsforløb bidrager til at øge fastholdelsen af de unge i uddannelsen. Men i de kvalitative interview betoner mange af de besøgte skoler vigtigheden af en indledende praktik på skolen ud fra argumentet om, at det er med til at øge elevens motivation for at gå på skolen. Ligeledes fortæller også flere forældre positivt om introduktionsforløbene i de kvalitative interviews: "Han var på skolen i en uges praktik inden start, og var også ude at se andre steder. Det er svært at komme og sige "her er jeg". Det er nemmere at komme tilbage og sige "hej". Bare det med at vide hvor skal du gå hen, og hvor er toilettet, betyder rigtig meget."

Flere institutioner nævner i de kvalitative interview, at den gode opstart også handler om at skabe tryghed og tillid. Tiltag som kan bidrage hertil er blandt andet at få en fast kontaktperson, lave et skema over de første par uger eller et længere forløb, inddrage eleven i fællesskabet ved blandt andet at få de nuværende elever til at tage godt imod den nye. Fælles ture og arrangementer nævnes i den forbindelse. Derudover nævner flere, at det er vigtigt at den første tid tilrettelægges som et slags indslusningsforløb, hvor der foretages en løbende opfølgning, og at der er meget 1-1 kontakt.

7.3 GENNEMFØRELSE

*I dette afsnit undersøges, hvad der kendetegner et godt uddannelsesforløb i de kommuner, som har en lav grad af negativt frafald og høj grad af positiv udslusning. Fokus er på betydningen af uddannelsesplanen, praktik, brugen af mentorer og kontaktpersoner samt betydningen af pauser og orlov. Hovedkonklusionen for afsnittet er, at **forældretilfredshed med uddannelsesplanen og brugen af praktik** har en stor betydning for både udslusning og frafald. Jo mere forældre oplever brugen af uddannelsesplanen positivt, samt at deres barn kommer i praktik, desto større/mindre sandsynlighed er der for, at deres søn/datter henholdsvis bliver positivt udsluset eller oplever et negativt frafald. Derudover viser analysen, at der er en **signifikant sammenhæng mellem brugen af kommunale mentorer og om eleven gennemfører STU-forløbet**. I forlængelse heraf viser benchmark-analysen, at de kommuner, som ligger blandt de bedste to tredjedele, i højere grad end de øvrige kommuner sikrer, at mentoren bibeholdes efter afsluttet STU-forløb. Registeranalysen viser tilmed, at de fleste frafald sker i august måned. Det skyldes, at eleverne falder fra i forlængelse af sommerferien. Det kan tyde på, at kontakt til eleverne i løbet af sommerferien, kan spille en vigtig rolle.*

7.3.1 Uddannelsesplan

Ifølge STU-lovgivningen skal der udarbejdes individuel uddannelsesplan, som skal beskrive elevens aktiviteter og mål, og som skal løbende justeres, så den tilpasses elevens udvikling. Et generelt fund i korrelationsanalyserne er, at kommuner, hvor forældrene har en positiv oplevelse af uddannelsesplanen, har en højere grad af positiv udslusning og lavere grad af negativt frafald, sammenlignet med kommuner, hvor forældre har en mindre positiv oplevelse af uddannelsesplanen.

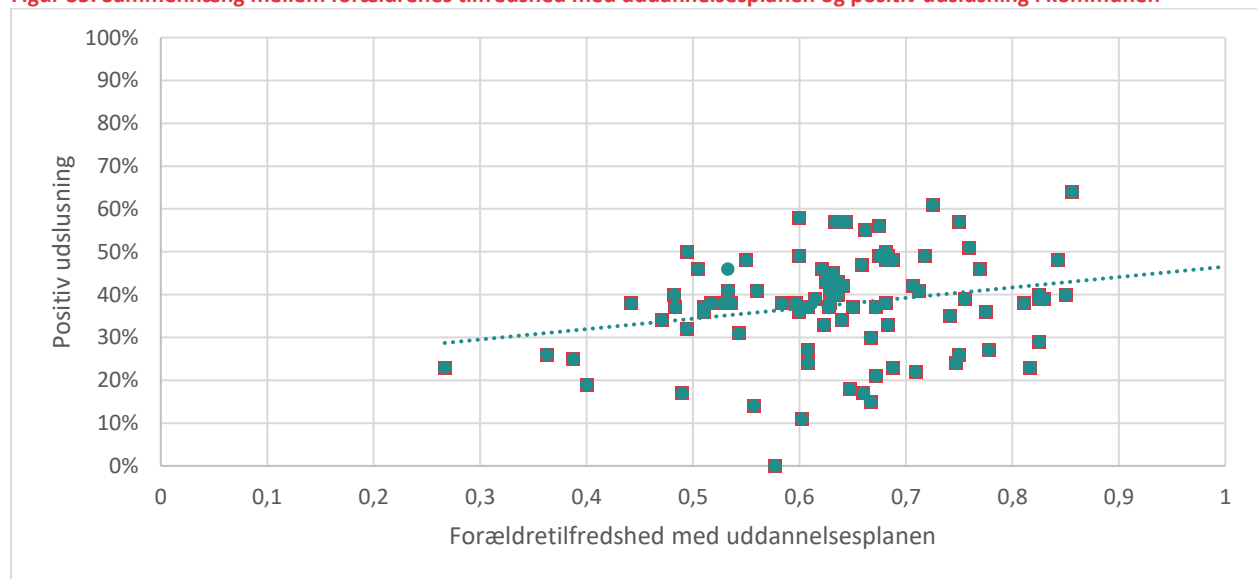
Forældretilfredshed med uddannelsesplanen

I figur 36 og 37 indgår "forældretilfredshed med uddannelsesplanen". Til at danne dette mål er der anvendt følgende fem spørgsmål som indikatorer: (1) "I hvilken grad oplevede du at have indflydelse på din søns/datters uddannelsesplan?"; (2) "Jeg synes, at uddannelsesplanen er blevet tilpasset løbende"; (3) "Jeg synes, at uddannelsesplanen har haft fokus på, hvad der skulle ske efter STU"; (4) "Jeg synes, at uddannelsesplanen tog højde for min søn/datters fremtidsønsker"; (5) "Jeg synes, at uddannelsesplanen var individuelt tilrettelagt".

De ovenstående fem indikatorer udgør tilsammen et mål for variabelen 'forældretilfredshed med uddannelsesplanen', og de er blevet samlet i et formativt indeks. Indekset rangerer fra 0 til 1, hvor 1 indikerer høj grad af forældretilfredshed med uddannelsesplanen.

Nedenstående figur 36 illustrerer, at jo mere forældre er tilfredse med arbejdet omkring elevernes uddannelsesplan i en given kommune, desto *højere* grad af positiv udslusning vil der tendere til at være i kommunen.

Figur 35. Sammenhæng mellem forældrenes tilfredshed med uddannelsesplanen og positiv udslusning i kommunen

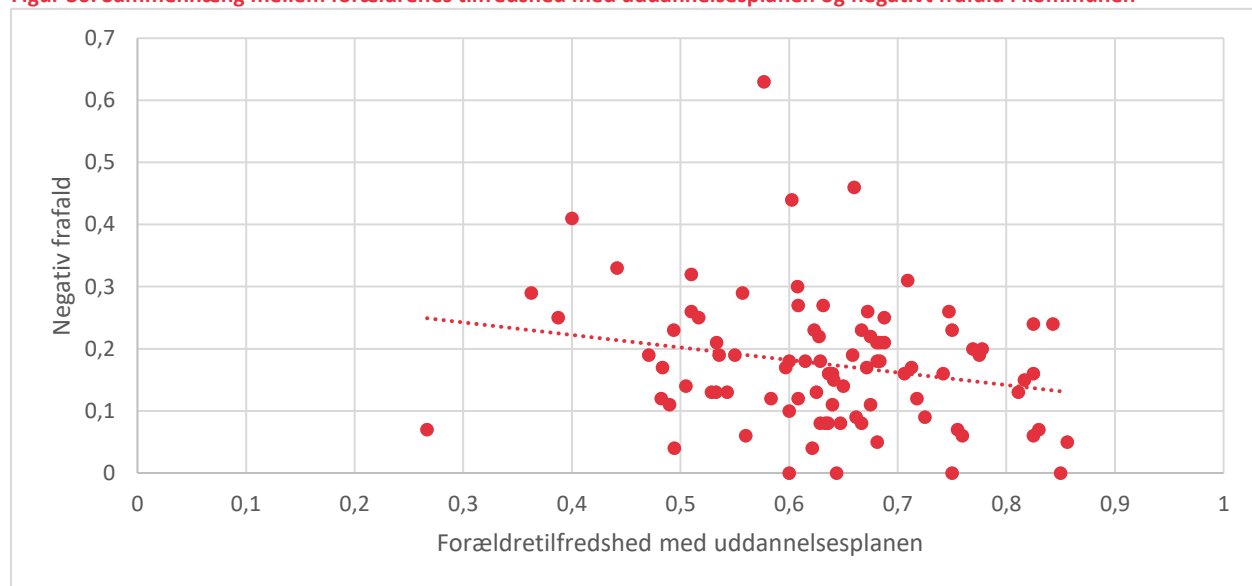

Kilde: Forældresurvey og registerindikator for positiv udslusning. N = 89 kommuner.

Note: Indeks over forældretilfredshed med uddannelsesplanen.

Figur 37 nedenfor fremhæver, at jo mere forældrene er tilfredse med arbejdet omkring deres søns/datters uddannelsesplan i en given kommune, desto *mindre* grad af negativt frafald vil der tendere til at forekomme i kommunen.

Figur 36. Sammenhæng mellem forældrenes tilfredshed med uddannelsesplanen og negativt frafald i kommunen

Kilde: Forældresurvey og registerindikator for negativt frafald. N = 89 kommuner.

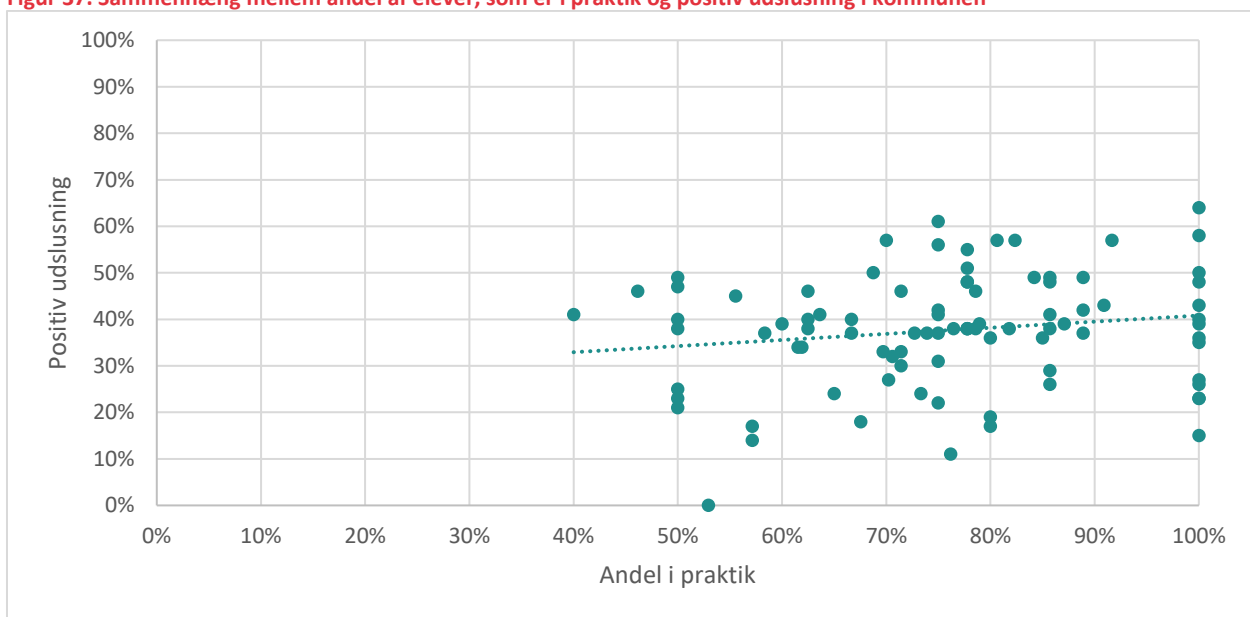
Note: Indeks over forældretilfredshed med uddannelsesplanen.

Ovenstående peger derved på, at en høj grad af forældretilfredshed med arbejdet omkring elevernes uddannelsesplan er en af de faktorer, der kendetegner et godt STU-forløb. Det kvalitative arbejde understøtter dette fund, hvor forældre især understreger vigtigheden af, at de bliver inddraget i arbejdet omkring uddannelsesplanen. Det er tilfældet, da det er vigtigt, at personalet har en god forståelse for børnenes styrker og udfordringer, og at målene bliver tilrettelagt derefter. Nedenstående citat fremhæver, hvorledes en god forældreinddragelse opleves at kunne være med til at understøtte processen, hvor målene i uddannelsesplanen kontinuerligt bliver tilpasset eleven: *”Det med at have psykiske handicaps er noget af det sværeste. De gør det helt individuelt, så det bliver tilpasset ift. hvordan hun har det i øjeblikket. Målene blev tilpasset hele tiden. I starten handlede det om at lære hende at kende, senere mere fokus på udvikling, personlige ting blev udviklet. Man kan prøve ting af under kontrollerede forhold. Vi talte meget om, hvad der skulle foregå sammen med kontaktlæreren.”*

7.3.2 Praktik

Praktik er for langt de fleste STU-elever afgørende for et godt STU-forløb. Korrelationsanalysen viser, at kommuner, hvor forældre i høj grad oplever deres børn kommer i praktik, er mere tilbøjelige til at have en høj grad af positiv udslusning og lav grad af negativt frafald sammenlignet med kommuner, som i mindre grad anvender praktik. Den positive sammenhæng mellem graden af forældres oplevelse af bru- gen af praktik og graden af positiv udslusning er illustreret i nedenstående figur 38.

Figur 37. Sammenhæng mellem andel af elever, som er i praktik og positiv udslusning i kommunen

Kilde: Forældresurvey og registerindikator for positiv udslusning. N = 89 kommuner.

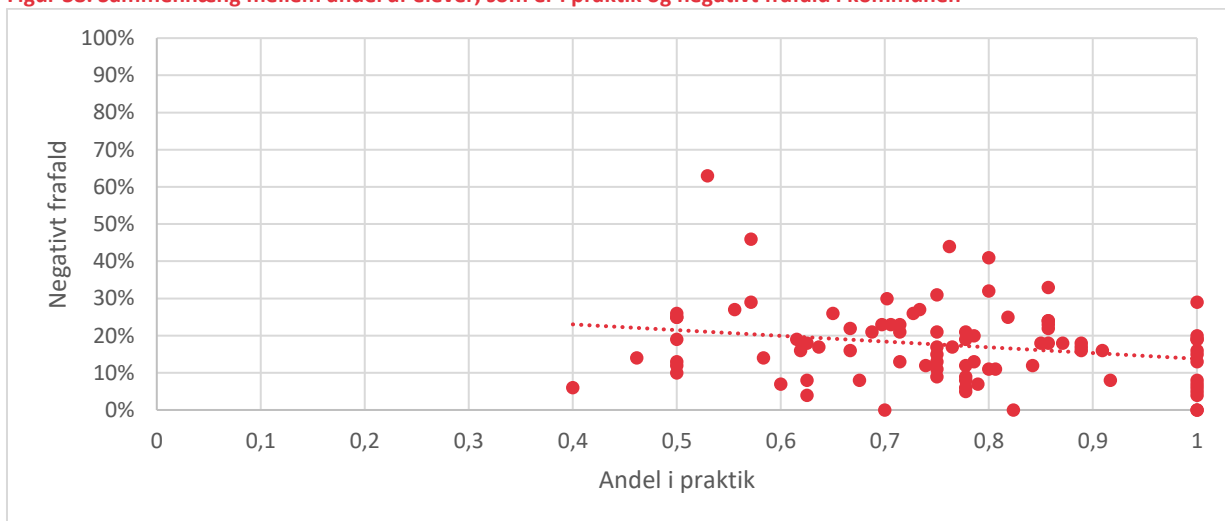
Note: Spørgsmålsformulering: "Var din søn/datter i praktik i løbet af sit STU-forløb?"

Korrelationsanalysen viser videre, at kommuner, hvor forældre i høj grad oplever deres børn kommer i praktik, også er mere tilbøjelige til at have en lav grad af negativt frafald sammenlignet med kommuner, der i mindre grad anvender praktik. Den negative sammenhæng mellem forældres oplevelse af brugen af praktik og negativt frafald er illustreret i nedenstående figur 39.

Fakta boks: Brug af praktik

87,2 % af det samlede elevgrundlag på STU-institutionerne kommer i praktik som en del af deres STU-forløb ifølge institutionerne. Praktikken finder typisk sted på det andet og tredje år. Hhv. 81 % og 84 % af eleverne kommer i praktik på andet og tredje år, hvorimod 42 % kommer i praktik på første år.

Figur 38. Sammenhæng mellem andel af elever, som er i praktik og negativt frafald i kommunen

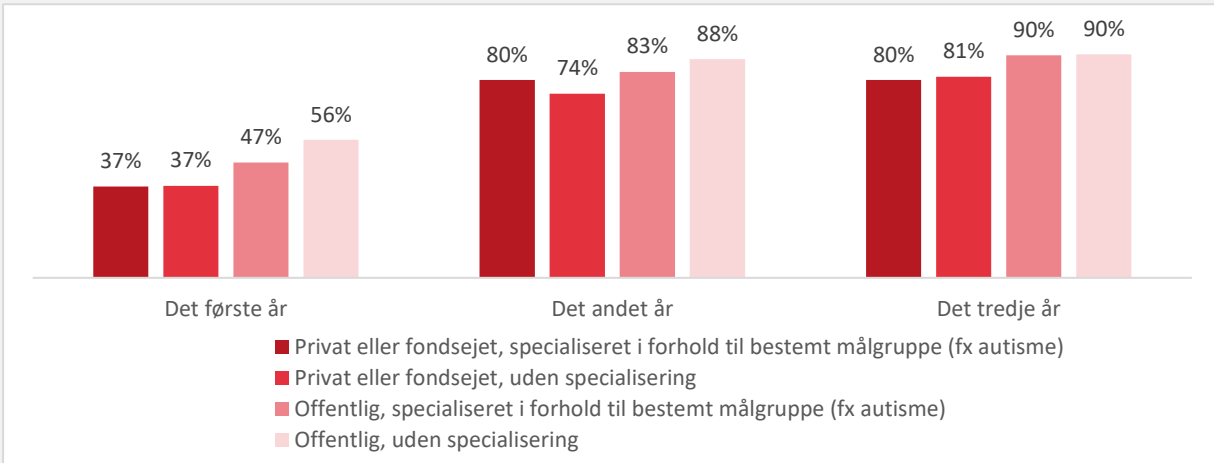
Kilde: Forældresurvey og registerindikator for negativt frafald. N = 89 kommuner.

Note: Spørgsmålsformulering: "Var din søn/datter i praktik i løbet af sit STU-forløb?"

Fakta boks: Institutionerne om praktik

Ifølge institutionerne er det på andet og tredje år, at den største andel af eleverne kommer i praktik. De offentlige institutioner har dog en lidt højere andel af deres elever i praktik end de private institutioner.

Figur 39. Tidspunkt i STU-forløbet hvor STU-elever kommer i praktik fordelt på institutionstype

Kilde: Institutionssurvey, N = 198

Note: Spørgsmålsformulering: "Hvornår i STU-forløbet finder praktikken typisk sted? (Sæt gerne flere krydser)"

Ca. en tredjedel af institutionerne finder det svært eller meget svært at finde relevante praktikpladser.

Figur 40. Oplevelsen af om det er let eller svært at finde relevante praktikpladser

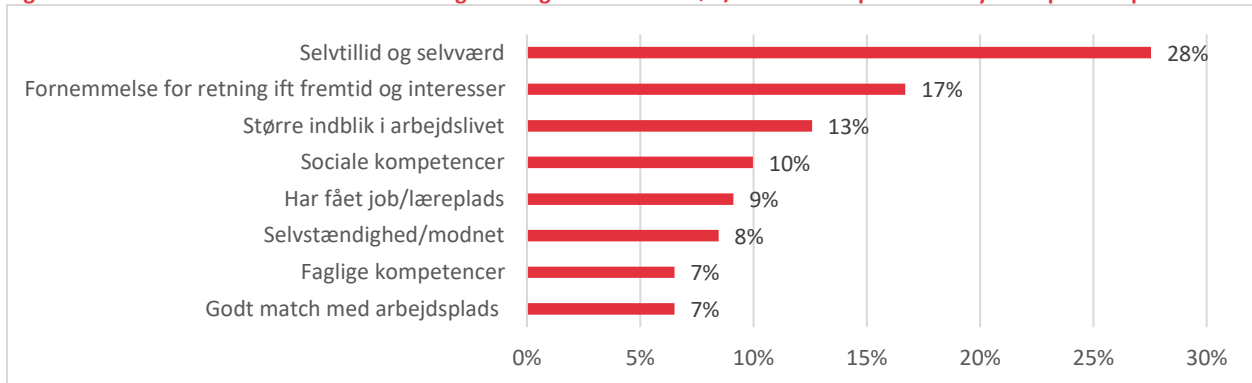

Kilde: Institutions-survey, N = 213

Note: Spørgsmålsformulering: "Oplever I, at det er let eller svært at finde de praktikpladser, som der er behov for?"

Nedenfor fremgår (figur 42), at forældre til STU-elever generelt set fremhæver øget selvtillid hos den unge som det primære udbytte af et praktikophold.

Figur 41. Åben besvarelse: Forældres holdning til årsager til at deres søn/datter fik et positivt udbytte af praktikopholdet

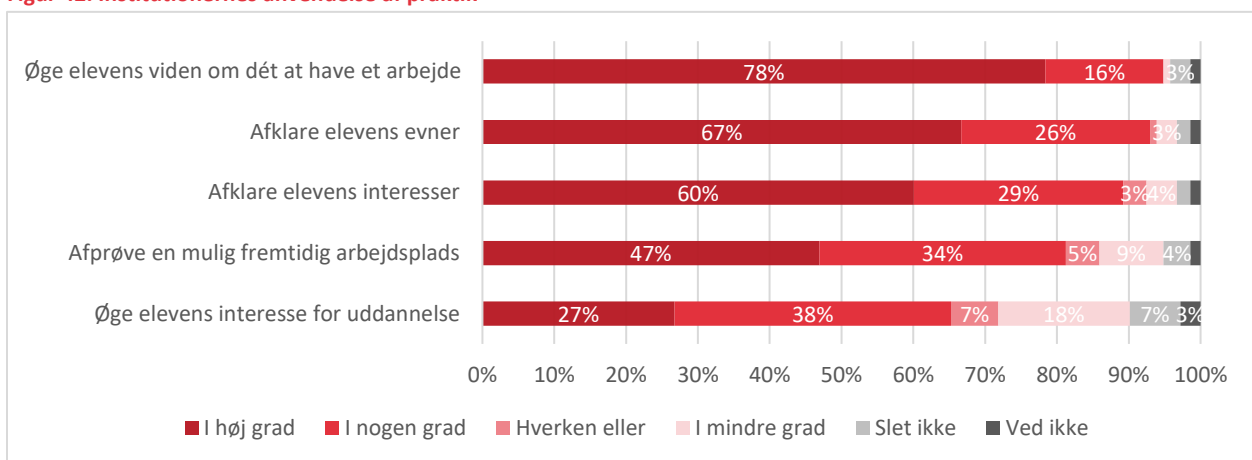

Kilde: Forældresurvey, N = 461 (kodet på baggrund af respondenternes åbne besvarelser)

Note: Spørgsmaalsformulering: "I det forrige spørgsmål svarede du, at din søn/datter i høj eller nogen grad har fået et udbytte af sit praktikophold. Hvilket udbytte fik din søn/datter, og hvad mener du var de vigtigste årsager hertil?"

Dernæst fremhæver forældrene, at de unge opnår en styrket fornemmelse for retning ift. fremtid og interesser. Dette stemmer overens med, at et flertal af institutionerne i case-kommunerne netop fokuserer på at anvende praktikken til at give den unge en forsmag på, hvad der potentielt venter den unge efter STU. **Praktikken giver således blandt andet en mulighed for, at den unge i regi af STU'en og med pædagogisk støtte** fra personalet, kan prøve kræfter med arbejdsmarkedet på en forholdsvis risikofri måde. Nedenstående figur 43 understøtter, at institutionerne generelt set anser dette som ét af praktikkens primære formål.

Figur 42. Institutionernes anvendelse af praktik

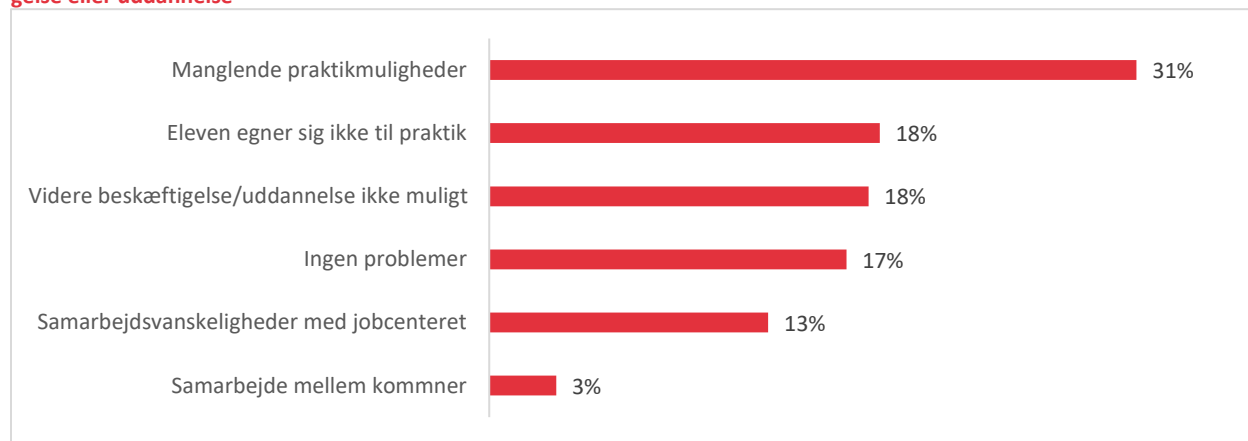
Kilde: institutionssurvey, N = 213

Note: Spørgsmaalsformulering: "Praktikken anvendes til at..."

Næsten en tredjedel af institutionerne oplever problemer, når de skal forsøge at finde passende praktikpladser til deres elever. Mange fremhæver først og fremmest, at det kan være svært blot at finde steder, der ønsker at tage en STU-elev ind.

Figur 43. Åbne besvarelser: Institutionernes oplevelse af udfordringerne ved at anvende praktik som overgang til beskæftigelse eller uddannelse

Kilde: Institutionssurvey, N =178. (Multipel kodning på baggrund af respondenternes åbne besvarelser)

Note: Spørgsmålsformulering: "Ud fra dine erfaringer, hvilke udfordringer oplever du, at der kan være med at anvende praktik som overgang til enten uddannelse eller beskæftigelse?"

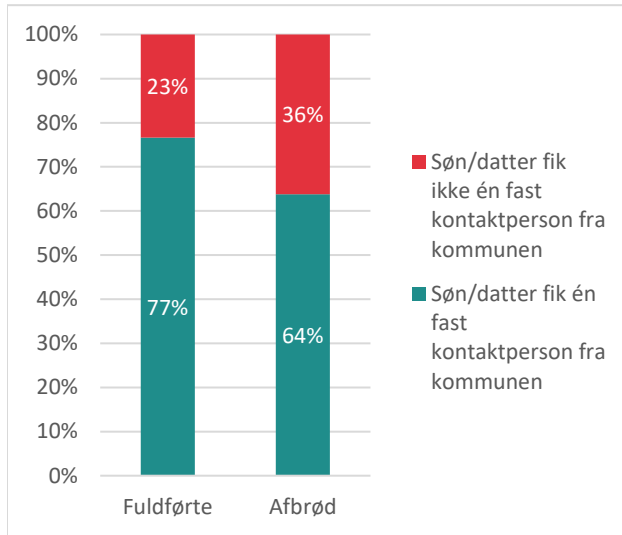
Flere institutioner nævner også samarbejdet med jobcenteret som en af de primære udfordringer. Nogle institutioner fremhæver i denne sammenhæng, at et skifte af sagsbehandlere medvirker til at jobcenteret ikke formår at: "(...) at samle op på den indsats, det samarbejde og den kontakt som er etableret til praktikvirksomheden". Set fra mange af institutionernes perspektiv skyldes samarbejdsvanskeligheder imidlertid ikke manglende velvilje fra jobcentrenes side, men i stedet manglende ressourcer, der medvirker til langsomme sagsbehandlinger efter praktikopholdet.

Næsten en femtedel af institutionerne fremhæver også, at en af de primære udfordringer er, at eleverne ikke magter at indfri forventningerne til praktikopholdet, hvorfor videre beskæftigelse ofte vil være urealistisk.

7.3.3 Brug af mentorer og kontaktpersoner

Den gode praksis ved brugen af mentorer og kontaktpersoner identificeres i nedenstående figurer 45 og 46 ved at se på sammenhængen med, om eleverne fuldfører STU-forløbet, og om eleverne undervejs i forløbet er tæt på at afbryde. Det fremgår, at brugen af kommunale mentorer har en stærk signifikant sammenhæng med om eleverne gennemfører STU-forløbet, og om de fastholdes i forløbet i en sådan grad, at de ikke er tæt på at afbryde undervejs. De kommunale mentorer kan her både være bevilliget med udgangspunkt i lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller serviceloven.

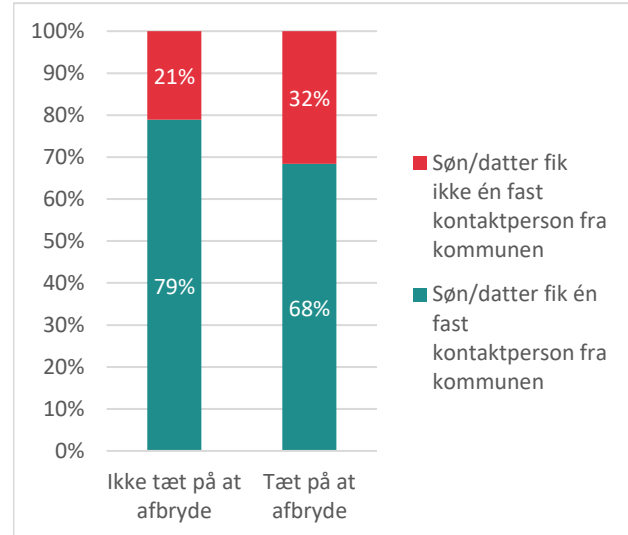
Figur 44. STU-elevens tildeling af én fast kontaktperson fra kommunen fordelt på fuldførte og afbrudte

Kilde: Forældresurvey, N = 1044

Note: Forskellen er signifikant ($P=0,001^{***}$). Respondenter som har svaret 'Ved ikke' er frasorteret fra analysen. Spørgsmålsformulering: "Hvordan afsluttede din datter/søn STU-forløbet?", "Fik din søn/datter én fast kontaktperson fra kommunen under sit STU-forløb?"

Figur 45. STU-elevens tildeling af én fast kontaktperson fra kommunen fordelt på om eleven har været tæt på at afbryde eller ikke

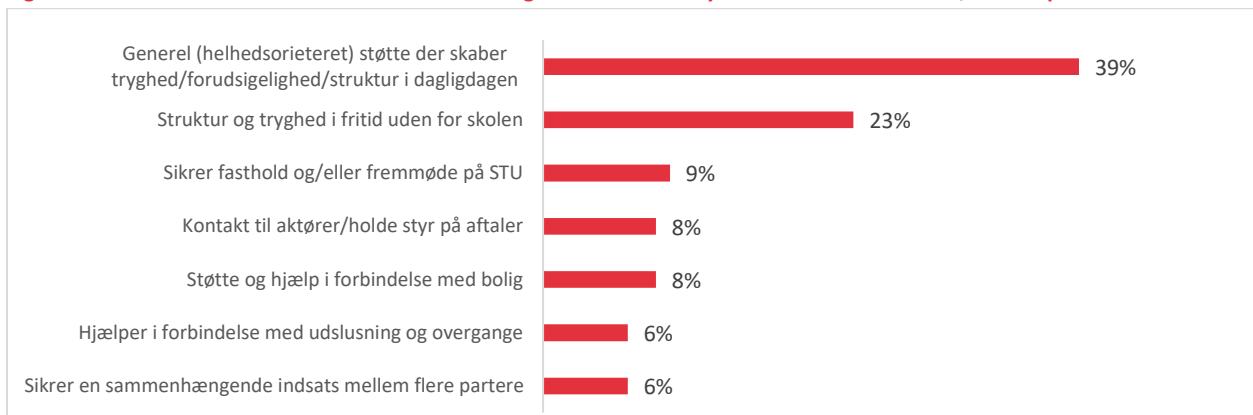

Kilde: Forældresurvey, N = 829

Note: Forskellen er signifikant ($P=0,013^{**}$). "Ved ikke" er sat til missing. Spørgsmålsformulering: "Har din søn/datter i løbet af sit STU-forløb været tæt på at afbryde uddannelsen?", "Fik din søn/datter én fast kontaktperson fra kommunen under sit STU-forløb?"

Baggrunden for, at mentorerne er med til at fastholde eleverne i STU-forløbet, kan søges forklaret af institutionerne i deres besvarelser af spørgsmålet: *Hvad oplever du, at eleverne særligt får ud af at have en mentor/kontaktperson?*

Figur 46. Åben besvarelse: Institutionernes vurdering af elevernes udbytte af at have en mentor/kontaktperson

Kilde: Institutionssurvey, N = 97 (kodet med baggrund i respondenternes åbne besvarelser)

Note: Spørgsmålsformulering: "Hvad oplever du, at eleverne særligt får ud af at have en mentor/kontaktperson?"

Det fremgår af de åbne besvarelser, at institutionerne mener, at mentoren eller kontaktpersonen særligt har en rolle i forhold til at skabe struktur og støtte i elevernes dagligdag, hvilket har betydning for, at eleverne gennemfører. Det beskrives blandt andet, at eleverne får *"ro og struktur på bagsmækken, så den unge kan overskue en hverdag og derved også at gennemføre en uddannelse."* Mentoren kan altså fastholde eleverne ved, at der skabes ro til læring og udvikling i skolen: *"Eleverne har et fikspunkt gennem sit STU-forløb, der er med til at guide og holde styr på aftaler med diverse samarbejdspartnere. Det skaber ro for eleven, og han kan dermed koncentrere sig om det helt basale."* Flere nævner desuden, at mentoren kan bidrage til den helhedsorienterede indsats ved, at eleven har en primær person, som er inde over de fleste forhold i hverdagen, som kender eleven, og som eleven er tryk ved, og at institutionerne *"har mulighed for at sammensætte et mere helstøbt forløb."*

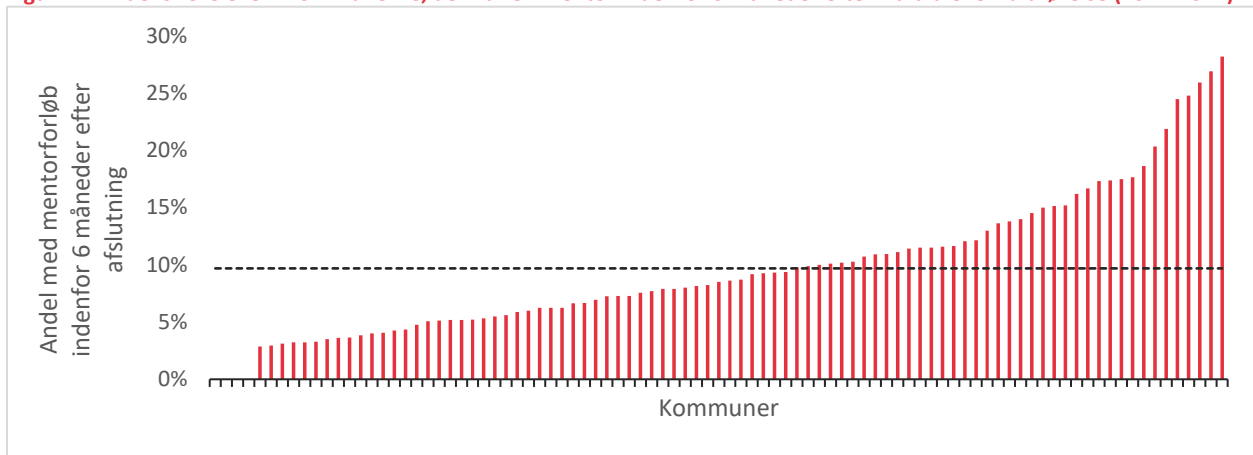
Det påpeges i nogle få af besvarelserne, hvordan mentoren/kontaktpersonen kan have en vigtig rolle i forbindelse med udslusning, og at det her kan være en fordel at bibeholde den samme mentor efterfølgende. *"Støtte i løbet af STU-forløbet, men særligt en ressourceperson der kan være til med at sikre gode overgange for eleven. Det helt optimale er, når en mentor følger eleven gennem hele STU-forløbet."*

Hvad angår mentorens rolle i forbindelse med udslusning, ses det af nedenstående figur 48, at der er en andel på 10 pct. med et mentorforløb indenfor 6 måneder efter afslutning på STU-forløbet.

Fakta boks: Brug af mentorer og støttekontaktpersoner

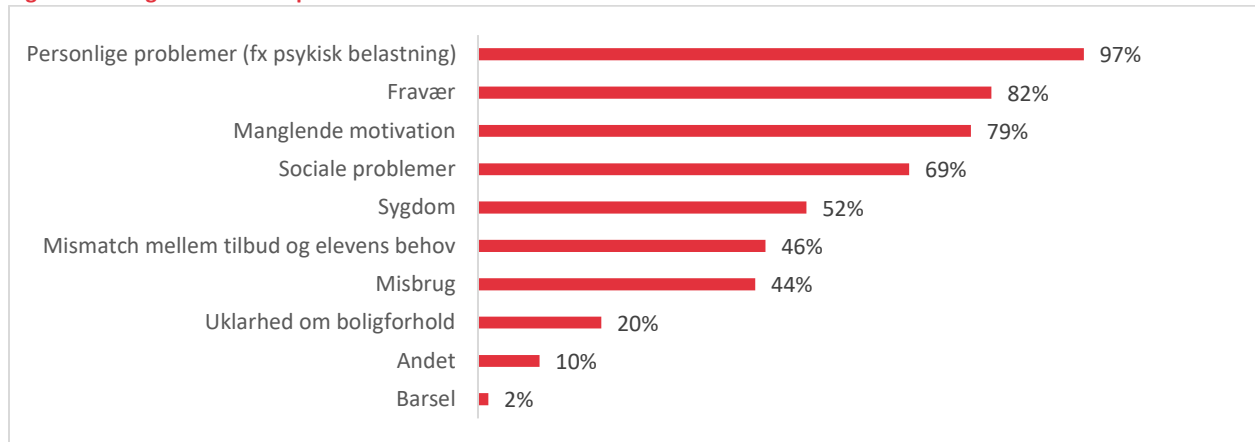
STU-udbydere estimerer i gennemsnit, at 30 pct. af STU-eleverne aktuelt har en fast kommunal mentor/kontaktperson. 34 pct. af UU'erne anser mentoren som en typisk aktør, der, ud over UU selv, foreslår potentielle elever til målgruppevurdering til STU. 28 pct. af institutionerne angiver det som værende det mest typiske, at eleverne altid eller som regel bibeholder deres mentorer efter, at uddannelsen er slut. Mentorordningen vurderes af 39 pct. af UU'erne at være noget af det, som især overvejes i forbindelse med uddannelsesplanen og tiden efter STU. Hhv. 68 pct. af UU'erne og 56 pct. af institutionerne indrager som regel eller altid mentorer i samarbejdet om fraldstruede elever.

En stor andel UU'erne (39 pct.) overvejer brugen af understøttende hjælp fra mentor i forbindelse med udslusningsarbejdet. Per 1. august 2019 indføres regler om en samlet kommunal ungeindsats, som blandt andet indeholder krav om, at udsatte unge får én kommunal kontaktperson i de tilfælde, hvor det vurderes, at den unge af personlige eller sociale årsager har behov for støtte fra flere enheder i kommunen.

Figur 47. Andel STU-elever i kommunerne, der har en mentor indenfor 6 måneder efter frafald eller fuldførelse (2012-2017)

En ofte fremlagt årsag til, at en pause/orlov ikke har en entydig positiv/negativ virkning på en elevs fastholdelse på uddannelsen, er, at årsagerne til brugen af en pause eller orlov varierer betragteligt fra elev til elev. Figur 50 nedenfor viser, hvor stor en andel af UU'erne, der har angivet de listede årsager som én af de 5 hyppigste årsager til pause eller orlov:

Figur 49. Årsager til at holde pause eller orlov

Kilde: UU-survey, N = 60. **Note:** Spørgsmålsformulering: "Hvilke årsager er der til, at en elev holder pause eller orlov? Ranger de fem hyppigste årsager på nedenstående liste."

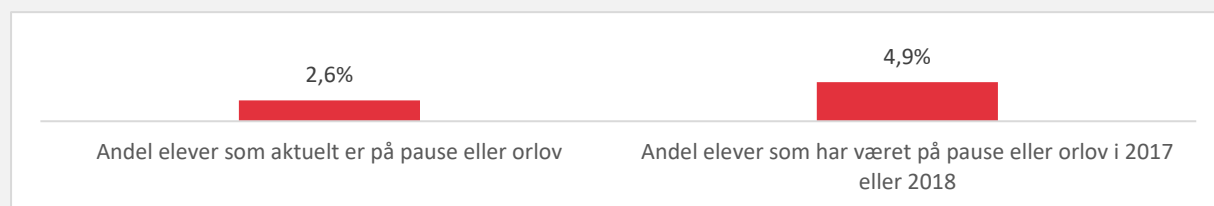
Som fremhævet indledningsvist understøtter korrelationsanalysen ikke, at variation i brugen af pauser og orlov kan forklare forskelle i positiv udslusning og negativt frafald på tværs af kommunerne. Kommuner med højt negativt frafald tenderer dog i højere grad til at angive mismatch mellem tilbud og elevens behov som en af de fem hyppigste årsager til en pause sammenlignet med kommunerne med lavt negativt frafald. De tre kommuner, som angiver mismatch som værende den primære årsag til pause eller orlov, er alle iblandt de kommuner, der har et generelt højt negativt frafald.

Fakta boks: Omfanget af pauser

Ifølge § 8 i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov kan det godkendes, at den unge afbryder ungdomsuddannelsen midlertidigt på grund af sygdom eller af andre grunde. Den unge kan anmode om at genoptage uddannelsen, hvilket skal ske, inden den unge fylder 25 år. Alderskravet kan i særlige tilfælde fraviges. I forbindelse med anmodningen om genoptagelse af uddannelsen kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse og kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning afbryde den unges ungdomsuddannelse, hvis den unge ikke deltager aktivt i uddannelsesforløbet. Ifølge § 2 skal et STU-forløb færdiggøres senest 5 år efter, at uddannelsen er påbegyndt.

Ud af de i alt 4.624 STU-elever – som de institutioner, der har besvaret survey'en, angiver at have aktuelt – er 118 elever på nuværende tidspunkt på pause eller orlov, hvilket svarer til knap 3 %. Ud af de i alt 5.879 STU-elever som institutionerne har visiteret i løbet af 2017-2018, er det 287 elever, som har været på pause i perioden, hvilket svarer til knap 5 %.

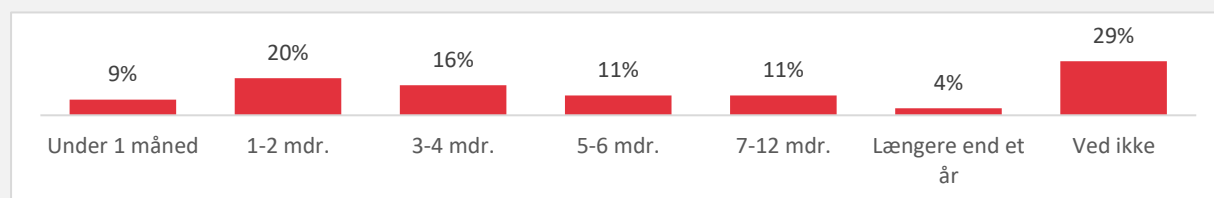
Figur 50. Andel af elever på pause og orlov

Kilde: Institutionssurvey, N = 213 **Note:** Spørgsmålsformulering: "Hvor mange elever holder aktuelt pauser eller er på orlov?" og "Hvor mange elever har i løbet af 2017 og 2018 holdt pause eller været på orlov?"

Pausernes længde er meget varierende og har typisk en varighed på 1-4 måneder. 29 pct. af institutionerne har svaret, at de ikke ved, hvor lang tid en typisk pause eller orlov varer. Det er muligvis et udtryk for, at pausernes længde varierer meget, og at institutionerne derfor ikke har kunnet vurdere en typisk længde på en pause eller orlov. Flere institutioner har desuden et meget lille elevgrundlag at vurdere dette ud fra.

Figur 51. Hvor lang tid varer en typisk pause eller orlovsperiode?

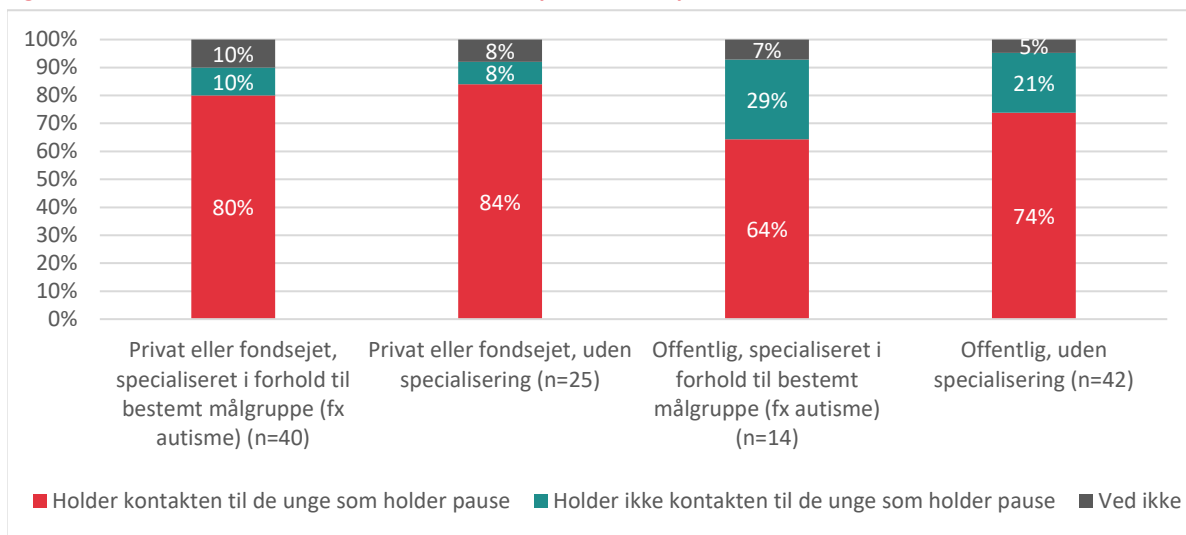

Kilde: Institutionssurvey, N = 129

Note: Spørgsmålsformulering: "Hvor lang tid varer en typisk pause eller orlovsperiode?"

Hvorvidt kontakten fastholdes med de enkelte elever i forbindelse med en pause eller orlov, tenderer til at være betinget af, hvorvidt institutionen er privat eller offentlig. Nedenfor fremgår det således, at de private og fondsejede institutioner i højere grad holder kontakten i tilfælde af, at en elev holder en pause eller orlov. Af figur 53 fremgår endvidere en lille tendens til, at institutioner med en bredere målgruppe i højere grad fastholder kontakten relativt til de mere specialiserede institutioner.

Figur 52. Holder I kontakt med de STU-elever, som er på orlov eller pause?

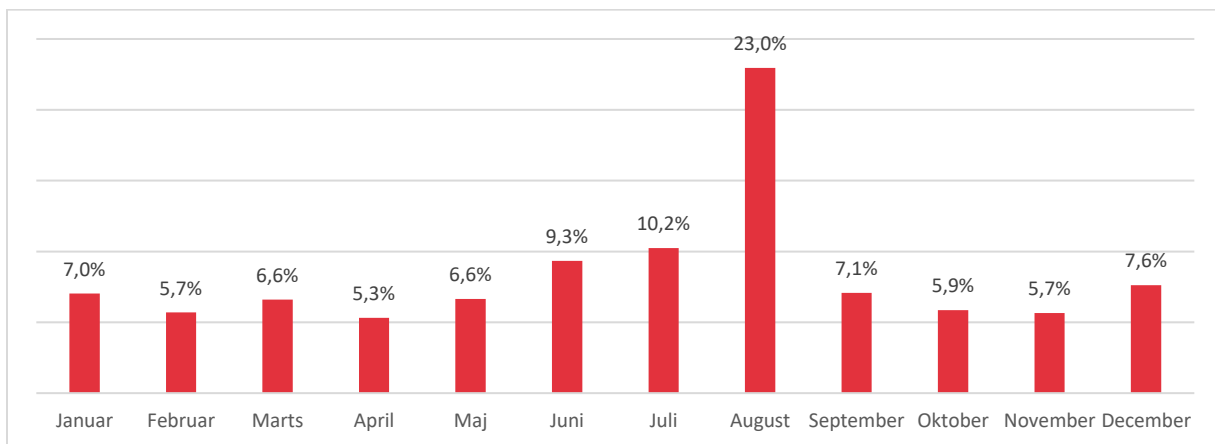
Kilde: Institutionssurvey, N = 121

Note: Spørgsmålsformulering: "Holder I kontakt med de STU-elever, som er på orlov eller pause?"

7.3.5 Afbrud af STU-forløbet og hvad man kan gøre for at undgå det

Størstedelen af frafald sker i august i forlængelse af sommerferien. Som det ses af figur 54 nedenfor, falder 23 pct. af eleverne fra i denne måned. Dette peger på, at kontakt til eleverne i løbet af sommerferien spiller en vigtig rolle for fastholdelse. I spørgeskemaundersøgelsen angiver 55 pct. af institutionerne, at de holder kontakt med deres elever over længere ferieperioder, hvorimod 45 pct. angiver ikke at holde kontakt eller svarer ved ikke. Disse resultater tyder på, at flere institutioner kan mindske frafaldet af STU-elever, hvis de tilbyder sommerferieaktiviteter og/eller holder kontakten med eleverne på anden vis henover sommeren.

Figur 53. Andelen af frafald fordelt på frafaldsmåned (2012-2017)

Kilde: Data fra Danmarks Statistik. **Note:** Der er statistisk signifikant forskel på frafaldet på tværs af måneder.

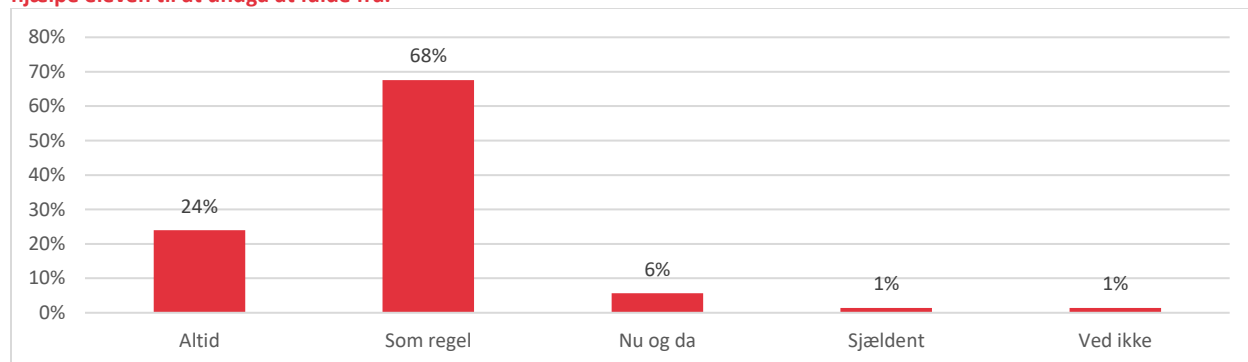
Korrelationsanalyserne viser, at hvis børne- og ungeforvaltningens og/eller jobcenteret er involveret i samarbejdet omkring en elev, der er i risiko for frafald, mindskes sandsynligheden for at eleven afbryder sit STU-forløb. Hvorvidt UU-centrene oplever, at børne- og ungeforvaltningen og jobcenteret er involveret i samarbejdet varierer dog betragteligt på tværs af kommunerne (se tabel 5 i afsnit 6.2).

Der er ikke foretaget korrelationsanalyser for institutionernes praksis med hhv. kommunernes udslusning eller frafald, fordi eleverne kan være tilknyttet en STU-institution, som ikke ligger i elevens bopælskommune. I det følgende vil institutionernes praksis i forbindelse med frafald blive beskrevet, da institutionen er en helt central aktør i arbejdet med eleven for at undgå frafald.

Spørgeskemaundersøgelsen viser en variation i forhold til, hvorvidt UU i de respektive kommuner oplever, at STU-institutionerne gør dem opmærksom på truende frafald så betids, at de kan nå at iværksætte foranstaltninger, der kan modvirke en elevs frafald. Nedenstående figur 55 viser således, at kun knap en fjerdedel af UU-centrene *altid* oplever, at STU-institutionerne gør dem opmærksom på et muligt frafald tids nok.

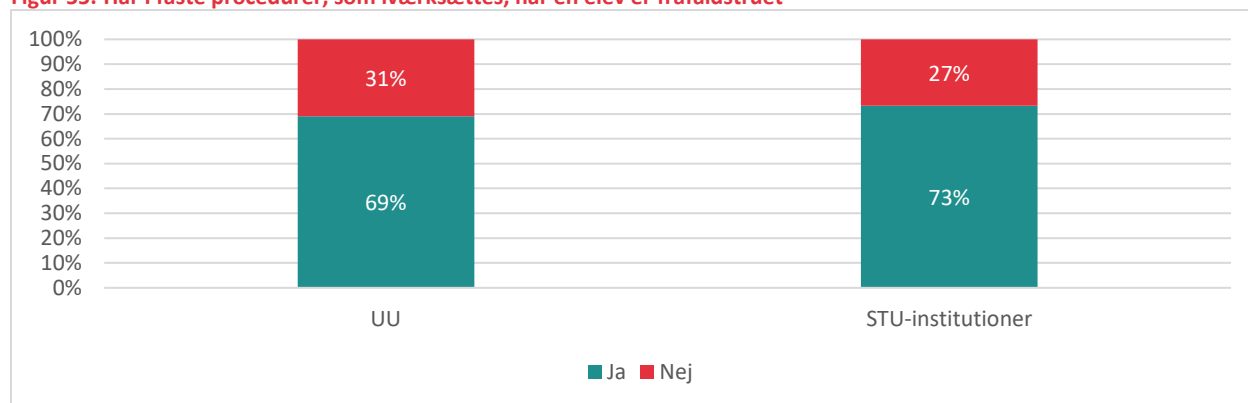
Figur 54. Gør STU-institutionen jer opmærksom på frafaldstruede elever tids nok til, at I kan iværksætte ændringer, der kan hjælpe eleven til at undgå at falde fra.

Kilde: UU, N = 71. **Note:** Spørgsmålsformulering "Gør STU-institutionen jer opmærksom på frafaldstruede elever tids nok til, at I kan iværksætte ændringer, der kan hjælpe eleven til at undgå at falde fra?". *Frafald* defineres som en afslutning på STU-forløbet, hvor det ikke forventes at eleven vil påbegynde et STU-forløb igen.

Institutionernes praksis varierer videre i forhold til, hvorvidt de har faste procedurer, der iværksættes, når en elev er frafaldstruet. Nedenfor fremgår således af figur 56, at 69 pct. af UU-centrene og 73 pct. af institutionerne har faste procedurer for at håndtere frafaldstruede elever.

Figur 55. Har I faste procedurer, som iværksættes, når en elev er frafaldstruet

Kilde: UU-survey, N = 71; Institutionssurvey, N = 213

Note: Spørgsmålsformulering: "Har I faste procedurer, som iværksættes, når en elev er frafaldstruet?"

De institutioner, der anvender faste procedurer, beskriver disse forholdsvis enslydende. For størstedelen indkaldes der til netværksmøder, hvor årsagen til at eleven er frafaldstruet drøftes, og hvilke tiltag der kunne være relevante og mulige, hvorefter forløbet justeres herefter. De procedurer, som iværksættes, afhænger således i høj grad af elevtypen og udfordringerne, som har ført til, at eleven er frafaldstruet. Proceduren beskrives af en institution som følgende: "Vi afholder samtale med eleven, kommune og UU for at sikre bedst mulige betingelser for eleven, fx etablering af mentorordning, misbrugsbehandling, mulige meningsgivende tilbud for eleven o. lign".

Nedenfor fremgår af figur 57, hvilke elementer man ifølge UU bør fokusere på for at mindske frafald på STU fremadrettet. Mere end hver tredje UU'er fremhæver i denne sammenhæng vigtigheden af procedurerne omkring visitationsprocessen. En gennemgående pointe er her, at det er vigtigt for fastholdelsen af en elev, at denne oplever et ejerskab over STU-forløbet. Et UU fremhæver, at man kan fremme elevs følelse af ejerskab over forløbet "via aktivt valg af uddannelsessted og -plan". At dette skulle medvirke til at mindske frafald understøttes af afsnit 6.2.1, hvor det blev beskrevet, at der er lavere negativt frafald i de kommuner, hvor en større andel af forældrene oplever, at deres barn har kunnet vælge mellem to eller flere STU-forløb.

Figur 56. Åben besvarelse: Hvad kan man ifølge UU gøre for at mindske frafald på STU?

Kilde: UU-survey, N = 59 (kodet på baggrund af respondenternes åbne besvarelser). **Note:** Spørgsmålsformulering: "I dag falder ca. hver femte STU-elev fra uddannelsen. Hvad kan man efter din mening gøre for at mindske frafald på STU'en?"

Dernæst fremhæver en stor andel af UU'erne vigtigheden af et stærkere tværfagligt samarbejde og øget koordineret indsats, hvilket især angår STU-institutionerne (se afsnit 6.1.1 for mere herom). Yderligere analyser viser i denne sammenhæng, at det især er UU'er i kommuner med højt negativt frafald, der efterspørger et tættere samarbejde. UU-enhederne i kommuner med lavt negativt frafald fremhæver til forskel i højere grad bedre støtte til bolig, transport eller øget brug af mentorer.

Institutionerne peger, som tilfældet var for UU, i høj grad på procedurerne omkring visitationen som en afgørende parameter for at forebygge frafald (figur 58).

Figur 57. Åben besvarelse: Hvad kan man ifølge STU-institutioner gøre for at mindske frafald på STU?

Kilde: Institutionssurvey, N = 171 (kodet på baggrund af respondenterne åbne besvarelser). **Note:** Spørgsmålsformulering: "I dag falder ca. hver femte STU-elev fra uddannelsen. Hvad kan man efter din mening gøre for at mindske frafald på STU'en?"

Udbydere uden et botilbud fremhæver vigtigheden af, at man evner at håndtere de udfordringer, som de unge møder uden for skolen i deres hverdag. Disse udfordringer relaterer sig især til elevernes bolig-situation, hvilket skitseres af en udbyder som følger: "De fleste falder fra, fordi de bor i egen lejlighed og ikke får den fornødne støtte fra eventuel myndighedsafdeling. Der bevilges ikke botilbud, og den unge får derfor et massivt fravær". Enkelte institutioner i case-kommunerne adresserede denne problemstilling, hvor vigtigheden af en aktiv indsats fra udbyderens egen side blandt andet blev fremhævet. Dette indebar blandt andet, at de hentede eleverne ved manglende fremmøde.

Vigtigheden af et individuelt tilrettelagte forløb med tæt opfølgning betones af mange. Her kan hyppige samtaler med den unge være en måde at sikre motivationen for uddannelsen og forebygge frafald. I den forbindelse kan inddragelse af netværket også være en måde at skabe det individuelle forløb på. Et par institutioner beskriver deres praksis således: "Når det begynder at gå den forkerte vej - lav om i uddannelsesplan - indkaldt til møde med den unges netværk - altid i samråd med den unge".

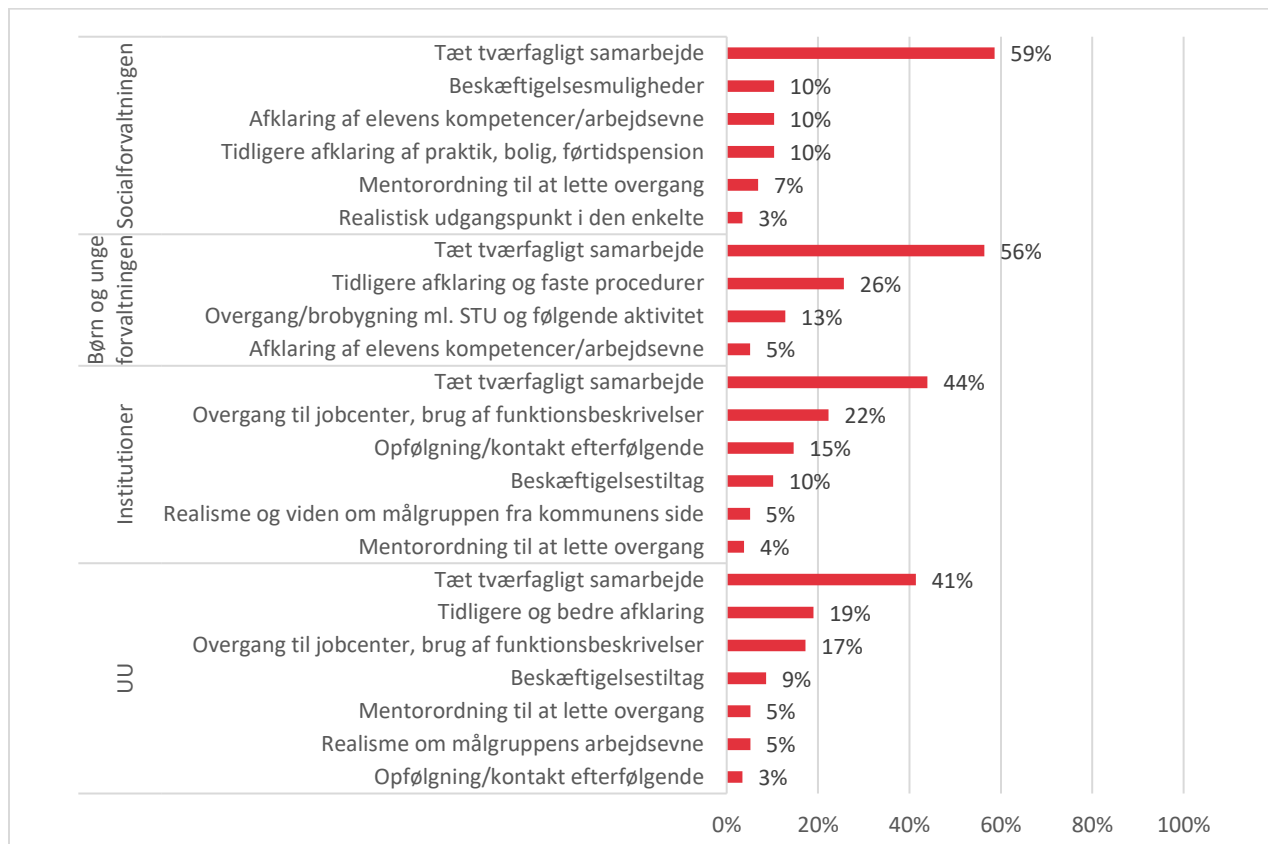
7.4 UDSSLUSNINGSPROCESSEN

I dette afsnit undersøges, hvad der kendetegner et godt udslusningsforløb i de kommuner, som har en lav grad af negativt frafald og høj grad af positiv udslusning. Fokus er på betydningen af det tværfaglige samarbejde, udslusningssamtalen og forældreinvolvering. Hovedkonklusionen for afsnittet er, at det skaber en god udslusning, hvis der er et godt samarbejde mellem eleven, forældre, STU-institutionen, UU-centret, socialforvaltningen og jobcentret og et relativt tidligt fokus på, hvad der skal ske bagefter. De forskellige aktører betoner vigtigheden af **det tværfaglige samarbejde som vejen til bedre udslusningsforløb for eleverne**. Procedurer i forbindelse med udslusningssamtalerne har desuden stor betydning for den positive udslusning. I de kommuner hvor **eleven møder relevante personer i kommunen**, elevens forsørgelsesgrundlag afklares og elevens overgang til anden aktivitet afklares i forbindelse med udslusningssamtalerne, er der en højere positiv udslusning. Ligeledes er der højere positiv udslusning i kommuner, hvor socialforvaltningen angiver at være **involveret i udslusningssamtalen** ved gennemførelse, og hvor jobcentret angiver at have **en systematisk tilgang (modsat en ad hoc tilgang)** til at skaffe beskæftigelse til unge med en STU. I kommuner med høj positiv udslusning oplever forældrene i højere grad **at være tilstrækkeligt involveret** i tiden efter STU-forløbets ophør og at blive involveret i rette tid.

7.4.1 Tværfagligt samarbejde i udslusningsprocessen

Tæt tværfagligt samarbejde er en central del af en god udslusning. Det underbygges også af spørgeskemaundersøgelserne, hvor samarbejde netop er det, som flest peger på. Som det ses af nedenstående figur 59, peger mellem 41 og 59 pct. af socialforvaltningen, børn- og ungeforvaltningen, UU og STU-institutionerne på, at et tæt tværfagligt samarbejde kan give eleven et bedre udslusningsforløb. Som en UU-vejleder skriver i spørgeskemaet: "Det er afgørende, at både forvaltning og jobcenter deltager i udslusningsprocessen, da STU-institutionernes viden om den unge ellers let går tabt".

Figur 58. Åbne besvarelser: Hvad kan efter din mening give eleven et bedre udslusningsforløb?

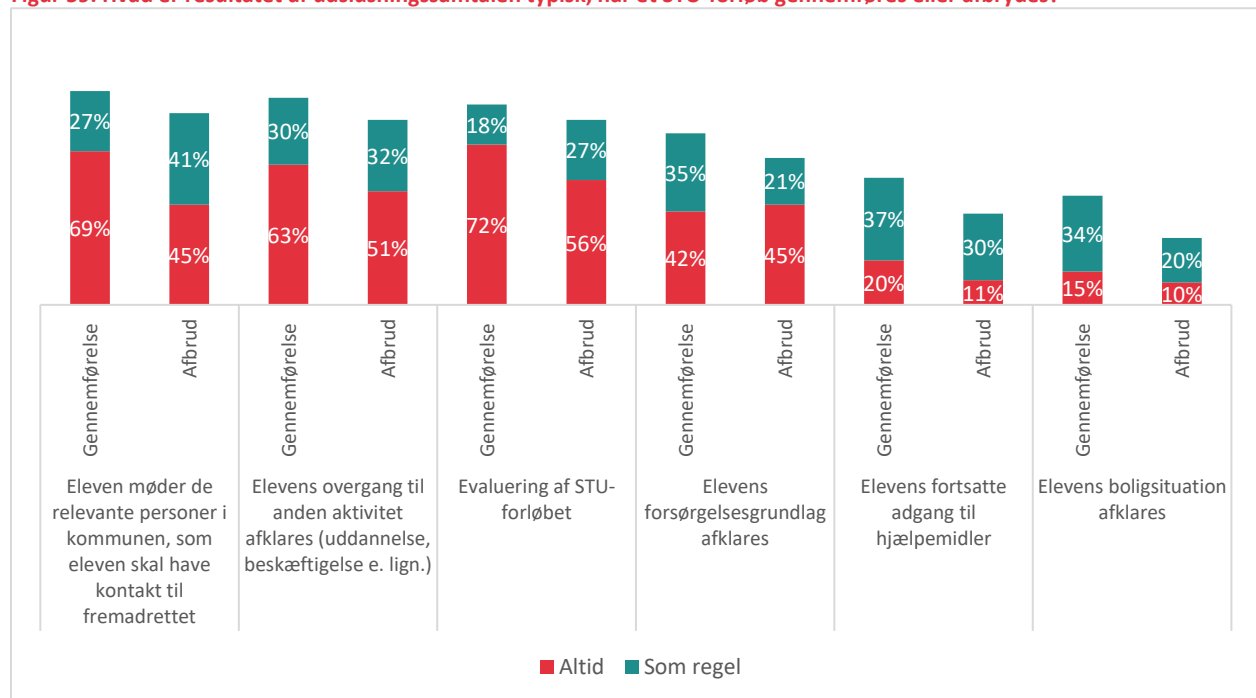
Kilde: UU-survey, N = 71; Institutionssurvey, N = 213; Børn og ungeforvaltningen, N = 53; Socialforvaltningen, N = 98

Note: Spørgsmålsformulering: "Hvad kan efter din mening give eleven et bedre udslusningsforløb?"

7.4.2 Udslusningssamtale

De primære resultater af udslusningssamtalen er ifølge UU, at eleven møder de relevante personer i kommunen, at overgangen til anden aktivitet afklares, og at der sker en evaluering af STU-forløbet. I lidt mindre omfang afklares elevens forsørgelsesgrundlag, elevens fortsatte adgang til hjælpemidler og elevens boligsituation. Bemærk i øvrigt at for alle resultater gælder, at de opfyldes i mindre omfang ved udslusningssamtaler for afbrud end udslusningssamtaler for gennemførte STU-forløb. Dette tyder på, at der er højere grad af faste procedurer for udslusningssamtaler ved gennemført STU-forløb end for afbrudte STU-forløb. Figur 59 giver det samlede overblik.

Figur 59. Hvad er resultatet af udslusningssamtalen typisk, når et STU-forløb gennemføres eller afbrydes?

Kilde: UU-survey, N = 60. Note: Spørgsmålsformulering: "Hvad er resultatet af udslusningssamtalen typisk, når et STU-forløb gennemføres?" "Hvad er resultatet af udslusningssamtalen typisk, når et STU-forløb afbrydes?"

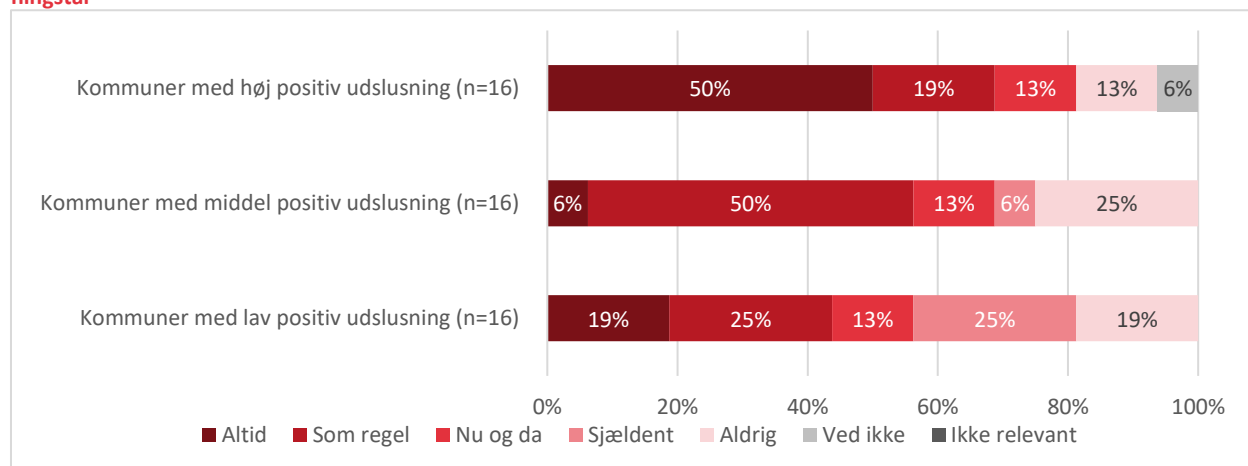
Korrelationsanalysen viser, at der er en højere grad af positiv udslusning, når følgende tre forhold er opfyldt. For det første skal eleven møde de relevante personer i kommunen, som eleven skal have kontakt til fremadrettet. Dette sker altid eller som regel i 96 pct. af kommunerne. For det andet skal elevens overgang til anden aktivitet afklares, hvilket også sker i stort omfang (93 pct.). For det tredje skal elevens forsørgelsesgrundlag afklares. Dette sker i 77 pct. af kommunerne, dog med en lidt lavere andel, der svarer altid end ved de to foregående (42 pct.).

Deltagelse af relevante aktører

Ifølge tabel 5 (side 50) inddrages jobcentrene i langt højere grad i udslusningssamtalerne end socialforvaltningen. Således angiver 83 pct. af UU-centrene, at jobcentret deltager i udslusningssamtalen, hvor det kun er 28 pct., som angiver, at socialforvaltningen deltager. Det er et vigtigt opmærksomhedspunkt, da korrelationsanalysen netop finder en sammenhæng mellem socialforvaltningens deltagelse i samtalen og positiv udslusning.

Nedenstående figur 61 understøtter korrelationsanalysens fund om, at det er vigtigt, at socialforvaltningen deltager i udslusningssamtaler. Her ses, at socialforvaltningen altid eller som regel deltager i udslusningssamtalen i 69 pct. af de kommuner, som har høj positiv udslusning. Til sammenligning deltager socialforvaltningen altid eller som regel i 56 pct. af de kommuner med middel positiv udslusning og i 44 pct. af de kommuner med lav positiv udslusning.

Figur 60. Socialforvaltningens deltagelse i udslusningssamtaler ved afbrud og gennemførelse, fordelt på kommunernes udslusningstal

Kilde: Socialforvaltningen-survey, n=48. **Note:** Spørgsmålsformulering: "Indgår Socialforvaltningen i følgende arbejdsgange omkring STU-forløbet? Note: Afbrud defineres som en afslutning på STU-forløbet, hvor det ikke forventes, at eleven vil påbegynde et STU-forløb igen." Kategorier: "Udslusningssamtale ved afbrud", "Udslusningssamtale ved gennemførelse"

De kvalitative casebesøg samt de åbne besvarelser fra spørgeskemaundersøgelserne tyder på, at socialforvaltningen kan have forskellige roller i forbindelse med udslusningssamtalen. De kan have en koordinerende rolle, deltage som faglig sparring og visitere til forskellige tilbud indenfor serviceloven.

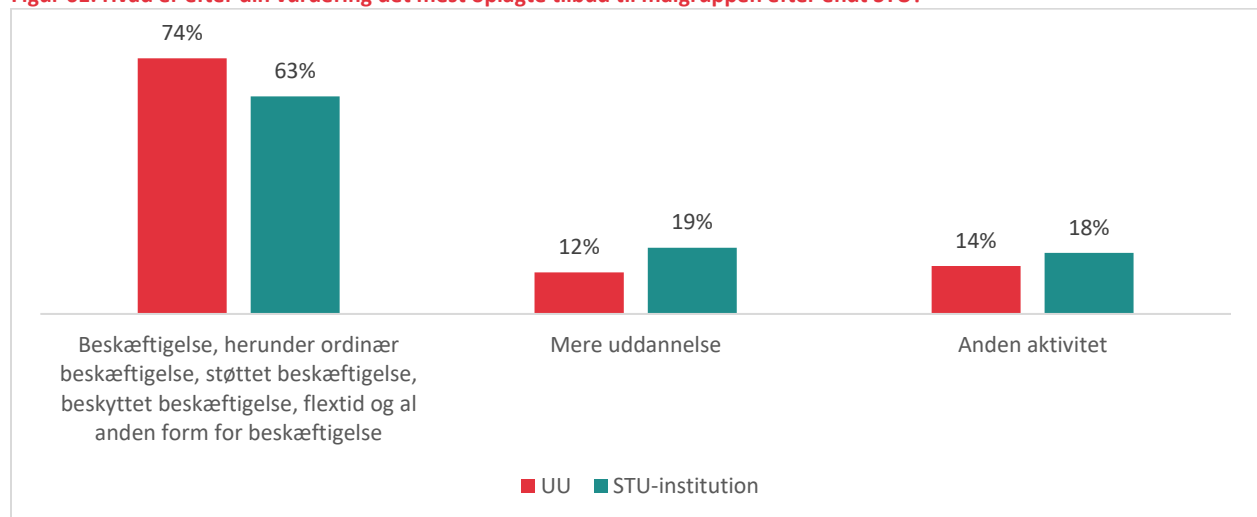
Jobcentret er også en meget vigtig og relevant aktør i udslusningssamtalen. Vi finder ikke en direkte sammenhæng mellem jobcentrets deltagelse og positiv udslusning, hvilket kan skyldes, at jobcentret allerede deltager i udslusningssamtalen i næsten alle kommuner. En stor andel af institutionerne betoner også vigtigheden af det tætte samarbejde med jobcentret i de åbne besvarelser i spørgeskemaet: "Det er vigtigt med tæt samarbejde mellem jobcenter og STU-stedet det sidste år således, at medarbejder fra jobcenter lærer eleven at kende, samt hvilke støttebehov de har brug for inden, at eleven stopper på sin STU"

I de kvalitative casebesøg peger flere kommuner på vigtigheden af et tidligt tværfagligt samarbejde. Gerne senest et halvt år før den unge afslutter STU, skal der afholdes et møde for at se, om de planer, der ligger, er realistiske ift., hvad kommunen kan tilbyde. En god tæt kontakt inden udslusning kan bidrage til, at medarbejderne i de enheder, som eleven typisk vil overgå til efter endt STU (jobcentret og/eller socialforvaltningen), oparbejder et bedre kendskab til de unge og deres muligheder og behov, inden udslusningen begynder. Det gør det enklere at indtænke evt. støtteforanstaltninger fra starten.

Afklaring af aktivitet og forsørgelsesgrundlag efter STU

Afklaring af forsørgelsesgrundlag hænger i høj grad sammen med afklaring af aktivitet efter STU. Da STU-eleverne er en heterogen gruppe, er det meget forskelligt, hvad de udsluses til. Som det ses af nedenstående figur 62, er der udbredt enighed blandt UU og STU-institutionerne om, at en stor del af STU-eleverne skal udsluses til beskæftigelse i en eller anden form. Kun få peger på, at mere uddannelse er oplagt for målgruppen. Enkelte interviewpersoner har i case-besøgene peget på, at det for nogle få elever, som fx er i en god udviklingsproces, men som fortsat har behov for mere tid, vil være relevant at kunne forlænge STU-forløbet udover de tre år.

Figur 61. Hvad er efter din vurdering det mest oplagte tilbud til målgruppen efter endt STU?

Kilde: UU-survey, N = 67; STU-survey, N = 209.

Note: Spørgsmålsformulering: "Hvad er efter din vurdering det mest oplagte tilbud til målgruppen efter endt STU?"

Netop fordi beskæftigelse er den primære aktivitet, som de fleste STU-elever skal udsluses til, peger flere interviewpersoner på, at det er vigtigt, at der bliver taget stilling til, hvilken type beskæftigelse der sigtes efter – om det fx er et fleksjob – og at få påbegyndt de nødvendige afklaringer af arbejdsevne mm. under STU-forløbet. Flere institutioner fortæller om unødvendig lange jobcenterforløb efter endt STU, hvor den viden om eleven, som STU-institutionerne har opbygget undervejs i forløbet, ikke bliver overleveret og anvendt i tilstrækkelig grad i jobcentrets afklaring.

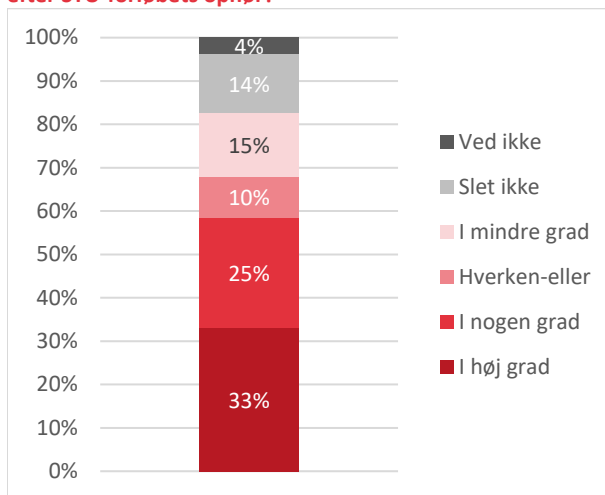
Her spiller det også en rolle, som beskrevet i afsnit 6.2, at jobcentret generelt arbejder systematisk med beskæftigelse til afsluttede STU-elever. Kommuner som ikke svarer, at de arbejder systematisk med beskæftigelse til afsluttede STU-elever, har typisk en mere ad hoc baseret tilgang i forhold til den enkelte unge. Flere interviewpersoner påpeger i casebesøgene, at STU-eleverne kræver en "særlig tilrettelagt beskæftigelsesindsats", da en stor del af dem har svært ved at indgå på arbejdsmarkedet på ordinære vilkår.

Evalueringen af STU i 2017 pegede på, at både institutioner, jobcentret og UU-vejleder oplevede kompetencepapiret som utilstrækkeligt i forhold til det forløb, som den unge skal indgå i efterfølgende. Denne kritik genfindes i nærværende undersøgelse. Flere har i de besøgte casekommuner udtrykt kritik af kompetencepapiret, som går på, at det beskriver, hvad den unge kan (og kan med støtte) men ikke nødvendigvis den unges begrænsninger, som jobcentret har brug for at kende til i den afklaringsproces, som mange unge skal gennemgå efter STU. Flere af casekommunerne har derfor udviklet særskilte funktionsbeskrivelser af de unge. I nogle tilfælde er der udviklet særlige skabeloner til funktionsbeskrivelserne, andre steder er de mere formløse. Problemet kan dog blive løst med de ændringer i vejledningsloven (nu lov om kommunal indsats for unge under 25 år), der træder i kraft i 2019. Her udvides uddannelsesplanen til at skulle følge alle unge under 25 år, der ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse eller er fast forankret i beskæftigelse og justeres efter behov i samarbejde med den unge. Denne uddannelsesplan skal kunne anvendes af alle kommunale enheder og understøttes digitalt af ungedatabasen, som indeholder ungeindsatsens fælles datagrundlag, som vil give et overblik over den unges uddannelsesaktiviteter. Uddannelsesplanen skal derudover justeres løbende – også under STU-forløbet – og forventes at indeholde de funktionsbeskrivelser, som den kommunale ungeindsats har behov i det videre arbejde med den unge.

7.4.3 Forældreinvolvering

Korrelationsanalysen viser som nævnt, at den positive udslusning er højere i de kommuner, hvor forældrene oplever, at de er involveret rettidigt efter STU-forløbets ophør, og at de bliver involveret tilstrækkeligt i overvejelserne om tiden efter STU-forløbet. Forældre til gennemførte STU-elever er ligeledes mere tilfredse med forløbet, hvis de oplever at være inddraget i rette tid i tiden efter STU. Godt halvdelen af forældrene oplever at blive tilstrækkeligt involveret i overvejelserne om deres barns tid efter STU og i rette tid.

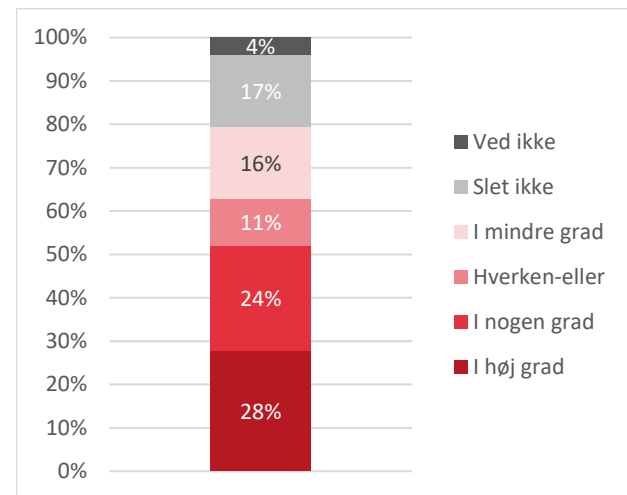
Figur 62. I hvilken grad oplevede du, at du blev tilstrækkeligt involveret i overvejelserne omkring din søns/datters tid efter STU-forløbets ophør?

Kilde: Forældresurvey, N = 1178

Note: Spørgsmålsformulering: "I hvilken grad oplevede du, at du blev tilstrækkeligt involveret i overvejelserne omkring din søns/datters tid efter STU-forløbets ophør?"

Figur 63. I hvilken grad oplevede du, at du blev involveret i rette tid?

Kilde: Forældresurvey, N = 1178

Note: Spørgsmålsformulering: "I hvilken grad oplevede du, at du blev involveret i rette tid?"

Henholdsvis 29 pct. og 33 pct. af forældrene i spørgeskemaundersøgelsen oplevede 'slet ikke' eller 'i mindre grad' at blive involveret tilstrækkeligt eller i rette tid, figur 63 og 64 ovenfor. Af de 17 pct. af forældrene, som 'slet ikke' mener, at de er blevet involveret i rette tid i overvejelserne om deres søn/datters tid efter STU, angiver 69 pct., at de ligeledes ikke blev tilstrækkeligt involveret i overvejelserne om tiden efter STU. Af 28 pct. af forældrene som 'i høj grad' blev involveret i rette tid, angiver 88 pct. at de ligeledes oplevede at blive tilstrækkeligt involveret i overvejelserne om tiden efter STU⁸.

⁸ Sammenhængen mellem at forældrene oplever at blive involveret i rette tid, og at de føler sig tilstrækkeligt involveret i tiden efter STU, er signifikant (0,000***).

8. BILAG

8.1 STU SIDEN 2007

Ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov blev indført ved lov nr. 564 af 6. juni 2007. Forinden havde Folketinget vedtaget et beslutningsforslag (B 51, 2006) fra Dansk Folkeparti, hvori regeringen blev opfordret til at fremsætte lovforslag samt forberede de administrative ændringer, som var nødvendige for at sikre, at udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov, der på grund af deres handicap ikke kan gennemgå det traditionelle ungdomsuddannelsessystem, får et lovfæstet krav på en 3-årig ungdomsuddannelse efter endt grundskole.

Med loven fik unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov efter undervisningspligtens ophør **et retskrav på en 3-årig ungdomsuddannelse, der er tilpasset deres særlige forudsætninger og behov**. I lovbemærkningerne blev gruppen 'andre unge med særlige behov' nærmere beskrevet som blandt andet unge med svære bevægelseshandicap, multihandicappede unge, unge med autisme, unge med ADHD eller andre psykiske lidelser samt unge med erhvervet hjerneskade. En nærmere karakteristik af STU-eleverne fremgår af kapitel 4.

Ungdomsuddannelsen omfatter alene unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, selv om der ydes den unge specialpædagogisk støtte. Den skal ikke blot være en videreførelse af undervisningen i folkeskolen, men udgøre et springbræt til voksentilværelsen.

Derfor skal uddannelsen indeholde både elementer af almen dannelse, udvikling af særlige evner og interesser samt møder med den praktiske virkelighed. Desuden skal ungdomsuddannelsen give den unge kompetencer til eventuel videre uddannelse og beskæftigelse.

Desuden blev det betonet i lovbemærkningerne, at **uddannelsen skal give den unge tilknytning til et ungdomsmiljø**, hvor der kan gøres nye sociale erfaringer.

Kommunalbestyrelsen fik ansvar for uddannelsen, herunder at orientere unge, der har forudsætninger for at følge uddannelsen med udbytte, om ungdomsuddannelsesstilbuddet. Adgangen til ungdomsuddannelsen sker gennem Ungdommens Uddannelsesvejledning, der blandt andet skal foretage en vurdering af, om den unge har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse. **Det er kommunalbestyrelsen, der på grundlag af en indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning træffer beslutning om den unges optagelse på ungdomsuddannelsen.**

Uddannelsen skulle indledes med et **afklaringsforløb på indtil 12 uger**, der skal afdække den unges ønsker og muligheder for fremtidig uddannelse og beskæftigelse. Ungdommens Uddannelsesvejledning skal sammen med den unge og forældrene udarbejde en individuel uddannelsesplan, som indeholder en oversigt over de aktiviteter, herunder vejledningssamtaler og praktikophold, som den unge skal tilbydes under uddannelsen. **I uddannelsesplanen skal der sigtes mod progression i den enkelte unges**

udvikling, og der skal fokuseres på den unges potentialer i forhold til eventuel videre uddannelse og/eller beskæftigelse. Uddannelsen afsluttes med et kompetencebevis for de opnåede færdigheder og kompetencer.

Loven indeholder ingen regler om forsørgelsesmæssige foranstaltninger eller andre sociale ydelser.

Det var forudsat, at loven skulle tages op til revision i 2011-12, men det blev ved lov nr. 468 af 29. maj 2012 udsat til folketingsåret 2012-13.

Uddannelsen var blevet løbende evalueret siden igangsættelsen, og undervisningsministeren afgav årlige redegørelser 2008-2010 om evalueringerne til Folketinget. Inden lovrevisionen i 2013 gennemførte EPINION (2012) en større evaluering af STU.⁹ Regeringen fremsatte herefter et lovforslag om ændring af STU-loven på følgende områder:

1. *Elevernes mulighed for at afbryde uddannelsen:* Kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til på baggrund af en konkret og individuel vurdering at kunne godkende elevers ønsker om afbrud af og længerevarende pauser fra uddannelsen. Kommunalbestyrelsen tillægges kompetence til i særlige tilfælde som fx ved barsel og længerevarende sygdom at kunne dispensere fra reglen om, at anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske inden det fyldte 25. år.
2. *Kommunernes mulighed for at afbryde uddannelsen:* Kommunalbestyrelsen får, efter indstilling fra UU, mulighed for at afbryde den unges uddannelsesforløb, hvis den unge ikke møder frem til tiden og deltager i de planlagte aktiviteter.
3. *Optagelse af elever:* Det præciseres, at der som udgangspunkt er løbende optag af elever på ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, men at kommunalbestyrelsen, hvis den ønsker det, kan træffe beslutning om at oprette halvårslige eller årlige optag af elever på ungdomsuddannelsen.
4. *Visitationsrækkefølgen:* Kommunalbestyrelsen træffer efter indstilling fra UU først afgørelse om, hvorvidt den unge er omfattet af målgruppen. Indstillingen forudsættes udarbejdet hurtigst muligt efter, at den unge har rettet henvendelse til kommunalbestyrelsen med anmodning om et STU-tilbud. Godkender kommunalbestyrelsen, at den unge er omfattet af målgruppen og derfor kan optages på STU, skal UU dernæst tage skridt til i samråd med den unge og forældrene at udarbejde et udkast til en 3-årig individuel uddannelsesplan, der skal indeholde en beskrivelse af den unges uddannelsesforløb, herunder plan for undervisningen, der godkendes af kommunalbestyrelsen.
5. *Afklaringsforløb:* Kommunalbestyrelsen tillægges kompetencen til at beslutte, hvornår der vil være behov for et afklaringsforløb, herunder hvor langt afklaringsforløbet skal være, idet det

---

⁹ <https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/130321-evaluering-stu-2012-afrapportering.pdf?la=da>

dog ikke kan overstige 12 uger. Kommunalbestyrelsens afgørelse træffes på baggrund af UUs indstilling, der er udarbejdet efter en konkret og individuel vurdering af den unge og efter samråd og dialog med den unge og forældrene.

6. *Vejledningsopgaverne:* Den organisatoriske placering af vejledningsopgaverne vedrørende STU kommer til at følge vejledningsloven således, at det bliver frit for kommunen at beslutte, hvor vejledningsopgaven vedrørende ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov skal placeres.
7. *Praktik:* Grænsen på 280 timers praktik ophæves, og det overlades til kommunalbestyrelsen at fastsætte, hvor meget praktik der kan indgå i den enkelte elevs 3-årige uddannelsesplan. Kommunalbestyrelsens afgørelse træffes på baggrund af UUs indstilling, der er udarbejdet efter en konkret og individuel vurdering af den unge og efter samråd og dialog med den unge og forældrene.
8. *Mellemkommunale betalinger:* Der indføres klare regler om mellemkommunale betalinger, så fraflytterkommunen, når unge af egen drift flytter bopæl, men fortsat følger den tilbudte uddannelse, kan kræve refusion fra tilflytterkommunen for afholdte undervisningsudgifter. Det foreslås endvidere, at loven ændres således, at reglerne for handle- og betalingskommuner på det sociale område, hvorefter fraflytterkommunen har både handle- og betalingspligten for disse unge, følges, hvis unge som led i deres tilbudte STU visiteres til (flytter i) et midlertidigt botilbud eller anden boform i en anden kommune eller anbringes uden for hjemmet. Der indsættes en bestemmelse i STU-loven, der udelukker, at ungdomsuddannelsesforløb, der iværksættes efter LAB-loven, kan opnå statslig refusion og budgetgaranti.
9. *Klage:* Klagenævnets kompetenceområde udvides til også at omfatte kommunalbestyrelsens afgørelser om afslag på optagelse på ungdomsuddannelsen, om afslag på den unges anmodning om at kunne afbryde/holde pause fra uddannelsen, om afslag på den unges anmodning om fravigelse af alderskrav i forbindelse med genoptagelse af uddannelsen og kommunalbestyrelsens afgørelse om at afbryde den unges ungdomsuddannelse.

Ministeriet har gennem EPINION indsamlet eksempler på STU-visitationsforløb og uddannelsesplaner¹⁰, og har bl.a. på baggrund heraf udarbejdet en ny skabelon for uddannelsesplaner.¹¹ Endvidere har

---

¹⁰ <https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/160629-eksempelsamling-vedr-stu-visitationsforloeb-og-uddannelsesplaner.pdf>

¹¹ <https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/160624-uddannelsesplan.doc?la=da>

ministeriet udsendt en ny skabelon for kompetencebeviset¹², en informationsfolder til forældre¹³ og informationsbreve til kommuner¹⁴ samt til ungdomsuddannelsesinstitutioner.¹⁵

8.1.1 STU-evaluering 2017

En del af stemmeaftalen i forbindelse med lovrevisionen i 2013 var, at der skulle gennemføres en evaluering af STU i 2017. EPINION gennemførte evalueringen¹⁶ september 2017.

Evalueringen viser, at målsætningerne for STU i høj grad opfyldes i dag. Elevernes sociale, personlige og faglige kompetencer styrkes som følge af STU. Dette gælder i særdeleshed de sociale og personlige kompetencer, hvor ca. halvdelen af eleverne selv oplever en meget positiv udvikling, mens en femtedel af eleverne oplever en meget positiv faglig udvikling. Også interviewpersonerne i casebesøgene i kommunerne og på institutionerne fremhæver dette udbytte. Det positive udbytte understøttes af, at elever, der er i gang med en STU eller har afsluttet en STU, i højere grad oplever en positiv udvikling i deres sociale, personlige og faglige kompetencer end elever, der har afbrudt en STU.

Dét at gå på STU er med til at øge elevernes livskvalitet. På baggrund af WHO-5 trivselsindeks viser spørgeskemaundersøgelsen i evalueringen, at elever, der er i gang med STU, har en trivsel på linje med den generelle befolkning. Det samme gælder også de elever, som har gennemført en STU, men ikke elever der har afbrudt en STU, hvor en større andel har risiko for depression og/eller stressbelastning. Dog viser evalueringen også, at **ensomhed er en udbredt problematik**, og at unge på STU er mere ensomme end unge i befolkningen i øvrigt. Ensomheden er mindre under selve STU-forløbet end efterfølgende.

Delformålet med STU om uddannelse og beskæftigelse opfyldes i nogen grad. Overgangen til uddannelse og beskæftigelse er på ca. 22 pct. et år efter afsluttet STU, hvoraf beskæftigelse udgør 17 procentpoint og uddannelse 5 procentpoint. Overgangen til videre uddannelse og beskæftigelse ligger relativt stabilt i hele undersøgelsesperioden. Det skal bemærkes, at elever, der modtager førtidspension, men også er i beskyttet beskæftigelse, ikke indgår i statistikkerne for beskæftigelse. Spørgeskemaundersøgelsen blandt forældrene viser dog, at 30 pct. overgår til beskyttet beskæftigelse efter en gennemført STU. Det skal endvidere bemærkes, at data er udtryk for status efter endt STU-forløb og ikke effekten af et STU-forløb på overgangen til uddannelse og beskæftigelse.

---

¹² <https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/160629-kompetencepapir-for-unge-i-stu.docx?la=da>

¹³ <https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/170313-stu-vejledning-til-foraeldre.pdf>

¹⁴ <https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/160629-orienteringsbrev-om-stu-til-kommuner-og-uu-centre.pdf>

¹⁵ <https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/160629-orienteringsbrev-om-stu-til-ungdomsuddannelsesinstitutioner.pdf>

¹⁶ <https://uvm.dk/-/media/filer/uvm/udd/anden/170929-evaluering-af-saerlig-tilrettelagt-ungdomsuddannelse---epinion---final-v2.pdf?la=da>

Overgang til førtidspension er faldet fra 55 pct. i 2011 til 34 pct. i 2016, og i samme periode er overgangen til uddannelseshjælp mv. steget fra 20 pct. i 2011 til 35 pct. i 2016. **Den samlede andel på førtidspension, ressourceforløb og uddannelseshjælp mv. er nogenlunde konstant i hele perioden**, men fordelingen mellem ydelserne ændres, hvilket kan være påvirket af reformen af førtidspension og fleksjob fra 2012 og kontanthjælpsreformen fra 2013.

Casestudierne peger ydermere på, at **kommunernes og institutionernes udslusningspraksis og samarbejde også har betydning for elevernes aktiviteter efter afslutning af STU**. Casebesøgene i såvel kommuner som på institutioner peger på, at **tidlig inddragelse af jobcentret i processen giver de bedste resultater**. Det giver en mere beskæftigelsesorienteret tilgang til uddannelsesplanen og sikrer, at jobcentret har mulighed for at påvirke sammensætningen af forløbet, så der bygges bro fra STU-aktiviteter til tiden bagefter. Noget, der særligt bidrager til en velfungerende overgang fra STU til aktiviteterne bagefter, er, at man arbejder systematisk med at dokumentere elevens udvikling og udbytte af undervisning og praktik, så det indgår i kompetencebeviset og kan anvendes af jobcenteret efterfølgende som en del af arbejdsvejledning.

De **gældende regler** på området er nu:

- Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU-loven)¹⁷
- Bekendtgørelse om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU-bekendtgørelsen)¹⁸
- Vejledning om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU-vejledningen)¹⁹
- Vejledning om ændring af vejledning om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov²⁰

8.2 REGLER FOR UDSLUSNING OG AFBRUD

8.2.1 Reglerne for udslusning

STU-loven²¹ indeholder følgende bestemmelse om kompetencebeviset:

§ 9. Ved ungdomsuddannelsens afslutning udsteder kommunalbestyrelsen et kompetencepapir, der skal indeholde en beskrivelse af de opnåede kompetencer. Kompetencepapiret skal indeholde en vurdering af den unges opfyldelse af målene for hele uddannelsen og for de enkelte uddannelsesdele.

---

¹⁷ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=172900>

¹⁸ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=181616>

¹⁹ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=181619>

²⁰ <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=185150>

²¹ [Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov \(STU-loven\)](#)

*Stk. 2. Afbrydes ungdomsuddannelsen, udstedes et kompetencepapir for de færdiggjorte uddannelsesdele.
Stk. 3. Undervisningsministeren fastsætter regler om kompetencepapirets udformning og indhold.*

STU-bekendtgørelsen²² indeholder følgende bestemmelser om kompetencebeviset og udslusningssamtalen:

§ 17. Ved ungdomsuddannelsens afslutning sørger kommunalbestyrelsen for, at der udstedes et kompetencepapir til den unge. Ved udarbejdelsen af kompetencepapiret skal det skema til udarbejdelse af kompetencepapir, der er optrykt som bilag 2 til denne bekendtgørelse, og som ligger på www.uvm.dk, anvendes. Kompetencepapiret kan dog forsynes med en individuelt udarbejdet forside, som kan udsmykkes efter den unges ønsker.

Stk. 2. Forinden kompetencepapiret udstedes, sørger kommunalbestyrelsen for, at den unge indkaldes til en samtale om, hvordan uddannelsen er forløbet. Indkaldelsen til samtalen skal normalt finde sted senest en måned før, at uddannelsen forventes afsluttet. Hvis den unge ønsker det, kan den unge under samtalen bistås af forældre eller væрге eller andre personer, som den unge har tillid til.

§ 18. Afbryder den unge ungdomsuddannelsen, eller afbrydes uddannelsen af kommunalbestyrelsen, jf. § 13, stk. 3, sørger kommunalbestyrelsen for, at der udstedes et kompetencepapir for den delvist gennemførte uddannelse. § 17 finder tilsvarende anvendelse.

Det bemærkes, at samtalen efter bekendtgørelsen er bagudrettet ("hvordan uddannelsen er forløbet"), og ikke fremadrettet, samt at der ikke kræves samtale, når den unge afbrydes uddannelsen før afslutningen.

Skabelon til kompetencebeviset er bilag 2 til bekendtgørelsen. Skabelonen indeholder dels en beskrivelse af læringsmål og opnåede kompetencer, dels en beskrivelse af den unges mål/ønsker for fremtidig uddannelse og beskæftigelse og beskæftigelsesperspektiver. For så vidt angår det sidste anbefales det, at punktet "udformes med henblik på et eventuelt videre forløb i regi af jobcentret eller andre forvaltninger el.lign."

Reglerne er udfoldet i STU-vejledningens²³ kapitel 9. Vedr. udslusningssamtalen anføres:

Det kan også være hensigtsmæssigt, at en medarbejder fra UU og en medarbejder fra jobcenteret deltager i samtalen. Formålet med disse medarbejders deltagelse i samtalen er at sikre kontinuitet i indsatsen i overgangen fra STU til et eventuelt videre forløb i jobcenteret.

²² [Bekendtgørelse om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov \(STU-bekendtgørelsen\)](#)

²³ [Vejledning om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov \(STU-vejledningen\)](#)

8.2.1 Reglerne for afbrud

STU-loven²⁴ indeholder følgende bestemmelse om pause i STU-forløbet – stk. 1-3 om pause på den unges foranledning, og stk. 4 om afbrud på kommunalbestyrelsens foranledning, hvis den unge ikke deltager aktivt i uddannelsesforløbet:

§ 8. Kommunalbestyrelsen kan godkende den unges anmodning om at afbryde ungdomsuddannelsen midlertidigt på grund af sygdom eller af andre grunde.

Stk. 2. Den unge kan anmode om at genoptage uddannelsen efter midlertidigt at have afbrudt uddannelsen på grund af sygdom m.v. Anmodning om genoptagelse af uddannelsen skal ske, inden den unge fylder 25 år. I forbindelse med anmodningen om genoptagelse af uddannelsen kan kommunalbestyrelsen beslutte, at der skal træffes en ny afgørelse efter § 3, stk. 1-4.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan i særlige tilfælde fravige alderskravet i stk. 2, 2. pkt.

Stk. 4. Kommunalbestyrelsen kan efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning afbryde den unges ungdomsuddannelse, hvis den unge ikke deltager aktivt i uddannelsesforløbet.

Lovens § 2, stk. 4. indeholder en bestemmelse om, at:

Den unge skal færdiggøre ungdomsuddannelsen senest 5 år efter, at den er påbegyndt.

STU-bekendtgørelsen²⁵ indeholder følgende bestemmelser om pause på den unges foranledning:

§ 12. En ung, der deltager i ungdomsuddannelsen for unge med særlige behov, kan anmode kommunalbestyrelsen om tilladelse til at afbryde uddannelsen midlertidigt. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse på baggrund af en konkret og individuel vurdering af den unges anmodning om afbrud af eller pause fra uddannelsen af mere end en måneds varighed.

Stk. 2. Ved genoptagelse af ungdomsuddannelsen kan kommunalbestyrelsen stille krav om, at der foretages fornyet visitation, og at Ungdommens Uddannelsesvejledning justerer uddannelsesplanen.

Stk. 3. Hvis afbrydelsen af ungdomsuddannelsen skyldes barsel eller langvarig sygdom, kan kommunalbestyrelsen dispensere fra bestemmelsen i § 8, stk. 2, 2. pkt. i lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov om, at anmodning om genoptagelse af ungdomsuddannelsen skal ske, inden den unge fylder 25 år.

og følgende bestemmelse om kommunalbestyrelsens muligheder for at afbryde uddannelsen:

§ 13. Hvis den unge ikke deltager aktivt i ungdomsuddannelsen, tager Ungdommens Uddannelsesvejledning kontakt med den unge og forældrene eller værgeren med henblik på justering af uddannelsesplanen, så den i højere grad støtter den unge i forhold til de vanskeligheder, den unge har med aktiv deltagelse.

Stk. 2. Hvis den unge stadig ikke deltager aktivt i ungdomsuddannelsen, udsendes et varselsbrev, hvor i den unge og forældrene eller værgeren indkaldes til en samtale i Ungdommens Uddannelsesvejledning. I

---

²⁴ [Lov om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov \(STU-loven\)](#)

²⁵ [Bekendtgørelse om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov \(STU-bekendtgørelsen\)](#)

forbindelse med denne samtale kan den unges uddannelsesplan justeres yderligere med henblik på at afhjælpe de vanskeligheder, den unge har med at deltage aktivt i uddannelsen.

Stk. 3. Hvis den unge fortsat ikke deltager aktivt i ungdomsuddannelsen, og det ikke skønnes, at yderligere justeringer af uddannelsesplanen kan ændre den unges adfærd, kan kommunalbestyrelsen efter indstilling fra Ungdommens Uddannelsesvejledning træffe beslutning om at afbryde den unges ungdomsuddannelse. Afgørelsen skal træffes på et sagligt og oplyst grundlag, og oplysninger fra den unges uddannelsessted eller uddannelsessteder kan inddrages, lige som afgørelsen bør træffes efter samråd og dialog med den unge og forældrene eller værgeren. Den unge og forældrene eller værgeren orienteres skriftligt om kommunalbestyrelsens afgørelse, og den unge tilbydes vejledning om andre relevante tilbud.

Desuden indeholder bekendtgørelsen følgende bestemmelse om elever, der afbryder uddannelsen:

§ 18. Afbryder den unge ungdomsuddannelsen, eller afbrydes uddannelsen af kommunalbestyrelsen, jf. § 13, stk. 3, sørger kommunalbestyrelsen for, at der udstedes et kompetencepapir for den delvist gennemførte uddannelse. § 17 finder tilsvarende anvendelse.

Reglerne er udfoldet i STU-vejledningens²⁶ kapitel 5. Om kommunalbestyrelsens muligheder for at afbryde et uddannelsesforløb anføres:

Kommunalbestyrelsen kan træffe beslutning om at afbryde den unges deltagelse i STU, hvis den unge ikke deltager aktivt i uddannelsesforløbet, jf. lovens § 8, stk. 4. Det forudsætter dog, at der først er gjort flere forsøg på at justere uddannelsesplanen og løse de problemer, den unge måtte have, jf. i det hele STU-bekendtgørelsens § 13. En beslutning om at afbryde den unges deltagelse i STU skal meddeles skriftligt, og da der er tale om en forvaltningsafgørelse, skal den begrundes og forsynes med klagevejledning.

8.3 BENCHMARKING

Dette afsnit er et bilag, som præsenterer data og metoder til beregning af benchmarkingindikatorerne, som blev præsenteret i kapitel 5 og 6. Desuden præsenteres metoder og resultater af beregning af benchmarkingindikatorer, som er korrigeret for kommunens rammevilkår. For de indholdsmæssige definitioner af positivt/negativt frafald og udslusning henvises til kapitel 5 afsnit 5.1. og 5.2.

8.3.1 Beregning af indikatorer for positiv udslusning og negativt frafald

Benchmarkingen tager udgangspunkt i den definition af positiv udslusning og negativt frafald, som blev fremlagt i afsnit 5.1. og 5.2. Vi definerede en positiv udslusning ved, at eleven er indskrevet på en uddannelse, i beskæftigelse eller på en aktiv offentlig forsørgelse 6 måneder efter eleven fuldførte STU. Et negativt frafald sker, når eleven ikke i uddannelse eller beskæftigelse 6 måneder efter eleven frafaldt STU.

---

²⁶ [Vejledning om ungdomsuddannelse for unge med særlige behov \(STU-vejledningen\)](#)

Til beregning af indikatorerne for positiv udslusning og negativt frafald anvendes oplysninger fra fire registre. For at måle hvorvidt en STU-elev er **indskrevet på en uddannelse** 6 måneder efter sin STU anvendes KOTRE, der indeholder oplysninger og datoer om indskrivning og afslutning af ordinære uddannelser, der er offentligt reguleret. For også at indfange indskrivning på andre uddannelser anvendtes voksen- og videreuddannelsesregistret (VEUV) samt produktionsskoleregistret (UDPR). For hver STU-elev er beregnet, om eleven var registreret på en ordinær uddannelse, en voksen- og videregående uddannelse eller en produktionsskole 6 måneder efter STU'ens afslutning.

For at få viden om eventuel **beskæftigelse** og brug af offentlige ydelser anvendes DREAM. I DREAM er det muligt at se præcist, hvilken form for offentlig ydelse en STU-elev er på 6 måneder efter sin STU. Ydelseskoderne i DREAM blev inddelt i aktive og passive ydelser. Vi udnytter, at ydelseskoderne ikke blot indeholder information om ydelsen men også aktiviteten på den givne ydelse. Nedenfor er tre ydelseskoder oplistet. Selvom de to første ydelser er forskellige (kontanthjælp og uddannelseshjælp) kan vi se, at en person på ydelsen i begge tilfælde vil være i virksomhedspraktik. Den sidste ydelseskode angiver, at en person er på integrationsydelse, og at aktiviteten er passiv.

- 137=Kontanthjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Privat
- 147=Uddannelseshjælp, Jobparat, Virksomhedspraktik, Privat
- 700=Integrationsydelse, Passiv

Aktivitetsangivelserne samles til en indikator, som angiver, hvilken overordnet type aktivitet personen er på. I eksemplet ovenfor ville en person på hhv. ydelse 137 og 147 begge blive kodet som "Virksomhedspraktik, privat". Til sidst kategoriseres for hver ydelsestype, hvorvidt forsørgelsesformen anses for beskæftigelse, uddannelse, eller en aktiv/passiv forsørgelsestype. Hvorvidt en forsørgelsestype anses for aktiv/passiv har alene betydning for, hvordan den positive udslusning kodes, fordi definitionen af et negativt frafald kun vedrører tilstedeværelsen af enten beskæftigelse eller uddannelse.

Tabel 9 nedenfor opsummerer betydningen af tilstedeværelsen af hver ydelsestype samt uddannelsesindikatorerne for positiv udslusning og negativt frafald. Øverste række viser, hvilket udfald kolonnen vedrører. De to kolonner yderst til venstre viser, hvilken registeroplysning, der er tale om, og hvilken kilde. Et "+" i tabellen viser, at personen kodes som det udfald, hvis han/hun er indskrevet.

Positiv udslusning

En elev kodes som positivt udsluset, hvis vedkommende er registreret som indskrevet på en uddannelse i KOTRE, VEUV eller UDPR 6 måneder efter udslusningsdatoen. Hvis vedkommende var på SU, i særlig uddannelsesydelse eller beskæftiget ifølge DREAM, blev personen også kodet som et positivt frafald. Slutteligt blev vedkommende kodet som positiv, hvis personen var i ordinær uddannelse, løntilskud, virksomhedspraktik eller nytteindsats.

Positiv udslusning har forrang for negative udfald. Med andre ord kodes en udslusning som positiv, hvis blot ét af kriterierne for et positivt udfald opfyldes. Unge, der er registreret som passiv, i vejledning og opkvalificering eller på barsel og sygedagpenge i DREAM kodes således som negativ udslusning, med mindre de var i gang med en uddannelse iflg. ét af uddannelsesregistre.

Negativt frafald

Ligesom ved den positive udslusning har det positive udfald forrang for det negative i vores definition. Selvom indikatoren måler negativt frafald, giver det derfor mening at tage udgangspunkt i det positive frafald.

En person kodes som positiv frafaldet, hvis vedkommende er registreret som indskrevet på en uddannelse i KOTRE, VEUV eller UDPR 6 måneder efter sin frafaldsdato. Hvis han er på SU, i særlig uddannelsesyndelse eller beskæftiget ifølge DREAM er personen også kodet som et positivt frafald. Definitionen af et positivt frafald er smallere end for udslusning. Af de resterende aktivitetstyper kodes en person kun som positiv, hvis vedkommende er i en af de mest beskæftigelsesnære aktiviteter, nemlig fleksjob, voksenlæring eller rotationsvikar. Personer, der var registreret på andre forsørgelsesaktiviteter (fx løntilskud) uden samtidig at være i uddannelse iflg. VEUV, KOTRE eller UDPR blev derfor kodet som negative frafald.

Førtidspension

Personer på førtidspension blev holdt udenfor opgørelsen. Var en person således på førtidspension bliver han ikke talt med som hverken positivt udsluset, negativt udsluset, positivt frafaldet eller negativt frafaldet, men som førtidspensionist.

Afgræsning af populationen og personer uden information

Kun elever, der afsluttede STU mellem 2012 og 2017 indgår i analysen. For en uddybning af årsagen her til henvises til afsnit 5.2. og 5.3 i rapporten. Det ældste register (KOTRE) er sidst opdateret d. 30. september 2017. Det er derfor ikke muligt at se STU-elevernes uddannelsesstatus senere end denne dato. Alle elever for hvem 6 måneder efter den afsluttede STU er senere end d. 30. september er derfor ikke medtaget i undersøgelsen. Der er desuden en række personer, der ikke er registreret i DREAM, og det således ikke er muligt at se hvorvidt de er i beskæftigelse mv. Disse indgår heller ikke i analysen. Slutte- ligt indgår personer, der er registreret som døde og bosat i udlandet, i DREAM ikke.

Table 9. Register og kodning af indikatorer for positiv udslusning og negativt frafald

Type	Kilde	Beskrivelse	Positiv udslusning Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse	Negativ udslusning Fuldførelse uden overgang til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse	Positivt frafald Frafald til beskæftigelse eller uddannelse	Negativt frafald Frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse	Førtidspension
Uddannelse	KOTRE	Indskrevet på en uddannelse	+		+		
	VEUV	Indskrevet på en voksen- og videreuddannelse	+		+		
	UDPR	Indskrevet på en produktionsskole	+		+		
	DREAM	På SU	+		+		
	DREAM	I særlig uddannelsesydelse	+		+		
Beskæftigelse	DREAM	I beskæftigelse	+		+		
	DREAM	I fleksjob, voksenlæring eller rotationsvikar	+		+		
	DREAM	Barselsdagpenge og sygedagpenge		+		+	
Aktivitet	DREAM	Passiv		+		+	
	DREAM	Vejledning og opkvalificering		+		+	
	DREAM	Ordinær uddannelse*	+			+	
	DREAM	Løntilskud, privat	+			+	
	DREAM	Løntilskud, off.	+			+	
	DREAM	Virksomhedspraktik, privat	+			+	
	DREAM	Virksomhedspraktik, off.	+			+	
	DREAM	I nytteindsats	+			+	
	DREAM	Supplerende dagpenge	+		+		
Førtidspension	DREAM	Førtidspension	N/A	N/A	N/A	N/A	+

Note: Alle indikatorer er målt 6 måneder efter udslusning/frafald. Positive udfald har forrang for negative. Med andre ord kodes en elev som et positivt frafald/udslusning, hvis blot ét af kriterierne for et positivt udfald er opfyldt.

8.3.2 Beregning af indikatorer med korrektion for rammevilkår

8.3.2.1 Metode

Som beskrevet i kapitel 4 er elevgruppen for STU meget heterogen. Selvom eleverne har en række fællestræk, er der variation i såvel, hvilke udfordringer de oplever, hvilken type funktionsnedsættelse de har, samt hvilken baggrund de kommer fra. Elevgrundlaget har alt andet lige betydning for, hvor god en kommune kan være til at sikre eleverne et positivt frafald eller udslusning.

Benchmarkingindikator 1 og 2, som er præsenteret i kapitel 5 tager ikke højde for, at elevgrundlaget er forskelligt i kommunerne, og at kommunerne dermed har forskellige forudsætninger for at skabe

positive efterspil for eleverne. Vi har derfor også beregnet yderligere benchmarkingindikatorer, som korrigerer for kommunernes rammevilkår for hhv. udslusning og frafald. Mere specifikt har vi anvendt to forskellige metoder til at beregne rammevilkår for hhv. indikator 1 og 2. Vi har derfor i alt regnet fire supplerende indikatorer. De supplerende benchmarkingindikatorer er beregnet i tre trin:

I **første trin** beregnes en logistisk regressionsmodel for sammenhængen mellem at opleve et negativt frafald/en positiv udslusning og elevernes baggrundskarakteristika. Modellen tager højde for elevens køn, alder og etnicitet samt forældrenes uddannelsesniveau og beskæftigelsesgrad.

Det kommunale arbejdsmarked og dermed kommunens mulighed for at udsluse til beskæftigelse og aktiv forsøgelse kan variere. Der korrigeres for kommunernes rammevilkår for beskæftigelsesindsatsen ved at inkludere mål for, hvilken beskæftigelsesklynge kommunen tilhører.

Det måske vigtigste forhold for udslusning og frafald, nemlig elevernes grad af funktionsnedsættelse, findes der ikke umiddelbart oplysninger på i de danske registre. Som en tilnærmelse til dette anvendes i stedet et funktionsnedsættelses-indeks, som beregnes for hver kommune pba. UU-centrenes angivelse af funktionsnedsættelsesgraden blandt elever visiteret i 2017/2018. Der kan i relation hertil nævnes to forbehold ved rammevilkårsberegningerne. For det første er eleverne for hvem indekset er beregnet ikke de samme elever, som indgår i registerundersøgelsen. For det andet anvendes indekset kun for kommuner, hvor UU-centre har besvaret spørgeskemaet. For de resterende kommuner anvendes alene baggrundsinformationer. De rammevilkårsbereggede benchmark-indikatorer skal derfor tolkes som et bedste bud givet det tilgængelige data. Supplerende beregnes rammevilkårene også uden inddragelse af indekset.

I **andet trin** udregnes der på baggrund af regressionsmodellen en forudsagt sandsynlighed (0-100 pct.) for, at eleven vil oplevet et negativt frafald. Dernæst aggregeres de beregnede sandsynligheder på kommuneniveau, hvorved vi opnår den forventede andel elever i hver kommune, som vil oplevet et negativt frafald. Slutteligt trækkes den forventede andel i kommunen fra den faktiske andel. Resultatet er en procent mellem -100 pct. og +100 pct. Resultatet viser, hvor mange procentpoint flere det negative frafald/positive udslusning er sammenlignet med, hvad man ville forvente givet rammevilkårene.

Benchmarkingindikator 1A og 1B angiver, hvor meget større andelen, der falder fra uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse, er sammenlignet med, hvad man ville forvente, når der korrigeres for rammevilkår hhv. med og uden inddragelse af funktionsnedsættelsesindekset. Benchmarkingindikator 2A og 2B måler, hvor meget større andelen, der falder fra til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsøgelse, er sammenlignet med, hvad man ville forvente, når der korrigeres for rammevilkår hhv. med og uden inddragelse af funktionsnedsættelsesindekset. Nedenstående boks 2 opsummerer, hvordan indikatorerne skal tolkes.

Boks 2. Benchmarkingindikator 3 og 4.

Benchmark-indikator 1A og 1B (Negativt frafald m. kontrol for rammevilkår)	Benchmark-indikator 2A og 2B (Positiv udslusning m. kontrol for rammevilkår)
Hvor meget større den negative udslusning (indikator 1) er end forventet givet rammevilkårene. En værdi på -3 pct. angiver, at 3 procentpoint færre end forventet falder fra uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse	Hvor meget større den positive udslusning (indikator 2) er end forventet givet rammevilkår. En værdi på 3 pct. angiver, at 3 procentpoint flere end forventet fuldfører til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse

Note: Begge indikatorer er eksklusive personer, som er på førtidspension 6 måneder efter STU'ens afslutning.

8.3.2.2 Data

I nedenstående tabel 10 er kodningen samt informationer om hvilke registre variablene i modellerne stammer fra opsummeret. For de enkelte variable har vi uddybet deres kodning i noten under tabellen.

Tabel 10. Variable i modeller til korrektion for rammevilkår og deres kodning

Variable	Kilde	Type	Kodning
Positiv udslusning	KOTRE DREAM VEUV UDPR	Kategorisk (2 værdier)	1 = positiv udslusning 0 = negativt frafald, positiv udslusning, negativ udslusning
Negativt frafald	KOTRE DREAM VEUV UDPR	Kategorisk (2 værdier)	1 = negativt frafald udslusning, 0 = positivt frafald, positiv udslusning, negativ udslusning
Køn	BEF	Kategorisk (2 værdier)	0 = Kvinde 1 = Mand
Etnicitet	BEF	Kategorisk (4 værdier)	1 = Dansk 2 = Indvandrer 3 = Efterkommer 4 = Ikke oplyst
Alder ved start på STU ¹	BEF	Interval	Antal år6
Moderens uddannelse ²	HFUDD	Kategorisk (3 værdier)	1 = Lang uddannelse 2 = Grundskole eller kort uddannelse 3 = Ikke oplyst
Faderens uddannelse ³	HFUDD	Kategorisk (3 værdier)	1 = Lang uddannelse 2 = Grundskole eller kort uddannelse 3 = Ikke oplyst
Mors beskæftigelse i 2016 ⁴	RAS	Kategorisk (3 værdier)	1 = I beskæftigelse 2 = Arbejdsløs 3 = Udenfor arbejdsstyrken
Fars beskæftigelse i 2016 ⁵	RAS	Kategorisk (3 værdier)	1 = I beskæftigelse 2 = Arbejdsløs 3 = Udenfor arbejdsstyrken 4 = Ikke oplyst

Funktionsnedsættelsesindeks ⁶	Survey blandt UU-centre	Interval	1-4
Beskæftigelsesklynge	Jobindsats.dk	Kategorisk (7 værdier)	1-7
Andel af en ungdomsårgang, der forventes at tage en STU	Uddannelsesstatistik.dk	Interval	0 – 100 %

Note: 1) Individer uden information blev kodet til gennemsnitsalderen. 2) Målt i 2018. 3) Målt i 2018. 4) Målt i 2016. Individer uden information er blevet indplaceret i Udenfor arbejdsstyrken. 5) Målt i 2016. Individer uden information er blevet indplaceret i Udenfor arbejdsstyrken. 6) Anvendes kun til beregning af indikator 1A og 2A.

Indeks for funktionsnedsættelse

Indekset for funktionsnedsættelse kræver særlig uddybning, da det er en variabel, som er særlig for netop denne undersøgelse. Formålet med funktionsnedsættelsesindekset er at kontrollere for, hvor mange funktionsnedsatte, der var i kommunen, og således at tage højde for at nogle STU-elever er sværere at sikre en god udslusning og et godt frafald.

I spørgeskemaundersøgelsen til UU-centre blev hvert UU-center bedt udfylde en tabel for de relevante kommuner, der angiver antallet af elever med en høj, middel og lav kognitiv og social funktionsnedsættelse. I alt svarede UU-centrene på spørgsmålene for 70 kommuner. Nedenstående tabel 11 viser fordelingen af elever på landsplan på baggrund af UU-centrenes svar for de 70 kommuner.

Tabel 11. Andel elever med social og kognitiv funktionsnedsættelse – Hele landet

	Høj kognitiv funktionsnedsættelse	Middel kognitiv funktionsnedsættelse	Lav kognitiv funktionsnedsættelse
Høj social funktionsnedsættelse	26.6%	16.2%	12.3%
Middel social funktionsnedsættelse	9.5%	15.9%	5.1%
Lav social funktionsnedsættelse	5.3%	4.6%	4.5%

Kilde: Spørgeskemaundersøgelse blandt UU-centre. **Note:** N(kommuner)=70.

Funktionsnedsættelsesindekset blev beregnet ved at tildele en score på 1-4 til hver af kommunens personer alt efter graden af både deres kognitive og sociale funktionsnedsættelse. Tabel 12 viser, hvordan værdierne blev tildelt. En Person med både en høj social og en høj kognitiv funktionsnedsættelse fik værdien 4.

Tabel 12. Kodning af værdier for funktionsnedsættelse

	Høj kognitiv funktionsnedsættelse	Middel kognitiv funktionsnedsættelse	Lav kognitiv funktionsnedsættelse
Høj social funktionsnedsættelse	4.00	3.00	2.00
Middel social funktionsnedsættelse	3.00	2.00	1.00
Lav social funktionsnedsættelse	2.00	1.00	1.00

Dernæst regnes for hver kommune den gennemsnitlige score. For at illustrere beregningsmetoden har vi i tabel 13 beregnet den gennemsnitlige score med udgangspunkt i tallene for hele landet.

Tabel 13. Eksempel på beregning af værdi på funktionsnedsættelsesindekset for hele landet

	Høj kognitiv funktionsnedsættelse	Middel kognitiv funktionsnedsættelse	Lav kognitiv funktionsnedsættelse
Høj social funktionsnedsættelse	$26.6 \% * 4 = 1.06$	$16.2 \% * 3 = 0.49$	$12.3 \% * 2 = 0.25$
Middel social funktionsnedsættelse	$9.5 \% * 3 = 0.28$	$15.9 \% * 2 = 0.32$	$5.1 \% * 1 = 0.05$
Lav social funktionsnedsættelse	$5.3 \% * 2 = 0.11$	$4.6 \% * 1 = 0.05$	$4.5 \% * 1 = 0.04$
Funktionsnedsættelsesgrad på landsplan	$1.06 + 0.49 + 0.25 + 0.28 + 0.32 + 0.05 + 0.11 + 0.05 + 0.04 = 2.65$		

8.3.2.3 Logistisk regressionsmodel og resultater

I dette afsnit præsenteres de logistiske regressionsmodeller, som ligger til grund for beregningen af rammevilkår. I indikator 1A og 2A er de forventede værdier, som anvendes til beregning af rammevilkårskorrigerede indikatorer beregnet med udgangspunkt i modellen uden indeks, hvis UU-centret ikke har indberettet oplysninger for kommuner. Ellers er den fulde model inkl. funktionsnedsættelsesindikatoren anvendt. I indikator 1B og 2B anvendes alene modellen uden indeks til at beregne rammevilkårskorrigerede benchmark.

Nedenstående tabel 14 viser resultaterne af de logistiske regressionsmodeller for positiv udslusning og negativt frafald med og uden funktionsnedsættelsesindekset.

Tabel 14. Resultater fra logistiske regressionsmodeller til korrektion for rammevilkår

Uafhængige variable		Afhængig variabel			
		2A Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse (m. indeks)	2B Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse (u. indeks)	1A Frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse (m. indeks)	1B Frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse (u. indeks)
Køn	Mand	0.264***	0.289***	-0.245**	-0.264***
		-0.076	-0.064	-0.096	-0.08
Alder ved start på STU		-0.044**	-0.033**	0.114***	0.114***
		-0.019	-0.016	-0.022	-0.019
Etnicitet (1)	Indvandrere	-0.401**	-0.379**	-0.392	-0.317
	Efterkommer	-0.205	-0.182	-0.264	-0.231
Moderens uddannelse (2)		-0.522***	-0.456***	-0.392	-0.399*
	Kort uddannelse	-0.2	-0.174	-0.254	-0.221
	Ikke oplyst	-0.076	-0.140**	-0.052	0.05
Faderens uddannelse (3)		-0.084	-0.07	-0.107	-0.088
	Kort uddannelse	-0.012	0.033	-0.161	-0.119
	Ikke oplyst	-0.149	-0.124	-0.202	-0.166
Mors beskæftigelse (4)		-0.136	-0.179**	0.042	0.082
	Arbejdsløs	-0.084	-0.071	-0.11	-0.091
	Udenfor arbejdsstyrken	-0.183*	-0.196**	0.123	0.048
Fars beskæftigelse (5)		-0.108	-0.091	-0.136	-0.116
	Arbejdsløs	-0.264	-0.218	0.428*	0.258
	Udenfor arbejdsstyrken	-0.213	-0.178	-0.253	-0.22
Beskæftigelses-klynge (6)		-0.290***	-0.224***	0.351***	0.323***
	Klynge 2	-0.082	-0.068	-0.105	-0.086
	Klynge 3	0.181	0.183	0.349	0.305
Beskæftigelses-klynge (6)		-0.236	-0.203	-0.294	-0.25
	Klynge 4	-0.217**	-0.178**	0.209*	0.170*
	Klynge 5	-0.087	-0.073	-0.108	-0.09
	Klynge 6	-0.411**	-0.144	0.365	0.247
	Klynge 7	-0.177	-0.15	-0.227	-0.197
		-0.258	-0.132	0.123	0.142
		-0.167	-0.146	-0.219	-0.193
	0.028	-0.009	-0.182	0.078	
	-0.178	-0.149	-0.241	-0.197	
	-0.644***	-0.536***	-0.132	-0.088	
	-0.188	-0.166	-0.249	-0.222	
	-0.592***	-0.471***	0.651***	0.648***	
	-0.186	-0.169	-0.23	-0.21	
	0.018	0.167	-1.000**	-1.043**	
	-0.241	-0.22	-0.434	-0.417	
Andel af en ungdomsårgang, der forventes at tage en STU		-0.144	-0.087	0.226**	0.180*
		-0.096	-0.081	-0.114	-0.098
Funktionsnedsættelsesindeks (7)		-0.095		-0.126	
		-0.066		-0.086	
Konstant		1.241***	0.551	-4.011***	-4.268***
		-0.472	-0.374	-0.577	-0.455
Observations		3,497	4,831	3,497	4,831
Log Likelihood		-2,238.03	-3,121.69	-1,502.37	-2,138.16
Akaike Inf. Crit.		4,518.06	6,283.38	3,046.75	4,316.33

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** * $p < 0.1$; ** $p < 0.05$; *** $p < 0.01$ (1) Referencekategorien er "Dansk", (2)(3) Opgjort i 2018. Referencekategorien er lang uddannelse, (4)(5) Opgjort i 2016. Referencekategorien er "i beskæftigelse", (6) referencekategorien er Klynge 1(7) Skaleret fra 1-4, hvor 4 angiver at alle visiterede i 2017/2018 i kommunen havde en høj grad af funktionsnedsættelse. Anvendelse af kommune-robuste standardfejl har minimal betydning for de overordnede resultater derfor vises normale standardfejl i tabellen.

8.3.3 Negativt Frafald med korrektion for rammevilkår

I dette afsnit præsenteres benchmarkingindikator 1A og 1B, som viser hvor meget større andelen, der falder fra uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse er i en given kommune er, når der korrigeres for kommunens rammevilkår.

Beregningerne af rammevilkår for det negative frafald viser for det første, at mænd har lavere sandsynlighed for at falde negativt fra. Modellen peger også på, at ældre elever har større tilbøjelighed til at falde negativt fra. Slutteligt viser analysen, at elever med forældre, som står udenfor arbejdsmarkedet, har større sandsynlighed for at falde negativt fra.

Slutteligt er der en anden sammenhæng mellem beskæftigelsesklynge og frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse end man ville forvente. Elever fra kommuner i klynge 6 har større sandsynlighed for at falde fra end kommunerne med de mindst gode rammevilkår. STU-elever fra kommunerne i klynge 7 har mindre.

Figur 65 viser fordelingen i kommunerne, når der korrigeres for rammevilkårene inkl. funktionsnedsættelse (1A), mens figur 66 viser kommunerne, når der korrigeres for rammevilkår ekskl. funktionsnedsættelse (1B). Kommunerne er rangeret fra højst til lavest. En kommune med en høj positiv indikatorværdi har et negativt frafald, som er større, end man skulle forventet pba. kommunens rammevilkår. En kommune med en negativ indikatorværdi har et lavere negativt frafald, end man ville forvente.

Der er meget lille forskel på resultaterne fra benchmarkingen med og uden rammevilkår. Det gælder uanset om vi tager højde for funktionsnedsættelse eller ej. Pearson's R-korrelationen mellem indikator 1 og 1A er 0,84, mens korrelationen mellem indikator 1 og 1B er 0,86. Det betyder, at indikatorerne er meget ensartede. Resultaterne peger derfor på, at det har mindre betydning, om vi benytter en benchmarkingindikator, som korrigerer for rammevilkår eller ej.

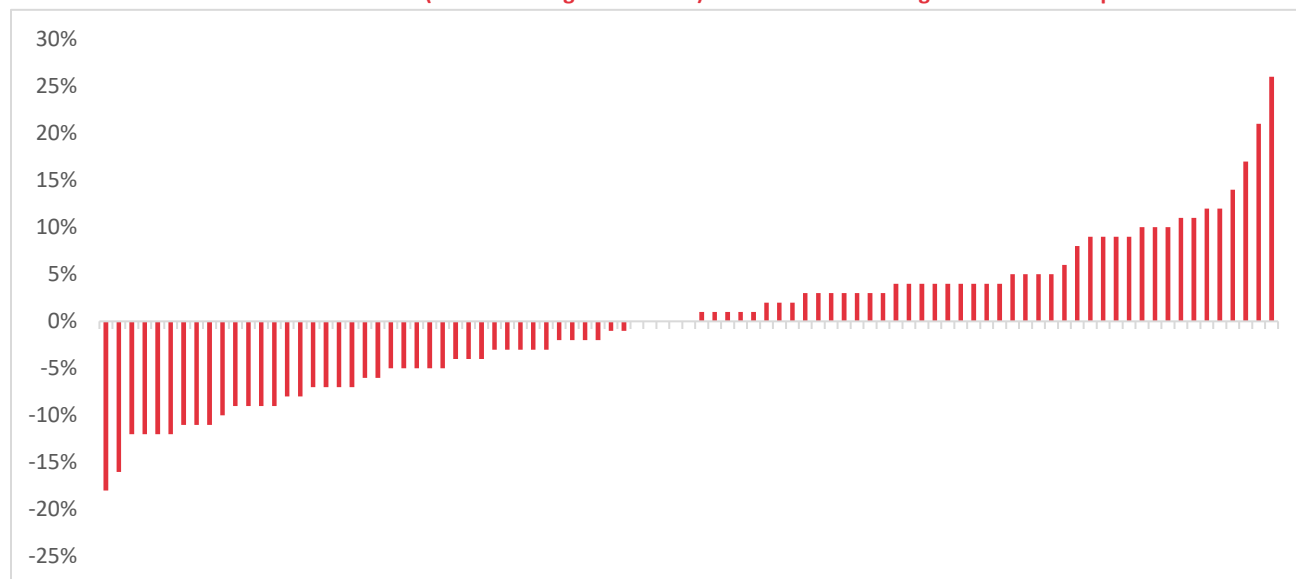
For det første kan det skyldes, at der ikke er store systematiske forskelle på sammensætningen af STU-eleverne på tværs af kommuner. Man kan argumentere for, at det er tilfældet, hvis de STU-elever, den enkelte kommune har, ikke er forskellige fra kommune til kommune. Alternativt kan det skyldes, at vores model ikke tager højde for funktionsnedsættelsesgraden på et tilstrækkeligt detaljerigt niveau til at estimere de forskelle i funktionsnedsættelse på tværs af kommunerne, som har betydning for negativt frafald.

Figur 64. Frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse 6 måneder efter STU, 2012-2016 med korrektion for rammevilkår m. funktionsnedsættelsesindeks (Benchmarkingindikator 1A.) Se kommunenavne og tal i tabellen i kapitel 8.3.5.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende. *Kommunens benchmark er beregnet uden at tage højde for elevernes social/kognitive funktionsnedsættelse.

Figur 65. Frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse 6 måneder efter STU, 2012-2016 med korrektion for rammevilkår u. funktionsnedsættelsesindeks (Benchmarkingindikator 1B) Se kommunenavne og tal i tabellen i kapitel 8.3.5.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2017 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

8.3.4 Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse med korrektion for rammevilkår

Benchmarkingindikatoren for positiv udslusning præsenteret i afsnit 5.2 er ikke korrigeret for kommunernes rammevilkår. I dette afsnit præsenteres derfor resultaterne for de to rammevilkårskorrigerede benchmarkings af fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse (2A og 2B).

Beregningerne af rammevilkår viser, at mænd har større sandsynlighed for at få en positiv udslusning end kvinder. Vores model viser også, at efterkommere sjældnere får en positiv udslusning sammenlignet med etniske danskere. Børn af fædre og mødre, som er udenfor arbejdsstyrken, har lavere sandsynlighed end børn af beskæftigede for at få en positiv udslusning efter STU.

Ligesom for det negative frafald har alderen også betydning. Jo ældre en elev er, des mindre er sandsynligheden også for, at hun får en positiv udslusning.

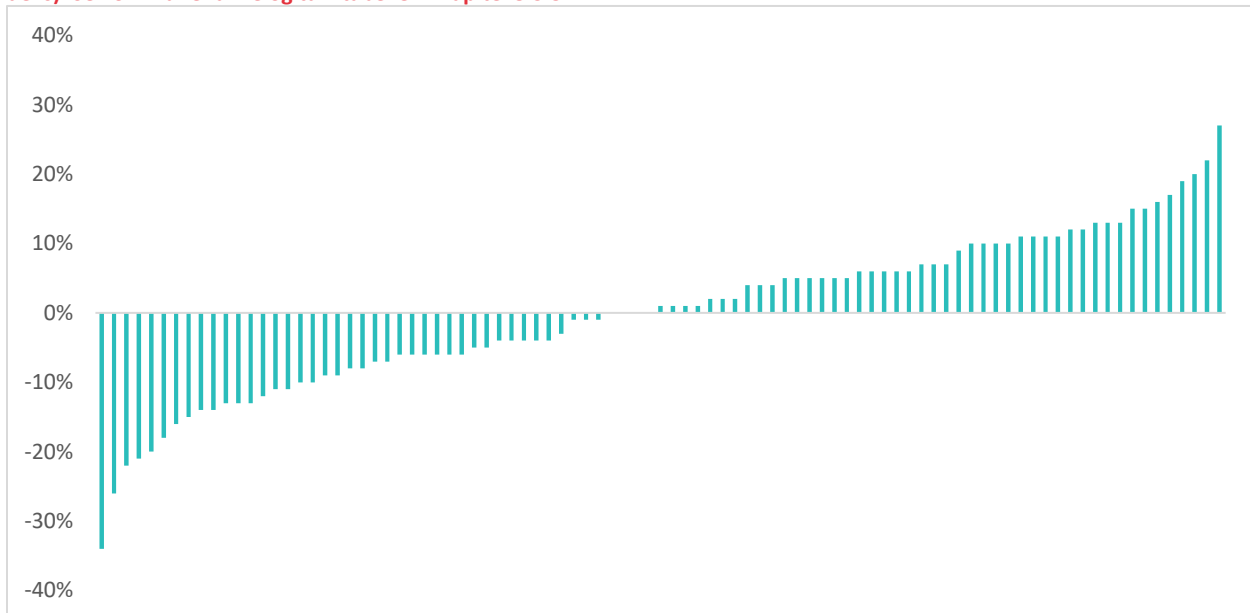
Elever i kommuner indenfor klynge 5 og 6 har lavere sandsynlighed for at blive udsluset positivt sammenlignet med elever i klynge 1. Det er en smule kontraintuitivt givet, at beskæftigelsesklyngerne udtrykker kommunernes vilkår for at bringe borgere i beskæftigelse.

Slutteligt viser analysen, at elever i kommuner, hvor den gennemsnitlige elev visiteret i 2017/2018 havde en højere grad af funktionsnedsættelse havde en lavere sandsynlighed for at opnå en positiv udslusning efter STU, men sammenhængen er ikke signifikant. Benchmarkingen af positiv udslusning med korrektion for kommunernes rammevilkår inkl. funktionsnedsættelsesindekset er præsenteret i figur 67. Den rammevilkårskorrigerede benchmarkingen ekskl. funktionsnedsættelsesindekset er præsenteret i figur 68.

Figur 67 viser, at de fem kommuner med den højeste andel positivt udslusede har omkring 20 procentpoint flere positivt udslusede, end man ville forvente givet rammevilkårene. De fem kommuner med den laveste positive udslusning har modsat en positiv udslusning, som er omkring 24 procentpoint lavere end forventet.

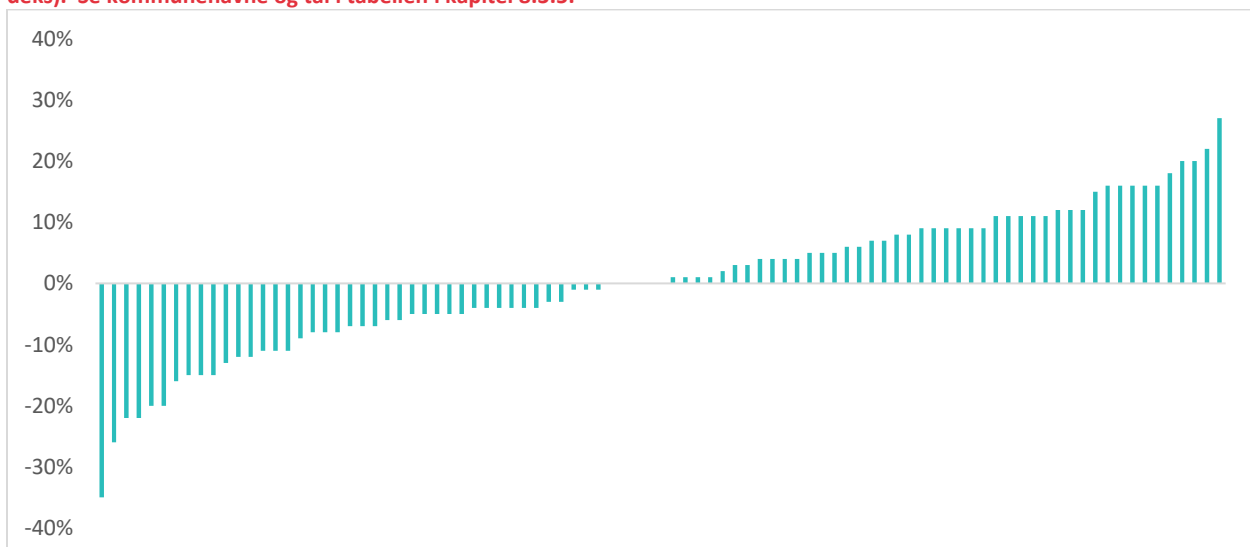
Benchmarkingen viser også, at de kommuner, som havde en høj positiv udslusning uden hensyntagen til rammevilkår, også har det efter korrektion for rammevilkår. Det gælder uanset om vi ser på benchmarkingen med eller uden kontrol for funktionsnedsættelsesindekset. Pearson's R-korrelationen mellem indikator 2 og 2A er 0,86, mens korrelationen mellem indikator 2 og 2B er 0,89. Det betyder, at der kun er små forskelle på de tre indikatorer. Ligesom ved beregningen af rammevilkår for det negative frafald i afsnit 8.4 kan det være tegn på to ting: For det første kan det skyldes, at vores beregninger af rammevilkår ikke kan tage højde for den enkelte STU-elevs grad af funktionsnedsættelse. Alternativt skyldes det, at der ikke er store systematiske forskelle på kommunernes forudsætninger for at bringe STU-eleverne i en positiv udslusning, fordi populationen er forholdsvis ensartet på tværs af kommuner.

Figur 66. Positiv udslusning 6 måneder efter STU, 2012-2017 med korrektion for rammevilkår (m. funktionsnedsættelsesindeks). Se kommunenavne og tal i tabellen i kapitel 8.3.5.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2017 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

Figur 67. Positiv udslusning 6 måneder efter STU, 2012-2017 med korrektion for rammevilkår (u. funktionsnedsættelsesindeks). Se kommunenavne og tal i tabellen i kapitel 8.3.5.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Elever, for hvem 6 mdr. efter slutdatoen er senere end 30/09/2017 indgår ikke. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2017 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

8.3.5 Tabel med rammevilkårskorrigeret fuldførelse og frafald

Tabel 15. Rammevilkårskorrigeret fuldførelse og frafald, 2012-2016.

Kommune	2A Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse (m. indeks)	2B Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse (u. indeks)	1A Frafall uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse (m. indeks)	1B Frafall uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse (u. indeks)
Albertslund	-11%	-6%	7%	3%
Allerød	-13%	-12%	3%	3%
Assens	-3%	-3%	-5%	-5%
Ballerup	-6%	-5%	10%	10%
Billund	1%	2%	1%	1%
Bornholm	-20%	-20%	21%	21%
Brøndby	-4%	-4%	0%	0%
Brønderslev	1%	5%	5%	1%
Egedal	-6%	-5%	-1%	0%
Esbjerg	20%	20%	-8%	-8%
Faaborg-Midtfyn	6%	3%	-9%	-12%
Favrskov	-1%	-5%	-2%	0%
Faxe	1%	1%	-2%	-2%
Fredensborg	13%	16%	9%	10%
Fredericia	2%	3%	3%	4%
Frederiksberg	6%	6%	-3%	-5%
Frederikshavn	-4%	-4%	3%	3%
Frederikssund	-6%	-1%	19%	17%
Furesø	10%	12%	2%	4%
Gentofte	15%	16%	-1%	0%
Gladsaxe	10%	11%	-7%	-7%
Glostrup	13%	12%	-6%	-7%
Greve	5%	6%	-7%	-7%
Gribskov	5%	4%	5%	4%
Guldborgsund	-18%	-20%	28%	26%
Haderslev	4%	1%	-2%	-5%
Halsnæs	9%	8%	4%	2%
Hedensted	-4%	-4%	3%	3%
Helsingør	-14%	-13%	-12%	-12%
Herlev	6%	11%	-10%	-12%
Hillerød	6%	4%	-10%	-11%
Hjørring	-1%	-1%	1%	1%
Høje-Taastrup	11%	11%	5%	5%
Holbæk	-5%	-4%	3%	3%
Holstebro	0%	0%	1%	1%
Horsens	4%	4%	-3%	-3%
Hørsholm	-14%	-11%	-4%	-4%
Hvidovre	-8%	-8%	-3%	-3%
Ikast-Brande	10%	16%	-14%	-16%
Ishøj	-22%	-22%	1%	1%
Jammerbugt	-8%	-8%	6%	6%
Kalundborg	6%	7%	-2%	-6%
Kerteminde	-15%	-15%	9%	9%
København	-9%	-9%	-3%	-4%
Køge	-6%	-1%	-1%	-3%

STU Benchmark-analyse

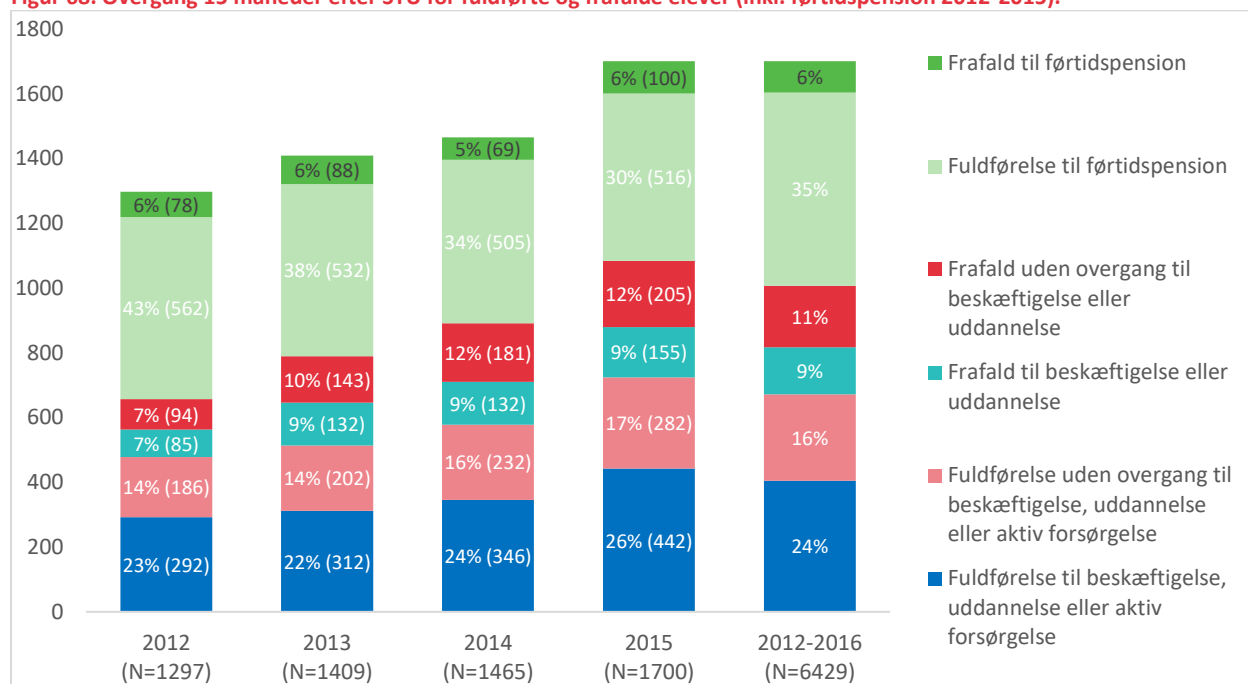
Kommune	2A Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse (m. indeks)	2B Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse (u. indeks)	1A Frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse (m. indeks)	1B Frafald uden overgang til beskæftigelse eller uddannelse (u. indeks)
Kolding	19%	20%	-8%	-8%
Langeland	15%	15%	-10%	-11%
Lejre	-4%	0%	-6%	-10%
Lemvig	0%	0%	12%	12%
Lolland	-13%	-15%	9%	9%
Lyngby-Taarbæk	11%	11%	4%	4%
Mariagerfjord	17%	16%	-2%	-4%
Middelfart	7%	9%	6%	5%
Morsø	-7%	-7%	11%	11%
Næstved	-6%	-5%	-7%	-7%
Norddjurs	7%	9%	5%	2%
Nordfyns	-12%	-12%	10%	10%
Nyborg	1%	1%	10%	9%
Odder	27%	27%	-3%	-5%
Odense	-1%	-5%	4%	4%
Odsherred	0%	-3%	-6%	-3%
Randers	-9%	-7%	14%	14%
Rebild	-26%	-26%	-2%	-2%
Ringkøbing-Skjern	-13%	-8%	7%	4%
Ringsted	0%	0%	-2%	-2%
Rødovre	12%	11%	-9%	-9%
Roskilde	5%	5%	0%	-1%
Rudersdal	10%	8%	-5%	-5%
Silkeborg	11%	9%	2%	4%
Skanderborg	-10%	-11%	-5%	-2%
Skive	2%	4%	4%	4%
Slagelse	-4%	-4%	5%	5%
Solrød	11%	9%	-8%	-11%
Sønderborg	16%	16%	-9%	-9%
Sorø	-16%	-16%	8%	8%
Stevns	2%	0%	-17%	-12%
Struer	22%	22%	-18%	-18%
Svendborg	-6%	-6%	4%	4%
Syddjurs	7%	9%	10%	9%
Thisted	-10%	-15%	11%	11%
Tønder	-21%	-22%	13%	12%
Vallensbæk	-34%	-35%	4%	3%
Varde	13%	18%	-10%	-9%
Vejen	5%	7%	-5%	-3%
Vejle	4%	9%	-6%	-9%
Vesthimmerland	5%	5%	5%	5%
Viborg	5%	1%	-2%	0%
Vordingborg	-11%	-11%	3%	3%
Aabenraa	12%	12%	-6%	-6%
Aalborg	-7%	-7%	-1%	-1%

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

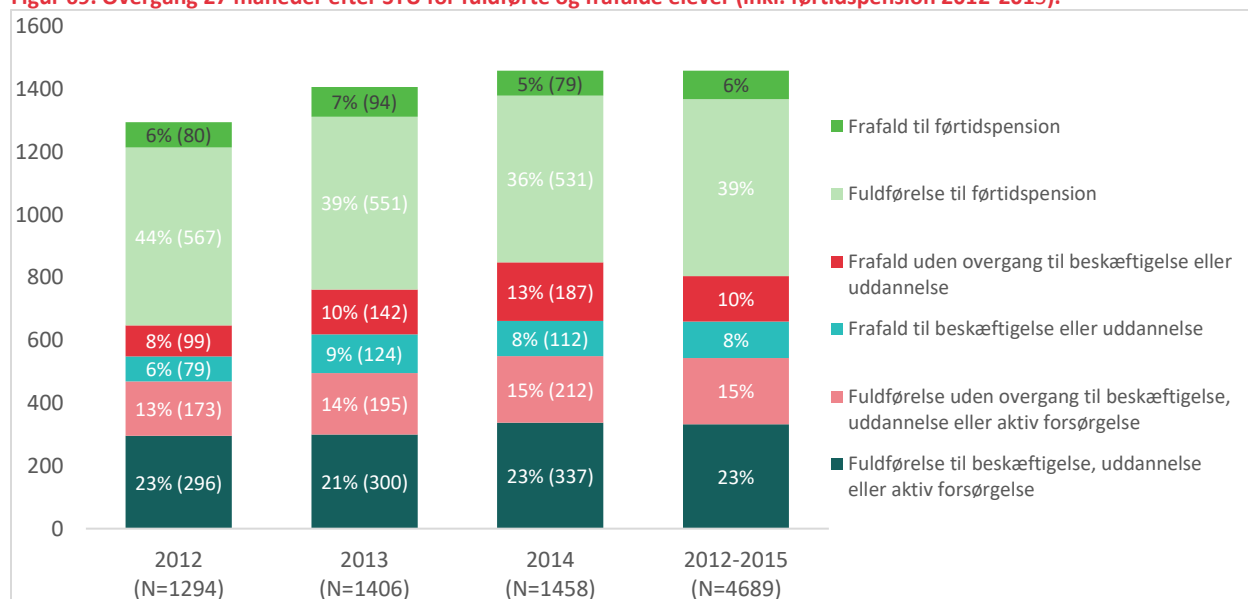

8.3.6 Fuldførelse og frafald til førtidspension 15 og 27 måneder efter STU

Figur 68. Overgang 15 måneder efter STU for fuldførte og frafald elever (inkl. førtidspension 2012-2015).

Figur 69. Overgang 27 måneder efter STU for fuldførte og frafald elever (inkl. førtidspension 2012-2015).

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2015 inkl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. År 2016/2015 er udeladt, af grafen, fordi antallet af elever begrænset, men eleverne indgår i total-søjlen længst til højre.

8.3.7 Robusthedstests

For at sikre, at modellerne er meningsfulde og robuste foretog vi en række robusthedstest med alternative tidsperioder og alternative måder at opgøre positiv udslusning og negativt frafald på.

For det første har vi set på om måletidspunktet har betydning for resultaterne. Nærmere bestemt målte vi frafald og fuldførelse hhv. 6, 15 og 27 måneder efter STU.

For det andet har vi set nærmere på betydningen af måden hvorpå vi måler negativt frafald og positiv udslusning. Vi lavede alternative indikatorer, hvor frafald til førtidspension anses for at være et positivt frafald, og fuldførelse til førtidspension anses for en positiv udslusning.

Vi korrelerede indikatorerne fra kapitel 5 med de alternative indikatorer. Nedenstående tabeller viser korrelationen målt ved Pearson's R mellem indikatorerne målt hhv. 6, 15 og 27 måneder efter STU. En værdi på +1 indikerer at de to variable er perfekt positivt korrelerede, mens en værdi på -1 indikerer at de to variable er perfekt negativt korrelerede.

Tabellerne viser, at benchmarkingindikatoren for såvel positiv udslusning som negativt frafald er meget højt korrelerede uanset om vi bruger 6, 15 og 27 måneder som målestok, uanset om vi korrigerer for rammevilkår eller ej, og uanset om førtidspension regnes som et positivt udfald eller ej. Det betyder, at mange af samme kommuner scorer højt uafhængigt af, hvilke metodiske valg vi vælger træffer. Det understøtter desuden, at resultaterne bygger på en robust metode. Dog bliver korrelationen lavere jo længere væk vi bevæger os i tid.

Tablet 16. Pearson's R korrelationskoefficienter mellem alternative måder at mål for frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse.

	Frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse u. korrektion for rammevilkår (6 måneder efter STU)
(...) u. korrektion for rammevilkår (15 måneder efter STU)	0.80
(...) u. korrektion for rammevilkår (27 måneder efter STU)	0.73
(...) u. korrektion for rammevilkår, førtidspension anses for beskæftigelse/uddannelse (6 måneder efter STU)	0.90
(...) m. korrektion for rammevilkår m. Indeks (6 måneder efter STU)	0.84
(...) m. korrektion for rammevilkår u. Indeks (6 måneder efter STU)	0.86

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik.

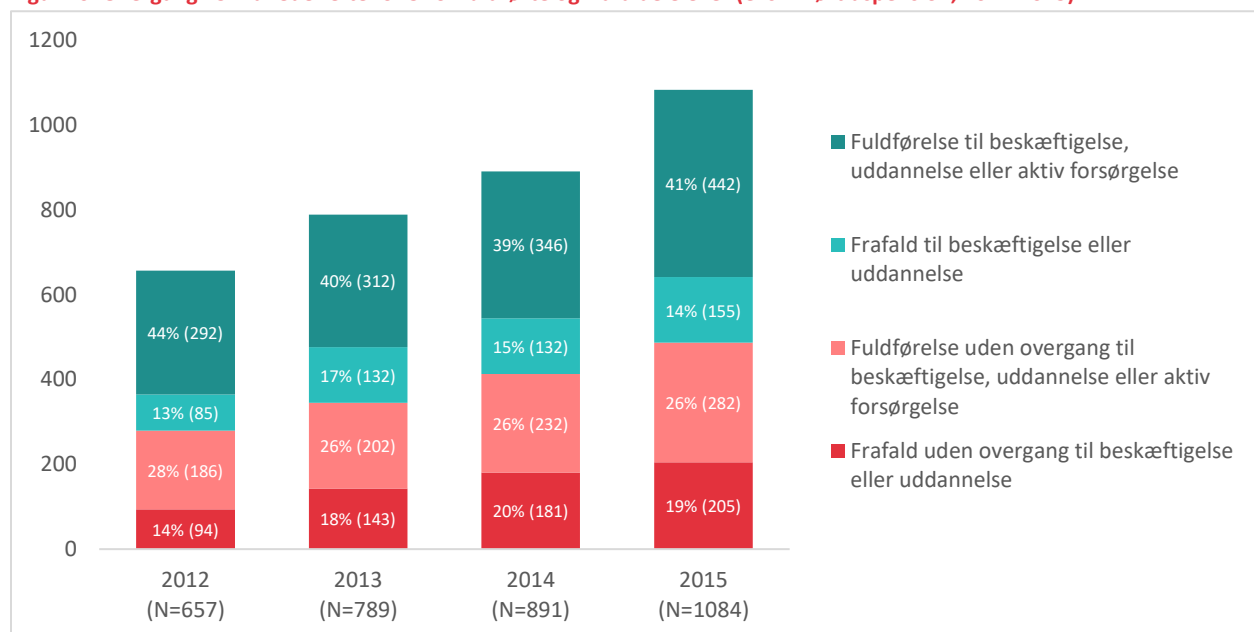
Table 17. Pearson's R correlation coefficients between alternative ways to measure fulfillment of employment, education or active support.

	Fulfillment of employment, education or active support u. correction for framework conditions (6 months after STU)
(...) u. correction for framework conditions (15 months after STU)	0.79
(...) u. correction for framework conditions (27 months after STU)	0.58
(...) u. correction for framework conditions, early retirement pension is considered for active support (6 months after STU)	0.84
(...) m. correction for framework conditions m. Index (6 months after STU)	0.86
(...) m. correction for framework conditions u. Index (6 months after STU)	0.89

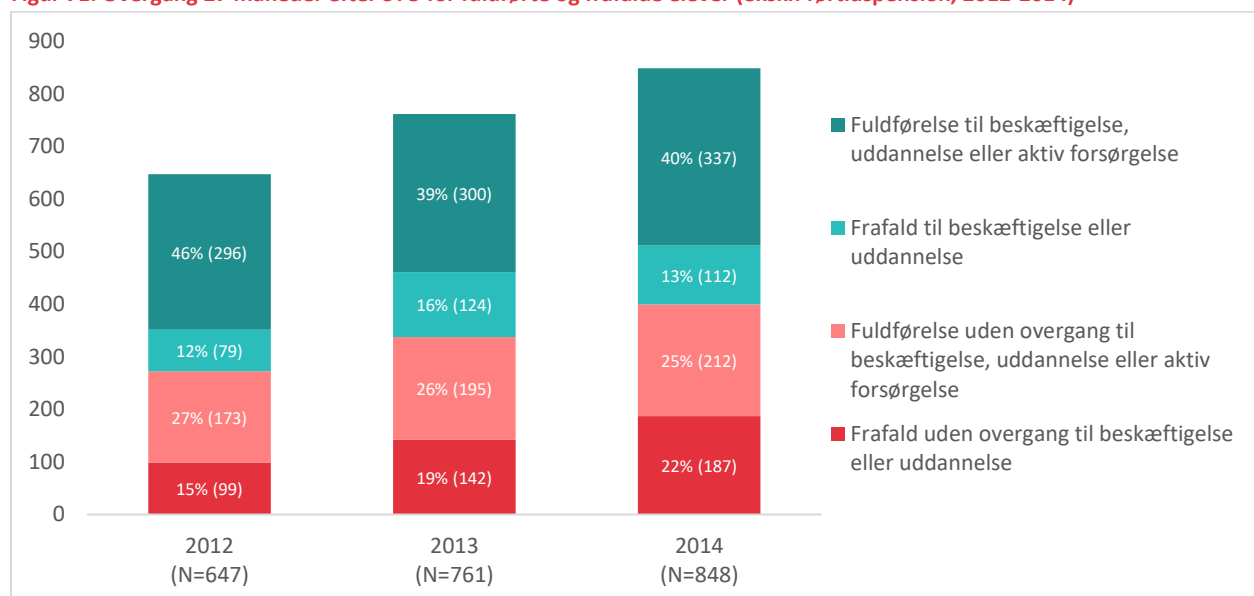
Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik.

8.3.7.1 Overgang 15 og 27 måneder efter STU

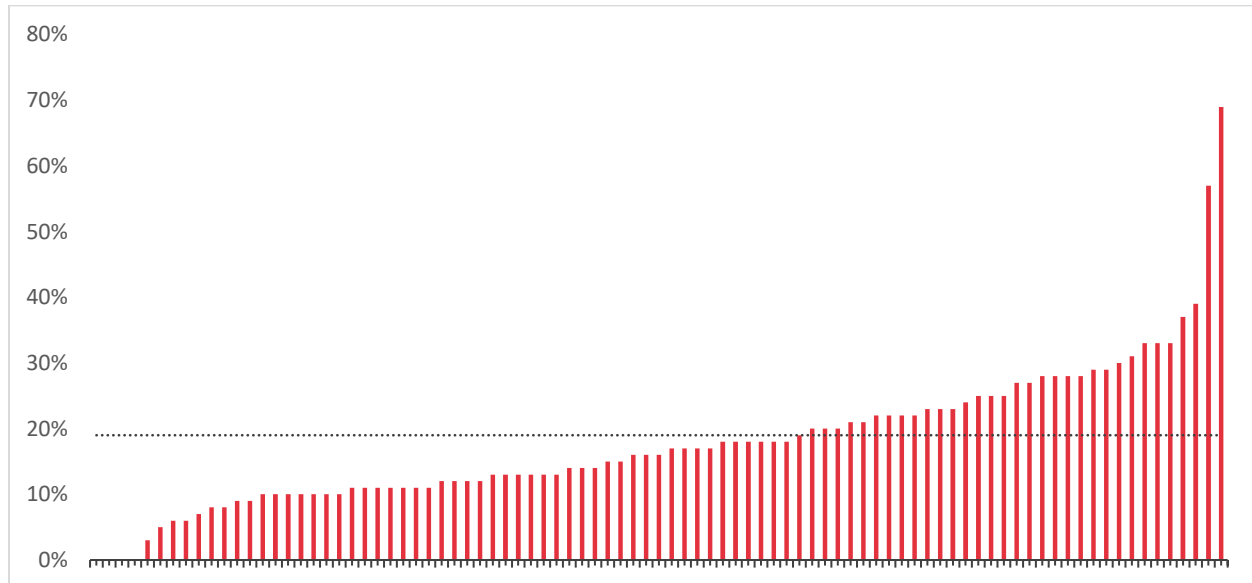
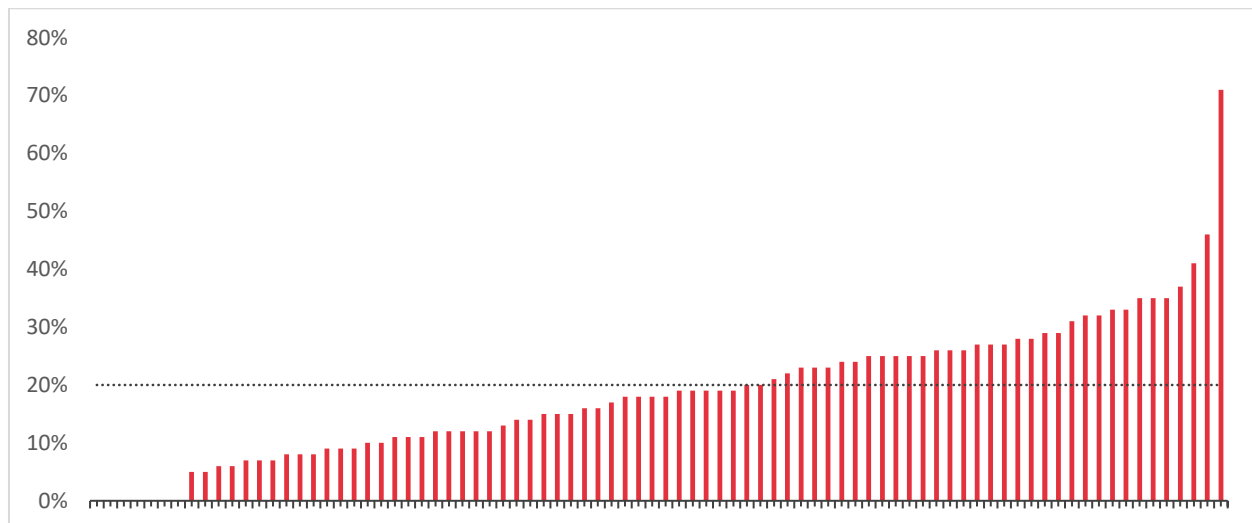
Figur 70. Overgang 15 måneder efter STU for fuldførte og frafaldne elever (ekskl. førtidspension, 2012-2015)

Figur 71. Overgang 27 måneder efter STU for fuldførte og frafaldne elever (ekskl. førtidspension, 2012-2014)

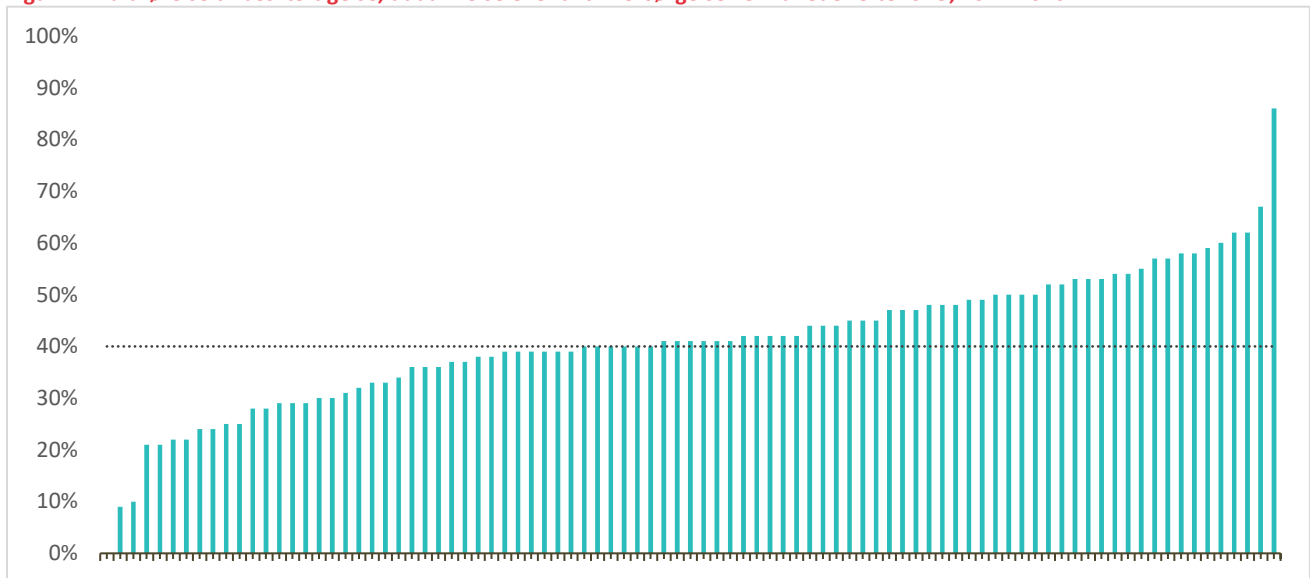

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2015/2014 ekskl. førtidspensionister. Elever, for hvem 15/27 mdr. efter slutdatoen er senere end 30/09/2017 indgår ikke. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke.

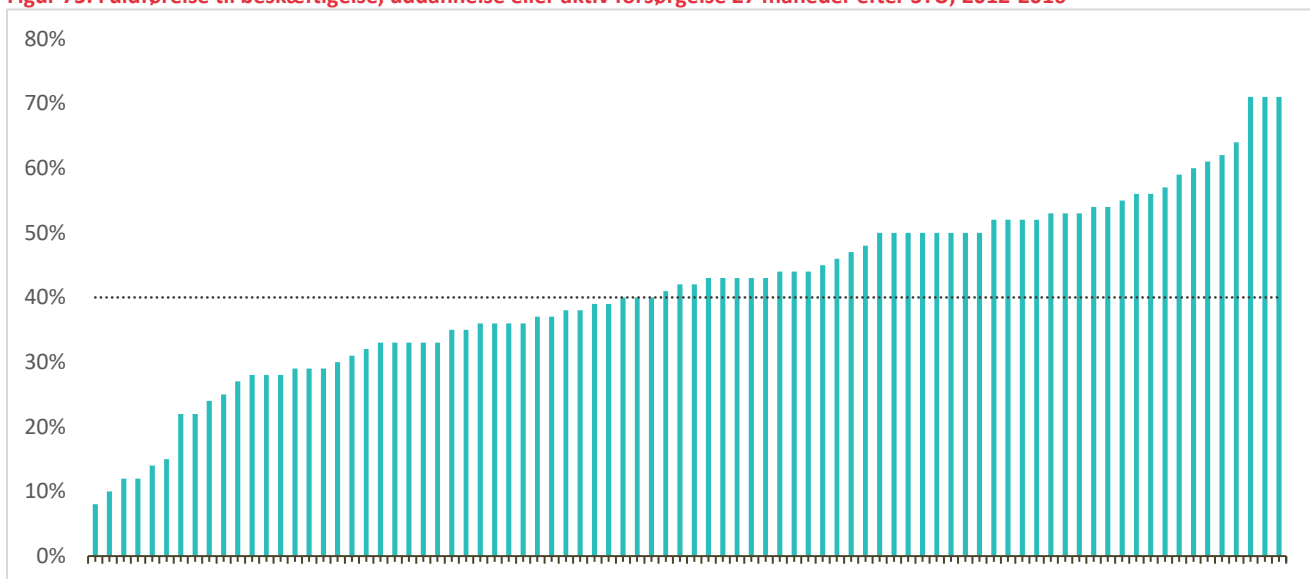
Figur 72. Frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse 15 måneder efter STU, 2012-2016**Figur 73. Frafald uden overgang til uddannelse eller beskæftigelse 27 måneder efter STU, 2012-2016**

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Elever, for hvem 15/27 mdr. efter slutdatoen er senere end 30/09/2017 indgår ikke. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke. Tårnby, Dragør, Ærø, Fanø, Samsø og Læsø indgår ikke, fordi antallet af STU-elever 2012-2016 er mindre end 7. Herning kommune er udeladt, fordi data er misvisende.

Figur 74. Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse 15 måneder efter STU, 2012-2016

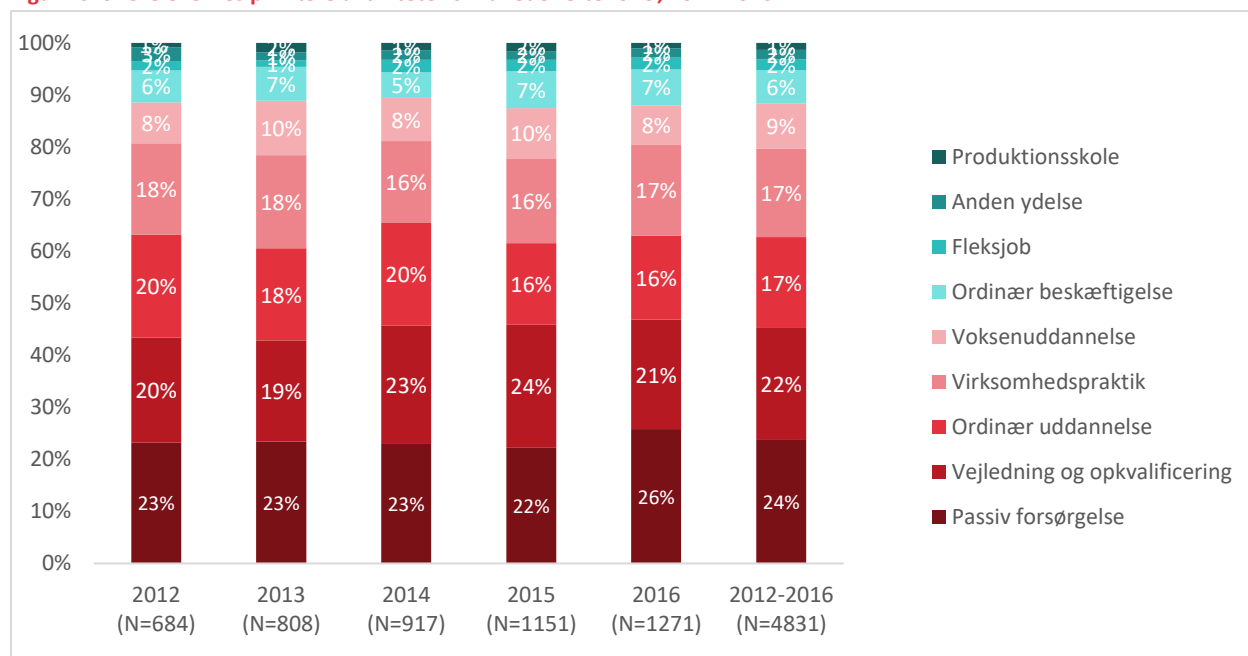

Figur 75. Fuldførelse til beskæftigelse, uddannelse eller aktiv forsørgelse 27 måneder efter STU, 2012-2016

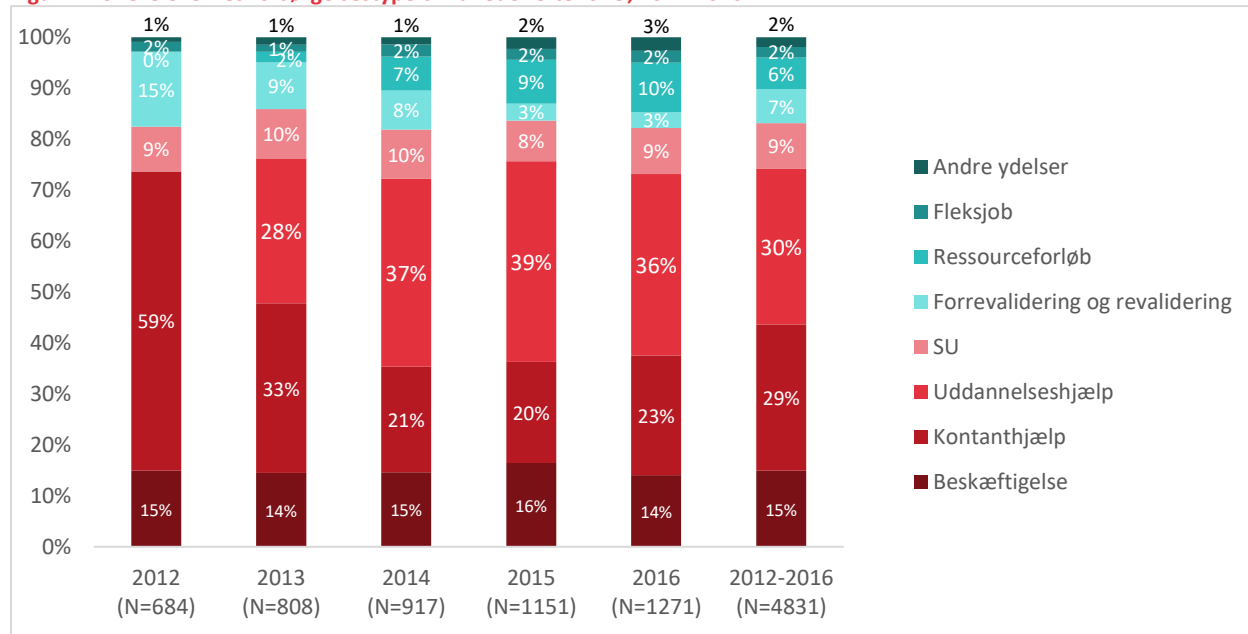

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016 ekskl. førtidspensionister. Elever, for hvem 15/27 mdr. efter slutdatoen er senere end 30/09/2017 indgår ikke. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke.

Figur 76. STU-elevernes primære aktiviteter 6 måneder efter STU, 2012-2016

Figur 77. STU-elevernes forsørgelsestype 6 måneder efter STU, 2012-2016

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik.

Note: Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede en STU 2012-2016 ekskl. Førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke.

8.4 REGRESSIONSANALYSE

Tabel 18. Lineær regressionsmodel til forklaring af forældrenes tilfredshed med tilrettelæggelsen af STU-forløbet

Uafhængige variable		Afhængig variabel: Forældrenes tilfredshed med tilrettelæggelsen af STU-forløbet		
		Model 1 Alle forældre	Model 2 Forældre til gennemførte elever	Model 3 Forældre til afbrudte elever
Udarbejdelse af uddannelsesplan (1)		0.758***	0.730***	0.869***
Information om STU (2)		0.028	0.031	0.067
Besøg på skolen		-0.016	-0.023	-0.046
		0.052	0.055	0.156
Hvornår var STU første gang relevant (3)	Folkeskole	-0.027	-0.044	0.046
		0.052	0.055	0.149
Mulighed for at vælge mellem flere STU-forløb (4)	Flere STU-forløb	0.095*	0.097*	0.192
		0.055	0.059	0.156
En fast kontaktperson under STU-forløb (5)	Ja	0.003	0.006	0.003
		0.055	0.060	0.146
Pause eller orlov fra STU-forløb (6)	Ja	-0.187**	-0.151*	-0.271*
		0.074	0.092	0.147
Praktik i løbet af STU-forløb (7)	Ja	-0.026	-0.055	-0.132
		0.059	0.066	0.151
Plan for forløbet efter STU-forløb (8)		0.040	0.067**	-0.102
		0.026	0.028	0.068
Involvering i rette tid omkring overvejelser efter STU-forløb (9)		0.008	0.028	-0.137*
		0.026	0.028	0.070
Vejledning i forbindelse med overgang fra STU-forløb til anden aktivitet (forældre) (10)		0.026	-0.004	0.258**
		0.034	0.035	0.104
Vejledning i forbindelse med overgang fra STU-forløb til anden aktivitet (Barn) (11)		0.012	0.017	-0.088
		0.034	0.037	0.098
Konstant		0.564*	0.701**	0.003
R ²		0.321	0.350	0.843

Kilde: egne beregninger på baggrund af forældresurvey.

Note: * $p < 0.1$; ** $p < 0.05$; *** $p < 0.01$. (1) indeks konstrueret af fire variable. Variablen rangerer mellem 0-4. (2) Referencekategorien er: "andet" (informationsfoldere, møde med personale og andet). (3) Referencekategorien er "andet" (møde med UU, møde med Jobcentret og møde med sagsbehandler), (4) Referencekategorien er "vi havde ikke mulighed for at vælge mellem flere forløb". Referencekategori (5)(6)(7) "nej". (8) indeks konstrueret af fem variable. Variablen rangerer mellem 0-4. (9)(10)(11) variablen rangerer mellem 0-4. Afhængig variabel rangerer mellem 0-4. Derudover er der kontrolleret for forældrenes køn, alder og kommune.

8.5 SURVEY

Evalueringen af STU bygger bl.a. på et omfattende datagrundlag via surveys med relevante aktører relateret til STU. De deltagende aktører i undersøgelsen er følgende: Ungdommens- uddannelsesvejledning (UU), Jobcentre, Børne- og Ungeforvaltningen, Socialforvaltningen, institutioner som udbyder STU-forløb samt forældre til elever, som tidligere har gennemført eller afbrudt et STU-forløb. Spørgeskemaerne er udarbejdet, så de specifikt henvender sig til de enkelte aktører.

8.5.1 UU, Jobcentre, Børne- og Ungeforvaltningen og Socialforvaltningen

Population

Populationen for dataindsamlingerne henvendt til UU-centrene, Jobcentrene, Børne- og Ungeforvaltningerne og Socialforvaltningerne er alle 98 kommuner, da der i denne undersøgelse ønskes én besvarelse fra hver kommune på tværs af de fire offentlige aktører. De enkelte surveys er udsendt til den medarbejder, som er ansvarlig for STU i det enkelte UU-center, jobcenter eller forvaltning i kommunen.

For dataindsamlingerne til UU og Jobcentrene, er udfordringen, at de enkelte UU-centre og jobcentre kan dække flere kommuner. I de tilfælde hvor de enkelte UU-centre og jobcentre dækker flere kommuner, er der blevet tilsendt ét svarlink per kommune, som det enkelte UU-center eller jobcenter dækker.

Invitation og påmindelse

De ansvarlige medarbejdere har fået tilsendt en invitationsmail med et direkte link til spørgeskemaet. Det har været angivet i mailen, at hvis den enkelte medarbejder ikke har været den rigtige til at afgive besvarelsen til undersøgelsen, skal han/hun videresende invitationsmailen til den relevante person med ansvar for STU-forløb. Efterfølgende er der udsendt to påmindelsesmails til de, som ikke havde afgivet besvarelse i undersøgelsen. Endeligt er der foretaget en telefonisk påmindelse. Sidstnævnte påmindelse havde bl.a. til formål at sikre, at invitationen til undersøgelsen var modtaget af rette person.

8.5.2 Forældre

Population

Surveyen er udsendt til 4.473 forældre/værger til unge, som tidligere har været tilknyttet et STU-forløb. For at sikre, at der ikke indgår forældre, som har et barn, som aktuelt er tilknyttet et STU-forløb i undersøgelsen, er der indledningsvist blevet spurgt til, om barnet aktuelt er i gang med et STU-forløb, eller om barnet tidligere har været tilknyttet et STU-forløb. De forældre som har et barn, som aktuelt er tilknyttet STU, er frascreenet undersøgelsen.

Invitation og påmindelse

Forældrene fik tilsendt invitation til deres e-Boks med et direkte link til spørgeskemaet. Efterfølgende blev der udsendt to påmindelsesmails til de forældre, som endnu ikke havde afgivet besvarelse til deres

e-Boks. De forældre, der ikke havde besvaret undersøgelsen online, blev efterfølgende påmindet om at deltage telefonisk.

Svarprocent og repræsentativitet

26 % af de inviterede forældre har besvaret undersøgelsen, hvilket som udgangspunkt er forholdsvist lavt. Det må forventes, at forældre med de få ressourcer er underrepræsenterede i undersøgelsen. Ligeledes må det forventes, at forældre med lille eller ingen kontakt til de unge er underrepræsenterede. Sidstnævnte kan konstateres på baggrund af den feedback, vi har modtaget fra respondenterne.

8.5.3 STU-institutioner

Population

Populationen af landets institutioner, som udbyder STU-forløb, er tidligere blevet forsøgt kortlagt af Epinion ifm. evaluering af STU i 2017. Da der ikke opgjort nogle officielle tal for antallet af institutioner, som udbyder STU-forløb, har der været foretaget opkald til den ansvarlige medarbejder for STU-forløb i samtlige af landets kommuner. Epinion har arbejdet videre med at sammensætte en liste over institutioner, som udbyder STU-forløb, så populationen for denne undersøgelse består af 403 institutioner.

Invitation og påmindelse

Lederne af STU-institutionerne har fået tilsendt en invitationsmail med et direkte link til spørgeskemaet. Det har været angivet i invitationen, at hvis vedkommende ikke har været den rigtige til at afgive besvarelsen til undersøgelsen, så skal han/hun videresende invitationsmailen til den relevante person i ledelsen. Efterfølgende er der udsendt to påmindelsesmails til de, som ikke havde afgivet besvarelse i undersøgelsen. Endeligt er der foretaget en telefonisk påmindelse. Sidstnævnte påmindelse havde bl.a. til formål at sikre, at invitationen til undersøgelsen var modtaget af rette person.

8.5.4 Spørgsmål om funktionsnedsættelse til UU-centre

Nedenstående spørgsmål blev stillet til UU-centrene for at afdække andelen af elever med hhv. social og kognitiv funktionsnedsættelse i hver kommuner samt på landsplan.

Spørgsmål 13

Der findes ikke nogen opgørelse over elevernes funktionsnedsættelse og derfor ikke nogen opgørelse over elevsammensætningen i de enkelte kommuner. For at komme en sådan opgørelse nærmere, vil vi bede dig udfylde nedenstående tabel.

Formålet er at få en bedre forståelse af elevsammensætningen, og dermed et bedre grundlag for at vurdere udslusningen.

Du bedes vurdere de [antal fra tidligere spørgsmål] elever, som I har visiteret til STU i 2017 og 2018. Vurderingen skal tage udgangspunkt i to dimensioner – en kognitiv og en social.

En elev har en høj grad af kognitiv funktionsnedsættelse, hvis vedkommende eksempelvis har problemer med talesprog, ikke kan læse eller regne mv.

En elev har en lav grad af kognitiv funktionsnedsættelse, hvis vedkommende er i normalområdet eller tæt på i dansk og/eller matematik.

En elev har en høj grad af social funktionsnedsættelse, hvis vedkommende fungerer meget dårligt socialt, eksempelvis har social fobi, angst mv.

En elev har en lav grad af social funktionsnedsættelse, hvis vedkommende fungerer helt uden problemer med andre mennesker.

Udfyld tabellen med tal. Hvis I eksempelvis har visiteret 20 elever i 2017 og 2018, så skal tallene i tabellen summere til 20. Hvis du vurderer, at 2 ud af de 20 elever har haft en høj funktionsnedsættelse både socialt og kognitivt, så skriv 2 i øverste venstre hjørne, osv.

	Høj grad af social funktionsnedsættelse	Nogen grad af social funktionsnedsættelse	Lav grad af social funktionsnedsættelse
Høj grad af kognitiv funktionsnedsættelse	☐	☐	☐
Nogen grad af kognitiv funktionsnedsættelse	☐	☐	☐
Lav grad af kognitiv funktionsnedsættelse	☐	☐	☐

8.6 CASEBESØG

Hvor formålet med de kvantitative analyser bl.a. har været at identificere, *hvilke* kommuner og STU-udbydere der gør det godt i forhold til udslusning og begrænsning af negativt frafald, har formålet med den kvalitative analyse været at afdække, *hvordan* disse kommuner og STU-udbydere konkret indtænker og arbejder med at sikre god udslusning fra STU til andre aktiviteter og med at begrænse negativt frafald.

Udover gennemførslen af en række forberedende interview med nøgleinteressenter på STU-området (8) er der derfor gennemført casestudier af udvalgte kommuner (8) og institutioner (11), som klarer sig godt mht. at forhindre negativt frafald og sikre god udslusning. Derudover er der gennemført interview med forældre til tidligere STU-elever (10) samt afholdt en opfølgende kvalificeringsworkshop med nøgleinteressenterne.

På baggrund af de kvalitative input er der blevet identificeret en række centrale pejlemærker og konkrete arbejdsgange, som de interviewede fagpersoner og forældre fremhæver som best practice, når det gælder at sikre god udslusning og begrænse negativt frafald.

8.6.1 Forberedende interview

Der er indledningsvist foretaget en række interview med centrale interessenter på området. Specifikt er der interviewet ressourcepersoner fra følgende organisationer:

- Consentio
- Dansk Handicap
- LEV
- Ligeværd
- Kommunernes Landsforening (KL)
- Selveje Danmark
- Styrelsen for arbejdsmarked og rekruttering (STAR)
- UU-Danmark

Disse interview har bidraget med input til og kvalificering af evalueringens undersøgelsesspørgsmål og hypoteser, herunder at få afdækket de enkelte interessenters centrale fokusområder i evalueringen og deres forventninger til resultaterne. Da ressourcepersonerne har indgående kendskab til det miljø, som målgruppen færdes i, har de bidraget til udformningen af spørgeskemaer og interviewguides. Derudover er interessenternes input blevet lagt til grund for udvælgelsen af fire ud af de i alt otte casekommuner, der som nævnt udgør en delmængde af undersøgelsens kvalitative fundament. Caseudvælgelsen udfoldes yderligere nedenfor.

8.6.2 Caseudvælgelse

Udvælgelse af casekommuner

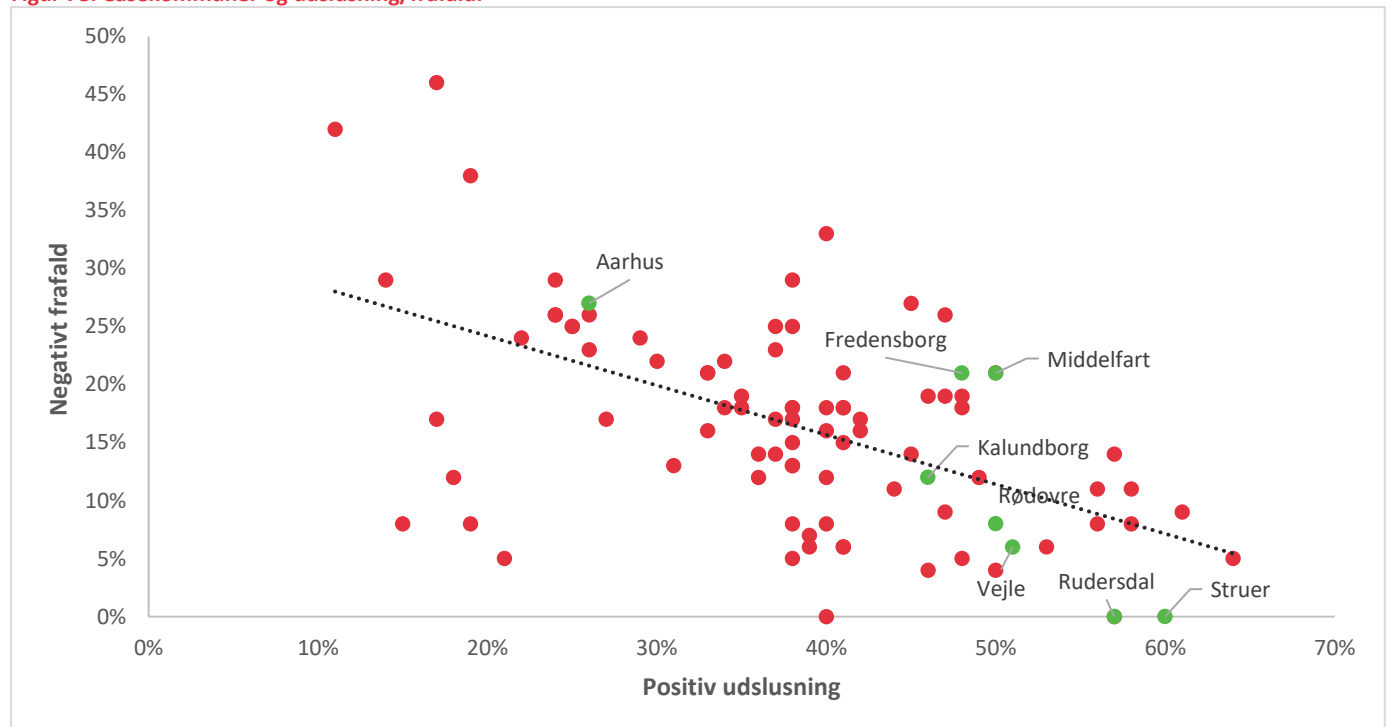
På baggrund af dels input fra interessenter og dels de kvantitative resultater fra benchmark-analysen er der udvalgt i alt otte case-kommuner. Konkret er fire af kommunerne (Aarhus, Fredensborg, Rødovre og Vejle) blevet rekrutteret på baggrund af interessenternes viden om, hvilke kommuner der i særlig høj grad arbejder med fokus på god udslusning og forhindring af negativt frafald. De fire øvrige casekommuner (Kalundborg, Middelfart, Rudersdal og Struer) er udvalgt på baggrund af benchmark-analysen, hvor de alle træder frem som værende blandt de kommuner, der er bedst til både at sikre god udslusning og lavt negativt frafald.

Benchmark-analysen understøtter desuden i tre ud af fire tilfælde (Fredensborg, Rødovre og Vejle) interessenternes vurdering af, hvilke kommuner der udmærker sig mht. at sikre god udslusning og lavt negativt frafald. I ét tilfælde (Aarhus kommune) understøtter benchmark-analysen imidlertid ikke interessenternes vurdering. Dette afspejler dog formentlig det forhold, at resultatet af benchmark-analysen udtrykker et samlet mål for kommunernes resultater over en årrække. Ser man derimod på *udviklingen over tid* er tendensen positiv for Aarhus kommune. Aarhus kommune har dermed kunnet bidrage til

analysen som et godt caseeksempel på en kommune, der har arbejdet aktivt på og i et vist omfang er lykkedes med at forbedre indsatsen på undersøgelsens to fokusområder (frafald og udslusning).

Figur 79 nedenfor viser, hvordan de otte casekommuner iht. benchmark-analysen, placerer sig relativt til landets øvrige kommuner mht. parametrene negativt frafald og positiv udslusning. Kommunerne, der befinder sig nederst til højre i figuren, er kendetegnet ved at have en relativt lav grad af negativt frafald og en relativt høj grad af positiv udslusning.

Figur 78. Casekommuner og udslusning/frafald.

Kilde: Egne beregninger pba. data fra Danmarks Statistik. **Note:** Andelen er beregnet med udgangspunkt i elever, der sluttede på STU 2012-2016 inkl. førtidspensionister. Personer, der er døde, bosat i udlandet eller uden oplysninger i DREAM indgår ikke.

Rekruttering til forældreinterview

Interviewdeltagere til forældreinterview er rekrutteret på baggrund af spørgeskemaundersøgelsen blandt forældre. Sidst i spørgeskemaet er alle forældre blevet spurgt om, hvorvidt de ønskede at stille op til et anonymt uddybende kvalitativt telefoninterview. Blandt de, der har givet tilsagn hertil, er 10 forældre således blevet udvalgt på baggrund af deres besvarelser i spørgeskemaet. Da interviewene har skullet afdække oplevelser af *vellykkede* STU-forløb har kriteriet for udvælgelse været, at forældrene i

skemaet havde givet udtryk for generel tilfredshed med deres barns STU-forløb²⁷. For at afdække oplevelser i forbindelse med både frafald og udslusning er der blandt de tilfredse forældre både rekrutteret forældre med børn, der hhv. gennemførte og afbrød STU-forløbet.

8.6.3 Casebesøg og forældreinterview

I hver af de otte case-kommune er der gennemført interview med repræsentanter fra UU²⁸, jobcenteret²⁹ samt socialforvaltningen og/eller børn og ungeforvaltningen. UU er inddraget, da de yder vejledning til de ikke-uddannelsesparate unge og dermed oftest spiller en helt central rolle i unges valg af STU som ungdomsuddannelse. Jobcenteret besidder relevant erfaring med planlægning af de unges overgang til Særligt Tilrettelagt Virksomhedspraktik, flexjob, ressourceforløb mv. efter STU-forløbets afslutning, mens Socialforvaltningen og/eller børn og ungeforvaltningen er den/de kommunale forvaltning(er), der typisk besidder den relevante erfaring og ekspertise inden for STU-målgruppen og desuden visiterer til en række støtteordninger.

I forlængelse af interviewene med de kommunale aktører er der også gennemført interview med personale og/eller ledere fra i alt 11 STU-institutioner (både offentlige og private), som de udvalgte kommuner visiterer til. Derudover er der gennemført i alt 10 interview med én eller begge forældre til en tidligere STU-elev, som har oplevet en god udslusning og/eller god håndtering af frafald.

Nedenstående tabel viser, hvordan de i alt 44 interview fordeler sig på tværs af aktørtyper.

Tabel 19. Kvalitative interview

Aktører	Antal interviewpersoner
Kvalitative interview med kommunale aktører (UU, jobcenter og forvaltning)	23
Kvalitative interview med personale og/eller leder fra STU-institutioner	11
Kvalitative interview med forældre	10
Interview i alt	44

Interviewene er blevet gennemført *face-to-face* eller telefonisk og har haft en varighed på mellem en halv time (forældreinterview) og 1-1,5 time (øvrige interview). Interviewene med de kommunale aktører og institutioner er i overvejende grad gennemført *face-to-face* i forbindelse med fysiske besøg i de

²⁷ Følgende to spørgsmål har ligget til grund for vurderingen af forældrenes tilfredshed: "Hvor tilfreds eller utilfreds var du overordnet set med tilrettelæggelsen af STU-forløbet?" og "Oplever du, at STU-forløbet passede til din søns/datters behov og ønsker?"

²⁸ I en enkelt kommune ønskede UU-centret ikke at deltage i undersøgelsen.

²⁹ I to kommuner er der ikke gennemført interview med jobcenteret

respektive kommuner (i alt fire interview er ud fra logistiske hensyn blevet gennemført telefonisk), mens samtlige forældreinterview er gennemført telefonisk.

For at understøtte en systematisk men åben, eksplorativ tilgang til afdækningen af de kommunale og institutionelle praksisser samt forældrenes oplevelser er der for hver aktørgruppe blevet udarbejdet semistrukturerede interviewguides, som interviewene har taget afsæt i – dvs. i alt seks særskilte interviewguides møntet på interview med hhv. UU, jobcentret, socialforvaltning, børn og ungeforvaltningen, STU-institutioner samt forældre. Følgende tematikker har dog udgjort de gennemgående strukturerende fokusområder på tværs af interviewene:

- STU-målgruppen
- Sammensætning af forløb
- Motivation for valg af STU
- Pauser og orlov
- Tværfagligt og institutionelt samarbejde
- Frafaldne elever
- Uddannelsesplan og praktik
- Afslutning af forløb
- Det gode forløb

Se interviewguiderne i bilagsmaterialet for en detaljeret udfoldelse af de enkelte spørgeguides.

8.7 KVALIFICERINGSWORKSHOP

Med udgangspunkt i et oplæg indeholdende resultater fra både de kvantitative og kvalitative analyser har der været afholdt en *kvalificeringsworkshop* med deltagelse af nøgleinteressenter inden for STU-området. På workshoppen er foreløbige resultater blevet præsenteret med det formål at kvalificere undersøgelsens resultater. Følgende interessenter deltog i workshoppen:

- Kommunernes Landsforening
- Danske Handicaporganisationer
- Landsforeningen LEV
- Socialministeriet (VISO)
- Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering
- Undervisningsministeriet
- UU Danmark
- Foreningsfællesskabet Ligeværd
- Selveje Danmark
- STU-foreningen Consentio

EPINION KØBENHAVN
RYESGADE 3F
2200 KØBENHAVN N
T: +45 87 30 95 00
E: TYA@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK

EPINION AARHUS
HACK KAMPMANN'S PLADS 1-3
8000 AARHUS C
T: +45 87 30 95 00
E: TV@EPINION.DK
W: WWW.EPINION.DK